TÉMASZÁM: 77/2017.

A CSILLAGHEGYI ÖBLÖZET ÁRVÍZVÉDELME

A döntéshozók és területhasználó közösség, valamint a tulajdonosok számára érthető, áttekinthető, összehasonlító elemzés készítése a Római-parti árvízvédelmi beruházási alternatíváikról, nevezetesen három változatról: 1. parti, 2. kerítés menti, 3. Nánási út - Királyok útjai kombinálva a hullámtér arányos védelmével.

MEGBÍZÓ: Budapest III. kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata

KÉSZÍTETTE: VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7.

Budapest, 2018. június

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Tartalom

Vezetői összefoglaló 7
1. Az öblözet helyzetének rövid áttekintése 11
2. Városi hullámterek jövőképe 15
3. A területen érdekelt „döntéshozók" és az „érintettek" bemutatása 19
3.1. Döntéshozók 19
3.2. Érintettek 20
4. Jogi elemzés 21
4.1. Jogszabályi háttér áttekintése, a terület jellege 21
4.1.1. Jogszabályi háttér áttekintése 21
4.1.2. A védvonal, védmű meghatározása 22
4.1.3. Árvízvédelmi szakaszok 22
4.1.4. A fővédvonal fogalmának jogszabályi meghatározása 23
4.1.5. Fővédvonal kijelölése, fővédelmi művé nyilvánítás 24
4.1.5.1 Budapest főváros esetében a fővédvonal kijelölésének eljárásrendje 25
4.1.6. Az I. rendű védmű jogszabályi meghatározása 26
4.1.7. Budapest önkormányzati tulajdonú védműveinek fővédelmi művé nyilvánítása 29
4.1.8. Az I. rendű védművek építése 30
4.1.9. Létfontosságú vízgazdálkodási rendszerelemek 33
4.1.10. A terület jellege, beépíthetősége 34
4.2. Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT) szempontjainak érvényesülése 37
4.3. Folyamatban lévő árvízi és nagy-vízi mederre vonatkozó jogi szabályozás értékelése 40
4.4. A jogi szabályozás hatása 45
4.4.1. A területrendezésre 46
4.4.2. A tervezési folyamatra 48
4.4.3. A társadalom-bevonásra 48
5. A teljesítés ideje alatt rendelkezésre álló - nyilvános, vagy megbízó által rendelkezésre bocsátott - információk, szakértői anyagok, mérési eredmények, tervek alapján összefoglaló értékelés a beavatkozási alternatívákról 51
5.1. Műszaki paraméterek (kivitelezhetőség, árvízi biztonság, üzemeltethetőség, stb.) 54
5.2. Költségelemzés 64
5.3. Társadalmi hasznosság 67

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

5.3.1. Környezeti hatások 67
5.3.2. Természeti és kulturális értékek 70
5.3.3. Városépítészeti szempontok 73
5.4. Fakivágás 74
5.5. Társadalmi elfogadottság 75
5.6. Esetleges adathiányok azonosítása 79
6. A kerítés közeli változatok összehasonlító elemzése 81
6.1. A kerítés közeli változat vizsgálatának szükségessége 81
6.2. A kerítés közeli változatok bemutatása 83
6.3. A kerítés közeli változatok nyomvonala 83
6.3.1 ERBO-PLAN terv 91
6.3-2. TÉR-TEAM koncepció terv 93
6.4. A kerítés közeli változatok jellemzői 95
6.5. Az ingatlanközeli nyomvonal finomra hangolásának lehetőségei 100
6.5.1. A Nánási -Királyok útja vedmű helyzetének rendezése 100
6.5.2. A nyomvonal optimális megválasztása, a magántulajdonú ingatlanok érintettsége 100
6.5.3. A műszaki megoldás megválasztása 100
6.5.4. A kiegészítő intézkedések meghatározása 100
6.6. A kisajátítás folyamata 101
6.6.1. Kisajátítási folyamat eljárásrendi kezelése 101
6.6.2. Megállapodás a tulajdonossal 105
6.7. Észrevételek 106
7. Azonosított információhiányok értékelése, hatásuk a döntések helyességére (Fókuszban áll az alternatívák összehasonlíthatóságát biztosító tervezési mélység értékelése alternatívánként, az azonos mélységű terveket biztosító adatbázisok meglétének vizsgálata, különös hangsúllyal a hidrológiai, szivárgás hidraulikai, geotechnikai adatokra, környezetvédelmi szempontokra és modellezési vizsgálatokra.) 109
8. A társadalom bevonás eddigi gyakorlatának elemzése 111
8.1. Konzultáció az érintettekkel 111
8.1.1. Döntéshozók és jogalkalmazók 111
8.1.2. Érdekcsoport találkozók 112
8.1.3. Területrendezési találkozó 114
8.2. Kommunikációs elemzés, a társadalom hatékony bevonása 116

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

9. Javaslatok 119
9.1. Javaslat a kommunikációra 119
9.2. Javaslat a társadalom hatékony bevonására 120
9.3. Javaslat a lehetséges tervezési módszertanra 120
9.4. Javaslat a lehetséges műszaki megoldások kiválasztásának módjára 121
10. Összegzés 123
Mellékletek 125

Mellékletek jegyzéke:

1. sz. melléklet: Felhasznált irodalom
2. sz. melléklet: Hatósági engedélyek, állásfoglalások
3. sz. melléklet: OVF-VIZIG emlékeztető
4. sz. melléklet: Érdekvédelmi szervezetek
5. sz. melléklet: Jogszabályi háttér részletes áttekintése
6. sz. melléklet: Településrendezés
7. sz. melléklet: MTA szakvélemény és OVF állásfoglalás
8. sz. melléklet: Érdekcsoport találkozók
9. sz. melléklet: Hullámtér – értékelemzés településrendezés és árvízvédelem 2018.04.26.
10. sz. melléklet: Kivonat a Nagyvízi Mederkezelési tervből
11. sz. melléklet: Helyi épített értékek

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Rövidítések

EU	Európai Unió
BFVT	Budapest Főváros Városépítési Tervező
BM	Belügy Minisztérium
BME	Budapesti Műszaki Egyetem
DÉSZ	Duna-parti Építési Szabályzat
EGK	Európai Gazdasági Közösség
EK	Európai Közösség
FCSM	Fővárosi Csatornázási Művek
FSZKT	Fővárosi Szabályozási Keretterv
MÁSZ	Mértékadó Árvíz szint
MTA	Magyar Tudományos Akadémia
NA	Nincs adat
N-K	Nánási-Királyok útja szakasz
NMT	Nagyvízi mederkezelési terv
NT	Nem terjed ki
OBÉSZ	Kerületi építési szabályzat
OTrT	Országos Területrendezési Terv
OVF	Országos Vízügyi Főigazgatóság
OVH	Országos Vízügyi Hivatal
RRT	Részletes Rendezési Tervek
TSZT	Településszerkezeti terv
VB	Végrehajtó Bizottság
VGT	Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv
Vgtv	1995. évi LVII. törvény
VKI	Víz Keret Irányelv

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Hallgasd meg a városod szívét,
hogy dobog egy csendes éjszakán.
Olyan, mint egy néma dal, talán,
várja már a derű hajnalát.
Gen Rosso a Béke reménye

Vezetői összefoglaló

A Római-part jövőjét meghatározó kérdésként tekint mindenki a térség árvízvédelmi problémáinak a kezelésére. Ez annyiban igaz, hogy az árvízvédelmi létesítményeket hosszú élettartamú létesítményként tervezik, általában 50, de sok esetben 100 évben is gondolkodva. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a létesítményeket mindig valamilyen területhasználati igények megjelenése, gazdasági célok, élőhelyvédelmi intézkedések hívják életre, amelyek a területet használók, ott élők, vállalkozók érdekeit kell, hogy szolgálják. Ezek az igények néha egymást kiegészítő, erősítő, de esetenként egymást gyengítőek lehetnek. Ezért nagyon fontos az igények közötti kompromisszumok keresése, és ezt követően lehet már a megkötött kompromisszumok alapján a konkrét műszaki megoldást megtervezni, megvalósítani. Ilyen igények közötti összhang, kompromisszumok megkeresésének az eszköze a vízgazdálkodás megalapozásában a Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv, illetve az egyes területek beépítésének a szabályozásában az egymásra épülő a területfejlesztési, településfejlesztési és településrendezési koncepciók és tervek.

A rendszerváltozás időszakában jelentős fejlesztési elképzelések jelentek meg a budapesti hullámterekben. Ezért a Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal Főépítészi Irodája 2003-ban megbízást adott a Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft-nek (A BFVT Kft.) a főváros elsőrendű árvízvédelmi fővédvonalának városrendezési vizsgálata az ártéri területek hasznosítása szempontjából, a 46/1999. (11.18.) Kormányrendelet figyelembevételével. Ekkor 30 helyszín együttes hatását kezdték vizsgálni. Megalapozásként a munka megkezdésekor az elsőfokú vízügyi hatósággal, a Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Igazgatósággal egyeztetést kezdeményeztek. Az egyeztetés emlékeztetője alapján ekkor ismételten aláhúzták, hogy ezek a területek a Duna hullámterei, ahol csak közösségi vízi sport és sporthorgászati építmények helyezhetők el.

A Római-partot is magába foglaló Csillaghegyi öblözet árvízvédelme jelenleg 4 szakaszból áll: Az 1) Barát patak, a 2) Pünkösdfürdői szakasz, a 3) Nánási-Királyok útja szakasz (N-K) és az 4) Aranyhegyi patak. A társadalmi és műszaki vitát generáló rész a 2) és 4) szakasz közötti árvízvédelmi feladatokat ellátó mű, melynek - felületes szemlélő számára - a nyomvonala és műszaki kialakítása képezi a vita tárgyát. Azonban a társadalmi vita ennél sokkal sokrétűbb. Az épített és természeti értékek miatti aggódás, a területen kialakuló új területhasználatok térhódítása és az árvízi biztonság iránti igény olyan mély bizalmi válság kialakulásához vezetett, mely napjainkra már a beruházások kerékkötőjévé vált.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Több tervezői megbízást követően az első komolyabb nyilvánosságot kapó terv, a 2013 tavaszán az Erbo-Plan által készített, a Római-part ideiglenes árvízvédelmi mű tervezés, című szakértői szintű döntés-előkészítő tanulmány, majd az erre alapuló vízjogi létesítési engedélyezési terv.

A tervről Tarlós István Főpolgármester úr kérésére a Tudományos Akadémia ad hoc bizottsága szakvéleményt készített. Ennek az összefoglalójában többek között a környezetvédelmi, természetvédelmi társadalmi igények figyelembevétele mellett ajánlja egy Területrendezési terv készítésén túlmutatóan egy Területfejlesztési hatástanulmány elkészítését.

A 2013-mas évben levonult rekord vízszinteket hozó árvizet követően egyértelművé vált, hogy már nem csak a Római-part védelme a feladat, hanem az egész Csillaghegyi öblözet árvízvédelmének a fejlesztésének módját kell vizsgálni. A Főpolgármester Úr az OVF állásfoglalását kérte arról, hogy a Római-parton part menti védmű épüljön, vagy pedig a Nánási út-Királyok útja nyomvonalon történjen védekezés. Az OVF számára a vízjogi létesítési engedélyes terv állt rendelkezésre, amelyben a római-parti védmű már fővédvonalként üzemel.

Az OVF megállapítja, hogy

„A terv továbbra sem utal tájépítészeti, illetve területhasználati vonatkozásokra (pl. a parti, védett sáv növelésének az igényére), a terv megoldásait meghatározó voltára, teret adva ezzel érdemi és jogos kritikáknak, de találgatásoknak is különösen a természetvédelem és a parthasználatok tekintetében”.

Ezt követően „határozottan állást foglal, hogy az öblözetet a Duna felől védő műnek a mértékadó árvízi terhelés kivédésére alkalmas szerkezetben, a szükséges biztonsággal a parton kell megépülnie.”

Fontos, hogy az állásfoglalás kiemeli, hogy „A terület és városfejlesztési elképzeléseket a védelmi létesítmények tervezésével egy időben kell megismertetni a lakossággal”, illetve a parti nyomvonal tervezés keretében történő pontosítása esetén, „Egy, a kerítések nyomvonalának környezetében épített mobilfal” „az érintett partszakaszt meghagyja természetes állapotában, minimalizálja a fakivágást. A partszakasz természetes jellegének megtartása a Civil- és a Zöld-szervezetek egyik legfontosabb követelését teljesíti azonos értékű műszaki megoldással”.

Az OVF állásfoglalását követően kapott a TÉR-TEAM Kft. megbízást a tervezésre. A TÉR-TEAM Kft. vízjogi létesítési engedélyes tervének nyilvánosságra hozatalával egy időben **nem történt meg** a területhasználatok jövőjére vonatkozó különböző szintű szabályozási elképzelések bemutatása.

Ebben a helyzetben a különböző alternatívák tudományos igényű összehasonlítása sem hozhatja meg önmagában az egyetértés alapjait sem, ha nem történik meg előzetesen az egyes területhasználati igények szabályozási terv szintű kidolgozása, annak a vitája, majd a szükséges önkormányzati határozatok meghozatala.

Jelen helyzetben a különböző megbízás alapján különböző részletezettséggel kidolgozott változatok költségének a becslése, majd összehasonlítása sem segít a holtpontról történő

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

kimozdulásban, mivel, ha a drágább változat akár jóval több funkciót tud kielégíteni, akkor önmagában a költségek növekedése sem negatívan ítélendő meg. Ehhez azonban a különböző funkciókat nevesíteni, majd a teljesülésüket bemutatni is szükséges a területre elkészítendő szabályozási tervek keretében.

A folyamatban lévő lakossági egyeztetések keretében felmerült műszaki kifogások megválaszolásához különböző neves szakértők, tudósok lettek felkérve. Nem végigvéve ezeket a műszaki kérdéseket az alábbiak kiemelése fontos.

Jelenleg a TÉR-TEAM Kft. terve vízjogi létesítési engedélyt kapott, és tanulmány szinten készült el a Nánási út-Királyok útja nyomvonalát alapul vevő szakértői anyag.

A TÉR-TEAM Kft. vízjogi létesítési engedélyes tervében az előzmények mellett pontosan fel van tüntetve a megbízás célja, a tervezési alapelvek. A vízjogi engedélyezési terveket követően ilyen méretű műszaki létesítménynél kötelezően a kiviteli tervek készítése kell, hogy megtörténjen. Ekkor lehet a különböző helyi feltárások alapján számításokat pontosítani.

Az ezzel kapcsolatban beérkezett észrevételek figyelembevételével a Tér-Team Kft. megbízást kapott a kerítés nyomvonalában történő védmű elhelyezés vizsgálatára.

Az egyes szakértői anyagokban felvetett kérdések, műszaki pontosítások kiviteli terv keretében végrehajthatók volnának, azonban a területrendezési kérdések rendezetlensége a valós probléma, és ezeknek a pótlása nélkül mindenféle műszaki pontosítás, alternatív műszaki megoldás felvetése nem visz közelebb a kialakult bizalmi válság kezeléséhez, és csak az egymással versengő szakértők közötti szakmai kapcsolatok erodálásához vezet.

A Döntéshozóknak át kell gondolniuk, hogy a társadalom hatékony bevonásával, milyen kommunikációval, a várostervezés és a műszaki tervezés összekapcsolásával, hogyan juthatnak el egy olyan műszaki megoldás kiválasztásáig, mely végül társadalmi, területfejlesztési és vízgazdálkodási szempontból optimális helyzetet teremti meg.

A kidolgozás alatt álló Duna-parti Építési Szabályzatban (DÉSZ-03) és a szintén kidolgozás alatt álló Óbuda-Békásmegyer Építési Szabályzatban (ÓBÉSZ), valamint a Nagyvízi Mederkezelési tervben (NMT) megfogalmazott és összecsiszolt előírások eszközt adnak a stratégia megvalósítására
Az elemzés során felhasznál irodalom az **1. sz. mellékletben** található.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

1. Az öblözet helyzetének rövid áttekintése

Az emberiség kultúrtörténete szorosan kötődik a folyóvölgyek benépesüléséhez. Az árterek használata mindig jelentett kockázatot, amelyet koronként különböző intézkedésekkel próbáltak kezelni. A civilizáció fejlődésével az ember egyre nagyobb értékeket hozott létre az árterekben, így egyre fontosabbá vált az értékek védelme, és nem csupán az esetleges kockázatok tudomásul vétele. Összefüggő védművek építésével megkezdődtek a folyók árterreinek a felosztása **mentesített ártérre** és **hullámtérre**. A mentesített árterek egyben lakóövezetekké is váltak, míg a hullámterek az esetek többségében egyéb funkciót kaptak.

A népesség növekedésével, az urbanizáció előre haladásával különböző célból egyre nagyobb területek váltak mentesített ártérré és ez egyben a hullámterek csökkenését is eredményezte. Több évtized, helyenként évszázados múlt van az egybefüggő védművek kiépítése mögött. Azon folyószakaszokon, amelyek alapvetően alsó szakasz jellegűek, tehát a folyó a szállított hordalékát lerakja, ott a nagyvízszintek általában emelkedtek a hullámterek feltöltődése, illetve a használatukból fakadó árvíz levezető képességet csökkentő beavatkozások miatt. **Ez a védművek, a védelmi intézkedések folyamatos felülvizsgálatát, megújítását igényelte és igényli napjainkban is.** A MÁSZ növekedése miatt korábban egy vállalt biztonsággal (valószínűséggel) védettnek tekintett területek ismét növekvő kockázatnak voltak, és vannak kitéve.

A mentesített árterekben az egyre nagyobb értékek megjelenésével párhuzamosan az emberiség jóléte is növekedett, így a szabadidő eltöltése egyre nagyobb szerepet tölt be az egyén életében. A védművek fejlesztése, erősítése mellett a szabadidő eltöltése, az ökológiai szempontok megjelenése is részévé vált a biztonságba helyezés módszerében bekövetkezett változásnak, mentesített árterek, hullámterek használatának.
Napjainkra e folyamat mellett már tényként kezeljük a klímaváltozást, amelynek egyik legmarkánsabb hatása a hidrológiai körfolyamatok megváltozása. A változás jellege és mérete a világ különböző pontján nagyon eltérő lesz. Amiben egyezség van a klímaváltozással foglalkozó szakértők között az, hogy a Kárpát medencében a vízjárás szélsőségei növekedhetnek, tehát a kisvizek szintje süllyedhet, míg az árvízi csúcsok növekedhetnek. Ezek a folyamatok az árvízvédelmi módszerek, eszközök újra gondolását is igénylik.

Budapest fejlődésén, vízpartjainak használatán, beépítésén is nyomon követhetőek ezek a folyamatok. Az elmúlt évszázad a növekvő városi lakó-, és gazdasági-területek biztonságának a megteremtéséről szólt. A rendszerváltás előtti időszakban ez alapvetően központilag tervezetten folyt, míg a rendszerváltozást követően alapvetően a piaci viszonyok váltak a területfejlesztés motorjává, azzal együtt, hogy a vízgazdálkodásban továbbra is jelentős az állam, és az önkormányzat (Budapest esetében a Fővárosi Önkormányzat) szerepvállalása, felelőssége!

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Budapest esetében is az árvízvédelmi intézkedések is a beépítések növekedésével együtt valósultak meg és az árvízszintek emelkedésével kellett a védművek fejlesztéséről is gondolkodni. Ezt a folyamatos helyzet újra értékelést a Csillaghegyi öblözet sem kerülhette el. Az egyik legjelentősebb változást az 1954-es rekord magasságú árvíz hozta, amikor a korábban lakó funkciót is betöltő, mai Nánási úti, Királyok úti ingatlanok mögött, az úton kellett a védelmi intézkedést megtenni a háttérben lévő mélyebben elhelyezkedő beépített területek védelme miatt. Itt történt meg védekezés alatt a védvonal kijelölése, és azóta is ezt a vonalat tekinti az önkormányzat védvonalnak. Ezen a vonalon helyeztek el védelmi intézkedések keretében különböző védműveket, amelyek az egyes rekord árvizekkor mindig meg kellett erősíteni. A Római-part funkciója az 1954-es árvíz óta alapvetően hullámtér és üdülő terület!

A hullámtéri jelleget támasztják alá az adott védelmi szakaszokra kiadott vízjogi üzemeltetési engedélyek **(2. sz. melléklet).** A fővédvonalakra az 1977-1995 közötti időszakban vízjogi üzemeltetési engedélyek kerültek kiadásra. A Római-partot is magában foglaló védelmi szakaszról, annak üzemeltetéséről a H.3814-2/1978 számú az Észak-Buda árvédelmi szakasz vízjogi engedélye rendelkezett, ekkor még az engedélyes a Budapest Fővárosi Tanács VB. Közmű és Mélyépítési Főigazgatósága volt. Közben a vízjogi üzemeltetési engedély részben módosult, a módosulásról a H.23.096/1984 rendelkezik. Mai napig ezek az érvényes vízjogi üzemeltetési engedélyek.(**Lásd a 2. sz. mellékletet**).

A Főváros árvizek esetében önállóan védekezik. Az árvízvédelmi művek tulajdonosa Budapest Főváros Önkormányzata (1052. Bp. Városház u. 9-11.), míg az üzemeltetési feladatokat - külön megbízás keretében - a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. (1087 Budapest, Kerepesi út 19.) látja el napjainkban.

A rendszerváltozás időszakában jelentős fejlesztési elképzelések jelentek meg a budapesti hullámterekben. Ezért a Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal Főépítészi Irodája megbízást adott 2003-ban a Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft-nek (BFVT Kft.) a főváros elsőrendű árvízvédelmi fővédvonalának városrendezési vizsgálata az ártéri területek hasznosítása szempontjából, a 46/1999.(III.18.) Kormányrendelet figyelembevételével. A rendelet a „hullámterek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosítás" szabályairól intézkedett. A tervezéshez a BFVT bevonta altervezőként a FŐMTERV-et, mint a fővárosi árvízvédelmi szakaszmérnöki dokumentációk készítőjét. E munka keretében elkészült egy tanulmány a „Fővárosi hullámterek beépítése következtében létrejövő mederszűkítések árvízvédelmi hatásainak vizsgálatára" címmel. A munka megkezdésekor a Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Igazgatósággal, mint elsőfokú vízügyi hatósággal majd az Országos Vízügyi Főigazgatósággal is egyeztetést tartottak. Ezekről készült emlékeztető a **3. sz. mellékletben** található. Az emlékeztetőkből a két alábbi megállapítást emeljük ki:

> ***1) A 46/1999.(III.18.) Kormányrendelet értelmezése szerint ezek a területek a Duna hullámterei, ahol csak közösségi vízisport és sporthorgászati építmények helyezhetők el.***

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

> ***2) A tervezők kérdésére az OVF képviselője rögzíti, hogy a fővárosi elsőrendű fővédvonalnak a jelenleg érvényben lévő árvízvédelmi szakaszmérnöki dokumentációt tekinti, amelyet a Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Igazgatósághoz ilyen céllal hivatalosan benyújtottak, és ahol a Főváros szükség esetén védekezik. A vizsgált területre a Buda – Észak árvédelmi szakasz vízjogi engedélye H 3814-2/1978 (Vksz: D.2/1/279) vonatkozott!***

A rendszerváltozás óta az egész Csillaghegyi öblözetbe beépített érték folyamatosan növekedett, és ez igaz a Római-part üdülő övezetére is. E folyamat eredményeként kezdődött meg a Római-part térségének árvízvédelmi intézkedéseinek felülvizsgálata, újra gondolása figyelemmel a 2003-as BFVT tanulmányra. Ennek a tanulmánynak a végső következtetése az volt, hogy a vizsgált hullámtéri helyszínek hasznosítása esetén az együttes hatás az 1 ‰-es árvíz szintjére nézve 7-8 cm lehet, amely jóval kisebb, mint az előírt 1,3 m-es biztonság.

Ez a Főváros egészére kiterjedő, 26 hullámtéri terület vizsgálatát magába foglaló tanulmány, szigorú feltételek mellett zöld lámpát adott néhány, a korábban hullámtéri területek mentesített ártérré történő átalakításának. Így vált lehetővé az olyan, környezetvédelmileg sérült és szennyezett barnamezős területek rehabilitálására is, mint pl. a FOKA öböl térsége.

A Római-parti hullámtér árvízvédelmi helyzetét akarta megváltoztatni az ERBO-Plan 2013-ban készített terve, amely ideiglenes védelmi intézkedésként mobil árvédelmi falat tervezett elhelyezni a part menti területek igénybevételével. E tervezési folyamatban hozott jelentős változást, hogy először a 2002-es, majd 2006 és a 2013-as, rekord magasságú árvizek, kialakulásának a következményeként a Mértékadó Árvízszinteket felülvizsgálták, amelyek eredményekén új mértékadó árvízszinteket adtak ki a 74/2014.(XII.23.) BM rendeletben. Ez az új mértékadó árvíz szint, már nem csak a Római-part árvízvédelmi biztonságának az újra gondolását tette szükségessé, hanem ismételten már az egész Csillaghegyi öblözet árvízvédelmének fejlesztését kellet, hogy jelentse.

A Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a KTVF: 1314-1/2013 sz. tájékoztatásában **(2. sz. melléklet**) így foglal állást:

> *A földgát alatt korábban közműveket is elhelyeztek, ezzel szemben a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról szóló 14712010. (IV. 29.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének 1.4.4. pontja szerint árvízvédelmi töltést nyomóvezetékkel 10m-en belül tilos megközelíteni, tehát a víznyomócső és a gázvezeték elhelyezése nem felel meg az előírásoknak. A jelenlegi állapot magában rejti a havária lehetőségét.*

Így a fentiek alapján megállapítható, hogy a teljes Csillaghegyi öblözet, valamint Budapest III. kerületi Római-part és a Kossuth Lajos üdülőpart területrendezési és árvízvédelmi helyzetének kérdése évtizedek óta húzódó, megoldatlan feladat.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

A területrendezési hiányosságok megértéséhez elegendő végig sétálni a „parti sétány”-nak nevezett szakaszon, ahol a használati funkciók keveredése és rendezetlensége a spontán kialakult használati elemekkel párosul.

Az árvízvédelmi helyzet megítélése megosztó jellegű. Mintegy 53 éve (az 1965-ös árvíz óta) napirenden van a Római-part árvíz elleni védelmének biztonságos megoldása és ezidáig, nemhogy megnyugtató megoldás, de még döntés sem született. Vita tárgyát képezi, hogy

- Kinek kell, vagy nem kell az adott terület védelméről gondoskodnia?
- Mely területeket kell és/vagy érdemes megvédeni?
- Milyen műszaki megoldás ad az érdekeltek számára megnyugtató megoldást?

2018 áprilisára több nyomvonal változat megvizsgálása után Tarlós István Főpolgármester úr, az általa 2017-ben létrehozott, elismert szakemberekből álló Grémiumtól várta azt a javaslatot, mely alapján a Fővárosi Közgyűlés a Római-parti védmű sorsáról döntést hozhat. 2018. május végéig a grémium a megismert szakértői anyagok alapján az alábbi javaslatot fogalmazta meg:

A szakmai testület benyújtotta szakmai anyagát a városvezetésnek, és bár egyhangú javaslat nem született, a szaktekintélyek többsége a védvonalat a Duna-parti sávban a TÉR-TEAM Kft. által kidolgozott koncepcióterv szerinti kerítésekhez igazodó nyomvonalon javasolja tovább-tervezni. A szakmai testület kisebbségi javaslatában a Nánási-Királyok útja nyomvonalat csak hullámtéri kiegészítő védelemmel, azaz kettős védelemmel tartja mérlegelhetőnek. További 2 verziójukban mindkettőben kerítés menti fővédvonal szerepel. Az egyikben a Nánási-Királyok útja rekonstrukciójával árvízvédelmi fal formájában, ami gyakorlatilag szintén kettős védelemnek felel meg, de a kerítéshez igazodó, kisajátításokon alapuló változatot a kisebbségi állásfoglalás is tovább-tervezésre alkalmasnak tartja.

Az érintettek véleménynyilvánítása már a 2000-es évek középétől fellelhető, de 2017 márciusában bontakozott ki erőteljesen. Egy, a nyomvonalakat bemutató lakossági fórumon a jelenlévők nagy többsége elutasította a parti nyomvonalat. Az érintettek tiltakozása azóta erősödik, felvonulás, plakátozás, szórólapok, molinók, demonstráció, facebook csoportok, lakossági fórumok kiadványok és beadványok igénybevételével.

2018 áprilisában egy magánszemély által indított újabb népszavazási kérdést hitelesített a Fővárosi Választási Bizottság a Római-parti védmű ügyéről a következő kérdéssel:

> *"Akarja-e, hogy a Duna Budapest Római-parti szakaszán a parti sávban mobil árvízvédelmi gát épüljön?"*

A népszavazás alapvetően befolyásolhatja a Római-parti szakasz árvízvédelmének kérdését, azonban a kezdeményezés időközben visszavonásra került.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

2. Városi hullámterek jövőképe

„A folyópart hagyományosan az átmenet tere, nem csak téri értelemben (szárazföld és víz között), hanem ennél komplexebb rétegekben is. Valójában hármas találkozási pont, ahol egyszerre kell tekintetbe venni a folyó dinamikájából adódó követelményeket, a város és a használók igényeit, valamint a természet, az ökoszisztéma védelmét (Riverspaces).”

Téves az a vélemény, mely szerint a városok bekebelezik a városi hullámtereket és beépítve azokat, előbb utóbb teret adnak a lakóterületeknek. Az átgondoltan fejlesztett városi hullámterek, melyek kapcsolatot teremtenek a folyó és városi infrastruktúra között, színesítik a városlakók életét, gazdagítják az ökoszisztémát és ellensúlyozzák a klímaváltozás hatását.

Számos nagyvárosról tudunk, melyek megőrzik hullámtereiket. Máshol felszámolják a feleslegessé vált rakodó partokat, ipari rozsdaövezeteket. München, Berlin, Párizs, Nortfield, Stockholm, vagy Bécs járnak elő jó példával.

Erre a trendre mutatunk be néhány példát.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Dog River in Northfield, Vermont.

A Water Street River Park a Dog River és a Water Street között található, Northfield, Vermont területén. A 2014-es Vízgyűjtő Segélyalap finanszírozásával az érintett közösség és a város közti kommunikáció alapján megtervezték a terület közösségi funkcióit. Ez a park mintegy 4,5 hektáros közösségi teret, sétaútvonalakat, valamint a táj és a természeti területek keverékét biztosítja

REGENSBURGI DUNAPART

A város lakosságát és szakértőket bevonó kerekasztal beszélgetések 2000-ben kezdődtek el, ezek tanulságait sikeresen építették be a város és a Bajor szövetségi állam által kiírt és finanszírozott tervpályázatba 2003-ban. A pályázati kiírás interdiszciplináris tervezői csapatok részvételét követelte meg, az értékeléskor egyenlő hangsúlyt fektettek mind az árvízvédelmi, mind a táj-, mind pedig a városépítészeti szempontokra. A két győztes terv szerzői 2006-ig párhuzamosan dolgoztak tovább a terveken a pályázati zsűri kritikái és javaslatai alapján, ezután egy újabb szakértői bizottság döntései alapján a két iroda javaslatai közül partszakaszonként választották az optimálisabb megoldást. Az első beavatkozási területek engedélyezési eljárásai 2008-ban kezdődtek.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

ISAR-PLAN-München

Az 1995-ben induló ISAR projekt célja:

- Az árvízvédelem javítása a folyószakasz vízmegtartó képességének növelésével Münchenben,
- A vadon élő fajok élőhelyeinek javítása, figyelembe véve az Isar folyó ökológiai korszerűsítését, a morfológiai folyamatokat, a hosszanti és az oldalirányú átjárhatóságot, a biodiverzitást és a vízminőséget,
- A szabadidős tevékenységek javítása a sűrű városi területen.

Az építés 2000-ben kezdődött és 2011-ig 8 km folyószakaszt rehabilitáltak. A projekt költsége 35 millió euro volt.

A 10. sz. mellékletben csatoljuk be a Nagyvízi mederkezelési terv keretében készült, a *„Nemzetközi kitekintés, a hasonló adottságú nagyvízi medrek kezelési, területhasználati, beépítési módjai, szabályozási törekvései”* című tanulmányt.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

3. A területen érdekelt „döntéshozók” és az „érintettek” bemutatása

3.1. Döntéshozók

- A Magyar Állam

A Duna folyam és a vízpart sétányig terjedő része állami tulajdon, mely a Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Igazgatóság kezelésében van.

- Fővárosi Önkormányzat

A 47/1994. (VIII. 1.) Főváros Kgy. Rendelete szerint a Fővárosi Önkormányzat árvíz-védekezési tevékenysége a fővédvonalon belüli területekre (mentesített árterületek), belvíz-védekezési tevékenysége pedig a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában levő kisvízfolyások és árkok védművei által mentesített területekre terjed ki.

Az árvíz- és belvízvédekezés közigazgatási és műszaki feladatait - az árvíz- és belvíz-védekezési készültségi fokozatok beálltáig - a főváros egész területén a Főpolgármester szervezi. A Fővárosi Önkormányzat a Közgyűlés vagy a népszavazás által gyakorolja hatáskörét. Így, mint törvényi kötelezettnek, a Fővárosi Önkormányzat feladata a Csillaghegyi öblözet árvízvédelme.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2013. 06. 08. napján történt módosítása előírja a Duna-parti építési szabályzat (DÉSZ) készítését. A 14/B. § alapján
„a Duna-parti építési szabályzat az építés helyi rendjének biztosítása érdekében a fővárosi önkormányzat az országos településrendezési és építési követelményeknek megfelelően a Duna főmedrével közvetlenül határos telkek és a Margitsziget területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket Duna-parti építési szabályzatban állapítja meg.”

A Római-partra vonatkozó DÉSZ készítése folyamatban van. A DÉSZ tervezési területe a Duna főmedrével közvetlenül határos telkek.
A III kerület tulajdonát képező sétány részt (Duna partvonalával közvetlenül határos kikötőhelyek és kikötői infrastruktúra) 99 évre a Fővárosi Önkormányzat vagyonkezelésébe adták, így a Fővárosi Önkormányzat feladata a terület karbantartása és állagmegóvásának biztosítása.

- Kerületi Önkormányzat

2011. évi CLXXXIX. Törvény alapján a kerületi Önkormányzat feladatai a helyi közügyek alapvetően a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtéséhez kapcsolódnak.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

A III. kerületi Önkormányzat a helyi képviselő-testület vagy a népszavazás által gyakorolja hatáskörét.

A hullámtéri ingatlanok szabályozása kettős. A közvetlen partmenti ingatlanok a DÉSZ, míg a többi ingatlan a OBÉSZ hatálya alá tartoznak.

A sétány rész is a III. kerület tulajdonát képezi, mely most a 2013. évi LXXIV. törvénnyel módosított 2012. évi CXC. törvény alapján 99 évre a Fővárosi vagyonkezelésében van.

- Szolgáltatók

A Fővárosi Csatornázási Művek (FCSM) feladata a Fővárosi Önkormányzattal kötött szerződés alapján az operatív védekezés és az árvízvédelmi művek, kisvízfolyások üzemeltetése a "kiépítettség mértékéig.

Meg kell említeni, hogy a területen jelentős közművek (víz, gáz, energia, csatorna) is találhatók. A Királyok útja – Nánási út nyomvonalon létesült egy DN 500 mm méretű nagynyomású gázvezeték, a Római-parton pedig három nagy átmérőjű (2 db 800 mm, 1 db 1200 mm nettó átmérőjű) főnyomó vezeték halad át.

3.2. Érintettek

Az érintettek (stakeholderek) – azon személyek, illetve csoportok, akik/amelyek életminősége, életkörülményei, lehetőségei a terv következtében érzékelhetően megváltoznak.
(forrás: KÉZIKÖNYV A RÉSZVÉTELI VÁROSMEGÚJÍTÁSRÓL, Közösségfejlesztők Egyesülete Városmegújító Munkacsoport)

- Helyi érintettek

A helyi érintetteket nem szűkíthetjük le a Római-part 70 hektáros területén lakók, üdülők, pihenők, sportolók, vállalkozók vagy befektetők szűkebb körére, mivel egy árvízi katasztrófa kihat a Csillaghegyi öltözet egészére, vagyis a Nánási úton kívüli területek jelentős részére is. (55 000 lakos) Sőt, a turisztikai vonzerőt tekintve a Római-partot, még jelenlegi, elhanyagolt állapotában is a fővárosi lakosság kedvelt szabadidős zöldterületei között tartjuk nyilván.

A hullámtéren az állami és magánterületek kb. 24 % - 76 %.

A terület különlegességét jelentik az ún. „szerzett jogú lakóingatlanok”, melyek lakóingatlanként kaptak építési jogot. Lakóépületek, jogszerűen akkor létesülhettek, amikor a hullámteret vegyes, azaz lakó – üdülő övezetbe sorolták. Ez az előírás több mint 50 éve változott meg és azóta lakóépületet nem lehet engedélyezni.

- Érdekvédelmi szervezetek

A területen számos, változó aktivitással és indíttatással működő érdekvédelmi szervezet, egyesület, polgári jogi társulás, illetve civil közreműködő tevékenykedik, melyeket a **4. sz. mellékletben** mutatunk be.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

4. Jogi elemzés

A Római-part esetében a „fővédvonal” státuszának tisztázása rendkívül fontos tényező, mivel ehhez a fogalomhoz köt több jogszabály is fogalom-meghatározást, így pld. a „hullámtér” fogalmát is. Az építési szabályozás is e fogalom alapján enged, vagy tilt beépíthetőséget.

4.1. Jogszabályi háttér áttekintése, a terület jellege

4.1.1. Jogszabályi háttér áttekintése

A fővédvonallal, árvízvédelmi művekkel, a hullámtérrel, a vízkárelhárítási feladatokkal kapcsolatos főbb jogszabályok az alábbiak.

2011. évi CXCVI. törvény a nemzeti vagyonról
1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről
2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
47/1994. (VIII. 1.) Főv. Kgy. rendelet az árvíz- és belvízvédekezés, valamint a helyi vízkárelhárítás egyes kérdéseiről
147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról
74/2014. (XII. 23.) BM rendelet a folyók mértékadó árvízszintjeiről
30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról
10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről
83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról
541/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet a létfontosságú vízgazdálkodási rendszerelemek és vízilétesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről

A jogszabályok részletes elemzése az **5. sz. mellékletben** található.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

4.1.2. A védvonal, védmű meghatározása

A 4.1.1. pontban idézett jogszabályok alapján kijelenthető, hogy maguk a jogszabályok nem adják meg a fővédvonal definícióját, ugyanakkor több helyen használják ezt a megjelölést. Az Országos Területrendezési Terv másodrendű védvonal esetére is használja a fővédvonal kifejezést.

Jellemzően az árvízvédelmi (vízi)létesítmény és védmű kifejezés jelenik meg több helyen a jogszabályokban.

A vízügyi szakma gyakorlati szabályai szerint a védvonal fogalma:

„Árvízi védvonal az a vízfolyások partján húzódó folytonos vonal, ahol az árvizek elleni védekezés a legeredményesebben hajtható végre."

A fővédvonal kifejezés jelentésének ismerete abból a szempontból fontos, hogy a jogszabály a fővédvonalhoz köti a hullámtér jelentését (a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 1. § 5. pontja szerint:

„A hullámtér: a folyók, vízfolyások partvonala és az árvédelmi fővédvonal közötti terület)"

A „védvonal" – mint gyűjtőfogalom – két csoportra osztható. Elsőrendű-, vagy fő védvonal az a vonal, ahová a védekező erőket elsődlegesen koncentrálják, ez a vonal az árvízvédekezés legfontosabb, legfőbb helyszíne. Azt a vonalat, ahol a fővédvonalon esetlegesen áttörő vizek lokalizációja (másodlagos védekezés) lehetséges, lokalizációs-, vagy másodrendű (II. rendű) védvonalnak nevezzük. Nagyon fontos rögzíteni, hogy a „védvonal" és a „védmű" nem szinonim fogalmak, a „védvonal" önmagában - kétdimenziós geometriájából adódóan - nem rendelkezik védképességgel, csupán az árvízvédekezés helyének meghatározására szolgál. A védvonali védképességet a védvonalon épített védművek adják, de nem hanyagolható el a védvonal tudatos magas ponti vezetése sem. Ebből eredően tehát ott is folytonos a védvonal, ahol a domborzati viszonyok ún. magasparti jellegűek, és az árvízi biztonság megteremtéséhez nincs szükség védművek építésére.

4.1.3. Árvízvédelmi szakaszok

„Árvízvédelmi szakasz: *Az árvízvédelmi vonalaknak a védekezés végrehajtására kialakított legkisebb egysége."* (http://www.ovf.hu/hu/vizrajzi-fogalomtar)

Logikusan az árvizek elleni védekezésre kötelezett szervezet felelős vezetője – az ún. védelemvezető – a kockázatok és a védendő értékek elemzése alapján jelöli ki szakaszonkénti bontásban azokat a vonalakat, (fővédvonalat, lokalizációs vonalat) ahol az árvizek elleni

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

védekezés felelősséggel vállalható. Elkészíti, vagy elkészítteti a szakasz árvízvédekezési tervét, amely tartalmazza többek között a védvonalak szelvényezését és leírását, a védvonalak védműveinek műszaki paramétereit, védekező szervezet leírását és az intézkedési tervet. A terveket a vízügyi hatóság – vízjogi üzemeltetési engedély formájában – hagyja jóvá. Az engedélyben szerepel a védvonalak nyomvonalának pontos leírása, amelyet a jogerőre emelkedést követően más jogszabályok is átvesznek, megjelenítenek. (pl. Városrendezési jogszabályok, TSZT, FSZKT, KSZT, régebben RRT) Amennyiben a védendő értékek változnak, vagy más egyéb indokok következtében a védekezésre kötelezett más nyomvonalon kíván kötelezettségének eleget tenni, (a védvonalat áthelyezi) akkor a szakasz vízjogi üzemeltetési engedélyének értelemszerű módosítását kell kezdeményeznie.

4.1.4. A fővédvonal fogalmának jogszabályi meghatározása

A „fővédvonal" fogalmának írott szakmai definiálásához nem találtunk autentikus forrást, az Országos Vízügyi Főigazgatóság honlapján működtetett Vízrajzi Fogalomtár (http://www.ovf.hu/hu/vizrajzi-fogalomtar) ugyan több helyen is axióma-szerűen használja a fővédvonal kifejezést, de szakmai jelentését – sajnálatosan- nem jeleníti meg.

Több jogszabály is használja e fogalmat, utal rá, de nincs olyan kifejezett jogszabályi rendelkezés, amely a „fővédvonal" definícióját általános érvényűen meghatározná.
Így például:

→ **2003. évi XXVI. törvény** az Országos Területrendezési Tervről

„2. § E törvény alkalmazásában: …
*3. **elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal**: három vagy több települést érintő, fővédelmi művé nyilvánított árvízvédelmi töltés, továbbá a folyó nyílt árterében fekvő település árvízmentesítését szolgáló körtöltés,*
19. műszaki infrastruktúra-hálózat: a területrendezési tervekben megállapított és alkalmazott nyomvonal jellegű építmények összessége, amelybe
*c) a vízi létesítmények közül az országos és térségi jelentőségű csatornák, valamint az **elsőrendű és másodrendű árvízvédelmi fővédvonal***
tartozik."

→ a vízgazdálkodásról szóló **1995. évi LVII. törvény**

*16. § (3) A vízügyi igazgatási szervek feladata a folyók vízkár-elhárítási célú szabályozása, a kettőnél több települést szolgáló vízkár-elhárítási létesítmények - az árvízvédelmi **fővédvonalak,** vízkár-elhárítási célú tározók, belvízvédelmi főművek (a továbbiakban: védművek) - építése, ezek, valamint az állam kizárólagos tulajdonában lévő védművek fenntartása és fejlesztése, azokon a védekezés ellátása, továbbá a mezőgazdasági vízszolgáltatás és vízkárelhárítás feladatainak ellátása.*

→ **2011. évi CXCVI. törvény** a nemzeti vagyonról

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

„4. § (1) Az állam kizárólagos tulajdonába tartozik …
*e) az 1. mellékletben meghatározott csatornák, tározók, árvízvédelmi **fővédvonalak** és egyéb vízi létesítmények, valamint az állami tulajdonban álló vízi közművek,…”.*

→ **83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet** a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról

*„5. hullámtér: a folyók, vízfolyások partvonala és az **árvédelmi fővédvonal** közötti terület;*
*10. nyári gát: a hullámtéren épült vízilétesítmény, a **fővédvonalnál** alacsonyabb töltés, amely a mértékadó árvízszintnél alacsonyabb és ezért gyakoribb árvíz ellen véd;…”.*

→ **30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet**
a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról

24. § (1) Az árvízvédelmi vonal folytonosságát megszakító átvágás vagy a védőképességet jelentősen érintő megbontás előtt ideiglenes árvízvédelmi vonalat kell létesíteni.
*(2) Az ideiglenes árvízvédelmi vonalat a **fővédvonallal** azonos védbiztonságúra kell kialakítani.*
*33. § (1) Nagyvízi vízmércét kell elhelyezni az árvízvédelmi vonal mentén a kijelölt nagyobb műtárgyaknál és a különböző védvonalak találkozásánál, továbbá az elsőrendű árvízvédelmi vonal mentén őrjárásonként, illetve a folyó és a **fővédvonal** sajátosságaihoz alkalmazkodva, a másod- és harmadrendű árvízvédelmi vonalnál pedig a helyi sajátosságok által indokolt helyeken.*

→ **10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet** az árvíz- és a belvízvédekezésről

3. § (5) Lokalizációs tervet csak a lokalizációs lehetőségekkel rendelkező árvízi öblözetekre kell
a) műszaki leírás készíteni. A terv tartalma: az árvízvédelmi fővédvonalon kitört árvizet feltartóztató, a víz szétterülését megakadályozó vagy terelését szolgáló nyomvonalas létesítmények, a kitört víz tározási és visszavezetési lehetőségei műszaki adatainak, a lokalizálás a munkaerő-, anyag- és gépszükségletének, továbbá a veszélyeztetett településeknek feltüntetésével, illetőleg ismertetésével;..”

4.1.5. Fővédvonal kijelölése, fővédelmi művé nyilvánítás

Leegyszerűsítve a védvonalak kijelölésének kérdését, általános alapelv, hogy az hogy az árvizek káros hatásai ellen megvédendő értékeket a településfejlesztési-, ha úgy tetszik városfejlesztési szakemberek – hosszú távú fejlesztési koncepciókban – határozzák meg. Ezen input adatok figyelembe vételével a vízépítő szakemberek kockázatelemzéssel, valamint költség-haszon elemzéssel ehhez rendelik hozzá a védekezés módját. Eldöntik tehát, hogy a városfejlesztők által javasolt vonalon vállalható kockázatú-e, és gazdaságosan megvalósítható-e a védekezés. Ha az egyeztetések során megtörténik a kijelölés, akkor a vízépítő mérnökök elkészítik, és a vízügyi

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

engedélyezési dokumentációkat, amelyeket a vízügyi hatóság hagy jóvá. Az eljárás végén kiadott „Árvízvédelmi szakasz üzemeltetési engedélyben" jóváhagyott Fő-, és másodrendű védvonalakat az építési hatóságok megjelenítik a rendezési tervekben, helyi építési szabályzatokban, és meghatározzák a beépíthetőségeket, valamint az övezeti korlátozásokat. Mindezekre figyelemmel tehát alapvetően hibás az az eljárás, hogy a fent említett „input" adatok hiányában jelentjük ki, hogy, a fővédvonalnak a parton a helye, és miután megépül, majd eldöntjük a védelembe vont területek fejlesztésének irányát és övezeti besorolását.

Azokon a területeken, ahol állami feladat az árvízvédekezés ott a védekezésre kötelezett vízügyi igazgatóságok a településfejlesztési feladatokat ellátó önkormányzatokkal együttműködve jelölik ki a védvonalakat. Budapest esetében egyszerűbb a feladat, mert nem az állam, hanem a Fővárosi Önkormányzat az árvízvédelem ellátásának kötelezettje, tehát a Fővárosi Közgyűlés egy személyben dönt árvízvédelmi- és településfejlesztési kérdésekben egyaránt.

4.1.5.1 Budapest főváros esetében a fővédvonal kijelölésének eljárásrendje

A múlt század hetvenes éveiben a Fővárosi Önkormányzat jogelődje, a Fővárosi Tanács – mint az 1964. évi IV. tv. végrehajtására kiadott 32/1964 (XII. 13.) Korm. rendelet 88. §-ban meghatározottak szerint saját szervezettel védekező város – elkészíttette a főváros árvíz-védekezési terveit. Buda-Észak árvízvédelmi szakaszra vonatkozó tervet (amely magába foglalja a Római-partot is) Bp. Fővárosi Tanács VB. Közmű- és Mélyépítési Főigazgatósága engedélyezésre benyújtotta a vízügyi hatósághoz. Az **árvízvédekezésre kötelezett szervezet kérelmére** indult eljárásban a tervekre a Közép-dunavölgyi Vízügyi Igazgatóság – mint I. fokú vízügyi hatóság – 1978. szeptember 27–én meghozott H.3814-2/1978. számú **(2. sz. melléklet)** határozatában vízjogi engedélyt adott.

A Királyok útja – Nánási úti védvonalra épített védmű a Buda-Észak árvízvédelmi szakasz egyik eleme, a szakasznak van tehát egy vízjogi üzemeltetési engedélye és egy üzemeltetési engedély módosítása.

A „Budapest, III. ker. Buda-Észak árvízvédelmi szakasz vízjogi üzemeltetési engedélyének módosítása" tárgyában, H.23096/1984. számon meghozott határozat már következetesen fővédvonalat említ:

> *„**A fővédvonal** 0+000 tkm szelvényében csatlakozik a Barát patak jobbparti megépült töltése, mely részét képezi az 1-es Buda-Észak árvízvédelmi szakasznak.*
> ***A fővédvonal** 0+000 tkm szelvényétől az újonnan épült Római-part I. ütem árvízvédelmi töltésen halad…."*

Amikor a vízjogi üzemeltetési engedélyt kiadták, az Országos Vízgazdálkodási Szabályzat közzétételéről szóló 1/1973. (III. 3.) OVH rendelkezés volt hatályban. Ezen rendelkezés a vizek

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

hasznosítását és kártételeinek elhárítását szolgáló munkák, művek és létesítmények kialakítására, fenntartására és üzemeltetésére vonatkozott.

Az OVH elnökhelyettese 23784/1979 sz. alatt hagyta jóvá az Országos Árvízvédelmi Szabályzat I. sz. mellékletét, amely felsorolja a vízügyi igazgatóságok, és Budapest saját szervezettel védekező város árvízvédelmi vonalait.

A vízügyi hatóság fentiek szerint meghatározott védvonalait alkalmazták az építési hatóságok és jelenítették meg a különböző szintű rendezési tervek. Így a Fővárosi Tanács által kiadott rendezési terv, amelyet tovább részleteztek a kerületi szintű Részletes Rendezési Tervek (RRT-k) majd a rendszerváltást követően a Főváros Közgyűlése által jóváhagyott Fővárosi Szabályozási Keretterv (FSZKT) és a Kerületi Szabályozási Tervek (KSZT) valamint a 2015-ben jóváhagyott Budapest főváros településszerkezeti terve (TSZT). Ezen tervek mindegyike kivétel nélkül a Királyok útja – Nánási út vonalában jeleníti a térségben a **fővédvonalat.** Mivel ezek a tervek közgyűlési rendeletként lettek kihirdetve és hatályosak, így a fővédvonal kijelölésének jogszerűsége, valamint az adott fővédvonal jogi státusza nem kérdőjelezhető meg.

4.1.6. Az I. rendű védmű jogszabályi meghatározása

A 1981-ben kiadásra került Országos Vízgazdálkodási Szabályzat alapján az Országos Vízügyi Hivatal elnöke nyilváníthatta fővédelmi művé - a folyók, vízfolyások és csatornák mentén levő vagy létesülő árvízvédelmi vonal, árvíztározó és árapasztó csatorna műveket.
(1990-től 2007 végéig a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter nyilváníthatott fővédelmi művé a Szabályzat hatályának ezen időszakban).

Az Országos Vízgazdálkodási Szabályzat kiadásáról szóló **4/1981. (IV. 4.) OVH rendelkezés** hatályba lépésekor:

> *109. § (1) Az árvízvédelmi mű rendeltetése, illetve fontossága szerint első-, másod és harmadrendű. A biztonsági követelményeket e rangsorolásnak megfelelően kell meghatározni.*
> *a) Elsőrendű árvízvédelmi mű*
> *- a folyók, vízfolyások és csatornák mentén levő vagy létesülő, az **Országos Vízügyi Hivatal elnöke által fővédelmi művé nyilvánított** árvízvédelmi vonal, árvíztározó és árapasztó csatorna,*
> *- a folyó nyílt árterében fekvő település árvízvédelmét szolgáló körtöltés.*
> *b) Másodrendű árvízvédelmi mű*
> *- a folyók, vízfolyások és csatornák mentén levő vagy létesülő, az Országos Vízügyi Hivatal elnöke által másodrendű árvízvédelmi művé nyilvánított árvízvédelmi vonal,*
> *- az árvízvédelmi lokalizációs vonal,*
> *- a szükségtározó töltései,*
> *- az elsőrendű fővédelmi mű mögött fekvő körtöltés.*
> *c) Harmadrendű árvízvédelmi mű*

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

- a nyári gát,
- az árvízvédelmi célú hullámtéri terelőgát.
(2) A Szabályzat alkalmazása szempontjából árvízvédelmi mű az (1) bekezdésben említett valamely műnek az a műtárgya, tartozéka és járulékos létesítménye is, amely a védvonal védőképességét, rendeltetésszerű használatát biztosítja, illetve szolgálja.

Az időközben a már hatályon kívül helyezett a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról szóló **379/2007. (XII. 23.) Korm. rendele**t 43. § (2) bekezdése is arról rendelkezett, hogy a vízgazdálkodásért felelős miniszter által fővédelmi művé nyilvánított létesítmény lehet elsőrendű árvízvédelmi mű:

*43. § (2) Elsőrendű árvízvédelmi mű a vízfolyások mentén lévő vagy létesülő - a **vízgazdálkodásért felelős miniszter által - fővédelmi művé nyilvánított, három vagy több település árvízvédelmét szolgáló (térségi)** árvízvédelmi létesítmény (így például töltés, fal, magaspart, árvízi tározó, árapasztó, csatorna), továbbá a folyó nyílt árterében fekvő település árvízmentesítését szolgáló körtöltés.*

Az I. rendű (vagy elsőrendű) védműnek (vagy árvízvédelmi műnek) nincs egyértelműen értelmezhető jogszabályi meghatározása, ugyanekkor a különböző jogszabályi rendelkezésekből az tűnik ki, hogy valamely árvízvédelmi vízi létesítmény védmű) - funkcióján túlmenően – attól „elsőrendű" árvízvédelmi vízi létesítmény egy (fő)védmű/árvízvédelmi létesítmény, hogy „**annak van nyilvánítva.**

A vízgazdálkodásról **szóló 1995. évi LVII. törvény** a kihirdetésekor (közlönyállapot) és hatályba lépése után az 1. sz. mellékletben a alábbiak szerint rendelkezett:

*„5. elsőrendű árvízvédelmi vízilétesítmény: a vízfolyások mentén lévő vagy létesülő - **a miniszter által - fővédelmi művé nyilvánított** három vagy több települést érintő (térségi) árvízvédelmi vonal (töltés, fal, magaspart, árvízcsúcs-csökkentő tározó, árapasztó csatorna), továbbá a folyó nyílt árterében fekvő település árvízmentesítését szolgáló földtöltés;"*

*„17**. védmű: a vizek kártételei elleni védekezéshez szükséges vízilétesítmény**;".*

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól **szóló 2004. évi CXL. törvény** és egyes kapcsolódó törvények, valamint a miniszteri hatósági hatáskörök felülvizsgálatával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló **2011. évi CLXXIV. törvény 16. §-**a szerint:

„Hatályát veszti a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 45. § (7) bekezdés u) pontja, 1. számú melléklet 5. pontjában az „ - a miniszter által - " szövegrész."

A vízgazdálkodásról szóló **1995. évi LVII. törvény** jelenleg hatályos szövegében az elsőrendű árvízvédelmi vízi létesítmény fogalma a következő:

*„5. elsőrendű árvízvédelmi vízi létesítmény: a vízfolyások mentén lévő vagy létesülő **fővédelmi művé nyilvánított,** három vagy több település árvízvédelmét szolgáló (térségi) árvízvédelmi létesítmény (így például töltés, fal, magaspart, árvízi tározó, árapasztó*

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

csatorna), továbbá a folyó nyílt árterében fekvő település vagy településrész árvízmentesítését szolgáló töltés;".

A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet 4.§ – 2014. január 1. napjának hatályával kiegészítésre került egy új (5) bekezdéssel:

*„(5) **Az elsőrendű árvízvédelmi vízi létesítménnyé nyilvánítás** a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter feladata."*

Az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló – ma már hatálytalan - **212/2010. (VII. 1.) Korm**. rendelet szerint

37. § A belügyminiszter (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: miniszter) a Kormány…vízügyi igazgatási szervek irányításáért …felelős tagja."

A jogszabály ezen rendelkezése 2012. január 1. napján lépett hatályba.

A jelenleg hatályos jogi szabályozás szerint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló **152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet**:

*„21. § **A belügyminiszter** (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: miniszter) **a Kormány**…*

*30. **vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős tagja."***

A fentiekből az következik, hogy a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény hatályba lépésétől a Miniszter által fővédelmi művé nyilvánított árvízvédelmi vonal/létesítmény lehet elsőrendű árvízvédelmi fővédmű (a feladatkörében felelős miniszter személye változott 2011 végén), ez egy rövid időre eltűnt, majd alacsonyabb szintű jogszabályban megjelent elsőrendű árvízvédelmi vízilétesítménnyé nyilvánítás miniszteri feladata. 2008. előtt a Miniszter fővédelmi mű nyilvánítási jogkörét az Országos Vízgazdálkodási Szabályzat is tartalmazta, míg a rendszerváltás előtt az Országos Vízügyi Hivatal elnökét illette meg e jog.

Itt is érdemes utalni arra, hogy hol a fővédelmi művé, hol az elsőrendű árvízvédelmi vízi létesítménnyé nyilvánítás kifejezés jelenik meg a jogszabályokban, a nyilvánítás (eljárási) szabályai azonban nincsenek rögzítve.

A **147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet** meghatározza, hogy elsőrendű árvízvédelmi vízilétesítmény az árvízvédelmi művek egyike, és mi tekinthető e jogszabály alkalmazásában másod- és harmadrendű árvízvédelmi műnek.

„2. § E rendelet alkalmazásában:

4. árvízvédelmi mű: az elsőrendű, másodrendű, harmadrendű árvízvédelmi vízi létesítmény, valamint annak műtárgya, tartozéka, járulékos létesítménye, amely a védvonal védőképességét, rendeltetésszerű használatát biztosítja, illetve szolgálja,

13. harmadrendű árvízvédelmi mű: a nyárigát és a hullámtéri terelőgát,

20. másodrendű árvízvédelmi mű: az árvízvédelmi lokalizációs vonal, a szükségtározó töltései, az elsőrendű árvízvédelmi mű mögött fekvő körtöltés,…"

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Mivel az „elsőrendű árvízvédelmi mű” fogalmának meghatározása nem szerepel a rendeletben, de a másod-, illetve harmadrendűeké igen, ebből logikailag következik, hogy e rendelet alkalmazásában minden árvízvédelmi művet elsőrendűnek kell tekinteni, amely nem tartozik a másod-, illetve harmadrendűként meghatározottak közé.
A fentiekben írt, a Vgtv. szerinti meghatározás („három vagy több település árvízvédelmét szolgáló”) Budapestre nehezen értelmezhető, kivéve, ha úgy tekintjük, hogy a budapesti védvonalak által védett - nyilván háromnál nagyobb számú kerület - településnek minősül (ilyen önkormányzati feladataik vannak) ez azonban ellent mond az Mötv-ben foglaltaknak. Ellentmond továbbá a Vgtv. szerinti önkormányzati feladatoknak is, amely szerint a helyi önkormányzatok feladata a legfeljebb két település érdekében álló védőművek létesítése és fenntartása.

4.1.7. Budapest önkormányzati tulajdonú védműveinek fővédelmi művé nyilvánítása

A vízgazdálkodással összefüggő első fokú vízügyi hatósági jogkört a területi vízügyi hatóság gyakorolja (Budapesten az illetékes Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság). A vízilétesítmény megépítéséhez (átalakításához, megszüntetéséhez) vízjogi létesítési engedély szükséges. A vízjogi engedélyezési kötelezettség alá tartozó tevékenység tervezését megelőzően elvi vízjogi engedélyt kell kérni.

→ **72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet** a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról

*„1. § (1) A vízgazdálkodásról szóló törvényben (a továbbiakban: Vgtv.), valamint az e rendeletben meghatározott, a vízgazdálkodással összefüggő **elsőfokú vízügyi hatósági jogkört** a területi vízügyi hatóság, a másodfokú vízügyi hatósági jogkört az országos vízügyi hatóság (a továbbiakban együttesen: a vízügyi hatóság) gyakorolja. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény (a továbbiakban: Ákr.) szerinti felügyeleti szervként (a továbbiakban: felügyeleti szerv) az országos vízügyi hatóság jár el.*
(2) A helyi vízgazdálkodási hatósági jogkört első fokon a települési önkormányzat jegyzője, valamint a 25. § (2) bekezdésében foglaltak fennállása esetén a járási hivatal, másodfokon a fővárosi és megyei kormányhivatal gyakorolja. Felügyeleti szervként a fővárosi és megyei kormányhivatal jár el.

2. § (1) A vízjogi engedélyezési kötelezettség alá tartozó tevékenység tervezését megelőzően elvi vízjogi engedély kérhető, amely az építtető által a tervbe vett vízgazdálkodási cél megvalósításának általános műszaki megoldási lehetőségeit, feltételeit határozza meg, de vízimunka elvégzésére, vízilétesítmény megépítésére, illetőleg vízhasználat gyakorlására nem jogosít.
(2) Elvi vízjogi engedély a tulajdonos, az építtető vagy a vagyonkezelő részére adható, de azt az előbbiek megbízásából a tervező is kérheti. A kérelemhez a külön jogszabály szerinti mellékleteket kell csatolni.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

3. § (1) A vízimunka elvégzéséhez, vízilétesítmény megépítéséhez (átalakításához, megszüntetéséhez) szükséges vízjogi létesítési engedélyt az építtető, a tulajdonos vagy a vagyonkezelő köteles megszerezni."

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet IV. fejezete („Árvízmentesítés) tartalmazza az árvízvédelmi művek létesítésének szempontjait (azon belül a 14. cím az árvízvédelmi vonal kialakításának szempontjait, 15. cím az árvízvédelmi töltések és falak előírásait).

4.1.8. Az I. rendű védművek építése

A Vgtv.-ből következően vízügyi igazgatási szervek feladata az árvízvédelmi fővédvonalak, vízkár-elhárítási célú tározók, belvízvédelmi főművek építése, ezek, valamint az állam kizárólagos tulajdonában lévő védművek fenntartása és fejlesztése. A helyi önkormányzatok feladata a legfeljebb két település érdekében álló védőművek létesítése, a helyi önkormányzat tulajdonában lévő védőművek fenntartása, fejlesztése, valamint patakok, csatornák áradásai, továbbá a csapadék- és egyéb vizek által okozott kártételek elleni védőművek fenntartása, fejlesztése.

→ **1995. évi LVII. törvény** a vízgazdálkodásról

„16. § (1) A vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges feladatok ellátása - a védőművek építése, fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése, valamint a védekezés - az állam, a helyi önkormányzatok, illetve a károk megelőzésében vagy elhárításában érdekeltek kötelezettsége.

(3) A vízügyi igazgatási szervek feladata a folyók vízkár-elhárítási célú szabályozása, a kettőnél több települést szolgáló vízkár-elhárítási létesítmények - az árvízvédelmi fővédvonalak, vízkár-elhárítási célú tározók, belvízvédelmi főművek (a továbbiakban: védművek) - építése, ezek, valamint az állam kizárólagos tulajdonában lévő védművek fenntartása és fejlesztése, azokon a védekezés ellátása, továbbá a mezőgazdasági vízszolgáltatás és vízkárelhárítás feladatainak ellátása.

(4) A vízügyi igazgatási szervnek vízkárelhárítással összefüggő feladata;

b) a védőművek építése, fejlesztése, illetve az építés, fejlesztés összehangolása;

c) a védekezés területi tervezése, szervezése, szakmai irányítása;

d) a helyi önkormányzatok vízkár-elhárítási tevékenységének szakmai irányítása;

e) a helyi önkormányzatok számára a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő vízkárelhárítási tervek és fejlesztési tervek elkészítéséhez és felülvizsgálatához adatok szolgáltatása, valamint a folyók menti nyílt ártéri települések esetében a vízkárelhárítási tervek elkészítése és a meglévő tervek felülvizsgálata;

(5) A helyi önkormányzatok feladata:

a) a legfeljebb két település érdekében álló védőművek létesítése, a helyi önkormányzat tulajdonában lévő védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

b) a település belterületén a patakok, csatornák áradásai, továbbá a csapadék- és egyéb vizek által okozott kártételek megelőzése - kül- és belterületi védőművek építésével - a védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;…".

A vízügyi igazgatóságok feladatára vonatkozó jogszabály szerint az elsőrendű árvízvédelmi létesítmények fejlesztését és fenntartását, azokon a védekezést, az árvízmentesítést, ha az kettőnél több települést érint, a vízügyi igazgatóságok látják el. A vízügyi igazgatóság vagyongazdálkodási feladatai körében fenntartja, üzemelteti és fejleszti az állami tulajdonban ár- és belvízvédelmi létesítményeket.

→ **223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet** a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

„7. § (1) A területi vízügyi igazgatóság

a) ellátja a vizek kártételei elleni védelemmel, a vízkárelhárítással (árvíz- és belvízvédekezéssel, vízhiány kárelhárítással, valamint a vízminőségi kárelhárítással) összefüggő, jogszabályban meghatározott feladatokat, ennek keretében

*aa) végzi az elsőrendű árvízvédelmi létesítmények fejlesztését és fenntartását, azokon a védekezést, az árvízmentesítést, **ha az kettőnél több települést érint**, továbbá a védelmi szakfelszerelés karbantartását és fejlesztését,*

ab) irányítja és ellátja a vízkárelhárítás műszaki, igazgatási teendőit,

ac) tervezi, szervezi és szakmailag irányítja a védekezés területi feladatainak ellátását,

ad) irányítja a helyi önkormányzatok, valamint a vízitársulatok vízkárelhárítási tevékenységét, ebben a jogkörében eljárva - elrendelt védekezési készültség esetén - a vízkárelhárítási szakmai feladatok tekintetében utasítási jogkörrel rendelkezik,

ae) adatokat szolgáltat a helyi önkormányzatok számára a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő, a közigazgatási feladatok ellátásához szükséges tervek elkészítéséhez, vagy törvény felhatalmazása alapján elkészíti, felülvizsgálja a terveket,

af) összehangolja a védőművek építését, fejlesztését, továbbá lebonyolítja a beruházási tevékenységeket, …..

(2) A területi vízügyi igazgatóság vagyongazdálkodási feladatai körében fenntartja, üzemelteti és fejleszti az egyes állami tulajdonú vagyontárgyakat (medrek, vízilétesítmények, erdők), így különösen a vízrajzi törzshálózatot, illetve az állami alapfeladatokat ellátó vízrajzi üzemi hálózatot, a távlati ivóvízbázisok mérő- és megfigyelő rendszerét, az üzemeltetési monitorozó rendszereket, az ár- és belvízvédelmi létesítményeket, a vízelvezető műveket, az öntözési célú vízilétesítményeket, a vízépítési műtárgyakat, a vízlépcsőket, a folyók duzzasztott tereit, a vízelosztó- és többes rendeltetésű rendszereket, továbbá a vízkészlet-gazdálkodási feladatokat ellátó vízátvezető, vízpótló műveket."

Az Mötv. 13. §-a értelmében helyi önkormányzati feladat a vízkárelhárítás. A 23.§ szerint a Fővárosi Önkormányzat látja el főváros egészét, több kerületét érintő helyi önkormányzati feladatokat, és egyik külön nevesített feladata a vízkárelhárítás.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

→ **2011. évi CLXXXIX. törvény** Magyarország helyi önkormányzatairól

„13. § (1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
23.§ (2) A fővárosi önkormányzat látja el - a (4) és (5) bekezdésben szabályozott feladatmegosztás szerint - a főváros egészét, több kerületét, valamint a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott Margitszigetet érintő helyi önkormányzati feladatokat.
*(4) A **fővárosi önkormányzat feladata** különösen: …*
*12. környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, **vízkárelhárítás**;…”*

A fentiekből az következik, hogy a háromnál kevesebb települést érintő vízkárelhárítási (ideértve az árvízvédelmet) feladatok, kizárólag egy település védelmét biztosító védművének fejlesztése a települési önkormányzat feladata. Budapest egy település így annak árvízvédelme és a védművek építése a Fővárosi Önkormányzat törvényekben megállapított feladata.

A kárelhárítással kapcsolatos kérdéseket a Fővárosi Önkormányzat Közgyűlése ***az árvíz- és belvízvédekezés, valamint a helyi vízkárelhárítás egyes kérdéseiről szóló 47/1994. (VIII. 1.) Főv. Kgy. rendeletében*** szabályozta. A rendelet hatálya a Budapest Főváros Önkormányzata árvíz- és belvízvédekezési, valamint helyi vízkárelhárítási tevékenységére terjed ki. A rendelet szerint a Fővárosi Önkormányzat árvíz-védekezési tevékenysége a fővédvonalon belüli területekre (mentesített árterületek), belvíz-védekezési tevékenysége pedig a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában levő kisvízfolyások és árkok védművei által mentesített területekre terjed ki.

Az önkormányzati vagyontörvény szerint közcélú vízilétesítmények (ide tartoznak az árvízvédelmi művek) a forgalomképtelen önkormányzati törzsvagyonba tartoznak. Az ilyen önkormányzati tulajdonú vízilétesítményekkel kapcsolatban az önkormányzatokat, mint tulajdonost terhelik a tulajdonnal összefüggő (a tulajdonjog tartalmából eredő) kötelezettségek. Ebből következően az árvízvédelmi mű önkormányzati tulajdonosát külön törvény szerinti kötelezettségek terhelik.

→Az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonába adásáról szóló **1991. évi XXXIII. törvény**

„18. § (1) Az önkormányzati tulajdonba kerülő vizek és közcélú vízilétesítmények az önkormányzati törzsvagyonba tartoznak és forgalomképtelenek.
*(2) Az önkormányzatot a tulajdonába átadott vizekkel és vízilétesítményekkel kapcsolatban, mint tulajdonost terhelik a tulajdonnal összefüggő (a tulajdonjog tartalmából eredő) - külön törvényben meghatározott - kötelezettségek, és **megilleti az a jog, hogy az ezzel járó költségeket a külön jogszabályokban meghatározott esetben és módon a területi érdekeltekre áthárítsa.”***

A nemzeti vagyonról szóló **2011. évi CXCVI. törvény** 1. melléklete [Az állam kizárólagos tulajdonában levő dolgok] a „II. Az állam kizárólagos tulajdonában lévő vízilétesítmények” rész 3.a) pontjában tételesen felsorolja az állami elsőrendű árvízvédelmi műveket az alábbi címmel:

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

„3. a) Az elsőrendű árvízvédelmi művek, amelyek kettőnél több település belterületét vagy legalább 1 km2/km fajlagos kiterjedésű ártéri öblözetet védenek”

4.1.9. Létfontosságú vízgazdálkodási rendszerelemek

Fel kell hívnunk a figyelmet arra, hogy létezik egy jogszabály a létfontosságú vízgazdálkodási rendszerelemek és vízilétesítmények azonosításáról, kijelöléséről. Az ilyen kijelölést vagy a kijelölés visszavonását - az üzemeltetőn kívül - javaslattevő hatóságként a vízügyi igazgatóság kezdeményezheti. Nemzeti létfontosságú rendszerelemként kell azonosítani az elsőrendű árvízvédelmi vízilétesítményt, ha legalább 2000 m^3/sec éves középvízhozamú folyók mentén olyan öblözetet véd, amelyben a kitört víz lokalizálására nincs lehetőség és a védvonal nincs az előírt méretre kiépítve, illetőleg annak hossza és a védett öblözet területének aránya kisebb mint 1:10 km/km^2. E jogszabály a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló 2012. évi CLXVI. törvény (Lrtv.) végrehajtási rendelete. Egy lehetséges létfontosságú rendszerelem üzemeltetője az azonosítási eljárás eredményéről azonosítási jelentést készít, és arról a kijelölő hatóság az Lrtv. 2. § (3) bekezdése szerinti döntését az azonosítási jelentés kézhezvételétől számított (4) 70 napon belül hozza meg.

→ **541/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet** a létfontosságú vízgazdálkodási rendszerelemek és vízilétesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről

„1. § (1) A víz ágazat tekintetében a nemzeti létfontosságú rendszerelemmé történő kijelölést vagy a kijelölés visszavonását - az üzemeltetőn kívül - javaslattevő hatóságként az ivóvíz-szolgáltatás, a szennyvízelvezetés és -tisztítás, valamint az árvízvédelmi létesítmény vonatkozásában a területi vízügyi igazgatóság kezdeményezheti. …

2.§ (3) Vízkárelhárítás területén nemzeti létfontosságú rendszerelemként kell azonosítani

a) az egyes kiemelt jelentőségű vízilétesítmények rendszeres műszaki megfigyeléséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott vízilétesítményt, ha annak

aa) hirtelen tönkremenetele a folyók medrében visszafordíthatatlan változást idézne elő és olyan rendkívüli árhullám kialakulásához vezetne, amely töltésszakadás veszélyével fenyeget,

ab) működésképtelenné válása a térségi vízellátást és ezáltal az adott térség lakosságának ivóvízellátását veszélyeztetné,

ac) üzemszerű működése hiányában a hatásterületére eső NATURA 2000 területek természeti értékei jelentős mértékben károsodnának, vagy

ad) működésképtelensége a hazai vízrendszerek közötti vízátvezetés hiányában a mezőgazdasági vízszolgáltatást veszélyeztetné;

b) az elsőrendű árvízvédelmi vízilétesítményt, ha

ba) legalább 2000 m3/sec éves középvízhozamú folyók mentén olyan öblözetet véd, amelyben a kitört víz lokalizálására nincs lehetőség és a védvonal nincs az előírt méretre kiépítve,

bb) annak hossza és a védett öblözet területének aránya kisebb mint 1:10 km/km2. …

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

5. § A víz ágazat tekintetében a létfontosságú rendszerelem helyszíni ellenőrzését lefolytató szerv az illetékes vízügyi hatóság."

A fentiekből az következik, hogy a Vgtv. hatályba lépésétől a miniszter által fővédelmi művé nyilvánított árvízvédelmi vonal/létesítmény lehet elsőrendű árvízvédelmi fővédmű (a feladatkörében felelős miniszter személye változott 2011 végén), ez egy rövid időre eltűnt, majd alacsonyabb szintű jogszabályban megjelent elsőrendű árvízvédelmi vízilétesítménnyé nyilvánítás miniszteri feladata. 2008 előtt a Miniszter fővédelmi mű nyilvánítási jogkörét az Országos Vízgazdálkodási Szabályzat is tartalmazta, míg a rendszerváltás előtt az Országos Vízügyi Hivatal elnökét illette meg e jog.
A jogszabályok összevetése arra is rámutat, hogy a jogszabályokban fellelhető fogalmak egy legalább három településes (térségi) létesítményre utalnak, amely Budapest vonatkozásában nehezen értelmezhető. Sőt olyan értelmezés sem kizárt emiatt, hogy „egytelepüléses" védműre nincs fővédművé nyilvánítási jog, **de ekkor kérdésessé válik, hogy egy vagy két település esetében beszélhetünk-e egyáltalán elsőrendű árvízvédelmi műről.**

4.1.10. A terület jellege, beépíthetősége

A 4.1.1. - 4.1.9. pontokban hivatkozottak alapján a Római-part esetében az alábbi megállapítások tehetőek:

- A Fővárosi Önkormányzat árvíz-védekezési tevékenysége a fővédvonalon belüli területekre (mentesített árterületek), belvíz-védekezési tevékenysége pedig a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában levő kisvízfolyások és árkok védművei által mentesített területekre terjed ki.

- A Királyok útja – Nánási úti védvonalra épített védmű a Buda-Észak árvízvédelmi szakasz egyik eleme, a szakasznak van vízjogi üzemeltetési engedélye, és egy üzemeltetési engedély módosítása. A „Budapest, III. ker. Buda-Észak árvízvédelmi szakasz vízjogi üzemeltetési engedélyének módosítása" tárgyában, H.23096/1984. számon meghozott határozat következetesen fővédvonalat említ.
  Ebből következően a hullámtér jogszabályi fogalma alapján **a terület hullámtér**.

- A hullámtérben való elhelyezkedést támasztja alá az alábbi is:
  A Római-part a jelenleg hatályos, Budapestre vonatkozó településrendezési tervekben: A Településszerkezeti Terv szerint belterületi üdülőterületen, az FSZKT szerint üdülőterületek elnevezésű keretövezetben, míg az ÓBVSZ szerint aprótelkes, valamint kis- és nagytelkes üdülőterületek építési övezetben, de hullámtéren helyezkedik el.
  Forrás:http://obuda.hu/wp-content/uploads/2013/09/Ro%CC%81mai_part_o%CC%88sszefoglalo%CC%81_2013_02.pdf

- Az üdülőterületi besorolás és a hullámtéren való elhelyezkedés nem zárja ki egymást. A 83/2014. (III.14.) Korm. rendelet 5. § (6) bekezdése szerint a nagyvízi meder területe

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

újonnan beépítésre szánt területbe nem sorolható, továbbá a nagyvízi mederben lévő üdülőterület lakó-, vegyes vagy gazdasági területfelhasználási egységbe nem sorolható át. Ebből azonban az is következik, hogy a jogszabály a meglévő üdülőterületek felszámolását nem irányozza elő, azok léte nem ellentétes a szabályozással, az építési követelményeket meghatározó 3. melléklet is említi az üdülőterületeket.

- A terület esetében a nagyvízi mederre vonatkozó előírások alkalmazása is szóba jöhet (a hullámtér nem azonos a nagyvízi mederrel). A 83/2014. (III.14.) Korm. rendelet a nagyvízi meder esetében írja elő, hogy a **nagyvízi mederben való elhelyezkedés tényéről** a vízügyi hatóság a vízügyi igazgatási szerv kezdeményezése alapján határoz. A nagyvízi mederben való elhelyezkedés azonban nem a hatóság határozatától és a jogi jelleg ingatlan-nyilvántartási bejegyzésétől függ (ez utóbbi csak deklaratív (megállapító), és nem konstitutív (jogot keletkeztető) hatályú), hanem a terület adottságából következő tény.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Összegzés:
Az összegzést a 2018. április 28-án hatályos szabályozás alapján adtuk meg!!

- ***A Királyok útja – Nánási úti védvonalra épített védmű a Buda-Észak árvízvédelmi szakasz egyik eleme, fővédvonal.***
- ***A védmű és Duna közötti szakasz, vagyis a Római-part hullámtér.***
- ***A „szerzett jogú ingatlanok" kivételével nem közfeladat a hullámtér árvízvédelme.***
- ***A hatályos jogi szabályozás a meglévő üdülőterületek felszámolását nem irányozza elő, azok léte nem ellentétes a szabályozással.***
- ***Amennyiben a jelenlegi hullámtéri szakasz valamely részén egy nem fővédvonal épülne meg, akkor a jogi helyzet nem változik.***
- ***Amennyiben a jelenlegi hullámtéri szakasz valamely részén fővédvonal épülne meg, akkor a újonnan bevédett terület már mentesített ártérnek számít, melyre vonatkozó előírásokat a KÉSZ-ben , illetve illetékesség esetén a DÉSZ-ben kell rögzíteni.***
- ***A nagyvízi meder hasznosításának korlátozásáért és a vizek által ott okozott károkért, ideértve a nyári gátak megszüntetésével vagy védőképessége mérséklésével összefüggő károkat is, kártalanítás csak akkor igényelhető, ha a nagyvízi meder hasznosítása, beépítése, betelepítése, nem volt jogellenes, és a kártalanítást jogszabály nem korlátozta, vagy nem zárta ki.***

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

4.2. Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT) szempontjainak érvényesülése

A Duna budapesti szakasza a Duna részvízgyűjtőn, azon belül is a Közép-Duna részvízgyűjtőn 1-9. számú alegységen található.

1. ábra: A VGT 1-9. Közép-Duna tervezési alegység

A VGT alapvetően alulról építkező tervezési módszert használ, ez azt jelenti, hogy az alegységek terveiből áll össze a Részvízgyűjtők terve. A konkrét állapotértékeléseket, célkitűzéseket, és ha szükséges, akkor intézkedési terveket az alegységeken belül is konkrétan lehatárolt víztestekre kell megfogalmazni. A Közép-Duna tervezési alegység meglehetősen különleges helyzetben van, mivel nem egységes vízgyűjtőterületet, hanem a Duna két partján lefutó kisvízfolyások vízgyűjtőinek sokaságát foglalja magába. Ezek a bal parton a Szob és a Csepel-sziget északi csúcsa között, a jobb parton pedig a Dömös és Dunaföldvár között érik el a Dunát.

A Duna-folyam a terület ökológiai és gazdasági állapotát jelentősen befolyásolja. Jelentős vízgazdálkodási problémaként azonosítható a magas szennyvízterhelés és a szélsőséges vízjárás, amelyek hatással van a folyam ökológiai állapotára, továbbá a partiszűrésű vízbázisok vízoldali minőségére és mennyiségére is. Komoly problémát jelentenek a meglévő gázlók és hajóút szűkületek, amelyek elsősorban a kisvizes időszakban jelentős korlátozást jelentenek a hajózásra

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

nézve.

A Duna folyam, mint az alegység fő folyója hidromorfológiai jellege Budapest területén erősen eltér a felsőbb, illetve az alsó szakaszokétól. A főváros jelenléte jelentősen befolyásolta az árvízvédelmi kiépítettséget, a partok burkolt állapotát, napjainkban pedig a vízfolyást érő, fizikai-kémiai és ökológiai állapottal összefüggő terheléseket. Ennek alapján a Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervben a Duna budapesti szakasza külön víztestként került kijelölésre.

Ez a szakasz erősen módosított besorolást kapott a hidromorfológiai állapota miatt, ennek oka ezen belül a partvédelem, mint morfológiai módosítás. Ez az ember által okozott változás olyan mértékű (és e módosítás az emberi igények miatt továbbra is fenntartandó), hogy a jó ökológiai állapot nem lehet reális célkitűzés, így a jó ökológiai potenciál, mint célállapot az elfogadott.
A Duna víztest 37,78 km hosszú a töltésezettség aránya 100%-os, a partvédő mű aránya 99%-os, és e mellett európai jelentőségű viziút is. A víztest integrált állapot értékelése keretében a mérsékelt minősítést kapta, azon belül:

Fiziko-kémiai állapota:	jó
Biológiai állapota	mérsékelt
Hidromorfológiai állapota	mérsékelt, azon belül a morfológia a mérsékelt

A jó potenciál elérése érdekében megfogalmazott intézkedések a VGT2 dokumentációban a következők:

- Szennyvíz program megvalósítása.
- Szennyvíztisztító telep záportározó kapacitásának növelése, a kezelési technológia fejlesztése.
- Mezőgazdasági termelés tápanyag szennyezésének csökkentése.
- Szennyező anyag és hordalék lemosódás csökkentése gyepesítéssel, fásítással.

A Duna Budapest városi szakaszát azért volt értelme külön víztestként definiálni, mivel a város, mint az ember élőhelye, is igényel „élőhely védelmi intézkedést”, és ebbe az árvízvédelmi intézkedések, parti burkolatok, mint eszközök szükségesek a kialakult városszerkezet miatt. Így az erősen módosítás morfológiai oka, csak olyan irreális költségekkel lenne megszüntethető, hogy reálisan belátható időn belül ez nem változtatható meg. A VKI előírásai szerint azonban árvízvédelmi tervek készítése során a védelmi rendszerek fejlesztését úgy kell elvégezni, hogy a tervezés keretében az ökológiai rendszerek jó állapotát - ebben az esetben a jó potenciálját - biztosító és megőrző tevékenységeket is kell, hogy tartalmazza a terv. A felszíni vizek parti sávja, vízminőségi és ökológiai szempontból egyaránt jelentős szerepet játszik a víztest állapotának alakulásában, ezért az árvízvédelmi fejlesztéseknél a parti sávokra, azok kialakítására, mint állapot megőrző, azt javító kompenzációs intézkedések területére kell figyelemmel lenni.

A jó ökológiai potenciálnak része lehetne a Római-part jelenlegi természet közeli állapota. Jelenleg a víztest mérsékelt besorolású. Ebből következően, amennyiben a Római-part mentén a

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

projekt hatására a jelenlegi természet közeli állapot romlik, az nem tekinthető a víztest állapot javító intézkedésének.

A Budapesti Víztest esetén a VGT2 morfológiát javító intézkedést nem fogalmazott meg. Ennek az is lehet az oka, hogy a 99 %-os parti burkolatok megléte miatt nem reális célkitűzés a jó morfológiai állapot elérése a jó ökológiai potenciálon belül. Akkor a víztest jó ökológiai potenciálja nyilván nem érhető el. Ekkor a teljes Budapesti víztestre a morfológiai állapot esetében mentességet kell kérni függetlenül a Római parti beavatkozástól. Ezt jelenleg a VGT2 hiányosságának lehet tekinteni.

Ennek eldöntésére szolgál a VKI 4. cikk 7-es cikkelye, mely két féle tevékenységre vonatkozik:

1. A felszíni víztest fizikai jellemzőiben (hidrológiai, morfológiai jellemzők változása), vagy egy felszín alatti víztest vízszintjében bekövetkezett változást okozó új beavatkozásokra (továbbiakban hidromorfológiai beavatkozások).
2. Új fenntartható emberi fejlesztési tevékenységekre, illetve fenntartható fejlesztések közül azok, amelyek nem hidromorfológiai beavatkozások (továbbiakban fenntartható

Amennyiben a jó morfológiai minősítés nem érhető el belátható időn belül a korábbi beavatkozások eredményeként kialakult partvédő rendszer miatt, így mentesség kapható a jó potenciál elérése alól, de akkor is mindent meg kell tenni az állapot további romlásának a megakadályozásáért. Tehát amennyiben a morfológiai állapot keretében a mentesség eredményeként a mérsékelt minősítés marad a célkitűzés, akkor is vizsgálni kell a parti sáv megőrzésének a lehetőségét.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Összegzés:

- ***A VGT-vel összeegyeztethető a fővédvonal áthelyezése a Nánási út - Királyok útja nyomvonaláról part közeli nyomvonalra, mivel az a VGT 2-ben is megerősített célkitűzés elérését nem akadályozza.***
- ***A nyomvonal megválasztása mellette azonban a parti sáv kialakítása, annak természet közeli állapotának visszaalakítása fontos tényező!***
- ***Szükség esetén VGT (7)4 tesztet kell végezni a víztestre és megvizsgálni:***
  - ***a projekt megvalósítása fontos közérdek-e,***
  - ***a projekt csökkenti-e az árvízi kockázatot olyan mértékben, hogy az ebből származó haszna a társadalomnak jelentős mértékben nagyobb, mint a projekt által okozott környezeti károsodás,***
  - ***nincs-e olyan környezeti szempontból kedvezőbb megoldás, amellyel az árvíz-kockázat hasonló mértékben csökkenthető, mint a tervezett beavatkozások megvalósításával.***

4.3. Folyamatban lévő árvízi és nagy-vízi mederre vonatkozó jogi szabályozás értékelése

- **83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról.**

A hullámterek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról szóló 46/1999.(III.18.) Korm. rendeletet váltotta a 21/2006 (I.31.) Korm. rendelet, mint a nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról, valamint a nyári gátak által védett területek értékének csökkenésével kapcsolatos eljárásáról szóló jogszabály, majd ezt a napjainkban hatályos 83/2014. (III.14.) Korm. rendelet, amely már nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szól. A jogszabályi fejlődést nagyon leegyszerűsítve úgy lehetne összegezni, hogy az árvízi biztonság megőrzése, romlásának megakadályozása érdekében a nagyvízi mederben, hullámtereken szükséges tiltásokat, korlátozásokat a kor követelményeinek

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

megfelelő kezelési tervekre lehessen alapozni. Ez alapján megkezdődött az ország kijelölt folyóin a nagyvízi mederkezelési tervek készítése.

A Budapest Nagyvízi Mederkezelési tervben a tervkészítés szükségességéről az alábbi található:

> *„A rendkívüli árvizek történetében példátlan gyorsasággal egymást követő és a korábbi vízszintmagasságokat rendre meghaladó árvizek 1998-2013. között azt bizonyítják, hogy az árvízvédekezés hagyományos eszközei kimerültek. A sikeres védekezés esélyének megőrzéséhez új eszközöket is keresni kell, elsősorban a megelőzés területén. Különösen jelentős, hogy a medrekben elhelyezkedő építmények, elvadult szántók, erdők aljnövényzetének elburjánzása stb. korlátozzák a folyó természetes életterét. Ezt igazolja, hogy míg az árvízi vízhozamok nem nőnek, a vízállások erősen emelkednek (pl. Budapestnél 10 éven belül 3 alkalommal (2002., 2006., 2013.) döntött rekordot a Duna vízállása, holott a lefolyó vízhozam nem változott számottevően). A folyók felé terjeszkedő települések nem csak rontják az árvíz levezetését, hanem ezeknek a településrészeknek a megvédése árvíz idején rendkívüli erőfeszítést, esetenként a védett értéket messze meghaladó ráfordítást igényel. Gátat kell tehát vetni a folyók vízszállító képességét csökkentő, duzzasztást okozó tevékenységeknek. Helyre kell állítani, illetve javítani kell az árvízi hozamok levezetését. Ez is fontos eszköz a klímaváltozás miatt gyarapodó szélsőségek kedvezőtlen hatásainak az ellensúlyozásában*”.

Az árvizek levezetését szolgáló nagyvízi medrek használatára vonatkozó hatályos szabályozás (a nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról, valamint a nyári gátak által védett területek értékének csökkenésével kapcsolatos eljárásról szóló korábbi 21/2006. (I. 31.) Korm. rendelet) gyakorlatilag teljes tiltást tartalmaz azon a területek hasznosítására, amelyekre árvíz esetén a folyó kiárad (nagyvízi mederre) és teljességgel kizárja a szakmai mérlegelés lehetőségét. Ennek következménye egyfelől, hogy terjed az illegális építkezés, a nagyvízi mederbe nem való tevékenység, másfelől, hogy számos helyen felesleges korlátozás van érvényben. Ezért volt szükség új jogszabályon alapuló nagyvízi mederkezelési szabályrendszer megfogalmazására. Ebből kifolyólag a mederkezelési terv szakmai számításokkal kijelölt zonációt vezet be a legszigorúbb tiltástól kezdve az enyhébbig, de mindenképpen vízügyi szakmai hozzájáruláshoz kötötten.

A nagyvízi mederkezelési tervek az egyes tervezési folyószakaszokra vonatkozóan koncepcionális beavatkozásokat irányoznak elő. Ezek elsődleges célja, hogy megvizsgálják a beavatkozásoknak a mértékadó árvízszintre gyakorolt hatását, valamint az elért hatások figyelembevételével olyan intézkedési programokat dolgozzanak ki, amelyek a későbbi, ténylegesen meg is valósítható beavatkozások tervezésének az alapját képezhetik. A Budapest Nagyvízi mederkezelési tervébe a meglévő meder adatokat kiegészítették az önkormányzatok adatszolgáltatásai alapján a tervezett morfológiai intézkedésekkel, így a Római-partot védett területként vették számításba, amikor a modellvizsgálatokat lefuttatták, és a zónákat meghatározták. Lásd a modellfuttatások eredményeként a zonációkat tartalmazó helyszínrajza.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

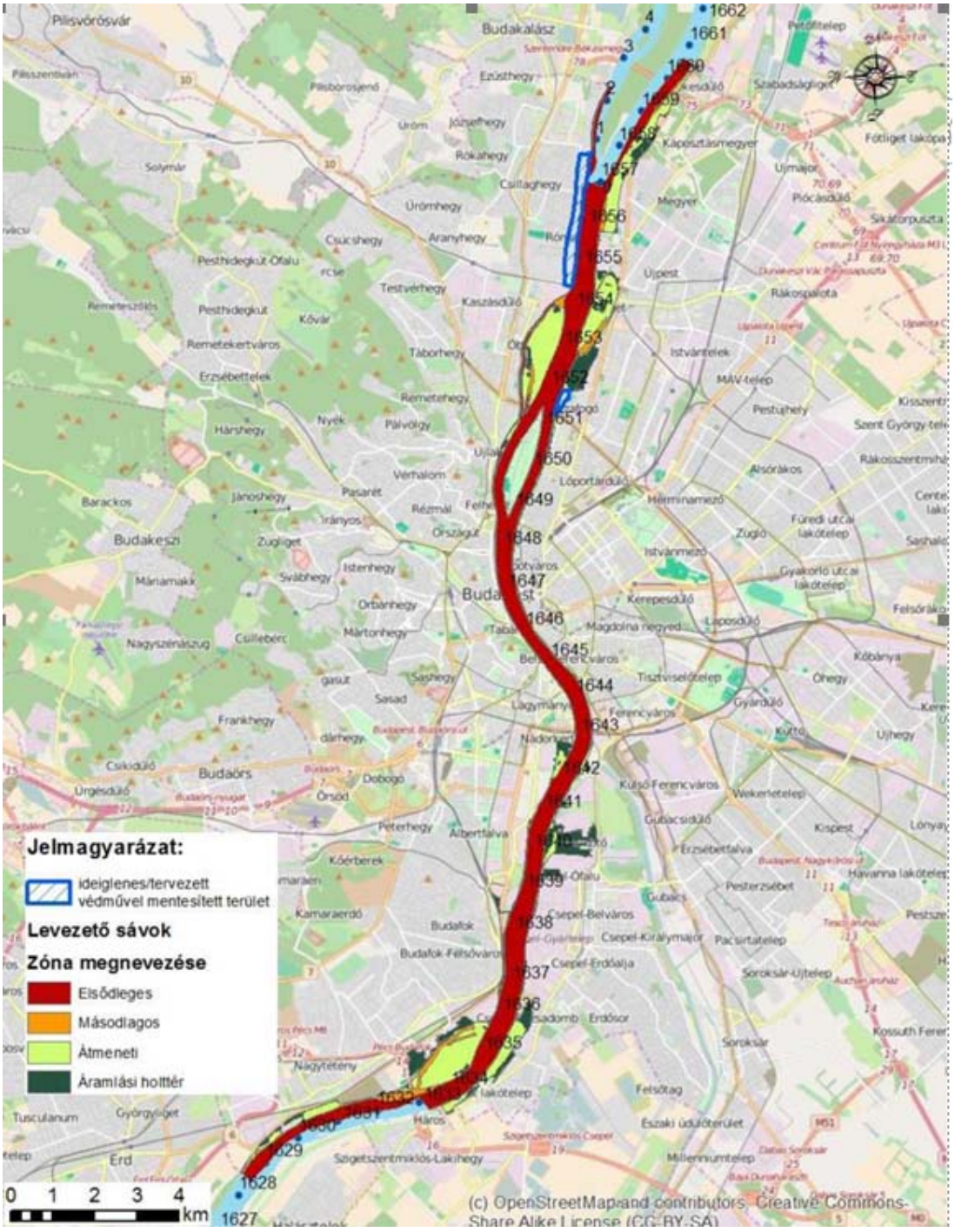

2. ábra: A vizsgált szakasz zonációja

A végleges megoldások kidolgozására az érintett szervezetek kooperációjával kerülhet csak sor. Természetesen, amennyiben a későbbiek során bármely beavatkozás (nem feltétlenül a tervben feltüntetett módon) megvalósításra kerül, a szükséges engedélyezési eljárások és vizsgálatok lefolytatására sor kerül.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

A Nagyvízi meder levezető sávjának építési követelményeit a 83/2014. (III.14.) rendelet alapján az alábbi táblázat tartalmazza:

A		B	C	D	E
Levezető sáv		Építmény műszaki követelményei	Épület, illetve terepszint fölé emelkedő építmény		Intézkedés
			Új elhelyezése	Meglevő felújítása, átalakítása, bővítése	
1.	Elsődleges	Akadálymentes hozamátbocsátás minden időszakban, nincs a terepszint fölé emelkedő akadály. Az elsődleges lefolyási sávot lehetőleg a parti sávhoz illeszkedve kell kijelölni.	Nem megengedett.	Nem megengedett.	Engedély nélküli építmények bontása Nem megfelelő használatból származ lefolyási akadályok felszámolása.
2.	Másodlagos	A nagyvízi mederkezelési tervben meghatározott átbocsátó-képességnek megfelelő levezetésre alkalmas állapotban tartás.	A 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 5. § (4) bekezdés a)–c) pontja szerinti építmények. Rendezvények ideiglenes építményei legfeljebb 15 napig kihelyezhetők.	Érvényes építési, illetve létesítési engedéllyel rendelkező építmény esetén lehetséges, alapterület növelése nélkül. Épület a nagyvízi mederkezelési tervben előírt, biztonsági szintet is magában foglaló magasságú padlószint alatt nem lehet körbe épített (lábakon álljon).	Parti sávban a magán üdülőépületek é a nem megfelelő használatból szárma zó lefolyási akadályok megszüntetése Nem megfelelő használatból származ lefolyási akadályok felszámolása.
3.	Átmeneti zóna	A 2. és 3. pont szerint, továbbá: időszakonként elöntésre kerülő terület, a szabályozott és elégséges mértékű (áte-resz, hullámtéri hidak stb.) hozamátbo-csátás megtartásával.	A 2. és 3. pont szerint,, továbbá: Rendezvények ideiglenes építményei legfeljebb 90 napig kihelyezhetők. Meglévő üdülőterületen a beépí-tettség növelése nélkül (pl. egyidejű bontással) üdülőépület vagy a vízpartot használókat kiszolgáló kereskedelmi, szolgáltató létesítmény. A nagyvízi mederkezelési tervben előírt, biztonsági szintet is magában foglaló magasságú padlószinttel, lábakon álló építmény.	A 2. és 3. pont szerint, de a földszint körbeépíthető, továbbá: Építési előírásoknak és kezelői hozzájárulásnak megfelelő, 10 éven belül létesült épület használatba vétele, bővítése megengedett.	A 2. és 3. pont szerint, továbbá: Beépí tésre nem szánt területen a nem megfe lelő használatból származó lefolyás akadályok felszámolása. Építési öve zetben az építési engedély és kezelő hozzájárulás nélkül épül létesítmények felszámolása.
4.	Áramlási holttér	Nem vesz részt a nagyvízi hozamok vízszállításában. A hozzájárulást megelőző vizsgálatot ez esetben is el kell végezni, annak ki kell terjednie különösen arra, hogy a holttérből igénybe vett teljes térfogat nem csökkenti a terület víztározó térfogatát az árvízszintet károsan növelő mértékben.	A 2–4. pont szerint, továbbá: Meglevő üdülőterület beépítetlen telkén új épület helyezhető el, a vonatkozó övezeti előírások keretei között. Az itt elhelyezkedő létesítmények árvíz elleni védettségét biztosítani kell.	A 2–4. pont szerint, továbbá: Építési engedélynek és kezelői hozzájárulásnak megfelelő, 10 éven túl létesült épület legfeljebb 25 m^2 alapterülettel történő bővítése.	Építési övezetben az építési engedél és kezelői hozzájárulás nélkül épül létesítmények szükség szerinti felsza molása.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Amennyiben a védvonal áthelyezése megtörténik, akkor ebben az esetben a mentesített ártérré váló területen az érdekeltek bevonásával létrehozandó különböző szintű szabályozási tervek alapján kezdhető meg a területek átalakítása, az elfogadott szabályok alapján történő használatba vétele.

A szakmai egyeztetés alatt lévő nagyvízi mederkezelési terv tartalmaz egy nemzetközi kitekintést is, többek között Hollandia korszerű gyakorlatát is bemutatja. Számunkra ez lehet példa, hiszen Európában egyedül Hollandiának van nagyobb %-osan az árvízi elöntésnek kitett területe Magyarországénál. Ennek kivonatát a **10. sz. mellékletben** csatoljuk, illetve itt kiemeljük a legfontosabb információkat:

„Hollandia árvízvédelmi politikája az 1995-ös nagy árvízig a töltések erősítése és magasítása volt. Az árvíz tapasztalatai alapján végzett vizsgálatok azt mutatták, hogy az elfogadható szintű árvízvédelmi biztonság megteremtéséhez további nagyon költséges töltéserősítéseket és magasításokat kellene végezni. Ennek elkerülése érdekében *Hollandia megváltoztatta az árvízkockázat kezelési politikáját. Az árterek rehabilitációját és a nagyvízi medrek vízlevezető kapacitásának növelését tűzték ki célul. A „helyet a folyóknak (roomfortherivers)" lett az új ártér politika jelszava. Az új koncepció érvényesítése érdekében:*

- *megtiltották az in situ mezőgazdasági termelést az árterek kijelölt részein és egyes poldereket árvízvisszatartó polderré nyilvánítottak,*
- *vízgazdálkodási és természet-megőrzési célra megvásároltak egyes területeket,*
- *vizes élőhelyeket hoztak létre (a leggyakrabban kotrással),*
- *eltávolították az infrastrukturális akadályokat a nagyvízi medrekből és korlátozták rajtuk a városiasodást."*

Az árvízi kockázat kérdését is vizsgálni kell! Mivel az „abszolút biztonság" szintje nem elérhető, és racionálisan célként nem is közelíthető, ezért meg kell határozni a **társadalom számára elfogadható kockázat** mértékét.

A társadalom számára elfogadható kockázat meghatározásakor a nehezen vagy egyáltalán nem számszerűsíthető károkat is figyelembe kell venni.

Az árvízkockázat-kezelési stratégia másik célja, hogy csökkentse az elöntési kockázatot akkor, ha az nagyobb az elvárt minimális szintnél, vagy ha az elfogadhatósági intervallumon belül a beavatkozás érdemi javulást okoz.

Sajnos, a Római-part esetében nem ismert olyan vizsgálat, mely az **társadalom számára elfogadható kockázat mértékét vizsgálná.**

- ***74/2014. (XII. 23.) BM rendelet a folyók mértékadó árvízszintjeiről.***

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

A mértékadó árvízszintek felülvizsgálatát az elmúlt 1-2 évtizedben szinte minden vízfolyáson bekövetkezett LNV növekedés indokolta. Az eddig megfigyelt legnagyobb vízszintek növekedéséhez az esetek egy jelentős részében az eddig nem, vagy csak ritkán megfigyelt hidrometeorológiai, hidrológiai tényezők vezettek. Számos vízfolyáson illetve vízfolyás szakaszon a nagyvízi meder állapotának árvíz levezetési szempontból kedvezőtlenebbé válása is hozzájárult az árvízszintek emelkedéséhez.

Összegzés:

- A nagyvízi mederkezelési terv célja, hogy a nagyvízi meder árvízlevezető képessége ne romoljon, célja az árvízi károk mérséklése.
- Az érintett szakra vonatkozóan nagyvízi mederkezelési tervet el kell készíteni.
- Az árvízkockázat-kezelési stratégia alapján vizsgálni kell a **társadalom számára elfogadható kockázat mértékét.**
- A társadalom számára elfogadható kockázat meghatározásakor a nehezen vagy egyáltalán nem számszerűsíthető károkat is figyelembe kell venni.

4.4. A jogi szabályozás hatása

A jogi szabályzás hatását a

- a 1995. évi LVII. Törvény
- az EU Natura2000 hálózattal kapcsolatos irányelvei (2009/147/EK korábban 79/409/EGK és 43/92/EGK) és az ezzel összehangolt hazai jogszabályok: a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 41/A. §-a és az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) kormányrendelet;
- az EU Víz Keretirányelv (2000/60/EK, továbbiakban VKI) és az ezzel összehangolt, a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004 (VII. 21) Kormányrendelet, valamint a környezeti hatástanulmányokkal foglalkozó 314/2005 (XII. 25) Kormányrendelet;
- az EU Árvízi Irányelv (2007/60/EK, továbbiakban ÁI) és az ezzel összehangolt 178/2010 (V.13) kormányrendelet a vizek többletéből eredő kockázattal érintett területek meghatározásáról, a veszély- és kockázati térképek, valamint a kockázatkezelési tervek készítéséről, tartalmáról;

szempontjából vizsgáltuk.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

4.4.1. A területrendezésre

„Dunával együtt élő város”.

A "nagyvíz mederkezelési terv" (NMT) szükségességet a 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) írja elő. A 83/2014. (III. 14.) Kormányrendelet meghatározza az egyes tervezési szakaszokat Magyarország folyóira.

A konzultációs terv szinten lévő NMT a Duna 02. NMT. Budapest Észak [1660+600 fkm] Budapest Dél [1628+450 fkm] tervezési szakasz részletes ismertetését, állapotértékelését és a tervezett intézkedéseket rögzíti. A terv részletesen rámutat a területrendezési kapcsolatokra:

- Országos Területrendezési Terv –

  A tervnek mindenképpen kell utalást tartalmaznia a 83/2014. Kormányrendelet előírásaira és a Nagyvízi mederkezelési tervekre. Ez az első lépcsője annak, hogy ezen előírások a megyei tervek és a településszerkezeti tervek és településfejlesztési koncepciók készítésekor figyelembe vételre kerüljenek.
- Pest Megye Területrendezési terve –

  Az Országos tervhez hasonlóan a vízgazdálkodási térségre vonatkozó előírások között meg kell jelenjen a fenti kormányrendeletnek és a nagyvízi mederkezelési tervnek az előírásai;
- Ingatlan-nyilvántartási adatok –

  A nagyvízi meder jogi jelleg bejegyzése a tulajdoni lapokra;
- Körzeti erdőtervek –

  A körzeti erdőtervekben a tízéves (középtávú) tervezési feladatokat a nagyvízi mederkezelési tervek 3.1.1 *Nagyvízi levezető sávok kijelölése és növényzetszabályozás* című fejezetében meghatározottak figyelembevételével kell meghatározni. Ez vonatkozik elsősorban az erdőhasználatokra, véghasználatokra és erdőfelújításokra. Az erdőrészletek vonatkozásában továbbá az erdőgazdálkodást korlátozó tényezőket tartalmazó fejezet közé fel kell venni a nagyvízi mederrel való érintettséget, és ezeken a területeken az erdőgazdálkodás szempontrendszerét a már fent említett fejezetben taglaltak figyelembevételével kell kialakítani;
- Természetvédelmi kezelési tervek (Duna Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság) –

  A tervezési területen jelenleg nincs jogszabályban kihirdetett természetvédelmi kezelési terv. Amennyiben a későbbiekben ilyen terv készül, a nagyvízi mederkezelési tervek előírásit a tervek esetében figyelembe kell venni;
- Natura2000 területeket érintően a fenntartási tervek (Duna Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság,)

  A Natura2000 fenntartási tervek külön kezelési egységként kezelik többek között a víztesteket és az erdőterületeket, melyek a nagyvízi mederkezelési terv szempontjából a leglényegesebbek. Ezek többnyire általános jellegű javaslatok, ezért szükséges utalást tenniük a nagyvízi mederkezelési tervekből eredő speciális előírásokra is;
- Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek, árvízi kockázati térképek és stratégiai kockázatkezelési tervek, a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek, az árvízkockázat-kezelési tervek és a nagyvízi mederkezelési

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

tervek összehangolása érdekében a tervezett intézkedéseket egyszerűsített formában kölcsönösen meg kell jeleníteni az egyes tervekben;

- **Településszerkezeti tervek, helyi építési szabályzatok, településfejlesztési stratégiák– Településfejlesztési és településszerkezeti szinten a nagyvízi mederkezelési tervek azon konkrét előírásaira és intézkedéseire kell hivatkozni, amelyek a beépítés és a területhasználat feltételeit meghatározzák.**

A fenti tervek és információk kapcsolata és összehangoltság komoly hiányosságokat mutatnak!

A Fővárosi Közgyűlés rendelete, illetve a Kerületi Képviselő-testület rendelete az a két fő dokumentum, amely – az egyéb együtt alkalmazandó jogszabályokkal – meghatározza a területen érvényesítendő építésjogi követelményeket. A KÉSZ és a DÉSZ nem lehetnek ellentétesek a magasabb szintű jogszabályokban, tervekben, döntésekben megfogalmazott előírásokkal.

A készítés alatt lévő KÉSZ-t és a DÉSZ-t nemcsak egymással, de minimum az NMT-vel is össze kell hangolni.

A **6. sz. mellékletben** bemutatott településrendezési tervekben és koncepciókban nyomon követhető a ***„Dunával együtt élő város”*** stratégiai cél, mely érvényesülése esetenként vitatható.

Hogyan állítható vissza a bizalom, vagyis

Milyen dokumentumban lehet megfogalmazni és rögzíteni a terület használók, az érintettek igényeit?

1. A társadalom-bevonás milyen lépéseivel lehet ezt a dokumentumot elfogadtatni és érvényre juttatni?
2. Hogyan biztosítható egy a széleskörű igényekhez alkalmazkodó területhasználatot lehetővé tévő szabályozási eszköz(ők) érvényre juttatása?
3. Hogyan biztosítható az új szabályozási eszköz(ök)ben megfogalmazott alapelvek, ösztönzők és korlátozások mind teljesebb érvényre juttatása úgy, hogy az új szabályozási eszköz működőképes is maradjon?
4. Hogyan biztosítható az új szabályozási eszköz(ök)ben megfogalmazott alapelvek, ösztönzők és korlátozások mind teljesebb érvényre juttatása úgy, hogy az új szabályozási eszköz működőképes is maradjon?

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

4.4.2. A tervezési folyamatra

Területrendezési tervezés

A 4.4.1 pontban vázolt szabályozási és ingatlan nyilvántartási hiányossági megszüntetése jelentené a területrendezési tervezés kiindulópontját!

Milyen „dokumentum”-ban lehet rögzíteni a terület-használók és az érintettek igényeit?

Egy a **Közösségi Tervezés** módszertanán alapuló Római-parti Településrendezési Stratégiában. (RTS).

Hogyan biztosítható a „dokumentum”—ban megfogalmazott, a széleskörű igényekhez alkalmazkodó területhasználatot rögzítő és lehetővé tévő szabályozási eszköz(ök) tartós és maradéktalan érvényre jutása?

A kidolgozás alatt álló Duna-parti Építési Szabályzatban (DÉSZ-03) és a szintén kidolgozás alatt álló Óbuda-Békásmegyer Építési Szabályzatban (ÓBÉSZ), valamint a Nagyvízi Mederkezelési tervben (NMT) megfogalmazott és összecsiszolt előírások eszközt adnak a stratégia megvalósítására

Hogyan biztosítható az új szabályozási eszköz(ök)-ben megfogalmazott alapelvek, ösztönzők és korlátozások mind teljesebb érvényre juttatása úgy, hogy az új szabályozási eszköz működőképes is maradjon?

A tervezési szakaszban a 314/2012. (XI. 8.) Korm. Rendelet 21. fejezete rendelkezik a **Közösségi Tervezésen alapuló Partnerségi Egyeztetés** szabályairól. Az üzemelés során a gyakori ellenőrzés és a szankciók alkalmazása késztetheti a területhasználókat a jogkövető magatartás betartására.

Műszaki tervezési folyamat

A műszaki tervezés alapját a területrendezési tervezés alapján kialakított Római-parti Településrendezési Stratégiában megfogalmazott igények képezik. Ezek figyelembevételével lehet iteratív módon, azonos szinten kidolgozott alternatívák többszempontú értékelésével kiválasztani a műszaki tervezés megvalósítandó változatát, természetese a társadalom intenzív bevonásával.

4.4.3. A társadalom-bevonásra

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Milyen lépésekkel vonható be a társadalom a „Helyi Településrendezési Stratégia” a lefektetésébe, elfogadásába, önkéntes betartásába?

A **Közösségi tervezés** elfogadott módszer a hazai önkormányzati életben. Például Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatánál gyakorlat, hogy pl. köztér-újratervezésbe a legelső lépésektől kezdve bevonja a lakosságot. A **közösségi tervezések során** lehetőség nyílik arra, hogy a lakosság a tervezőkkel közösen alkothassa meg azokat a terveket, melyek alapján az egyes közterületek megújulnak.

A hazai tervezési rendszerbe a 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet által bevezetett fogalom a **Partnerségi terv.** A területfejlesztési koncepciók és programok tervezésének előkészítő fázisában elkészítendő partnerségi terv részletezi „az állampolgárok, a tervezéssel érintett területen működő érdekképviseletek, társadalmi szervezetek és vállalkozások tervezésbe való bevonását”, meghatározva a bevonandó célcsoportot, az egyes tervezési elemekhez és fázisokhoz kapcsolódó bevonás tervezett eszközeit és részvételi formáit, valamint a bevonás céljait.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

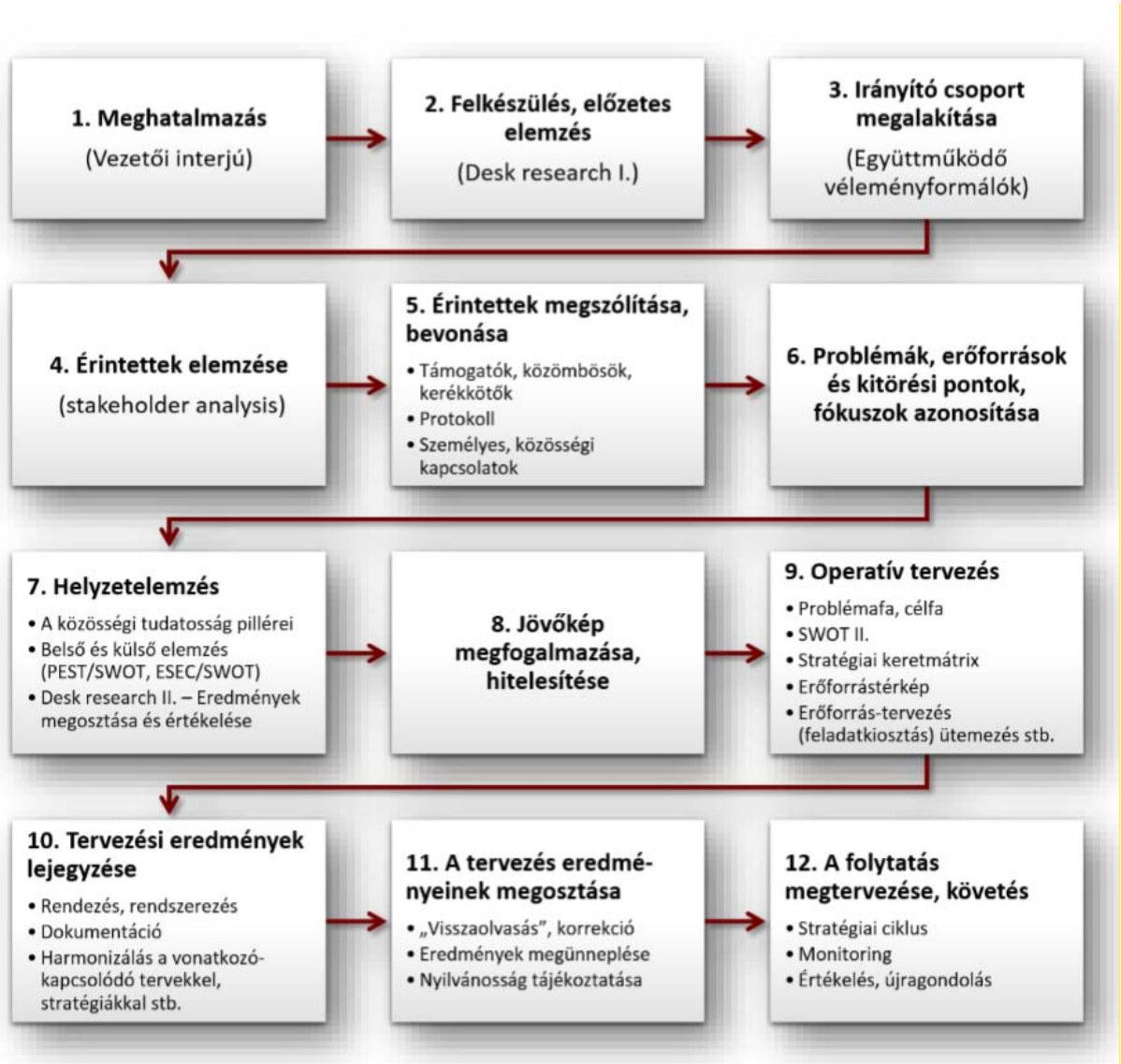

3. ábra: A partnerségi egyeztetés folyamata

(Forrás: Ditzendy Károly Arisztid: Partnerségi egyeztetés, közösségi tervezés, kézikönyv)

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

5. A teljesítés ideje alatt rendelkezésre álló - nyilvános, vagy megbízó által rendelkezésre bocsátott - információk, szakértői anyagok, mérési eredmények, tervek alapján összefoglaló értékelés a beavatkozási alternatívákról

Feldolgozott információforrások:

Tervek-tanulmányok

ERBO-PLAN Kft. – Budapest, III. kerület, Római-part ideiglenes árvízvédelmi mű tervezés, 2013., Szakértői szintű döntés-előkészítő tanulmány

ERBO-PLAN Kft. - Budapest, III. kerület, Római-part ideiglenes árvízvédelmi mű tervezése vízjogi létesítési engedélyezési terv, 2013.

Vizsgált változat: Ingatlan menti nyomvonal (II.-III. szakasz)

MÉLYÉPTERV KOMPLEX Zrt. A Csillaghegyi öblözet árvédelmi nyomvonala Duna-parti, ill. Nánási út – Királyok útja változatainak összehasonlítása, szakvélemény (MÉLYÉPTERV), 2018. április

TÉR-TEAM Kft. – Csillaghegyi-öblözet árvízvédelmi fejlesztése vízjogi létesítési engedélyezési terv, 2017. június

Vizsgált változat: A partél közeli nyomvonal

TÉR-TEAM Kft.- CSILLAGHEGYI ÖBLÖZET ÁRVÍZVÉDELMI FEJLESZTÉSE, RÓMAI PART, VÉDMŰ A TELEKHATÁRKERÍTÉSVONALBAN 2018. május

Vizsgált változat: ingatlanmenti nyomvonal

Szakmai testületek állásfoglalása

OVF - Szakmai állásfoglalás és javaslatok a Csillaghegyi öblözet ármentesítésének ügyében, 2014. június

BME (2017/01) - Budapest, III. Csillaghegyi öblözet, Nánási út – Királyok útja változat- döntés-előkészítő tanulmány

Vizsgált változat: Nánási út – Királyok útja

BME (2017/03) – Összehasonlító szakértői értékelés a Csillaghegyi öblözet árvízvédelmi fejlesztésének kérdéseiről

Vizsgált változatok: Nánási út – Királyok útja Partél közeli nyomvonal

MTA -- Szakvélemény a Római-parti árvízvédelmi mű megépítésének tovább tervezéséről 2014. március

Szakemberek-tudósok véleménye

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

BHKSV- Prof. Dr. Bogárdi István, Futaki Károly, Holló Gyula, Prof. Dr. Koncsos László, Simonffy Zoltán, Dr. Völgyesi István: A Csillaghegyi öblözet árvízvédelme: szakmai szempontok az újra gondolás mellett-szakmai vélemény

A feldolgozott információkban nevesített beavatkozási alternatívák

Forrás	A védmű helye
Tervek- tanulmányok	
ERBO-PLAN-tanulmány	*I. szakasz 63603/3 hrsz.-ú telek és a 60064/1 hrsz.-ú telek között (~1330m) (Pünkösdfürdő utca,-–Őrtorony utca)* 1 365 m hosszon alumínium betétpallós mobilfalból álló rendszer) építése 1:5-es mederrézsű-, a „Sajtház" előtti nyomvonal 1:1 vízoldali rézsűkialakításával. A változat megépítésekor a feltöltés környezetbe illeszkedő, nem képez mesterséges szegélyt a Duna parton, a vízre a jelenlegi kilátás nem módosul. *II. szakasz 60064/1 hrsz.-ú telek és Rozgonyi Piroska utca között (~801 m) (Őrtorony utca –Rozgonyi Piroska utca)* A **parti telekhatárokhoz illeszkedő** nyomvonalon került meghatározásra, a Ø1200 SENTAB vízvezeték kiváltásával. A védvonal mobil alumínium árvízvédelmi fallal kerül kialakításra. A 23738/9 hrsz.-ú. ingatlan árvíz elleni védelmének biztosítására a jelenlegi kerítésének elbontásával és új, megfelelő mélységű és teherbírású alappal és szerkezeti vastagsággal rendelkező, vízzáró kerítés megépítésével kell biztosítani. *A III. szakasz Rozgonyi Piroska utca és a Nánási köz között (~580 m) (Rozgonyi Piroska utca –Aranyhegyi patak)* A III/1. szakaszon az előnyök és hátrányok elemzése alapján javaslatunk az 1. változat, amely **a parti telekhatárokhoz illeszkedő** nyomvonalon került meghatározásra, a Ø1200 SENTAB vízvezeték kiváltásával. A védvonal mobil alumínium árvízvédelmi fallal kerül kialakításra. A III/2. szakaszon javasolt műszaki beavatkozások: a 23770 hrsz.-ú telken kulisszalezárás, a 23775 hrsz.-ú ingatlanon töltésépítés, a 23779/1 hrsz.-ú ingatlanon kerítés átépítése vízzáró támfallá, a 23779/8 hrsz.-ú, a 23790/9 hrsz.-ú és a 23789 hrsz.-ú telkeken kulisszalezárás. A III/1 szakasz 2.b. változat esetén 30 m hosszon szükséges a SENTAB vezeték kiváltása
ERBO-PLAN-terv	A fővédvonalat a Nánási-Királyok útján javasolja változatlanul megtartani.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

	I. szakasz - 0+000 – 1+395 km szelvények közötti ahol az árvízvédelmi mobil fal a folyómeder szabályozási vonalának módosításával jár, *-II. szakasz* 1+395 – 2+804 km szelvények között, ahol a mobil fal létesítése **part menti ingatlanok** közelében húzódik.
MÉLYÉPTERV	MÉLYÉPTERV Zrt. által készített szakvéleményben a parti változatot hasonlítja össze a Nánási út – Királyok útja mobil falas védvonalfejlesztéssel. Javaslatot tesz a Nánási-Királyok útján kialakítható mobilfalas megoldásra, de ennek költségeit és egyéb hátrányait figyelembe véve összegzésként **a parton kialakított védvonalat preferálja.**
TÉR-TEAM (2017)	A **parti fővédvonal** tervezésére kapott megbízást
TÉR-TEAM (2018)	Az ingatlanmenti megoldás vizsgálatára kapott megbízást A védvonal helyszínrajzi tervezésénél fontos szempont volt, hogy – lehetőleg **a meglévő kerítések vonalán** húzódjon és a kialakuló mentett oldalról történjen a védekezés, valamint a meglévő épületek (lakóépületek, csónakházak, stb.) funkcionális használata ne sérüljön, továbbá épületek megszüntetésére, bontására ugyanakkor ne kerüljön sor.
<u>Szakmai testületek állásfoglalása</u>	
OVF	A fővédvonalat a parton kell megépíteni, de a védvonalat az **ingatlanmenti sávban** is ki lehet alakítani

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

5.1. Műszaki paraméterek (kivitelezhetőség, árvízi biztonság, üzemeltethetőség, stb.)

A műszaki paraméterek összefoglaló értékelése

Alternatívák	NÁNÁSI ÚT-KIRÁLYOK ÚTJAI NYOMVONAL	PARTÉL KÖZELI NYOMVONAL	INGATLANMENTI NYOMVONAL
Árvízi biztonság			
	A tervezett/ véleményezett védettség jellege		
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN-tanulmány	Elsőrendű védvonal marad	I. szakasz Ideiglenes védvonal Javasolt kiépítési szint: **MÁSZ(2013) + 100 cm** ***(****MÁSZ (2013)= Vigadó 854)*	II-III. szakasz Ideiglenes védvonal Javasolt kiépítési szint: **MÁSZ(2013) + 100 cm** ***(****MÁSZ (2013)= Vigadó 854)*
ERBO-PLAN-terv	Elsőrendű védvonal marad	I. szakasz Ideiglenes védvonal MÁSZ(2013)+1,50 m ***(****MÁSZ (2013)= Vigadó 854)*	II szakasz Ideiglenes védvonal MÁSZ(2013)+1,50 m ***(****MÁSZ (2013)= Vigadó 854)*
MÉLYÉPTERV	Elsőrendű védvonal	Elsőrendű védvonal MÁSZ(2014)+1,30 m *(MÁSZ(2014)= Vigadó 927 cm)*	NT
TÉR-TEAM (2017)	NT	*Elsőrendű védvonal (MÁSZ(2014)= Vigadó 927 cm)*	NT
TÉR-TEAM (2018)	NT	NT	Védvonal, majd megfelelőség esetén esetleg átminősítés elsőrendű védvonallá *(MÁSZ(2014)= Vigadó 927 cm)*
Szakmai testületek állásfoglalása			
BME (2017/01**)**	Elsőrendű védvonal	NT	NT
BME (2017/03**)**	Elsőrendű védvonal	Elsőrendű védvonal	NT
MTA	Elsőrendű védvonal (2013-ban)	Elsőrendű védvonal (2013-ban)	NT

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

	(MÁSZ(2013)= Vigadó 854 cm)	*(MÁSZ(2013)= Vigadó 854 cm)*	
Szakemberek-tudósok véleménye			
BHKSV	Vizsgálni kell a részleges védelem lehetőségét, vagyis: a Nánási út Elsőrendű védvonal *(MÁSZ(2014)= Vigadó 927 cm*	Vizsgálni kell a részleges védelem lehetőségét, vagyis: A parti védelem csupán védvonal (MÁSZ-ra) *(MÁSZ(2014)= Vigadó 927 cm*	Vizsgálni kell a részleges védelem lehetőségét, vagyis: A parti védelem csupán védvonal (MÁSZ-rs) *(MÁSZ(2014)= Vigadó 927 cm*
	Jelenlegi maximális magassági hiány a MÁSZ-+1.3 m-hez képest		
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN-tanulmány	A MÁSZ +130 cm-t nem elégíti ki.	*I. szakasz* Nincs kiépítés	*II. szakasz* Nincs kiépítés
ERBO-PLAN-terv	0,0-1,0 m	*I. szakasz* Nincs kiépítés	*II. szakasz* Nincs kiépítés
MÉLYÉPTERV	30 cm	Nincs kiépítés	NT
TÉR-TEAM(2017)	NT	Nincs kiépítés	NT
TÉR-TEAM(2018)	NT	NT	Nincs kiépítés
Az árvízi védekezés módja			
	Árvíz esetén az építés iránya		
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN-terv	NT	*I. szakasz* Mentett oldal	*II. szakasz* Mentett oldal
MÉLYÉPTERV	Mentett oldal Forgalomelterelés mellett	Mentett oldal	NT
TÉR-TEAM (2017)	NT	Mentett oldal	NT.
TÉR-TEAM (2018)	NT	NT.	Mentett oldal
	Szükséges védekezési sáv		
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN tanulmány	NT	NT	I.szakasz 5 m II. szakasz 5 m III. szakasz 5 m

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

ERBO-PLAN terv	NT	I.szakasz 5 m	II. szakasz 5 m
MÉLYÉPTERV	Mentett oldalon 8 m a Nánási - Királyok útja igénybevételével	Mentett oldalon 6 m széles kezelő sáv	NT
TÉR-TEAM(2018)	NT	NT	6 m
	Védekezés alatti forgalomkorlátozás		
<u>Tervek- tanulmányok</u>			
ERBO-PLAN-terv	NT	NT	Minimális
MÉLYÉPTERV	Jelentős	Minimális	NT
TÉR-TEAM (2017)	NT	Minimális	NA
TÉR-TEAM(2018)	NT	NT	Minimális
<u>Szakmai testületek állásfoglalása</u>			
OVF	Jelentős	Minimális	**NT**
Társadalmi szempontok			
Védelem			
<u>Tervek- tanulmányok</u>			
ERBO-PLAN tanulmány	Nánási- Királyok útja védvonal fejlesztése szükséges	*I. szakasz* A régi hullámtéren élőknek részleges ad, a Nánási-Királyok útja védvonal fejlesztése szükséges	*II. -III. szakasz* A régi hullámtéren élőknek védelmet ad, a Nánási-Királyok útja védvonal fejlesztése szükséges
ERBO-PLAN terv	Nánási- Királyok útja védvonal fejlesztése szükséges	*I. szakasz* A régi hullámtéren élőknek maximális védelmet ad.	*II. szakasz* A régi hullámtéren élőknek maximális védelmet ad.
MÉLYÉPTERV	A hullámtéren élőknek nem ad védelmet	A régi hullámtéren élőknek is védelmet ad	NT
TÉR-TEAM(2017)	NT	A régi hullámtéren élőknek is védelmet ad	NT
TÉR-TEAM(2018)	NT	NT	Nánási- Királyok útja védvonal megtartása szükséges A régi hullámtéren élőknek is védelmet ad
<u>Szakmai testületek állásfoglalása</u>			

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

OVF	NT	A védőműnek a teljes Csillaghegyi öblözetet kell védenie,	A védőműnek a teljes Csillaghegyi öblözetet kell védenie,
BME (2017/01**)**	A hullámtéren élőknek nem ad védelmet	NT	NT
BME (2017/03**)**	A hullámtéren élőknek nem ad védelmet	A régi hullámtéren élőknek is védelmet ad	NT
Árvízi kockázat			
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN terv	NT	I. szakasz Uszadék és jegesár kockázat fennáll	II. szakasz Uszadék és jegesár kockázat mérséklődik
MÉLYÉPTERV	Uszadék és jegesár kockázat nincs	Uszadék és jegesár kockázat fennáll	Uszadék és jegesár kockázat mérséklődik
TÉR-TEAM (2017)	NT	Uszadék és jegesár kockázat fennáll	NT.
TÉR-TEAM(2018)	NT	NT:	Uszadék és jegesár kockázat mérséklődik
Szakmai testületek állásfoglalása			
OVF	Uszadék és jegesár kockázat nincs	Uszadék és jegesár kockázat fennáll	Uszadék és jegesár kockázat mérséklődik
BME (2017/01	Uszadék és jegesár kockázat nincs	NT	NT
Szakemberek-tudósok véleménye			
BHKSV	Uszadék és jegesár kockázat nincs	Növekvő árvízi kockázatot jelent	Uszadék és jegesár kockázat mérséklődik

NT- nem tér ki

A tanulmányozott szakértői anyagok, mérési eredmények, tervek, írott információk, illetve a munka során végzett konzultációk alapján az alábbi összefoglaló értékelést adjuk meg a beavatkozási alternatívákról.

A Római-part, majd Csillaghegyi öblözet árvízvédelmi biztonságáról készített számos dokumentumok szakértői vélemények áttanulmányozása során mérföldkőként kiemelni az alábbiakat tartom fontosnak.

1. Tanulmányterv a fővárosi Hullámterek beépítése következtében létrejövő mederszűkítéseknek árvízvédelmi hatásainak vizsgálatára (BFVT Kft. - FŐMTERV 2002. 08. 20.)

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

2. Szakvélemény a Római-part árvízvédelmi mű megépítésének tovább tervezéséről (MTA ad hoc bizottsága 2013. 06. 07.)

3. Szakmai állásfoglalás és javaslatok a Csillaghegyi öblözet ármentesítésének ügyében (OVF Vízügyi Tudományos Tanács Római-parti gát Munkabizottsága 2014. 06. 10)

4. Egyeztetési Tervdokumentáció BUDAPEST Nagyvízi mederkezelési Terv Budapest Észak-Budapest Dél közötti szakaszra (VITUKI Hungary Kft 2014. 12.

ad1, A cél alapvetően annak a vizsgálata volt, hogy a Fővárosban megjelenő, esetenként korábban is meglévő, hullámtereket érintő fejlesztési igények megvalósíthatóak-e az árvízi biztonság romlása nélkül. FŐMTERV Rt. — BFVT Kft. által 2003. április hóban készített tervdokumentációban előirányzottakat beavatkozások összességének modellvizsgálatát végezték el a tanulmánytervben. Ezek szerint a Pesti oldalon a hullámtérben 14, a Budai oldalon 10, az Óbudai Hajógyári szigeten, a Népszigeten és a Háros szigeten 3 területfejlesztés és az alsórakparton 3 út közlekedésfejlesztése, tehát összesen 30 fejlesztés árvízvédelmi hatásainak együttes, egymással összefüggő vizsgálatára kerül sor a 23.08.183 tervszámú dokumentációban.

A vizsgálat főbb megállapítása a következő volt:

„A fővárosi Duna-szakaszon tervezett hullámtérszűkítés/beépítés hatását az l ‰-es árvízszint, valamint a konfidencia sávval növelt l ‰-es árvízszint kialakulása mellett levezetett vízhozamok esetére vizsgáltuk. A tervezett hullámtér szűkítések részben a védvonalak áthelyezését, részben az árvízi vízhozamot levezető mederkeresztmetszet csökkentését (alsó rakpartok, másodrendű védvonalak kialakítását) jelentik A felszíngörbe számítások eredménye szerint az 1000 éves visszatérési idejű árvíz esetén a beépítés hatására 7-8 cm duzzasztás következik be (1. táblázat, 1657,10 fkm). A konfidencia sáv felső határán kialakuló vízállás mellett szintén 7-8 cm duzzasztást okoz (2. táblázat, 1657,10 fkm).

Alapvetően megállapítható, hogy a számított duzzasztási értékek a fővárosi szakaszra előírt 1,3 m-es magassági biztonsághoz képest az árvizek levezetésének kockázatát számottevően nem növelik.”

Ezek alapján megállapítható, hogy az egyes hullámtéri területeket érintő területrendezési tervek, szabályozási tervek felülvizsgálata felvethető, és ha a terület használatában megjelenő igények módosulása indokolja, akkor a védvonal áthelyezésével a hullámtéri besorolás megszüntethető, de addig is az ekkor még érvényben lévő 46/1999.(III.18.) Kormányrendelet figyelembevétele nem nélkülözhető!

Alapvetően ekkor is a hatályos MÁSZ + 130-as biztonság előírás figyelembevétele volt a vizsgálat alapja

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Ez azt is jelenti, hogy amíg egy terület hullámtéri jellege adott, akkor ott pl. lakófunkció célú épületre engedély nem adható ki.

ad2, A következő mérföldkő a Római-part életében az ERBO-PLÁN Mérnöki Szolgáltató Kft. által a Római-parti ideiglenes árvízvédelmi mű tervezése, és az ehhez adott Magyar Tudományos Akadémia állásfoglalása.

A tervből kiderül, hogy a pályázati felhívás a tervezési területet 3 szakaszra osztotta, „a III. tervezési szakaszt a Fővárosi Önkormányzat a 20/2013 (02.22.) határozatában a Rozgonyi Piroska utca-Kardosa utca szakaszra korlátozta. A Kardosa utca alatti szakaszon lévő új építésű ingatlanokat már a MÁSZ feletti szintre feltöltötték, mielőtt az építkezéseket megkezdték volna, így ott beavatkozás nem kell" volt a pályázati felhívásban.
Maga a Pályázati kiírás is jelezte, hogy a Római-parti, korábban hullámtéri területein elvégzett építkezések eredményeképpen több ponton a terület magassági viszonyai, így a terület használata jelentősen megváltozott.

Ez alapján megállapítható, hogy az ERBO-PLAN terve nem a teljes Római-parti hullámtérre, vonatkozott, és nem célozta meg a Római-part hullámtéri jellegének a teljes megszüntetését, a fővédvonal nyomvonalában változtatás nem történt volna! Ezzel együtt nyilvánvalóvá vált a terület korábbi használatának a jelentős változása a szükséges átsorolási változtatások nélkül.

A terv részben követő módon szeretett volna a terület használatok felértékelődéséhez árvízi biztonságot teremteni. A Tudományos Akadémia ad-hoc bizottsága az áttanulmányozott dokumentációk alapján elfogadta azt, hogy a Csillaghegyi Öblözet esetében a fővédvonal áthelyezése megtörténjen, elfogadta az árvízvédelmi fal, mint védelmi létesítmény koncepcióját. E mellett azonban a bizottság véleménye annyiban tekinthető a tervezés szempontjából mérföldkőnek, mivel a korábban is ismert környezeti hatásvizsgálati, területrendezési terv készítési kötelezettségek mellett rámutatott a Víz-keretirányelv figyelembe vételének kötelezettségére is! Akadémia ad-hoc bizottság szakvéleményt lásd a **7. sz. mellékletben.**

ad3, OVF Vízügyi Tudományos Tanács Római-parti gát Munkabizottsága 2014. évi állásfoglalásában **(7. sz. melléklet)** szintén az ERBO-PLAN Kft tervét értékeli, annak vízjogi létesítési engedélyes tervi változatát. Ekkorra már a 2013-as rekordokat döntő Dunai árhullám levonulása után megkezdődött a Magyarország folyóinak mértékadó árvízszintjeinek felülvizsgálata.

Az OVF állásfoglalása kimondja, hogy az „Új mértékadó árvízszint figyelembevételével kell elkészíteni a fővédvonal tervét", valamint, hogy a Duna parti megoldásnak kell a fővédvonalnak lennie, nem a Nánási út - Királyok útjai nyomvonalnak.

Fontos hangsúlyozni, hogy a Duna Parti nyomvonal melletti állásfoglalás nem azonos a tervben konkrétan megadott nyomvonallal. Kiemeli az állásfoglalásában, hogy a parti nyomvonal tervezés

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

keretében történő pontosítása esetén, „egy, a kerítések nyomvonalának környezetében épített mobilfal” „az érintett partszakaszt meghagyja természetes állapotában, minimalizálja a fakivágást, vagyis partszakasz természetes jellegének megtartása a Civil- és a Zöld-szervezetek egyik legfontosabb követelését teljesíti azonos értékű műszaki megoldással”.

Hangsúlyozza az állásfoglalás, hogy a terv továbbra sem utal tájépítészeti, illetve területhasználati vonatkozásokra (pl. a parti, védett sáv növelésének az igényére), teret adva ezzel érdemi és jogos kritikáknak.

Az állásfoglalás nem viszi tovább a Tudományos Akadémia ad-hoc Bizottsága szakvéleményében megjelenő VKI-vel történő harmonizálás igényét.

ad,4 BUDAPEST 02 számú Nagyvízi Mederkezelési Terv Budapest Észak-Budapest Dél közötti szakaszra.

Az EU elfogadta 2007/60 EK Irányelvet, amely az árvízkockázatok értékeléséről és kezeléséről rendelkezik. Az Irányelv célja az árvízkockázatok csökkentése, árvizek káros következményeinek csökkentése.

Az irányelv 14 cikke rögzíti, hogy

„Az árvízkockázat-kezelési terveknek megkülönböztetett figyelmet kell fordítaniuk a megelőzésre, védelemre és felkészültségre. Annak érdekében, hogy a folyók nagyobb helyet kapjanak, ahol lehetséges, meg kell fontolni az árterületek fenntartását és/vagy helyreállítását és az emberi egészséget, a környezetet, a kulturális örökséget és a gazdasági tevékenységet érő károk megakadályozására és csökkentésére szolgáló intézkedéseket.”

Az árvízi kockázatok megelőzésének, csökkentésének egyik fontos eszköze a folyók árterének használatának a megfelelő szabályozása. Ennek egyik legfontosabb eszköze a hazai jogrendben 83/2014 (III.14.) Kormányrendeletet, mint a nagyvízi mederben a jövőben történő beavatkozások feltételeinek, szakmapolitikai elvárásainak a megújulását tükröző szabályozás.

Nagyon fontos, hogy a területrendezési és településszerkezeti tervek az árvízi kockázatok figyelembevételével készüljenek. A Főváros 2003-ban a hullámterek beépíthetőségét vizsgáltatta meg. Ekkor az árvízi veszélyeztetettség változásának a mértékét kívánta meghatároztatni, és a terv eredményeként kimutatott árvízi veszélyeztetés növekedését nem tartotta jelentősnek, így a hullámterek használatának további növelését tűzte ki célul. Az elmúlt 15 évben bekövetkezett jogszabályi módosulás – a VKI, és az Árvízi direktíva aktív használata- a hullámterek, nagyvízi medrek elővigyázatosabb használatát várja el.

A jelenleg hatályos OTrT is kiemelten foglalkozik a vízgazdálkodási létesítmények ábrázolásával, illetve az országos övezetek között nyilvántartja a nagyvízi meder, és a VTT szükségtározók területének övezeteit, és a következőket tartalmazza:

„16. § A nagyvízi meder és a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkárelhárítási célú szükségtározók területének övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.”

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

A nagyvízi meder területének övezete Bp. I. ker., Bp. II. ker., Bp. III. ker., Bp. IV. ker., Bp. V. ker., Bp. IX. ker., Bp. XI. ker., Bp. XIII. ker., Bp. XXI. ker., Bp. XXII. ker. területét érinti.

Leszögezhető, hogy a területhasználati igény a hajtóerő, és nem az árvíz, mint természeti jelenség. Az árvíz a ténylegesen kialakuló terület használatokat veszélyeztető kockázatot jelent, ha az a nagyvízi mederben valósul meg. Ez azt is jelenti, hogy minden kockázat csökkentő intézkedés előtt a terület használati igényeket kell elemezni. Az érdekeltek közössége által elfogadott igényeket először előzetes szabályozási intézkedésekben kell rögzíteni, majd ehhez kell megkeresni a lehetséges árvízvédelmi intézkedéseket.

A 2003-as döntés óta a Római-partra készített különböző szintű dokumentációk a következők:

Dokumentáció Készítő	Feladat	Dátum	Rendezési terv módosítási javaslat	Vizsgált nyomvonal
Thesis Kft.	Budapest, III. Római-parti gát döntéselőkészítő tanulmány	2005.	nincs, nem volt feladat	Nánási út - Királyok útja, Parti megoldás
ERBO-PLAN	Budapest, III. ker. Római-part Ideiglenes árvízvédelmi mű Vízjogi létesítési eng. Terv	2013. augusztus	nincs, nem volt feladat	Parti nyomvonal (a Sajtháztól északra) Kerítés melletti nyomvonal (a Sajtháztól délre)
TÉR-TEAM	Csillaghegyi öblözet Árvízvédelmi fejlesztése (Parti nyomvonalon) Vízjogi létesítési eng. terv	2017. július	nincs, nem volt feladat	Parti megoldás
TÉR-TEAM	Csillaghegyi öblözet Árvízvédelmi fejlesztése - Kerítés melletti nyomvonal	2018. május	Terület rendezési értékelést tartalmaz	Kerítés melletti nyomvonal
BME	Budapest III Csillaghegyi öblözet Nánási út-Királyok útja változat döntés-előkészítő tanulmány	2017. január	nincs, nem volt feladat	Nánási út - Királyok útja
MÉLYÉPTERV	Csillaghegyi öblözet Árvízvédelmi nyomvonal Duna parti, ill. Nánási út-Királyok útja változatainak összehasonlítása	2018. április	nincs, nem volt feladat	Nánási út - Királyok útja, Parti megoldás

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Az elsődlegesen kitűzött cél a Budapesti hullámterek hasznosításának a módosítása, a feltételeinek a tisztázása volt, ezt készítette elő a 2003-as tanulmány terv, mint első mérföldkő.

A Római-part esetében a következő elemzés a Thesis Kft. által készített döntés-előkészítő tanulmány volt. Ez a tanulmányban a különböző nyomvonalak vizsgálata mellett megállapította, hogy a Nánási út - Királyok útja nyomvonal jelenlegi műszaki állapota sem teremt kellő biztonságot az akkor érvényben lévő MÁSZ-szal szemben.

Ezt követően indult el a lakosság körében a kérdés, hogy mi lesz veled Római-part!

Ezt követte az ERBO-PLAN Kft. által készített tanulmány és terv, amely a THESIS tervben már nem megfelelően kiépítettnek minősített Nánási út - Királyok útja nyomvonalat megtartva a Római-part ideiglenes védelmét a Sajtháztól délre már a kerítés melletti nyomvonalon megépített mobil gáttal oldotta meg. A műszaki megoldás nyilvánosságra került, és jelentős társadalmi vitát generált. A Tudományos Akadémia ad-hoc bizottsága **szakvéleményében az ökológiai kérdések számbavétele mellett már egyik legfontosabb kifogás a területrendezési terv hiánya volt!**

Az egyre erősödő társadalmi véleménynyilvánítás és a mélyülő bizalmatlansági válság alapja Római-part funkcióinak rendezetlensége, a part értékeinek romlása és nem utolsó sorban az árvízi biztonságérzet sérülése volt.

Ennek hangsúlyozása az OVF állásfoglalásának is lényeges eleme volt! E mellett a már létesítési engedélyes terv szinten elkészült parti nyomvonal változat mellett felveti, egy szintén parti nyomvonalnak nevezett, de parti sávot nem érintő, „kerítések nyomvonalának környezetében épülő mobil fal" kialakítását!

Ezt követően rendelték meg a TÉR-TEAM Kft-nél 2017-ben a „Csillaghegyi öblözet Árvízvédelmi fejlesztése (Parti nyomvonalon) Vízjogi létesítési eng. Terv" című vízjogi engedélyes tervet. A tervben a vállalkozó által leírt előzményekben, tervezési alapelvekben, szolgáltatott adatokban most sem lelhető fel olyan feladat, illetve Önkormányzat által történő adatszolgáltatás, hogy a jelenlegi hullámtéri területeken az árvédelmi mű elkészülte után milyen területhasználati funkciókat kíván az önkormányzat biztosítani, hol lesznek közösségi használatú terek, mely területek lehetnek üdülők, ott milyen beépítési százalékot terveznek megengedni, stb!

Alapvetően senki nem kifogásolja az árvízi biztonság megteremtését a 2013-as árvíz átélése után. Kijelenthető, hogy mára teljes a bizalmatlanság az ezzel a kérdéssel foglalkozó önkormányzatok és az érdekeltek között. Ennek egyik eredménye az is, hogy a különböző szakmai álarc mögé bújt kritikák, vélemények lassan a műszaki megoldásokba vetett bizalmat is erodálják, holott az egyes

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

tervezők az áttanulmányozott dokumentumok alapján a szerződésben leszabályozott feladatot teljesítették.

2018-ban került megrendelésre a TÉR-TEAM Kft-nél a „CSILLAGHEGYI ÖBLÖZET ÁRVÍZVÉDELMI FEJLESZTÉSE, RÓMAI PART, VÉDMŰ A TELEKHATÁR-KERÍTÉSVONALBAN" című koncepcióterv, mely a műszaki lehetőségek keretén belül próbál harmóniát teremteni a műszaki, a környezetvédelmi és területrendezési elvárásoknak.

Itt kell kiemelni a Tudományos Akadémia ad-hoc bizottsága 2013-ban kiadott szakvéleményének javaslataiból a 6. pont alatt szereplőt:

Bizottság javasolja
„Egy településfejlesztési hatástanulmány elkészítését, mely figyelembe veszi az ingatlanok értéknövekedését, a jelenlegi hullámtéren és a mentett oldalon is, és az ebből adódó tulajdonosi és használati viszonyok változását. A mobilgát-vagy a Nánási úti gát elsőrendű védvonallá történő átépítése esetén- az érintett terület ingatlanai jelentős mértékben felértékelődnek. Ez megnövelheti az építési tevékenységet, aminek visszafogásához a szabályozási tervek építési előírásait különös körültekintéssel kell meghatározni"…

Összességében megállapítható, hogy ennek a dokumentumnak a hiánya a fő oka a bizalmatlanságnak. Ezért hiába készültek el ezt követően neves szakértőktől különböző szakvélemények, tanulmányok, a majdani területhasználatok ügyére hitelesen nem tudnak választ adni.

Az egyes megoldásokban betervezett mobil rendszerekről nemzetközi és hazai szinten szerzett tapasztalatok alapján kijelenthető, hogy alapvetően értékes városi belterületi helyek védelmére lett kifejlesztve olyan esetekre, ahol akár a védett történelmi környezet, akár a megszokott területhasználatok lehetőségének a fenntartása kiemelt érték, és egyben fontos az árvizekkel szembeni biztonság megőrzése, fejlesztése.

A Római-part esetében csak a területrendezési kérdések előzetes tisztázása, szabályozási terv szinten történő megtárgyalása után, arra alapozva lehet a műszaki terveket elkészíteni, ha kell visszacsatolni a szabályozási terv előkészített változatára, hogy az abban foglaltak teljesíthetők legyenek!

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Összegzés:

- *Egyetértve az MTA állásfoglalásával, egy településfejlesztési tanulmányban kell rögzíteni a területhasználók igényeit, kialakítva így településhasználati szabályokat.*
- *Azonos kidolgozottsági szinten elkészítését műszaki koncepciótervek értékelésével, több szempontú változat elemzéssel kiválasztható a társadalom számára legelőnyösebb változat.*

5.2. Költségelemzés

Napjainkban már nem önmagában az árvízvédelem költségéről kell beszélnünk, hanem az árvízi kockázatok kezelésének a költségéről. Ebbe beletartozik mind a védelem érdekében létrehozott úgynevezett szerkezeti intézkedések költségei, és beletartozik az úgynevezett nem szerkezeti intézkedések költségei is. Ezt azért is fontos hangsúlyozni, mivel ugyan elmondhatjuk, hogy Magyarországon, a Dunán az elmúlt években lefolyt árvizekkel szemben sikeresen védekeztünk, de kitekintve a világba, látható, hogy sok helyen a konkrét védművek már nem voltak elegek az árvízi elöntések elkerülésére, de akkor is mindent megtettek, hogy az emberi életet megmentsék és az okozott károkat csökkentsék. És hát emlékeznünk kell a Tiszán és a Sajón történt árvízi elöntésekre is.

A fentiek alapján napjainkban árvízkockázat-kezelési terveket kell készíteni, az EU Tanács 2007/60 EK Irányelvének megfelelően. Ebben a folyamatban az irányelv alapján „az árvizekkel kapcsolatos, elsősorban az emberi egészségre és életre, a környezetre, a kulturális örökségre, a gazdasági tevékenységekre és az infrastruktúrára gyakorolt káros következmények kockázatának csökkentése megvalósítható és kívánatos.”

Az árvízkockázat-kezelési terveknek figyelembe kell venniük az olyan lényeges szempontokat, mint a költségek és hasznok, az elöntés mértéke, az árvízterjedési útvonalak és az árvíz-visszatartási képességgel rendelkező területek – például természetes árterületek –, a 2000/60/EK irányelv 4. cikkében foglalt környezetvédelmi célkitűzések, a talaj- és vízgazdálkodás, a területrendezés, a területhasználat, a természetvédelem, a hajózás és a kikötői infrastruktúra.

A Római-part területe jelenleg hullámtéri besorolású, ezt 4-es jogi fejezet keretében egyértelműen alátámasztottuk. Itt a költségek számbavételekor fel kell vetni azonban, hogy az árvízszintek emelkedése miatt alakult át a Nánási út - Királyok útja magas parti jellege, és kellett rajta védművet elhelyezni a mögötte található mély fekvésű terület védelme érdekében. Ez tette egyértelműen hullámtérré a Nánási út - Királyok útja és a Duna közötti területet. Ez tette teljesen

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

hivatalossá a Buda-Észak árvízvédelmi szakasz vízjogi üzemeltetési engedélye. A hullámtéri üdülő területek megvásárlása, üdülők létrehozása esetén a Fővárosi Önkormányzatnak nincs árvízvédekezési kötelezettsége.
Ennek a helyzetnek a kezelése több módon is lehetséges. Egyik megoldás a hullámtéri jelleg megszüntetése, a másik, pld. mint nem szerkezeti intézkedés, a régi lakóingatlanok megszüntetése, ha kell felvásárlással, pl. rajtuk közösségi terek létrehozása céljából. Nyilván ennek is van költsége, amit ebben az esetben hozzá kellene adni a védelmi intézkedések költségéhez, ha a fővédvonal a Nánási út - Királyok útja nyomvonalán maradna. Ezeknek a költségeknek a vizsgálata még nem történt meg.

Megállapítható, hogy összességében a Csillaghegyi öblözetre elkészített különböző árvízvédelmi megoldások költségeinek összehasonlítása önmagában nem is tehető meg, hiszen más a védendő érték a hullámtéri rész bevédésével, más a keletkezett haszon is, és más az önkormányzati (fővárosi) kötelezettség mivel korábban lakóingatlanok jogszerűen keletkeztek a területen. E mellett nem tekinthetünk el attól a nem lényegtelen különbségtől, hogy a tervek kidolgozottsága nem azonos.

Új költségelemzést kell készíteni, amelyet a tervezett, majd a lakosság bevonásával jóváhagyott szabályozási terv ismeretében készítendő új védmű alapján a 2007/60 EK irányelv figyelembevételével lehet elkészíteni.
A költségekre vonatkozó információk:

Költségek			
Építési Költségek			
Forrás	**NÁNÁSI ÚT-KIRÁLYOK ÚTJAI NYOMVONAL**	**PARTÉL KÖZELI NYOMVONAL**	**INGATLANMENTI NYOMVONAL**
<u>Tervek- tanulmányok</u>			
THEZIS_KONSTRUKTŐR	*N.A.*	1,2-2,7 milliárd (2005-ös ár)	4,3-11,8 milliárd (2005-ös ár)
ERBO-PLAN tanulmány	A védvonal fejlesztésének várható műszaki beavatkozási költsége 8 milliárd Ft körüli összeg	*I. szakasz* *2,5 milliárd*	*II. szakasz* *1,9 milliárd* *III. szakasz* *0,5 milliárd*
ERBO-PLAN terv	8 milliárd	NA.	NA.
MÉLYÉPTERV	NA	NA	NA
TÉR-TEAM (2017)	NA	Bruttó 23,8 milliárd Teljes parti közmű rekonstrukcióval együtt-	NT:

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

		SENTAB kiváltással, a part teljes tájépítészeti megújításával. MÁSZ+1,3 m-re, vagy	
TÉR-TEAM (2018)	NA	NA	Bruttó 16,4 milliárd részleges parti közmű rekonstrukcióval együtt-SENTAB kiváltással. MÁSZ+1,3 m-re, vagy Bruttó 14 milliárd kisajátítással, részleges parti közmű rekonstrukcióval együtt-SENTAB nélkül MÁSZ+0,5 m-re
Szakmai testületek állásfoglalása			
OVF	Nánási út drágább	A parti védmű olcsóbb	NA
BME (2017/01**)**	15 milliárd	NA	NA
BME (2017/03**)**	15 milliárd	17,7 milliárd	NA
Szakemberek-tudósok véleménye			
BHKSV	pontos költségei nem ismertek	pontos költségei nem ismertek	pontos költségei nem ismertek
Üzemelési költségek			
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN tanulmány		Üzemeltetése MÁSZ(2013)+100 cm 19-35 millió Ft/év	
MÉLYÉPTERV	Mérsékelt	Jelentős	NA.
TÉR-TEAM	NA	NA	NA
Szakmai testületek állásfoglalása			
OVF	NA	NA	NA
Szakmai testületek állásfoglalása			
BME (2017/01)	NA	NA	NA
BME(2017/03)	Jelentős	Mérsékelt	

NA—nincs adat

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Összegzés:

- **Csillaghegyi öblözetre elkészített eddigi árvízvédelmi megoldásokra nem készült értékelhető, a beruházási és üzemeltetési költséget, valamint az externális költségeket és hasznokat bemutató dokumentáció.**
- **Az eddigi információk alapján még a legegyszerűbbnek tűnő, a beruházási költségeket összevető elemzés sem tehető meg.**
- **Új költségelemzést kell készíteni, amelyet a tervezett, majd a lakosság bevonásával jóváhagyott Római-parti Településrendezési Stratégián alapuló szabályozási terv ismeretében megfogalmazott védelmi alternatívákra alapul.**

5.3. Társadalmi hasznosság

5.3.1. Környezeti hatások

A környezeti hatásokra vonatkozó információk:

Környezeti hatásokat befolyásoló tényezők			
Forrás	**NÁNÁSI ÚT-KIRÁLYOK ÚTJAI NYOMVONAL**	**PARTÉL KÖZELI NYOMVONAL**	**INGATLANMENTI NYOMVONAL**
A tervezett/ véleményezett védettség jellege			
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN-tanulmány	Elsőrendű védvonal	I. szakasz Ideiglenes védvonal **MÁSZ(2013) + 100 cm =** *(MÁSZ(2013)= Vigadó 854 cm)*	II-III. szakasz Ideiglenes védvonal **MÁSZ(2013) + 100 cm** *(MÁSZ(2013)= Vigadó 854 cm)*
ERBO-PLAN-terv	NT	I. szakasz MÁSZ+1,50 m	II. szakasz MÁSZ+1,50 m
MÉLYÉPTERV	Elsőrendű védvonal	Elsőrendű védvonal	NT

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

		MÁSZ+130 cm (MÁSZ(2014)= Vigadó 927 cm)	
TÉR-TEAM (2017)	NT	Elsőrendű védvonal (MÁSZ(2014)= Vigadó 927 cm)	
TÉR-TEAM (2018)	NT	NT	Elsőrendű védvonal *(MÁSZ(2014)= Vigadó 927 cm)* MÁSZ+ 50 cm MÁSZ+ 130 cm
Szakmai testületek állásfoglalása			
OVF	Elsőrendű védvonal	Elsőrendű védvonal	Elsőrendű védvonal
BME (2017/01**)**	Elsőrendű védvonal	NT	NT
BME (2017/03**)**	Elsőrendű védvonal	Elsőrendű védvonal	NT
MTA	Elsőrendű védvonal (2013-ban) *(MÁSZ(2013)= Vigadó 854 cm)*	Elsőrendű védvonal (2013-ban) *(MÁSZ(2013)= Vigadó 867 cm)*	NT
Szakemberek-tudósok véleménye			
BHKSV	Vizsgálni kell a részleges védelem lehetőségét, vagyis: a Nánási út Elsőrendű védvonal *(MÁSZ(2014)= Vigadó 927 cm*	Vizsgálni kell a részleges védelem lehetőségét, vagyis: A parti védelem csupán védvonal (pl- MÁSZ-ra) *(MÁSZ(2014)= Vigadó 927 cm)*	Vizsgálni kell a részleges védelem lehetőségét, vagyis: A parti védelem csupán védvonal (pl- MÁSZ-ra) *(MÁSZ(2014)= Vigadó 927 cm)*
Közművek érintettsége			
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN-terv	NT	Jelentős a SENTAB áthelyezés miatt	Jelentős a SENTAB áthelyezés miatt
MÉLYÉPTERV	Jelentős 4300 m	Jelentős 3250 m	NA
TÉR-TEAM (2017)	NA	Jelentős a SENTAB áthelyezés miatt 4370 m	NT.
TÉR-TEAM (2017)	NT.	NT.	Minimális,

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

			Nincs SENTAB érintettség
Szakmai testületek állásfoglalása			
BME (2017/01)	Jelentős	NT	NT
BME (2017/03)	Jelentős	Jelentős a SENTAB áthelyezés miatt	NT
Új közműigény			
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN-terv	NT	I. szakasz Víz, energia, csapadékvíz, csatorna, gáz	II. szaksz Víz, energia, csapadékvíz, csatorna, gáz
MÉLYÉPTERV	Nincs	Víz, energia, csapadékvíz, csatorna, gáz	NT.
TÉR-TEAM (2017)	NT	Víz, energia, csapadékvíz, csatorna, gáz	NT
TÉR-TEAM (2018)	NT	NT	Víz, energia, csapadékvíz, csatorna!!
Szakmai testületek állásfoglalása			
BME (2017/03)	Nincs	Víz, energia, csapadékvíz, csatorna, gáz	NT
	Építési zavarás		
Tervek- tanulmányok			
MÉLYÉPTERV	Jelentős	Közepes	Közepes
TÉR-TEAM(2017)	NT	MINIMÁLIS	NT
TÉR-TEAM (2018)	NT	NT	MINIMÁLIS
Szakmai testületek állásfoglalása			
BME (2017/01)	Jelentős	NT	NT
Árvíz esetén az építés irány			
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN-terv	NT	I. szakasz Mentett oldal	II. szakasz Mentett oldal
MÉLYÉPTERV	Mentett oldal	Mentett oldal	NT

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

	Forgalomelterelés mellett		
TÉR-TEAM (2017)	NT	Mentett oldal	
TÉR-TEAM (2018)	NT	NT	Mentett olda
Szükséges védekezési sáv			
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN tanulmány			**5 m**
ERBO-PLAN terv			**5 m**
MÉLYÉPTERV	Mentett oldalon 8 m a Nánási - Királyok útja igénybevételével	Mentett oldalon 6 m széles kezelő sáv	**NT**
TÉR-TEAM (2017)	NT		NT
TÉR-TEAM (2018)	NT	NT	**6 m**
Védekezés alatti forgalomkorlátozás			
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN-terv	NT	Minimális	Minimális
MÉLYÉPTERV	Jelentős	Minimális	NT
TÉR-TEAM(2017)	NT	Minimális	NA
TÉR-TEAM(2018)	NT	NT	Minimális
Szakmai testületek állásfoglalása			
OVF	Jelentős	Minimális	NT

A fellehető információkból tükröződő környezeti hatások összemérhetetlenek. Kétségtelen, pl. hogy a Nánási - Királyok útján történő építés forgalomzavarás jelentősebb, mint egy part közeli változaté. Az egyes változatok környezeti hatásainak értékelése, illetve elviselhetősége a Társadalmi egyeztetés során kell, hogy kialakuljon és kerüljön elfogadásra.

5.3.2. Természeti és kulturális értékek

A **11. sz. mellékletben** bemutattuk a csónakházak állapotáról készült összefoglalásunkat.

Szabályozás:

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

A települési önkormányzat az elmúlt években a római parti vízisport életben tartása érdekében különböző korlátozásokkal próbálta megakadályozni a további csónakházak lebontását, ill. funkciójuk megszüntetését. Óbuda-Békásmegyer Városrendezési és Építési Szabályzata (ÓBVSZ) nem engedélyezi a jelenlegi nagy, 1-2 hektáros telkek további megosztását, funkcionális védelmet ír elő a meglévő csónakházakra, melyek lebontása esetén vissza kell építeni tárolókapacitásuk min. 75%-át. Az előírások lehetőséget adnak arra, hogy a jelenlegi parti sétány területe szélesedjen, az így közterület céljára átadott telekrész után a tulajdonost építési kedvezmény illeti meg.

Valóság:
Bár az Óbuda-Békásmegyer városrendezési és építési szabályzata a római parti csónakházakat funkcionális védelem alá helyezi, de ez a védelem nem működik hatékonyan, mivel a hatáskörök szétosztásával nem maradt a jegyzői hatóságnak érdemi intézkedési lehetősége.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Az ÓBVSZ- térképén a Rozgonyi Piroska utcától délre eső megszűnt csónakházakat tüntettük.

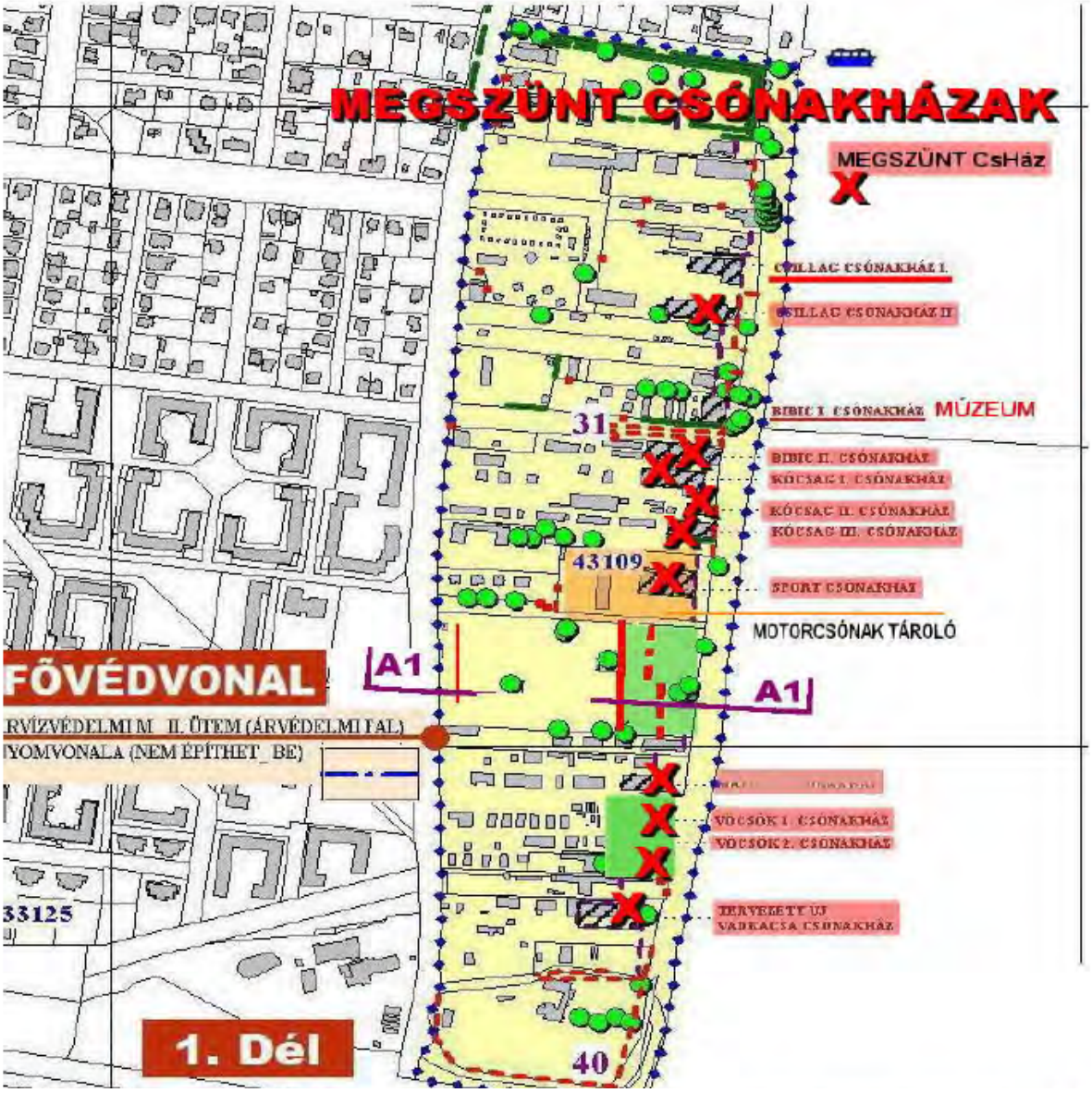

4. ábra: A csónakházak állapota

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Összegzés:

- **Csillaghegyi öblözet természeti és kulturális értékeinek védelme alapvetően nem a műszaki alternatívák, hanem a szabályozások és azok betartatásának kérdése.**

5.3.3. Városépítészeti szempontok

A feldolgozott információkban fellelhető városépítészeti szempontok az alábbiak:

Területrendezési szempontok			
	Magán területek érintettsége		
Forrás	**NÁNÁSI ÚT-KIRÁLYOK ÚTJAI NYOMVONAL**	**PARTÉL KÖZELI NYOMVONAL**	**INGATLANMENTI NYOMVONAL**
	Magán területek érintettség		
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN-terv			Magánterületeket érint, kisajátítás és szolgalmi jog alapítás szüksége
MÉLYÉPTERV	Magánterületet nem érint, kisajátítás nincs	Magánterületet minimálisan érint, kisajátítás minimális	NT
TÉR-TEAM (2017)	NT	Magánterületet minimálisan érint, kisajátítás minimális	NT
TÉR-TEAM (2018)	NT	NT	Magánterületeket érint, kisajátítás és szolgalmi jog alapítás szüksége
Szakmai testületek állásfoglalása			
BME (2017/03)	Magánterületet minimálisan érint, kisajátítás minimális	Magánterületet minimálisan érint, kisajátítás minimális	NT
	Az utcakép megváltozása		
Tervek- tanulmányok			
MÉLYÉPTERV	Előnyös Zöldterület fejlesztés	Előnyös Zöldterület fejlesztés	**NT**
TÉR-TEAM (2017)	**NT**	Előnyös Zöldterület fejlesztés	**NT**

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

TÉR-TEAM (2018)	**NT**	**NT**	A terv utal arra, hogy az árvízvédelmi beruházást egy **terület rendezésnek** kell kísérnie.
Szakmai testületek állásfoglalása			
OVF	NT	NT.	Előnyös Zöldterület fejlesztés
	Területrendezési szabályozottság		
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN-terv	NT	NT	Hiányzik a szabályozási terv
MÉLYÉPTERV	Hiányzik a szabályozási terv	Hiányzik a szabályozási terv	NT
TÉR-TEAM(2017)	NT	Hiányzik a szabályozási terv	NT
TÉR-TEAM(2018)	NT	NT	Hiányzik a szabályozási terv
Szakmai testületek állásfoglalása			
BME (2017/03)	Magánterületet minimálisan érint, kisajátítás minimális	Magánterületet minimálisan érint, kisajátítás minimális	NT

NA—nincs adat
NT—nem terjed ki erre

5.4. Fakivágás

Római-part Budapest egyik utolsó a folyammal kapcsolatban lévő természetes part szakasza, és ez több mint a parti fák kérdése. De ha a vizsgálatot csupán a fák védelmének kérdésére redukáljuk, akkor látható, hogy az egyes tervek nagy gondossággal foglalkoznak a kivágandó fák kérdésével.

Tájvédelmi, környezetvédelmi szempontok			
	Fakivágás		
Forrás	**NÁNÁSI ÚT-KIRÁLYOK ÚTJAI NYOMVONAL**	**PARTÉL KÖZELI NYOMVONAL**	**INGATLANMENTI NYOMVONAL**
	Fakivágás		
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN-tanulmány	NT	435 db fa	

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

ERBO-PLAN-terv	NT	I. szakasz 299 db fa	II-III. szakasz 104 db
MÉLYÉPTERV	A Nánási – Királyok útján a dunai oldalon lévő fákat kell kivágni 179 db	10 m széles védősáv kell 508 db fa	NT
TÉR-TEAM(2017)	NA	10 m széles védősáv kell Eredetileg 508 db Finomítás után425 db	NA
TÉR-TEAM(2018)	NA	NA	287
Szakmai testületek állásfoglalása			
BME (2017/01**)**	10 m széles védősáv kell 586 db fa	NT	NT
BME (2017/03**)**	10 m széles védősáv kell	10 m széles védősáv kell	**NT**

NA—nincs adat
NT—nem terjed ki erre

Összegzés:

- **Az egyes alternatívákban nevesített fakivágások nagyságrendje hasonló.**
- **Szemlélet kérdése, hogy egy kivágott fa hol képvisel nagyobb értéket.**

5.5. Társadalmi elfogadottság

A társadalmi elfogadottságot nem lehet a nyomvonal kérdésére lebutítani, mivel sokkal összetettebb kérdésről van szó.

Idézünk néhány **szakmai megállapítást** a forrás megjelölésével:

Forrás	**Társadalmi elfogadottság**
Szakmai testületek állásfoglalása	
OVF	Nagyobb hangsúlyt kell fektetni a lakosság szélesebb körű tájékoztatására.
BME (2017/03**)**	A hullámtéren élők is védelmet várnak, ezzel egyidejűleg hiányzik a bizalom a mobil gáttal szemben.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Szakemberek-tudósok véleménye	
BHKSV	A Csillaghegyi öblözet egészének árvízvédelmét kell megoldani, de vizsgálni kell a különböző nyomvonalak és gáttípusok eltérő árvízi biztonságát, mivel a Csillaghegyi öblözetben élők számára ez a legfontosabb kérdés.

NA—nincs adat
NT—nem terjed ki erre

Római-parttal kapcsolatban három **közvéleménykutatás** készült:

Forrás	**Társadalmi elfogadottság**
Greenpeace – Závecz közvéleménykutatás	A válaszokból kiderült, hogy a budapestiek abszolút többsége (59 százaléka) nem a part mentén, hanem beljebb, a jelenlegi nyomvonalon fejlesztené a gátrendszert. A part menti mobilgátat csupán 20 százalék támogatja és majdnem ugyanennyi (16 százalék) azok aránya, akik nem tudtak válaszolni a kérdésre. 7 százaléknak egyik megoldás sem tetszik.
A III. kerületnek a hullámtér jövőjére vonatkozó felmérése (nem az árvízvédelmi megoldásokra fókuszál)	A válaszadók ötöde (20%) vadregényes, élettel teli, vidám helyre vágyik, ami nem túl rendezett, nem túl modern és nem is túl elegáns. Közel tízből négy válaszadó (36%) azt preferálja, hogy a természetben nyugodtan kapcsolódhasson ki, töltődhessen fel és ehhez szükségesnek látják azt, hogy ne legyen nyüzsgő a part. Egy kicsivel többen vannak azok (44%), akik viszont azt szeretnék, hogy a Római-part családi rekreáció helyszíne legyen, aminek kulcskérdése a biztonság és a természetesség, de emellett nagyfokú rendezettséget igényelnek, amit – a többieknél – egy modernebb, elegánsabb kivitelezésben képzelnek el. A válaszadók szerint a fejlesztéseket tekintve legfontosabb lenne lépéseket tenni a zöldterületek karbantartását és a tisztaságot illetően. A legsürgetőbb feladatok egyikeként a parton lévő régi, romos épületek helyzetének rendezését, valamint a gyalogút és kerékpárút szétválasztását jelölték meg. A Római-part környékén élők szívesen látnának több különböző jellegű programot. A vendéglátóhelyek mennyiségével elégedettek a kérdőívet kitöltők, ugyanakkor a minőségi paraméterek tekintetében már kritikusabbak. A tisztaság és a higiénia területén komoly hiányosságokat éreznek, és ennek megfelelően többségük támogatná, hogy a Főváros, mint a terület vagyonkezelője szabályozást vezessen be a vendéglátóhelyek, teraszok rendezettebbé tételének érdekében. A döntő többség (tízből kilenc fő, amellett foglalt állást, hogy a Római-parton továbbra se lehessen lakóépületeket építeni, és maradjon meg, illetve fejlődjön a terület szabadidős, turisztikai, sportolási funkciója. Összességében a válaszadók 3/4-e olyan fejlesztést tartana jónak a Római-parton, ami megőrzi a terület jellegét, de rendezi a helyzetet.
A III. kerület gát nyomvonalakra	Egymást kizáró 3 alternatíva között lehetett választani:

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

vonatkozó közvéleménykutatása	a) A part jelenlegi természetközeli állapotát megváltoztatva, közvetlenül a Duna-parton. b) A part jelenlegi természetközeli állapotát megóvandó, akár kisajátítások révén meghatározott új nyomvonal mentén, a parti telekhatároknál. c) A Nánási út – Királyok útjától a Dunáig terjedő teljes terület, ezáltal sok jelentős sportlétesítmény védelméről is lemondva, a Nánási út – Királyok útja nyomvonalon. A b.) és c.) alternatíva fej-fej mellett győzött.

A **feldolgozott információkban** fellehető társadalmi szempontok az alábbiak:

Társadalmi szempontok			
Alternatívák	NÁNÁSI ÚT-KIRÁLYOK ÚTJAI NYOMVONAL	PARTÉL KÖZELI NYOMVONAL	INGATLANMENTI NYOMVONAL
	Védelem		
Tervek- tanulmányok			
ERBO-PLAN tanulmány	Nánási - Királyok útja védvonal fejlesztése szükséges	A régi hullámtéren élőknek részleges védelmet ad, a Nánási - Királyok útja védvonal fejlesztése szükséges	A régi hullámtéren élőknek részleges védelmet ad, a Nánási - Királyok útja védvonal fejlesztése szükséges
ERBO-PLAN terv	Nánási - Királyok útja védvonal fejlesztése szükséges	A régi hullámtéren élőknek védelmet ad.	A régi hullámtéren élőknek védelmet ad.
MÉLYÉPTERV	A hullámtéren élőknek nem ad védelmet	A régi hullámtéren élőknek is védelmet ad	NT
TÉR-TEAM(2017)	NT	A régi hullámtéren élőknek is védelmet ad	NT
TÉR-TEAM(2018)	NT	NT:	A régi hullámtéren élőknek is védelmet ad
Szakmai testületek állásfoglalása			
OVF	**NT**	A védőműnek a teljes Csillaghegyi öblözetet kell védenie	**NT**
BME (2017/01**)**	A hullámtéren élőknek nem ad védelmet	NT	**NT**

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

BME (2017/03**)**	A hullámtéren élőknek nem ad védelmet	A régi hullámtéren élőknek is védelmet ad	**NT**
		Árvízi biztonságérzet	
<u>Tervek- tanulmányok</u>			
ERBO-PLAN terv	NT	Uszadék és jegesár kockázat fennáll	Uszadék és jegesár kockázat mérséklődik
MÉLYÉPTERV	Uszadék és jegesár kockázat nincs	Uszadék és jegesár kockázat fennáll	Uszadék és jegesár kockázat mérséklődik
TÉR-TEAM (2017)	NT	Uszadék és jegesár kockázat fennáll	NT
TÉR-TEAM (2018)	NT	NT	Uszadék és jegesár kockázat csökken
<u>Szakmai testületek állásfoglalása</u>			
OVF	Uszadék és jegesár kockázat nincs	Uszadék és jegesár kockázat fennáll	Uszadék és jegesár kockázat mérséklődik
BME (2017/01	Uszadék és jegesár kockázat nincs	NT	NT
<u>Szakemberek-tudósok véleménye</u>			
BHKSV	Uszadék és jegesár kockázat nincs	növekvő árvízi kockázatot jelent	növekvő árvízi kockázatot jelent

NA—nincs adat
NT—nem terjed ki erre

Minden alternatívával szemben van pro és kontra érv, de a társadalmi elfogadottság alapját képező vélemények közös metszete két prioritásként emelhető ki:

- **I. prioritás:** A teljes Csillaghegyi - öblözet biztonságos árvízvédelmét meg kell teremteni.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

- **II. prioritás:** A területrendezési feladatok – úgymint közterületek és partfalak rendezése, a közművekkel kapcsolatos feladatok, a közösségi terek kialakítása, az épített és természeti értékek hathatós védelme – elodázhatatlan.

Összegzés:

- **Csillaghegyi öblözet társadalmi prioritásai:**
  - A teljes Csillaghegyi öblözet biztonságos árvízvédelmét meg kell teremteni.
  - A területrendezési feladatok – úgymint közterületek és partfalak rendezése, a közművekkel kapcsolatos feladatok, a közösségi terek kialakítása, az épített és természeti értékek hathatós védelme – elodázhatatlan.

5.6. Esetleges adathiányok azonosítása

Adathiányok			
Tervek- tanulmányok			
Engedélyes tervek	A területen változatos talajfelépítés, változatos a „k” tényező A tapasztalok alapján a Nánásinál nem kell új mérés., mivel alig van szivárgás	A területen változatos talajfelépítés, változatos a „k” tényező Egymásra hatás vizsgálat kell a kalibráláshoz	A területen változatos talajfelépítés, változatos a „k” tényező Egymásra hatás vizsgálat kell a kalibráláshoz
Szakmai testületek állásfoglalása			
OVF	NA	Mozgómedrű kisminta modell (elkészült)	NA
OVF	NA	Talajvízszint figyelő kutak telepítésről gondoskodni kell	NA
Szakemberek-tudósok véleménye			
BHKSV	Több-szempontú változatelemzés kell.		

NA—nincs adat
NT—nem terjed ki erre

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Összegzés:

- **Csillaghegyi öblözet árvízvédelmére kidolgozott tervek és értékelések nem nevesítenek olyan adathiányt, mely a műszaki tervezés során ne lennének pontosíthatók.**

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

6. A kerítés közeli változatok összehasonlító elemzése

6.1. A kerítés közeli változat vizsgálatának szükségessége

A szakmai testületek állásfoglalásában, mindamellett, hogy a Római-part teljeskörű védelmére tesznek javaslatot, mindenütt megtalálható az az utalás, hogy meg kelljen vizsgálni egy olyan változatot is, mely eltávolodik a parttól és közelít az ingatlanok vonalához.

MTA Tájépítészeti Albizottsága így foglal állást 2014-ben:

> *5. Az Albizottság tagjai megfontolhatónak tartják ugyanakkor egy a part menti, a hullámtéri ingatlanok kerítésvonalában létesítendő, egyedi tervezésű és tájba illesztett (kerítésként is funkcionáló) gátrendszer tervváltozatának kidolgozását, a kavicsos partszakasz, a közterületi sétány és kísérő növényzet megtartása (és rendezése, megújítása) mellett. Mindkét tervváltozathoz* ***el kell készíteni a szükséges műszaki, ökológiai és társadalmi hatásvizsgálatokat****, mert végleges döntés csak ezek alapján hozható.*

MTA -- Szakvélemény a Római-parti árvízvédelmi mű megépítésének tovább tervezéséről (2014.) anyagában ez szerepel:

> *A Bizottság javasolja:*
> *1. A műszaki tervezés folytatását, a terv finomítását, a környezetvédelmi, természetvédelmi, társadalmi igények figyelembevételével.*

OVF állásfoglalása 2014-ben ekképpen fogalmaz:

> *Az uszadékok és a jeges ár támadása elleni legjobb módja a sodorvonaltól lehető legjobban eltávolodni és a mobilfalat a parttól minél beljebb, áramlási holt térben és/vagy folyásiránnyal párhuzamosan, fáktól védetten felépíteni*
>
> *Egy a kerítések nyomvonala közelében épített mobilfal amellett, hogy jelentősen megnöveli az árvízvédelmi biztonságot, az érintett partszakaszt megtartja természetes állapotában, minimalizálja a fakivágást.*

2017 októberében a III. kerület Képviselőtestülete úgy döntött, hogy a Duna-parti ingatlanok telekhatárán, illetve a kerítések vonalában húzódó új nyomvonal megvalósíthatóságát elemző

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

szakmai tanulmányok elkészültéig semmilyen tervhez - így a Fővárosi Önkormányzat megbízásából, a TÉR-TEAM MÉRNÖK Kft. által benyújtott *„Csillaghegyi-öblözet árvízvédelmi fejlesztése vízjogi létesítési engedélyes tervhez (tervszám: TM486.00)"* - sem adja meg a tulajdonosi hozzájárulást. A Fővárosi Önkormányzat, illetve az Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata megbízásából elkészülő szakmai tanulmányokban foglaltak megismerését követően újra megvizsgálja a kérdést.

A Főpolgármester úr által létrehozott ***GRÉMIUM tagjainak állásfoglalása 2018. januárjában :***

Dr. Csemez Attila

A 2013. február 20-án megfogalmazott MTA Tájépítészeti albizottsági véleményhez képest sem változott a véleményem: a kerítés menti változat megvalósítása esetén történne a legkisebb mértékű befolyásolás.

Dr. Kertai István

Számomra mára világossá vált, hogy a Római parti védművet a parton kiépítve csak akkor lehet javaslatban tartani, ha azt garantált biztonsággal, a természeti értékek sérelme nélkül, a Nánási úti védműhöz viszonyítva bizonyított társadalmi gazdasági előnyökkel lehet megépíteni.

Az árvízvédelmi biztonság a relatíve kis magasságú Nánási úti nyomvonal esetében könnyen szavatolható.

Parti védmű esetén akkor szavatolható, ha a maximálisan lehetséges mértékig feltoljuk a védvonalat a kerítések nyomvonalába

Prof.Dr. Koncsos László és Prof.Dr. Bogárdi István

Azt nem szabad szem elől téveszteni, hogy a nyomvonal-változatok már egy gondolkodási folyamat eredményei lehetnek csak, amelyek előrevetítik azt, hogy a változatok védelmi garanciái és az építési szabályozás fennálló előírásai mellett milyen fejlődési utat prognosztizálhatunk a N-K útja és a Duna közötti térségnek. Azaz a védelmi megoldás milyen területhasználati folyamatokat vált ki, korlátoz, vagy garantál. Röviden: mit akarunk védeni, és mit fogunk védeni a jövőben.

Sármay András

A lényeg az, hogy a védvonal a jelenlegi sétány nyugati oldalán legyen. Természetesen a védvonal nyomvonalának megtervezése hosszas egyeztetést és mérlegelést igényel

Tekintettel arra, hogy a beruházás több évtizedre meghatározza a part arculatát, ökológiai értékét, egy olyan part menti, a kerítésvonalak közelébe eső nyomvonal kidolgozása javasolt, amely szakmai testületek állásfoglalásában jobban figyelembe veszi, és azoknak eleget tesz. A tervek ilyen irányú módosítása a közmegelégedés irányába mutatna és vélhetően kisebb beavatkozást jelentene a parti ökoszisztémába.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

A fentiek alapján, egy ingatlan közeli változat vizsgálata reményt adhat az érdekeltek közötti konszenzus kialakítására, az álláspontok közelítésére.

6.2. A kerítés közeli változatok bemutatása

Az **ERBO-PLAN** - 2013-ban készült, a Budapest III. kerület Római-part ideiglenes árvízvédelmi mű tervezése című vízjogi létesítési engedélyezési terve, már egy, a sajtházi épület alatt partéltől eltávolodó, az ingatlanok határához közeledő nyomvonalra vonatkozott, míg a felső részen, lénygében a középvízi mederben elkészített feltöltésre építené az ideiglenes védművet. A Kardosa utca-Aranyhegyi patak közötti területet nem érintette a terv, mert ezen részeket MÁSZ feletti szintre feltöltöttnek tekintette.

2018. elején a Főpolgármesteri hivatal megrendelt a **TÉR-TEAM**- Kft.-től egy koncepcióterv szintű elemzést, mely

- egy ingatlanmenti nyomvonalat mutat be,
- a teljes Római parti szakaszra vonatkozik,
- teljes nyomvonalon érintetlenül hagyja középvízi meder partvonalát.

6.3. A kerítés közeli változatok nyomvonala

A lenti ábrák az ERBO PLAN és a TÉR-TEAM tervek ingatlan közeli nyomvonalát mutatják be

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

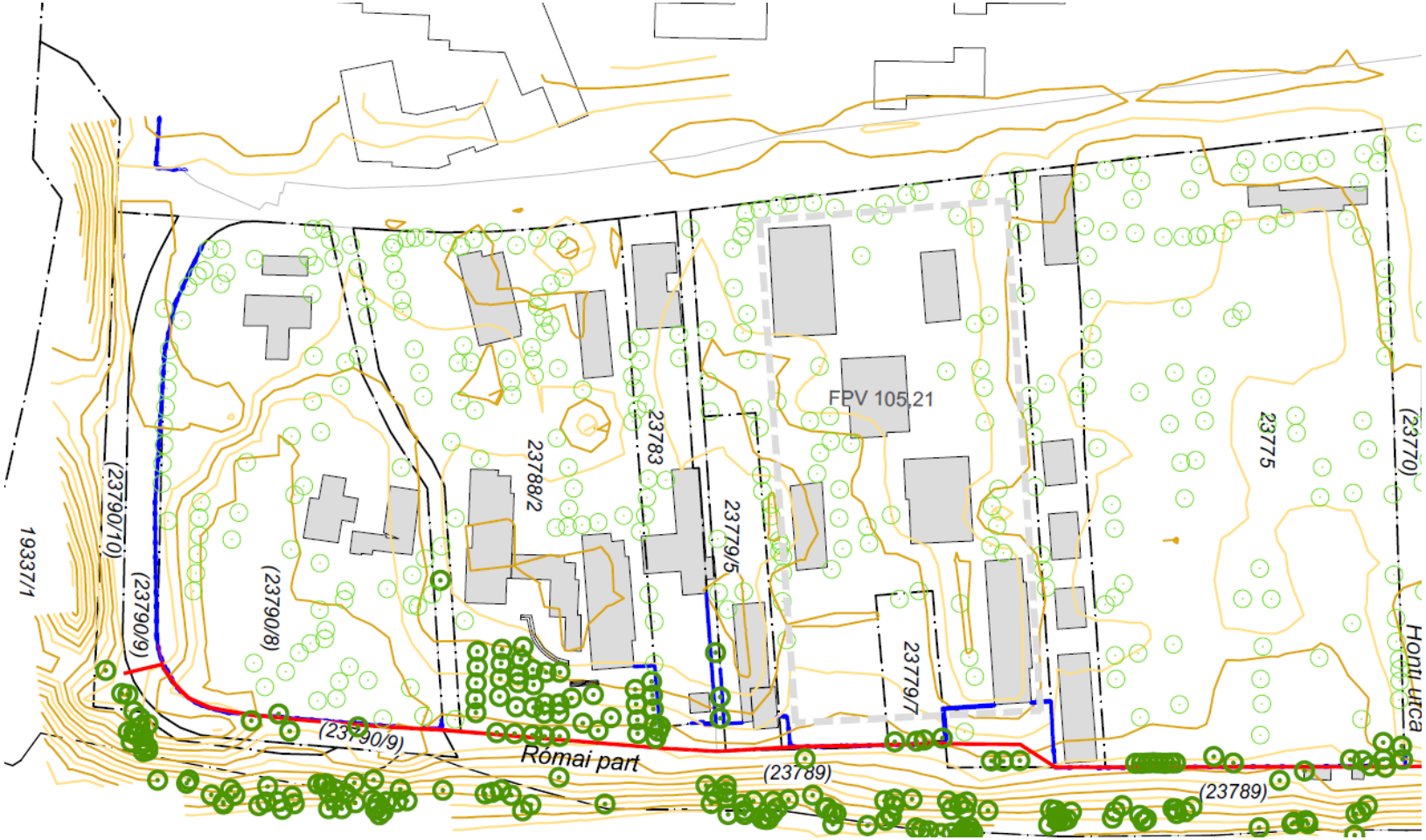

TÉR TEAM nyomvonal

ERBO PLAN nyomvonal

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

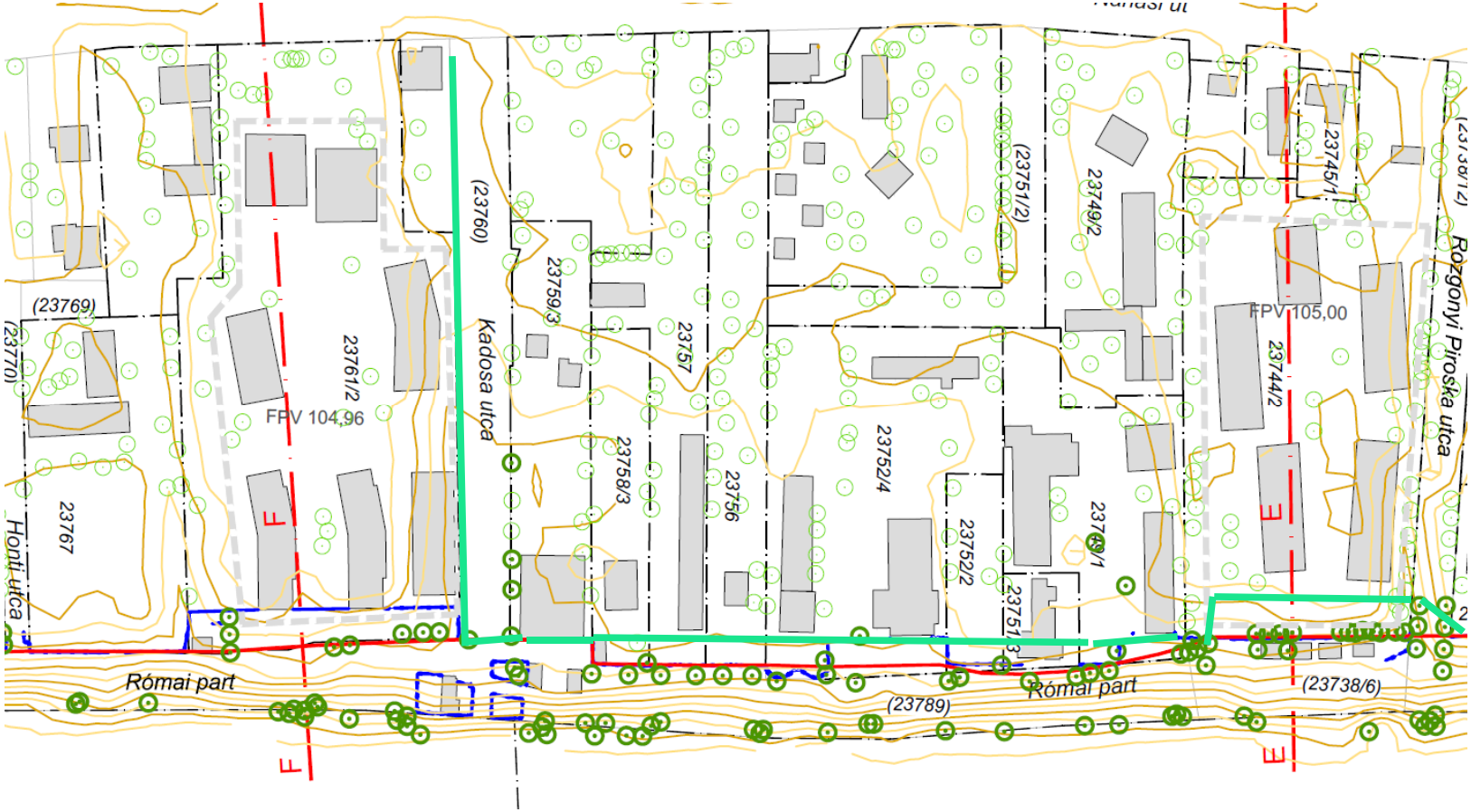

TÉR TEAM nyomvonal

ERBO PLAN nyomvonal

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

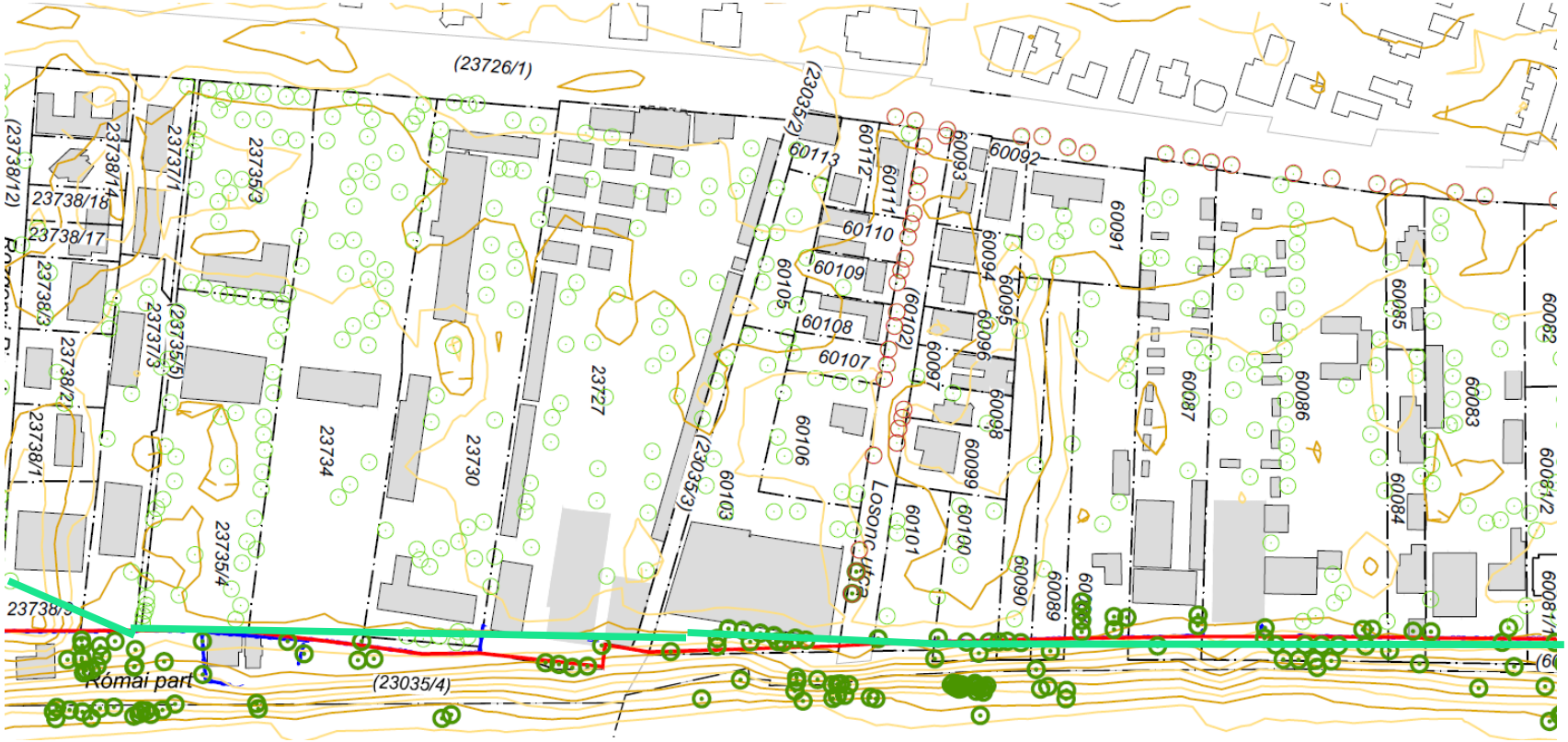

TÉR TEAM nyomvonal

ERBO PLAN nyomvonal

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

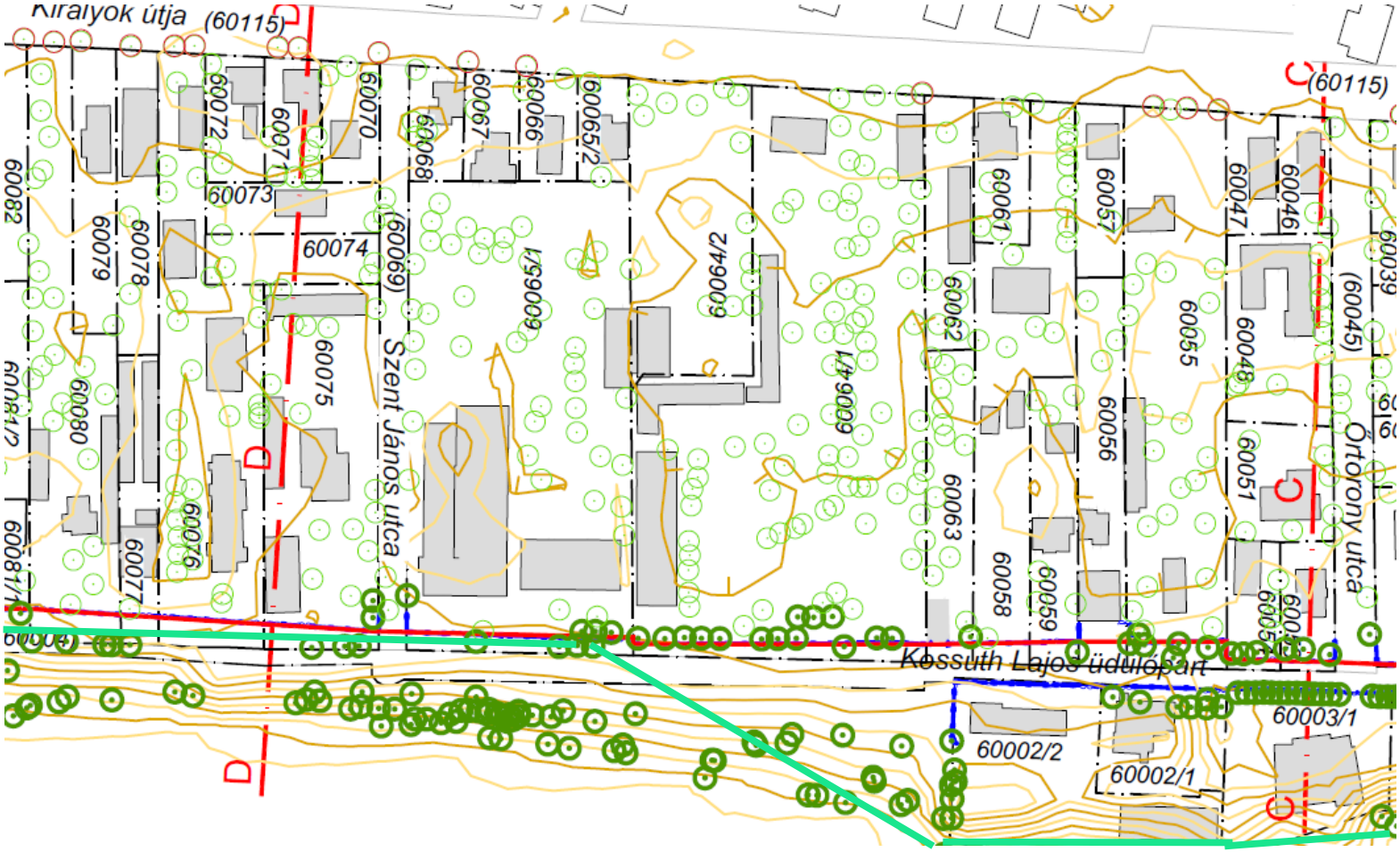

TÉR TEAM nyomvonal

ERBO PLAN nyomvonal

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

TÉR TEAM nyomvonal

ERBO PLAN nyomvonal

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

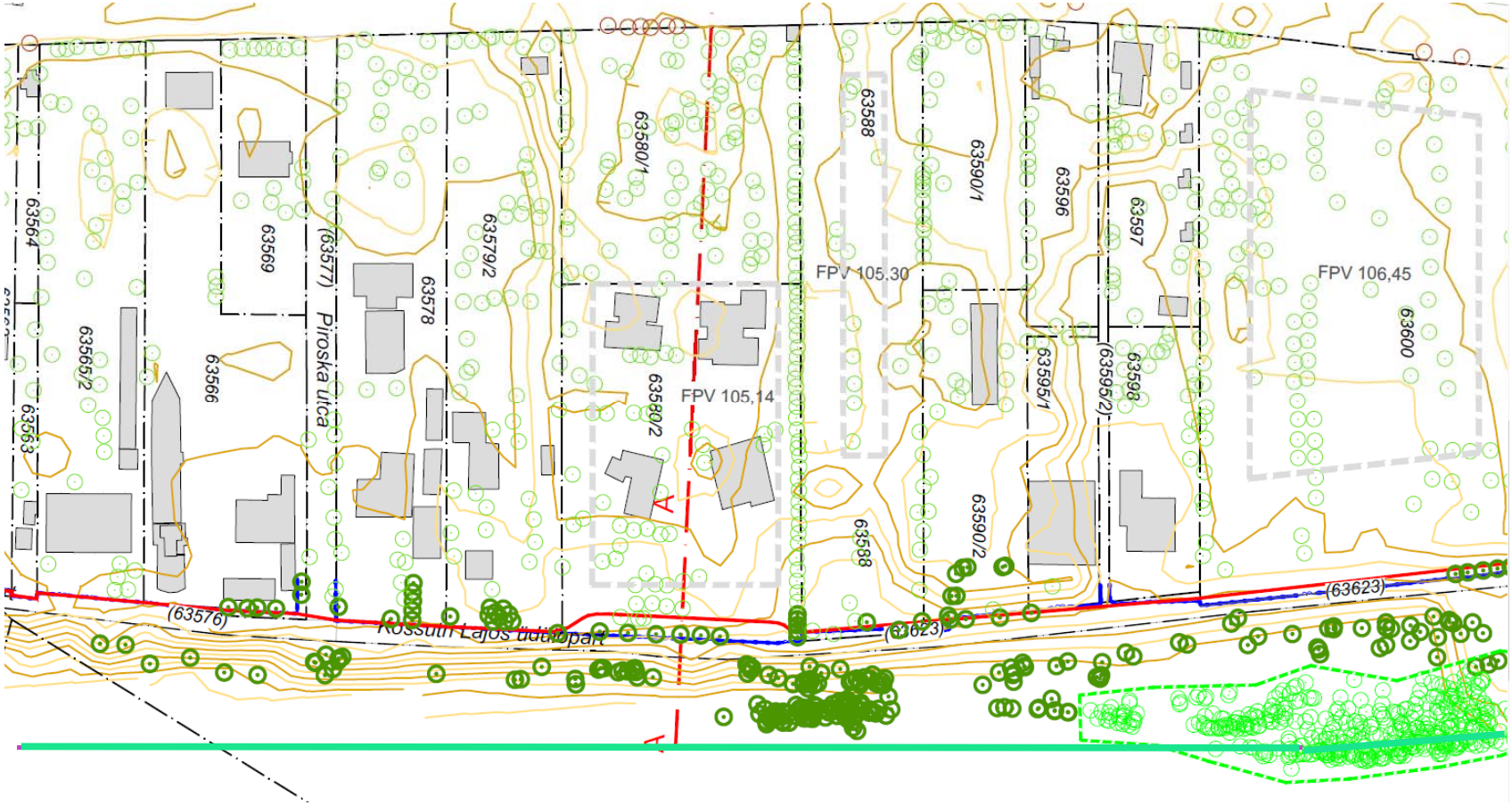

TÉR TEAM nyomvonal

ERBO PLAN nyomvonal

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

TÉR TEAM nyomvonal

ERBO PLAN nyomvonal

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

6.3.1 ERBO-PLAN terv

AZ ERBO-PLAN terv műszaki leírása és rajzmellékletei rendelkezésre állnak.

A védmű két szakaszból áll:

I. szakasz - 0+000 – 1+395 km szelvények közötti ahol az árvízvédelmi mobil fal a folyómeder szabályozási vonalának módosításával jár,

-II. szakasz 1+395 – 2+804 km szelvények között, ahol a mobil fal létesítése **part menti ingatlanok** közelében húzódik.

A terv nyomvonala:

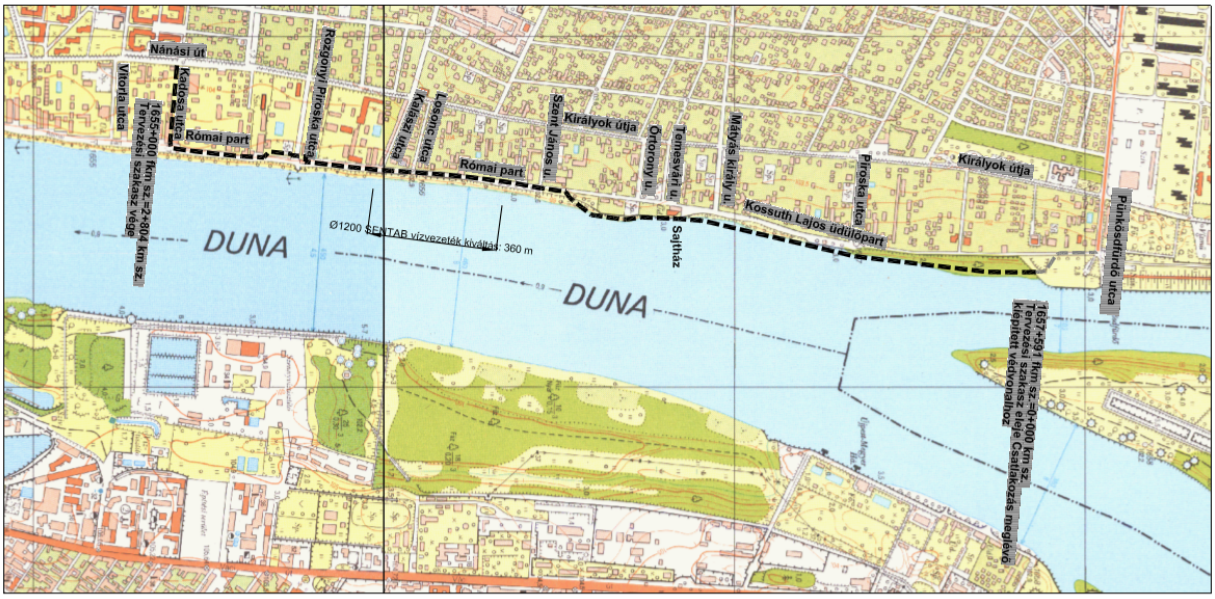

1. sz. minta szelvény: 0+080 - 1+150 km sz. között

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

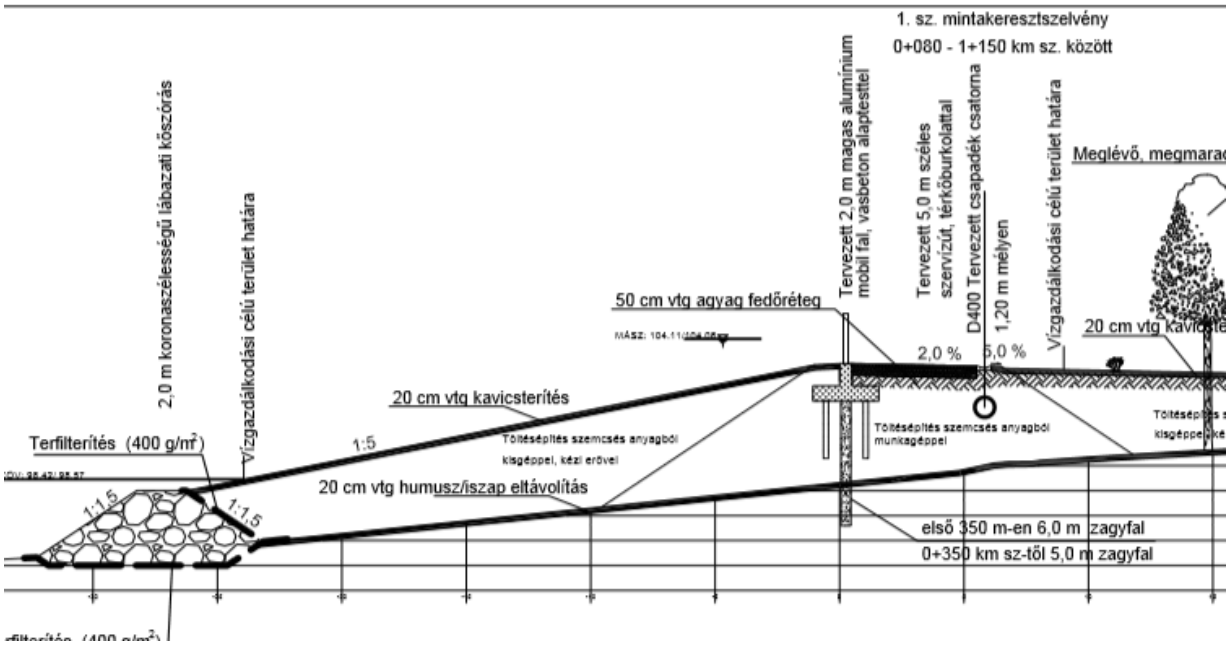

3. sz. mintakeresztszelvény: A 1+395 - 1+538 fm-szelvények; a 2+092 - 2+171 fm-szelvények; a 2+194 - 2+210 fm-szelvények között szelvényszámok esetében épülő szimmetrikus mobilgát-alaptest

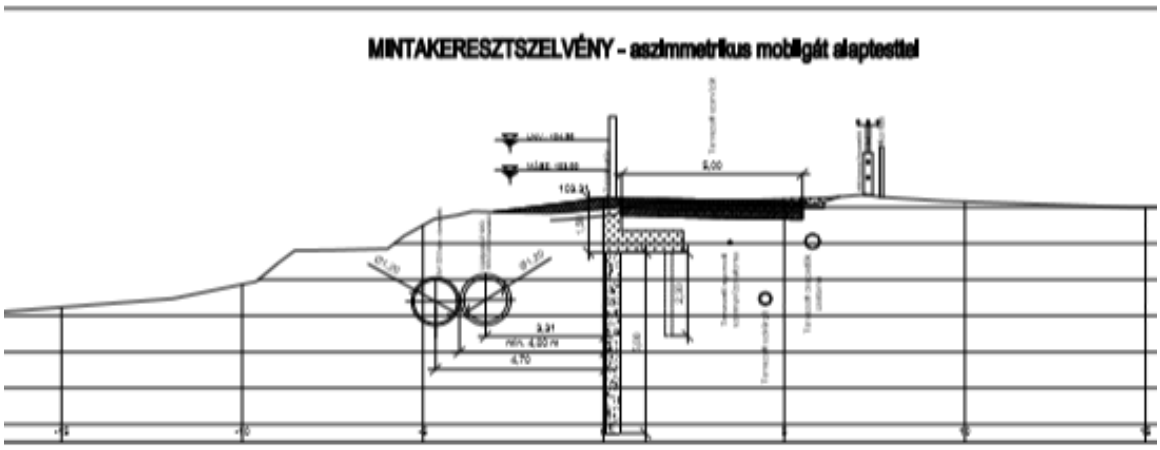

2. sz. mintakeresztszelvény: a 1+538 - 2+092 fm ; és a - 2+278 - 2+580 fm-szelvények között alkalmazandó aszimmetrikus alaptest

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

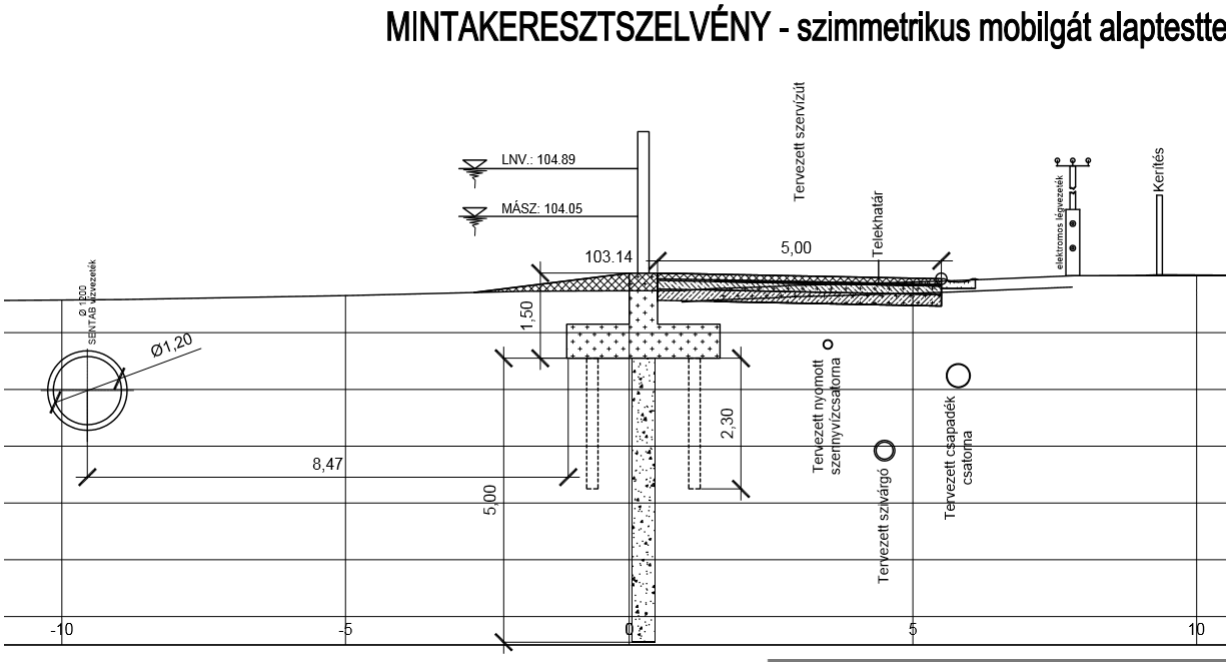

6.3-2. TÉR-TEAM koncepció terv

A koncepcióterv megnevezése:

CSILLAGHEGYI ÖBLÖZET ÁRVÍZVÉDELMI FEJLESZTÉSE- RÓMAI PART, VÉDMŰ A TELEKHATÁR KERÍTÉS VONALBAN

A TÉR TEAM terv műszaki leírása és rajzmellékletei rendelkezésre állnak.

A koncepcióterv tárgya a Duna-part Rómaiparti részén kialakítandó elsőrendű árvízvédelmi vonalnak (fővédvonalnak) a parton meglévő jelenlegi kerítések, illetve a (magán)ingatlanok jogi határánál történő megvalósíthatósága vizsgálata, koncepcióterv szintű megtervezése. A koncepcióterv tervezési szakasza a Csillaghegyi öblözet Kossuth II. kapu – Aranyhegyi-patak közti parti védvonal szakasz.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

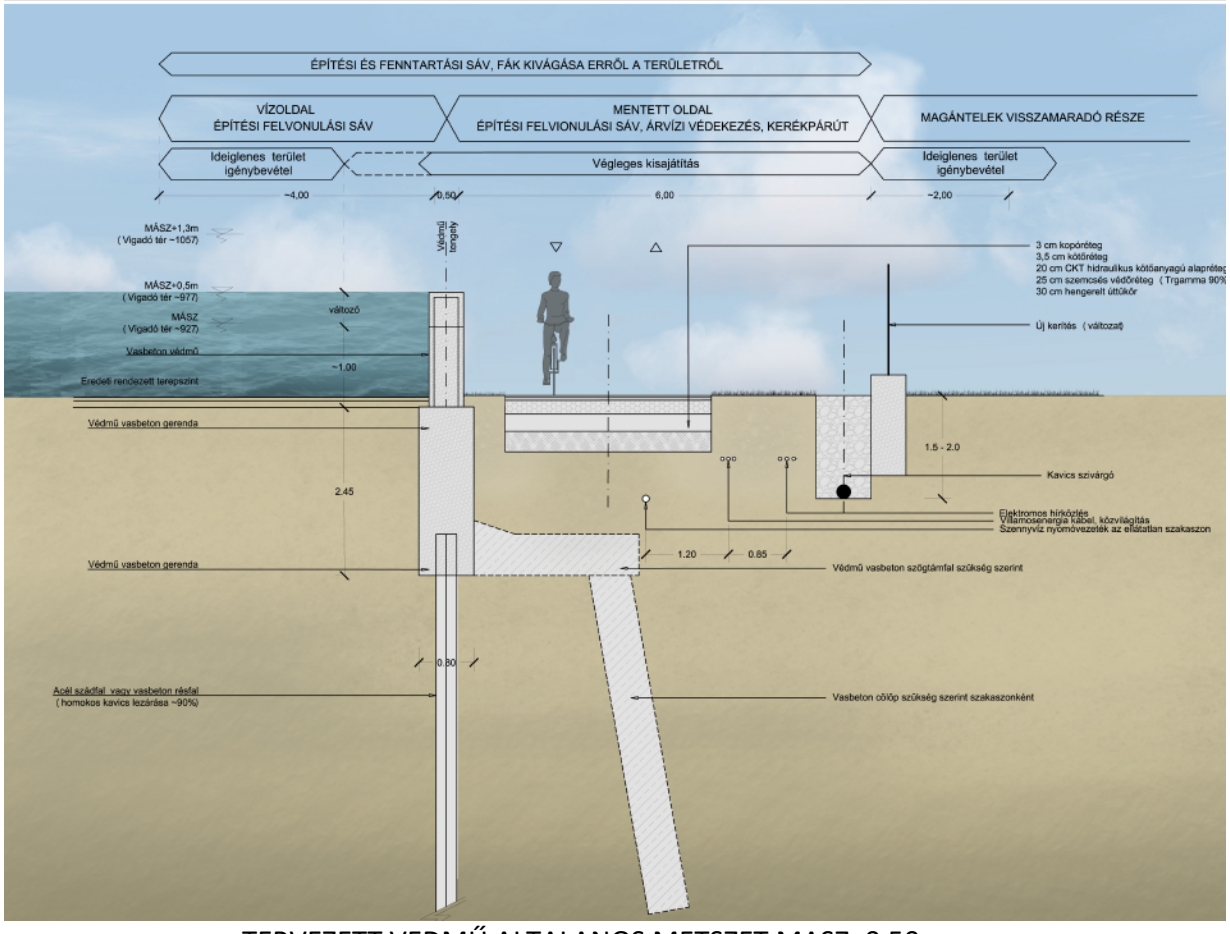

TERVEZETT VEDMŰ ALTALANOS METSZET MASZ+0,50 m-re

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

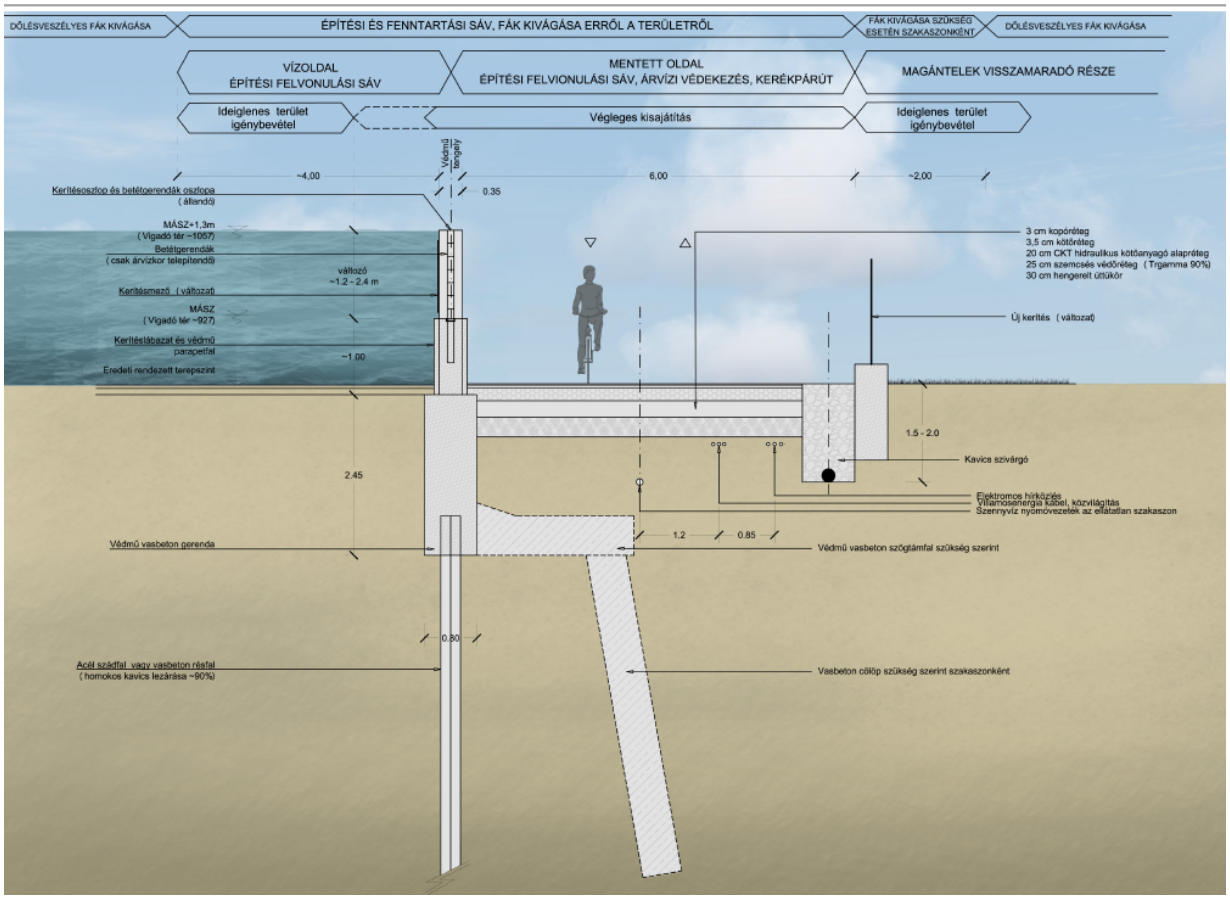

TERVEZETT VEDMU ALTALANOS METSZET MASZ+1,3 m-re

6.4. A kerítés közeli változatok jellemzői

A lenti táblázat az ERBO-PLAN terv és a TÉR-TEAM koncepció nyomvonalának összevetését mutatja.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

	ERBO-PLAN	TÉR-TEAM
A dokumentáció jellege		
Készítés ideje	2013.	2018. május
A műszaki dokumentáció kidolgozottsági szintje	Szakértői szintű döntés-előkészítő tanulmány (THESIS Kft. – KONSTRUKTŐR Kft. tervére alapozva) Létesítési engedélyezési terv a szakértői szintű döntés-előkészítő tanulmányra alapozva.	Koncepció terv
Társadalom bevonás a tervezésbe		
Társadalombevonás	Nincs utalás	Nincs utalás
Társadalmi elfogadottság	Nincs adat	Nincs Adat
Jogi megfelelés		
A védvonal jellege	Védvonal	Fővédvonal
A védmű helye	A fővédvonal a Nánási-Királyok útján, a védvonal egyik része a partél közelében, illetve parttól befelé 25-30 m-re, míg a másik része parti ingatlanok vonala előtt épül meg.	A part ingatlanok vonalában
A tervezett védettség jellege	MÁSZ(2013)+1,50 m	A tervezett védmű MÁSZ(2014) + 1,30 m és MÁSZ + 0,50 m magasságra is kialakítható. Ezt a kiépítést el kell fogadtatni az OVF-fel!
Jelenlegi maximális magassági hiány a MÁSZ-hoz képest	Nincs kiépítés.	Nincs kiépítés
Terepszinthez viszonyított teljes magasság	Max. 2.4 m	Max. 2.4 m
Védelem	„A régi hullámtéren élőknek védelmet ad, a Nánási-Királyok útja védvonal fejlesztése szükséges”	A régi hullámtéren élőknek védelmet ad, a Nánási- Királyok útja védvonal megtartása lehetséges
Műszaki szempontok		

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Az alépítmény megfelelősége a felépítmény kiépítettsége szempontjából	MÁSZ(régi)+1,50 m	MÁSZ+1.3 m (1057 cm)
Talajszintből kiálló mellvéd magassága	Nincs mellvéd	Maximum 1 -1,5 m
Mobil szerkezet magassága	Max. 2.4 m	Maximum 1.4 m
Szivárgók	A szivárgó a mentett oldalon, DA 400 átmérő, 2-3 m mélységben.	A mentett oldali védősáv szélén a szivárgó árkok frakcionált kavicsból épülnek jellemzően 80 cm-es árokszélességgel 1,5-2 m mélységben geotextília védelemmel és perforált kb. DN200-as dréncsővel
Szivárgási mennyiség	Nincs pontos adat, 1,4-5,7 m^3/sec	Nincs pontos adat, De jelentősen alacsonyabb az eddigi tervekhez viszonyítva
A védmű hossza	3100 m	3147 m
Betétgerendák beépítése	Árvízkori kiszállítás, alumínium.	Fix beépítés- Vasbeton
Közművek érintettsége	Jelentős a SENTAB áthelyezés miatt.	Nincs SENTAB áthelyezés A tervezett mobilgát javasolt nyomvonala a meglévő parti DN1200-as SENTAB ivóvízvezetéket nem érinti, kivéve az Aranyhegyi-patak védvonalához történő csatlakozáshoz kialakításra kerülő árvízkapunál történik annak keresztezése.
Új közmű érintettség	Víz, energia, csapadékvíz, csatorna, gáz	Energia, csapadékvíz, csatorna
Építési zavarás	Közepes	Nincs
Árvíz esetén		
Árvíz esetén az építés iránya	Mentett oldal	Mentett oldal
Szükséges védekezési sáv	5 m	védvonal tengelyétől 6 m-re a mentett oldali védősáv, vízoldalon 4 m-re „fenntartási sáv”
Védekezés alatti forgalomkorlátozás	Minimális	Minimális
Településrendezés		

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Magán területek érintettsége	Magánterületeket érint, kisajátítás és szolgalmi jog alapítás szükséges. Magánterületi érintettség 1 ha	Magánterületeket érint, kisajátítás és szolgalmi jog alapítás szükséges. 80 magán telket érint, 2,36 ha
Magán területen lévő épület érintettsége	NA.	16 db
Területrendezési szabályozottság	Hiányzik a szabályozási terv.	Hiányzik a szabályozási terv.
Településrendezés	NA.	A terv településrendezési összefoglalót is tartalmaz A koncepcióterv nem tartalmazza a Római-parti közterületi sáv (sétány, vízparti fás-ligetes területek) zöldfelületi és arculati fejlesztési, ill. rekonstrukciós tervi lehetőségeinek részletezését. Ennek szükségességére, és a védmű megvalósításával szerves egységben tervezett és lehetőleg egyidejű megépítését a koncepcióterv egyértelműen javasolja a későbbiekben. A Római-parti közterületi sáv rehabilitációja elengedhetetlen.
Az utcakép megváltozása	Az ingatlanok előtt nincs parapetfal.	Az ingatlanok vonalában 1- 1,5 m magas parapetfal látható kijárati nyílásokkal.
Tájvédelmi, környezetvédelmi szempontok		
Fakivágás	403	Kb. 287 A telekhatár-kerítésvonalnál létesíthető árvízvédelmi mű megvalósítása és üzemeltetése is jelentős fakivágással jár.
Föveny	Erős érintettség	Érintetlen marad.
Árvízi kockázat		
Védelem	A régi hullámtéren élőknek védelmet ad. Nánási-Királyok útja védvonal megtartása szükséges	A régi hullámtéren élőknek védelmet ad, a Nánási- Királyok útja védvonal megtartása lehetséges
Árvízi kockázat	Uszadék és jegesár kockázat mérséklődik.	Uszadék és jegesár kockázat mérséklődik.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Költségek		
Építési költségek	MÁSZ(2013)+100 cm 3,5-4,3 milliárd	Kb. 10 milliárd Ft kisajátítással együtt.
Üzemelési költségek	Üzemeltetése MÁSZ(2013)+100 cm 15-85 millió Ft/év Pótlás MÁSZ(2013)+100 cm 19-35 millió Ft/év	Nincs adat.
Adathiány		
	A területen változatos talajfelépítés, változatos a „k” tényező Egymásra hatás vizsgálat kell a kalibráláshoz	Nem szükséges a geotechnikai és szivárgáshidraulikai adottságok újbóli részletesebb feltárása,

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

6.5. Az ingatlanközeli nyomvonal finomra hangolásának lehetőségei

Az ingatlanközeli nyomvonal pontosítási folyamata során szükségesnek tatjuk az érintettek aktív bevonását.

6.5.1. A Nánási -Királyok útja vedmű helyzetének rendezése

A nyomvonal változatok esetében Nánási - Királyok útja védmű sorsa a kommunikációk során változott, a teljes elbontástól a fővédvonali státusz megtartásáig. Amennyiben nem a Nánási - Királyok útja lesz a fővédvonal, úgy a kommunikációban figyelembe kell venni, hogy a jelenlegi mentett ártérben élő lakosság bizalma az új nyomvonal változatokkal szemben alacsony.

6.5.2. A nyomvonal optimális megválasztása, a magántulajdonú ingatlanok érintettsége

A kerítés közeli nyomvonal legkritikusabb eleme a kisajátítás. Ezért vizsgálni kell azt, hogy akár a műszaki megoldás optimumának kárára is hogyan is minimalizálható a magáningatlanok igénybevétele.

Ugyancsak a kisajátításokat befolyásoló tényező a kerékpárút nyomvonala. Meg kell vizsgálni, hogy a kerítés menti nyomvonal mely oldalán lehet vagy kell-e kiépíteni a kerékpárút nyomvonalat.

A kisajátítási folyamattal a 6.6 pontban külön is foglalkozunk.

6.5.3. A műszaki megoldás megválasztása

Az ERBO-PLAN terv kétségtelen vonzó elem, hogy a föld feletti rész mobil, így nem akadályozza a part megközelítését vagy a kilátást. A Tér-Team tervben a földből fixen kiálló parapetfal magassága 1-1,5 m, ami elrettentő is lehet. A tervezés során, egyezteve az ingatlantulajdonosokkal lehet optimalizálni a parapetfal elfogadható, optimalizált magasságát.

6.5.4. A kiegészítő intézkedések meghatározása

Az árvízvédelmet kiegészítő területfejlesztési tervek mentén az érdekeltek bevonásával közösen lehet meghatározni a Római part fejlesztés irányát és módját. Elengedhetetlen, a teljesség igénye nélkül, a terület csatornázásának befejezése, új közösségi terek kialakítása, a parkolás rendezése, a vizisportok támogatása, valamit terület használatok szabályozása.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

6.6. A kisajátítás folyamata

6.6.1. Kisajátítási folyamat eljárásrendi kezelése

A kisajátításnál nemcsak a folyamat hatósági eljárás részével, annak időigényével kell számolni, hanem az ún. kisajátítást pótló, helyettesítő adásvétel megkísérlésének igazolásával. Amennyiben a vételi ajánlatot elfogadják, akkor viszont már nincs szükség kisajátítási eljárásra.

Kizárólag akkor jöhet szóba a kisajátítás, ha vezetékjog, szolgalmi jog alapításában a tulajdonossal nem jött létre megállapodás, illetve e jogokat az felügyelőség hatóságilag sem alapította meg (erről alábbiakban még szó lesz). Vagyis, és ez fontos az előkészítés során ezt is tisztázni kell.

A helyettesítő adásvétel esetében egyetlen határidő van, minden más folyamat munkaszervezési kérdés. A kisajátítási eljárás megindításáig a vételi ajánlat kiküldésre a tulajdonos vagy más kártalanításra jogosult számára nyitva álló minimum 30 napos határidő a kötöttség (illetve az eljárási kérelmet megelőző legfeljebb 1 éven belül lehet megküldeni az ajánlatot).

A kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Kisajátítási tv.) erről az alábbiak szerint rendelkezik:

> *„3. § (1) Kisajátításnak akkor van helye, ha*
> *a) a közérdekű cél megvalósítása az ingatlanon fennálló tulajdon korlátozásával nem lehetséges, vagy - külön törvény alapján - a közérdekű használati jog, vezetékjog, szolgalmi jog alapításában a tulajdonossal nem jött létre megállapodás, illetve e jogokat az illetékes hatóság nem engedélyezte;*
> *(2) Az adásvételi vagy csereszerződés megkötését meghiúsultnak kell tekinteni, ha*
> *a) a kisajátítást kérőnek - a kisajátítási kérelem benyújtását megelőző egy éven belül megtett - ajánlatát a tulajdonos vagy más kártalanításra jogosult a kézhezvételtől számított harminc napon belül nem fogadja el, illetve arra nem nyilatkozik;…”.*

Ingatlant kisajátítani a Kisajátítási tv. 3. § szerinti feltételek fennállása esetén, a 4. és 5. § szerinti esetekben – közöttük egyebek mellett - „vízgazdálkodás, víziközmű-szolgáltatás” közérdekű célokra lehetséges. Ilyen közérdekű célként nevesíti a törvény a vízgazdálkodási és víziközmű-szolgáltatási feladatok ellátása célja esetén a „vízkár elhárítási (árvíz, belvíz, aszály) célú vízilétesítmények megvalósítását”.

Tehát a Római-parti mobil védmű, gát esetén a kisajátításnak van törvényben elismert közérdekű célja.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

A vételi ajánlat megtételének előzetes feltétele, hogy készüljön korábban értékbecslés a beruházó számára, amely megalapozza a felkínálható kártalanítási ellenértéket, és biztosítja a közpénzzel való felelős gazdálkodást. Amennyiben az ingatlan szabályozandó, kisajátítási terv is szükséges.

A felajánlásra kerülő kártalanítási ellenérték teljes kártalanításnak minősül, amennyiben az ingatlan tekintetében egyéb jog (úgymint haszonélvezeti jog, jelzálogjog stb.) áll fenn, az e jog jogosultja részére járó kártalanítási ellenérték a felajánlott kártalanítási ellenérték részét képezi. Ebből eredően a kártalanítási ellenérték megosztására vonatkozóan a tulajdonos, illetve az egyéb jog jogosultjának egybehangzó írásos nyilatkozata szükséges ahhoz, hogy az adásvételi szerződést a tulajdonossal - illetve a tulajdonossal és az egyéb jog jogosultjával - megköthesse a vételi ajánlatot tevő. Megfelelő tulajdonosi (és egyéb jog fennállása esetén a tulajdonosival egybehangzó egyéb jogosulti) nyilatkozat hiányában az ajánlat el nem fogadottnak minősül, és a kisajátítási eljárás megindítására kerül sor. Ilyen esetek akkor lesznek, ha a tulajdoni lapon haszonélvezeti jog, elidegenítési és terhelési tilalom, illetve jelzálog jelenik meg. Amennyiben az ingatlan esetleg valamilyen termőföld művelési ágú földrészlet, akkor a földhasználó kérdése is tisztázandó. Az ingatlan egy vagy több tulajdonosa, ingatlanrész megvásárlására vonatkozó vételi ajánlat esetén arról is nyilatkoztatható, hogy az ingatlan egészét a kisajátítandó résszel együtt kéri megvásárolni. Amennyiben nem valamennyi tulajdonos kéri a visszamaradó ingatlan megvásárlását, vevő azt nem veheti meg.

Vagyis kisajátításra kell vinni az ügyet, ha a vételi ajánlatot a tértivevény kézhezvételét követő 30 napon belül nem fogadják el, arra nem nyilatkoznak, valamint nincs megegyezés a vételár tulajdonos(ok) és az egyéb jogosultak közötti megosztásában, ha több tulajdonos van, és akár egy is ellenzi, vagy nem mindenki kéri a teljes ingatlan megvásárlását. Ha az ingatlan bármely tulajdonosa, jogosultja nem fellelhető, akkor a gyámhivataltól ügygondnok kirendelését kell kérni. Értelemszerűen, ha a jogosult csak a kártalanítás mértékével elégedetlen, akkor kisajátításra szükség lesz.

Amennyiben a tulajdonos/egyéb bejegyzett jogosult a vételi ajánlatot elfogadja a Fővárosi Önkormányzattal „kisajátítást helyettesítő ingatlan adásvételi szerződés közérdekű célra” tárgyban köthet szerződést.

A kisajátítást helyettesítő adásvételi szerződés alapján kifizetett vételár és a kisajátítási eljárás során megállapított kártalanítás mentes a személyi jövedelemadó alól. Ezen vételárból, illetve kártalanítási összegből vásárolt ingatlan ezen összeg erejéig illetékmentességet élvez. A kisajátítást helyettesítő adásvételi szerződés alapján fizetett vételár és a kisajátítási kártalanítás azonban az ÁFA alól nem mentes. Amennyiben a tulajdonost ÁFA-fizetési kötelezettség terheli, a kártalanítási összegnek ÁFÁ-t is tartalmaznia kell.

Amennyiben nagyobb számban szükséges ingatlant, ingatlanrészt kisajátítani, „szabványosítani” kell a vételi ajánlati eljárást, vételi ajánlati minta kidolgozásával és adatlap mintákkal. A

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

beruházónak olyan szervezet pl. ügyvédi iroda közreműködését kell igénybe vennie, aki járatos a helyettesítő adás-vételt keletkeztetésére vagy meghiúsulására vezető vételi ajánlattétel lebonyolításában és akár a kormányhivatal előtti képviseletben a kisajátítási eljárás során.

A kisajátítási eljárást az ingatlan fekvése szerinti kormányhivatal, jelen esetben a Budapest Fővárosi Kormányhivatal folytatja le. A kisajátítási eljárás kérelemre indul. A kérelmet - a formanyomtatványon - ingatlanonként kell benyújtani. A kisajátítási eljárás a kérelemnek és a törvény által előírt mellékleteknek a kormányhivatalhoz történő benyújtásával indul meg. A kisajátítási kérelemben meg kell jelölni a kisajátítás célját, a célban megjelölt tevékenység vagy beruházás megkezdésének határidejét, illetve ütemezését. A kérelem beérkezését követően a kormányhivatal a kérelmet és annak mellékleteit megvizsgálja, és amennyiben szükséges, hiánypótlási felhívást bocsát ki.

Ha a kisajátítási kérelem és mellékletei megfelelnek a Kisajátítási tv.-ben előírt feltételeknek, a hivatal a kisajátítási terv egy példányát mellékelve, megkeresi az illetékes földhivatalt a kisajátítási eljárás megindítása tényének az ingatlan-nyilvántartásba történő feljegyzése érdekében; tájékoztatja az ügyfeleket arról, hogy az ingatlanra milyen közérdekű célra kértek kisajátítást és a kisajátítási terv észrevételezés céljából hol és mikor tekinthető meg; tárgyalást tűz ki, a kártalanításra vonatkozó szakvélemény elkészítése céljából igazságügyi szakértőt rendel ki, és meghatározza a szakvélemény elkészítésének határidejét. A tárgyalásra a szakértőt meg kell idézni. A kirendelt szakértő a szakvéleményt a külön jogszabályban meghatározott szerkezetben és adattartalommal, a mérlegelés módszerének és a figyelembe vett szempontoknak a bemutatásával köteles elkészíteni. A szakvélemény elkészítésének időtartama az ügyintézési határidőbe nem számít be. A szakértői véleménynek a kisajátítási hatóság részére történő megküldése és a tárgyalás között legalább 10, legfeljebb 15 napnak kell eltelnie. A kisajátítási tárgyaláson ismertetni kell a kártalanításra vonatkozó szakvéleményt és meg kell vitatni az ügyfelek által a szakvéleményre tett észrevételeket. A hivatal és az ügyfelek kérhetik a szakértői vélemény kiegészítését.

A kisajátítási eljárást a Kisajátítási tv.-ben foglalt eltérésekkel a Ket. szerint kell lefolytatni. A kisajátítási eljárás ügyintézési határideje 45 nap, mely kivételesen indokolt esetben, egy alkalommal, legfeljebb 30 nappal hosszabbítható meg. A határidőbe nem számít bele többek között a hiánypótlás teljesítéséig terjedő idő, az ügygondnok kirendelésére irányuló eljárás, valamint a szakértői vélemény elkészítésének időtartama. A hivatalnak a kérelemnek helyt adó határozatában külön kell rendelkeznie arról, hogy a kisajátított ingatlanért, az ingatlanra vonatkozóan más személyt megillető jogok megszűnéséért és a jogok megszűnése miatt keletkezett kárért, továbbá a kisajátítással kapcsolatos értékveszteségért és költségekért milyen összegű kártalanítást állapít meg. Rendelkezni kell a kártalanítás megfizetésének határidejéről is.

A jogerős kisajátítási határozatot és a kisajátítási terv egy-egy példányát - a jogerőre utaló feljegyzéssel ellátva - az illetékes földhivatal és az önkormányzati tulajdonosi jogokat gyakorló

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

szerv részére meg kell küldeni. A határozat jogerőre emelkedéséről a többi ügyfelet is értesíteni kell. A tulajdonváltozást a földhivatal a jogerős kisajátítási határozat alapján vezeti át az ingatlan-nyilvántartáson. A kisajátítási határozat a közléssel jogerőre emelkedik. A kisajátítást kérő az ingatlan tulajdonjogát a jogerőre emelkedéssel szerzi meg, ezért a kártalanítási összeg után kamat is ettől az időponttól jár.

A birtokbaadás a hivatal feladata. A kisajátított ingatlant a jogerős kisajátítási határozatban megjelölt időpontban kell birtokba adni. A birtokbaadásról jegyzőkönyvet kell felvenni. A kisajátítást kérő távollétében az ingatlant nem lehet birtokba adni. Más ügyfelek távolmaradása a birtokbaadást nem akadályozza.

A határozat ellen államigazgatási úton fellebbezésnek helye nincs, azonban jogszabálysértésre hivatkozással a határozat bírósági felülvizsgálatát lehet kérni a közléstől számított 30 napon belül. A közigazgatási perben az ingatlan fekvése szerint illetékes fővárosi, megyei (munkaügyi és közigazgatási) bíróság jár el. A keresetet a határozatot kiadmányozó kormányhivatal és a kisajátítást kérő ellen is meg kell indítani. A keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, azonban a jogosult kérheti a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését. A bíróságnak a közigazgatási határozat végrehajtását felfüggesztő végzése kizárja az ingatlan tulajdonjogának átszállását. Ebben az esetben az ingatlannal kapcsolatos közigazgatási eljárásokban (ingatlan-nyilvántartási eljárás, építésügyi eljárás, vízjogi létesítési eljárás) az eljáró szerv köteles az eljárását a per jogerős befejezéséig felfüggeszteni. A bíróság végrehajtást felfüggesztő végzése a kártalanítási összeg megfizetését és az ingatlan birtokbaadását is kizárja.

Az államigazgatási hivatal jogerős határozatával lezárt ügyben nem nyújtható be újrafelvételi kérelem; a kisajátítási határozat felügyeleti jogkörben nem változtatható meg, és nem semmisíthető meg.

A Budapest, Római-parti árvízvédelmi védmű megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 389/2012. (XII. 19.) Korm. rendelet a kisajátítási eljárást nem nyilvánítja kiemelt üggyé, így annak tekintetében nem igaz, hogy a határozat fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható, és hirdetményi kézbesítésnek lenne helye.

A jelen ügy szempontjából kiemelendő, hogy a vízügyi hatósági eljárások, telekalakításra irányuló hatósági eljárások, és az ingatlan-nyilvántartással összefüggő hatósági eljárások kiemelt ügynek minősülnek.

A rendelet a projekt koordinációjára - a fővárosi és megyei kormányhivatalokról szóló 288/2010. (XII. 21.) Korm. rendelet 8/A. §-ában foglaltak szerinti - feladat- és hatáskörrel rendelkező kormánymegbízottként a Budapest Főváros Kormányhivatalát vezető kormánymegbízottat jelöli ki.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Feltételezzük, hogy a Fővárosi Önkormányzat rendelkezik a kártalanításra vonatkozó szakvéleménnyel és kisajátítási tervvel (rajzzal, legalább 5 példányban), és a nevében eljáró szervezet a vételi ajánlat kiküldéséhez szükséges feltételek, fedezet (erről nyilatkozni kell az eljárásban, és a szerződéses kötelezettségvállaláshoz is szükséges) és felhatalmazás birtokában van. Mivel a vételi ajánlatra 30 napon belül nyilatkozhat a tulajdonos és egyéb bejegyzett jogosult reálisan az I. szakasz időigénye mintegy két hónap. Amennyiben a tulajdonos/egyéb bejegyzett jogosult az ajánlatot elfogadja, akkor az előbbi tárgyú adás-vételi szerződés megkötésével és földhivatali benyújtásával a tulajdonszerzés – kisajítási eljárás kezdeményezése nélkül lezárul.

A kisajátítás eljárás időigénye, beleértve a törvényes határidőt (45+ hosszabbítás 30 nap), figyelembe véve a szakértői kirendelés, munka időigényét, reálisan két-három hónap a várható időszükséglet. Főszabályként a perindításnak nincs felfüggesztő hatálya.

Összességében tehát 5-6 hónap alatt lehet lebonyolítani ingatlan, ingatlanrész tulajdonjogának kisajátítás útján való megszerzését.

A kisajátítási eljárás az 1990. évi XCII. törvény (Itv.) 33. § (2) bekezdés 24. pontja alapján tárgyi illetékmentes, de a Fővárosi Önkormányzatot, mint kisajátítást kérőt személyes illetékmentesség egyébként is megilleti az Itv. 5.§ (1) bekezdés alapján (az esetleges perben szintén).

6.6.2. Megállapodás a tulajdonossal

Az eljárás előkészítése során vizsgálni szükséges, hogy a hatóság felé benyújtandó megállapodásnak milyen követelményei vannak, illetve a szolgalmi jog milyen feltételekkel alapítható meg a felügyelőség által, és hogyan igazolandó, hogy a megállapodás megkötésének a kezdeményezése sikertelen volt.

A felügyelőségi korábbi gyakorlata, hogy miután tértivevényesen a beruházó felszólította a tulajdonost a megállapodás megkötésére, és arra nem reagált a tulajdonos, annak igazolása mellett, hogy ez megtörtént, a vízvezetési szolgalmi jog hatósági döntéssel alapítható. Az engedély akkor adható ki, ha az „ingatlanhasználat jogcímét meghatározó, a tervezett vízilétesítmény építtetője és a földtulajdonos között létrejött - a létesítmény tulajdonosát is megjelölő - írásbeli megállapodás” rendelkezésre áll, tehát a megállapodásnak legalább az ingatlan használati jogcímét és a megvalósuló létesítmény tulajdonosának megjelölését tartalmazza.

A BKISZ projekt tervezése során a FŐMTERV Rt. által beszerzett egyoldalú tulajdonosi nyilatkozatokat is elfogadta a felügyelőség, de jogszabály, mint arra korábban utaltunk, kétoldalú megállapodást feltételez, ami vízilétesítmény építtetője és a földtulajdonos között jön létre.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Megfelelő tartalmú megállapodásról akkor beszélhetünk, ha a tulajdonos hozzájárulása és a megegyezés kiterjed:
- a tervezésre és engedélyezésre
- a munkák megvalósítására, a létesítmény üzembe helyezésére
- valamint a későbbi ingatlanhasználatra, a karbantartás és üzemeltetés biztosítására.

Amennyiben a megvalósítás függvényében ingatlan-nyilvántartásba bejegyzendő jog (szolgalom, használati jog) alapítása is szükséges, akkor ezzel kapcsolatos előzetes megállapodást is rögzíteni szükséges, hogy előszerződés hatályával kötelezze a tulajdonost.

Célszerű rögzíteni, hogy a megállapodás az ingatlantulajdonos jogutódjaira, az ingatlan mindenkori tulajdonosaira is kiterjed.

A konkrét megállapodás tervezetet illetően javasolt kiegészíteni a következőkkel:
- a tulajdonos járuljon hozzá az engedélyezéshez is
- ha csak résztulajdonos, akkor a tulajdoni illetősége vonatkozásában nyilatkozhat
- a megállapodásban nem szerepel a kártalanítás kérdése
- a megállapodás terjedjen ki a tulajdonos jogutódjaira, a mindenkori tulajdonosokra.
- ha ingatlan-nyilvántartásba bejegyezhető jogot is szeretne a beruházó, akkor a tulajdonos előzetes vállalását, hogy a megvalósulási vázrajz szerint a jogalapításról később feltétel nélkül megállapodást köt.

6.7. Észrevételek

A műszaki paraméterek és kialakítás tekintetében mindkét terv korrekt és megalapozott. A tervek társadalmi fogadtatását nem azok műszaki paraméterei, hanem az érintettek körében kialakult bizalomhiány határozza meg.

A bizalomhiány egyik oka a jogszabályi és szabályozási hiányosságokból levezethető bizonytalanság alapozza meg. A formálódó településrendezési eszközök ugyanis nem nyújtanak kellő biztosítékot az érintetek számára, hogy a Nánási-Királyok útján kívül megépülő védmű, nem ad-e lehetőséget olyan területi besorolásra, mely a sokak által nem kívánt további ingatlanfejlesztésnek gátat szabna!

A bizalomhiány másik oka az árvízvédemi biztonság vélt-vagy valós csorbulása. Főleg, Nánási-Királyok útján kívül élők még nem élték meg a mobil gát nyújtotta biztonságérzetet.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

A bizalomhiány harmadik oka az, hogy az árvízvédelmi műszaki tervhez nem kapcsolódik egy olyan településrendezési terv, mely az érdekeltek igényeihez igazodva, az árvízvédelmi tervvel egy időben elkészülve alakítaná ki Római part kulturált megjelenését, lehetőséget adna új közösségi terek kialakítására.

A most készülő terv a parti fövenyt jelen terv fázisában érintetlenül hagyja ezzel is figyelembe veszi mind a Tudományos Akadémia szakértői munkacsoportja által is fontosnak vett VKI szemléletét, illetve a korábbi változatokat bírálók észrevételét.

Az ERBO-PLÁN korábban készített terve a parti rézsűt a tervezéssel érintett szakaszon hosszan átalakítja, a felső szakaszon a feltöltésével ezen helyezi el a védművet.

A Tér-Team Kft. kerítés menti vonali tervének legkritikusabb pontja a magáningatlanok igénybevétele és az ezzel együtt járó hosszadalmas és bizonytalan végkimenetelű kisajátítási vagy kényszer szolgalmi jog alapítási eljárás.

További problémát jelent a viszonylag nagy magasságú (1-1,5 m) és közel 3 km hosszú vasbeton szerkezet, amely már a tervezés időszakában is jelentő lakossági ellenérzést keltett a teljes érintett közösség körében.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

7. Azonosított információhiányok értékelése, hatásuk a döntések helyességére (Fókuszban áll az alternatívák összehasonlíthatóságát biztosító tervezési mélység értékelése alternatívánként, az azonos mélységű terveket biztosító adatbázisok meglétének vizsgálata, különös hangsúllyal a hidrológiai, szivárgás hidraulikai, geotechnikai adatokra, környezetvédelmi szempontokra és modellezési vizsgálatokra.)

A 5.6. pontban bemutattuk az egyes forrásokban nevesített adat és információ hiányokat.

A kialakult bizalomvesztés lényegi oka nem az egyes tervek kidolgozottsága, műszaki adatok hiánya. A nyomvonal változatot kialakító döntések nem műszaki adatokon, terveken alapultak, így ilyen adatok pontosítása önmagában nem hoz eredményt. A viták közben elkészített, pontosítási célú szivárgás hidraulikai szakértői anyagok sem mutattak fel jelentősnek nevezhető eltéréseket, így ezeknek a pontosítása sem segít a nyomvonal kiválasztásában, a kialakult vita tisztázásában.

A tervezői feladatok kiadásakor nem vették figyelembe a vízgazdálkodási tervezésben, azon belül is az árvízvédelmi tervezésben már a 2000-es évek elején kialakult korszerű szemléletmódot, amelyet úgy lehetne legegyszerűbben megfogalmazni, hogy helyet a folyónak! Ez az alapelv nem ellentétes a Csillaghegyi öblözet, azon belül is akár a Római-part árvízi biztonságának a javításával, de minimum annak a megfontolását jelenti, hogy a jogos árvízvédelmi igények biztosítása mellett hogyan lehet a jövő biztonsága érdekében minél kevesebb helyet a hullámtérből elvenni. Ez egyébként a jövőben várható klímaváltozásból fakadó bizonytalanságok miatt is fontos, - ami az árvízvédelem számára egy még nem számszerűsíthető kockázati tényező - és nem elhanyagolhatóak, sőt fontosak azok a vízvédelmi, ökológiai szempontok, amelyek egy természetközeli parti sáv esetében plussz hozadékként megjelennek. A parti változat esetén lényegében nem számoltak alternatívákkal, a tervező feladata alapvetően a kiválasztott nyomvonalon egy, meghatározott műszaki megoldás bemutatása volt.

Amennyiben

- **A Közösségi Tervezést** megalapozó **Partnerségi Egyeztetési Folyamat** keretében kidolgozott **Partnerségi terv alapján** visszaáll az elvesztett bizalom,
- a **Közösségi Tervezés** módszertanán alapuló **Római-parti Településrendezési Stratégiában** az érintettek bevonásával kidolgozásra kerül a **Római-part fejlesztési koncepció**ja

Úgy

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

- meghatározható, hogy mely területrésznek milyen árvízi védelemre van szüksége,
- kockázatelemzés alapján eldönthető a védelem módja.

A folyamat eredményeként a lehetséges nyomvonalak és védelmi elvárások megfogalmazhatóak. Ekkor az egyes szakterületekért felelős tervezők csapatmunkája az érintettek többsége számára elfogadható megoldást teremthet. Természetesen, teljes elfogadottságról soha nem beszélhetünk.

Az elfogadtatás mechanizmusát a területrendezési és vízgazdálkodási tervezések során kialakított az „alulról építkező” elvet követő társadalom bevonással kísért tervezés keretében kell megteremteni. Ezt segítheti a most induló VGT3 keretében is végrehajtandó célkitűzések, és intézkedési terve elfogadtatása is.

Összegzés:

- **Csillaghegyi öblözet árvízvédelmére kidolgozott tervek és értékelések nem nevesítenek olyan adathiányt, mely a műszaki tervezés során ne lennének pontosíthatók.**
- **Alapadat hiányként kell viszont nevesíteni:**
- **a társadalom által megfogalmazott igényeket,**
- **a szabályzók hiányát.**

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

8. A társadalom bevonás eddigi gyakorlatának elemzése

8.1. Konzultáció az érintettekkel

Felhívjuk a figyelmet, hogy a konzultációk, egyeztetések, ankétok, találkozók során elhangzott véleményeket moderálás nélkül jelenítettük meg. Azok a konzultáción résztvevők néha szélsőséges, időnkét elfogult véleményét tükrözik! A vélemények esetenként érdekellentételeket t mutatnak!

A konzultációk során a döntéshozókkal, a területen működő jelentős érdekcsoportokkal, a tervezőkkel, és a területrendező szakemberekkel vettük fel a kapcsolatot.

8.1.1. Döntéshozók és jogalkalmazók

Somlyódy Balázs az OVF Főigazgatója

Az OVF Főigazgatója 2018. február 19-én fogadott bennünket. Főigazgató úr egyetért abban, hogy az igények számbavétele az első lépés, majd ehhez kell igazítani az árvízvédelem műszaki megoldását. Azonban felhívta a figyelmet, hogy VKI ás az ÁÁK irányelv betartása elkerülhetetlen.

Tarlós István Főpolgármester

„A Római-part jövője” címmel a CAFE FONTANA különtermében, 2018. április 12-én, csütörtökön este Tarlós István Főpolgármester úr tartott ankétot. A tájékoztató főbb megállapításai a következőek:

- ’Pünkösdfürdő + Barát patak + Aranyhegyi patak védelme érdekében — teljes a konszenzus, indul a közbeszerzés, döntés: június.
- Az összehívott „grémium” javaslata alapján terjesztik a Római-parti szakaszról szóló döntést a Közgyűlés elé.
- A népszavazás bizonytalanságot hoz be és blokkolást eredményezhet a parti szakasz vonatkozásában. Ettől függetleníthető a másik három szakasz halad előre addig megépül 3 védmű és a Nánásin történik a védekezés.
- Terveznek-e területrendezést? — Csak a kerülettel együtt lehet. A Római-part jelentős része a kerületé!!
- Kisajátítás is szóba kerülhet!!
- Ha az a döntés, hogy a kerítés nyomvonalában menjen a védmű, azt támogatja.
- Az a valószínű, hogy egyhamar még kiviteli tenderek sem lesznek a partra.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

8.1.2. Érdekcsoport találkozók

Maradjanak a FÁK a Római civil csoportosulás -Természetesen szeretjük a Római csoport - Civilek a Rómaiért Pjt - Rómaifürdő Telepegyesület

A 2018. március 9-én tartott egyeztetésen a terület jelentősebb civil csoportosulásainak képviselői jelentek meg. Az egyeztetés főbb megállapításai a következőek:

Területfejlesztési kérdések

- A kerületnek rendezési terv mögé állva rögzítenie kell a funkciókat.
- Fontos a közösségi funkciók megőrzése és fejlesztése!
- Gazdagítani kell a funkciókat, nem elég a vigalmi negyed. Komolyabb tartalommal kellene feltölteni (Limes, amire Világörökségre pályázunk, műemlék csónakházak újra építése, Duna élővilágának és az evezős életnek a bemutatása).

Árvízvédelmi kérdések

- Olyan árvízvédelmet tudnak elfogadni a N-K vonaltól keletre eső terület védelme érdekében, ami nem jár a fás sétány és a föveny megváltoztatásával. A területet nehéz munkagépektől, tarvágástól, védműépítési, közművesítési hatásoktól érintetlennek, védettnek kell tekinteni. A partfal megújítható, tájépítés kívánatos.
- Vissza kell szerezni az emberek árvízi biztonsági bizalmát és az N- K vonalat meg kell tartani.

A fórumról készült emlékeztető a **8. sz. mellékletben** található.

Sportegyesületek és vízitelepek

2018. március 27-én tartott egyeztetésen a terület jelentősebb sportegyesületeinek képviselői jelentek meg Az egyeztetés főbb megállapításai a következőek:

Területfejlesztési kérdések

- Romlik a Római-part.
- **Területfejlesztési terv kellene!**
- A lakópark és a sport összeegyeztethető.
- **A terület nem csatornázott.**
- A vízi sporthoz kell a föveny, a plázs megtartása fontos a vízi sportok miatt.
- **Meg kell állítani az állami tulajdonú ingatlanok eladását!**

Árvízvédelmi kérdések

- Védelmet és partrendezést szeretnének.
- A Nánási út nem megoldás számukra, megmaradása biztonságot jelent.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

- Telekhatári védelem kellene.
- A funkciók viszont maradjanak!

Átmeneti intézkedések

- Állami segítség az árvíz utáni helyreállításhoz.

Műszaki kérdések

- Ahol lehet, ott két-két és fél méteres feltöltés és a telekhatáron kiépítendő támfal,
- ahol ez nem lehetséges, ott mégiscsak szóba jönne a mobilgát.

A fórumról készült emlékeztető a **8. sz. mellékletben** található.

Római Partért Egyesület

2018. március 12-én tartott egyeztetés főbb megállapításai a következőek:

- A szélsőséges stílust és hangnemet használók parti védelmet **követelnek.**
- Ragaszkodnak a terület csatornázásához.

A fórumról emlékeztető nem készült, mivel az lényegében szakmai kérdéseket nem érintett.

A térség jelentős érdekcsoportjainak listája a **4. sz. mellékletben** található.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Összegzés:

- *Az érdekcsoportok között nincs egyetértés a szükséges védelem módja tekintetében.*
- *Vannak, akik nem zárkóznak el a part közelében megvalósuló védelemtől.*
- *Az érdekcsoportok jelentős része a partközeli nyomvonalat az alábbiak miatt utasítja el:*
  - *Féltik a part természeti és épített értékeit.*
  - *A partközeli védmű fővédvonallá minősítése esetén a megváltozó szabályozások miatt.*
  - *A mobil védmű vélt sérülékenysége miatt.*
- *A Rómaifürdő Telepegyesület szerint az az 55.000 lakos, akinek N-K vonalon belül élnek, akik az elöntési térképen kékek, biztonságos, elsőrendű fővédvonalat követelnek a N-K vonalra, mivel ez adja meg árvízi biztonságérzetüket.*

8.1.3. Területrendezési találkozó

Dr. Nagy Béla, okl. építész, területrendezési-, településrendezési- és építészvezető tervező

Dr. Nagy Béla felhívta a figyelmet, hogy a kidolgozás alatt álló OBÉSZ-t és DÉSZ-t össze kell hangolni az alábbiak szerint:

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

A terület- és településrendezést több jogszabály szabályozza, valamennyi az Alaptörvényben megalapozott legfontosabb jogokban és kötelezettségekre épül.
Jelen esetben csak a tervek egymásra épülését, tartalmi követelményeit, a tervek kidolgozását, egyeztetését, jóváhagyását és alkalmazását meghatározó legfontosabb jogszabályok és önkormányzati döntések kerülnek összefoglalásra a vizsgált terület szempontjából. Végeredményeként a Fővárosi Közgyűlés rendelete, illetve a Kerületi Képviselő-testület rendelete az a két fő dokumentum, amely – az egyéb együtt alkalmazandó jogszabályokkal – meghatározza a területen érvényesítendő építésjogi követelményeket. A KÉSZ és a DÉSZ nem lehetnek ellentétesek a magasabb szintű jogszabályokban, tervekben, döntésekben megfogalmazott előírásokkal. Ellentmondás esetén a DÉSZ és a KÉSZ rendelkezéseit összhangba kell hozni a magasabb szintű döntésekkel, akár azok módosításával.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

8.2. Kommunikációs elemzés, a társadalom hatékony bevonása

"Ha tudjuk, hogy hol vagyunk és hogy merre akarunk menni,
akkor jobban tudjuk, hogy mit tegyünk.
Ábraham Lincoln (1809-1865)
Az Egyesült Államok tizenhatodik elnöke.

Az Amerikai Hadsereg (U.S. Army Corps of Engineers, Institute for Water Resources), 1980-as évek óta alkalmazza a „Share Vision Planning" módszert. Ezt az alulról építkezés elvére alapuló társadalombevonási módszert főleg a vizes beruházásokkal kapcsolatos tervezések esetében alkalmazzák. A „Share Vision Planning" módszer a magyar tervezőknek a „JOINTisza" program keretében adták át az amerikai szakértők.

Ezt a gondolatot, vagyis az alulról építkezés elvére alapuló társadalom-bevonást valósították meg a területrendezési és település fejlesztési tervek esetében is, melyek törvényi megjelenése már a 218/2009. (X. 6.) Korm. rendeletben is megtalálható. A területfejlesztés széles rétegeket érintő folyamat, amely akkor működik hatékonyan, ha a szereplők között bizalmi viszony alakul ki, a kommunikáció őszinte, a folyamatok nyitottak.

A területfejlesztés tervezés során az érdekeltek a **Partnerségi terv** alapján bevonásra kerülnek. A helyi közösség bevonását segítheti a "top-down" (felülről szervezett) és "bottom-up" (alulról szerveződő) kezdeményezések összekapcsolása, valamint a helyi aktivisták bevonása.

Közösségfejlesztők Egyesülete Városmegújító Munkacsoport - KÉZIKÖNYV A RÉSZVÉTELI VÁROSMEGÚJÍTÁSRÓL gyakorlati útmutatójában részletesen elemzi a társadalom-bevonás módszertanát.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

A Római-part esetében ennél többről van szó.

A tervezés kiindulópontja,

0. Feladat: Általános bizalomhiány feloldása

Mint ahogy „A Római-parti hullámtér – jövőkép és megvalósítás civil javaslatok a III. kerület vezetői számára” tanulmány rámutat:

„A Római-parttal kapcsolatos probléma gyökere:

- a Csillaghegyi árvízvédelem címén a Főváros erőfeszítése minden más szempontot elhanyagolva a hullámtér minél teljesebb védelmére koncentrált;
- Nagyon gyenge volt, csak nyomokban, formálisan bukkant föl a szakmai-társadalmi egyeztetés / előkészítés a Római-part jövőjének alakítására.”

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

A Bizalom visszaépítését segíti a 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet által leírt **Partnerségi terv,** mely részletezi az állampolgárok, a tervezéssel érintett területen működő érdekképviseletek, társadalmi szervezetek és vállalkozások tervezésbe való bevonását.

Összegzés:

- ***Kiegyensúlyozott kommunikáció folytatása***
- ***A Társadalom-bevonásra a területfejlesztés tervezés alatt, a Közösségi Tervezés folyamat során kerülhet sor.***
- ***Az érdekeltek bevonását a Partnerségi terv rögzíti.***
- ***A helyi közösség bevonását segítheti a "top-down" (felülről szervezett) és "bottom-up" (alulról szerveződő) kezdeményezések összekapcsolása.***

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

9. Javaslatok

A Római-partot is magába foglaló Csillaghegyi öblözet árvízvédelme jelenleg 4 szakaszból áll: Az 1) Barát patak, a 2) Pünkösdfürdői szakasz, a 3) Nánási- Királyok útja szakasz (N-K) és a 4) Aranyhegyi patak.

A társadalmi és műszaki vitát generáló rész a 2) és 4) szakasz közötti árvízvédelmi feladatokat ellátó mű, melynek - látszólag - a nyomvonala és műszaki kialakítása képezi a vita tárgyát. A társadalmi vita azonban ennél sokkal összetettebb. Az épített és természeti értékek miatti aggódás, a területen kialakuló új területhasználatok térhódítása és az árvízi biztonság iránti igény olyan mély bizalmi válság és krízis helyzet kialakulásához vezetett, mely napjainkra már a beruházások kerékkötőjévé vált.

Követve a napjainkra egyre jobban formálódó döntéshozói vonalakat, a társadalom hatékony bevonásával, kiegyensúlyozott kommunikációval, a várostervezés és a műszaki tervezés összekapcsolásával el lehet juthatnak el egy olyan műszaki megoldás kiválasztásáig, mely végül a társadalmi, területfejlesztési és vízgazdálkodási szempontból optimális helyzetet teremti meg.

9.1. Javaslat a kommunikációra

A kiegyensúlyozott, eredményes kommunikáció lényege, hogy egy előzetesen elkészített **kommunikációs terv** segítségével az érdekeltek fel tudnak készülni a jelenlegi, vagy egy jövőbeli krízishelyzet kezelésére.

A **kommunikációs tervben** meg kell határozni, pl. hogy ki nyilatkozhat, ki adhat ki információkat, vagy, hogy mi lesz az üzenet.

Ez a kommunikáció akkor hatékony, ha az összes érdekelt, tehát a Főváros és a kerület is egységes terv alapján, esetleg egy szervezeten keresztül, őszintén, jól szervezetten és hitelesen kommunikál.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

9.2. Javaslat a társadalom hatékony bevonására

A Római-part esetében a társadalombevonás kiindulópontja, a vélelmezett bizalomhiány feloldása.

Mint ahogy „ A Római-parti hullámtér – jövőkép és megvalósítás civil javaslatok a III. kerület vezetői számára” tanulmány rámutat:

A Római-parttal kapcsolatos probléma gyökere:

- A Csillaghegyi árvízvédelem címén a Főváros erőfeszítése a hullámtér minél teljesebb védelmére koncentrált;
- Az eredményes továbblépés érdekében elengedhetetlen a szakmai-társadalmi egyeztetés / előkészítés a Római-part jövőjének alakítására.

A Bizalom visszaépítését segíti a 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet által leírt **Partnerségi terv,** mely részletezi az állampolgárok, a tervezéssel érintett területen működő érdekképviseletek, társadalmi szervezetek és vállalkozások tervezésbe való bevonását.

Ezt a gondolatot, vagyis az alulról építkezés elvére alapuló társadalom-bevonást valósították meg a területrendezési és település fejlesztési tervek esetében is. A területfejlesztés széles rétegeket érintő folyamat, amely akkor működik hatékonyan, ha a szereplők között bizalmi viszony alakul ki, a kommunikáció őszinte, a folyamatok nyitottak.

A területfejlesztés tervezés során az érdekeltek a **Partnerségi terv a**lapján bevonásra kerülnek. A helyi közösség bevonását segítheti a “top-down” (felülről szervezett) és “bottom-up” (alulról szerveződő) kezdeményezések összekapcsolása, valamint a helyi aktivisták bevonása.

Közösségfejlesztők Egyesülete Városmegújító Munkacsoport - KÉZIKÖNYV A RÉSZVÉTELI VÁROSMEGÚJÍTÁSRÓL gyakorlati útmutatójában részletese elemzi a társadalom-bevonás módszertanát.

9.3. Javaslat a lehetséges tervezési módszertanra

A várostervezési és a műszaki tervezés összekapcsolásával juthatunk el a társadalmilag optimális műszaki megoldás kiválasztásáig. Minden, a Római-parttal kapcsolatos elképzelést, tervet, egy elkészítendő **Római-part fejlesztési tervből** kell levezetni, mely tervet az érintettek bevonásával kell megalapozni, hitelesíteni.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Területrendezési tervezés

A területet érintő szabályozási és ingatlan nyilvántartási hiányosságok megszüntetése jelentené a területrendezési tervezés kiindulópontját. A kidolgozás alatt álló Duna-parti Építési Szabályzatban (DÉSZ-03) és a szintén kidolgozás alatt álló Budapest-Békásmegyer Építési Szabályzatban (ÓBÉSZ), valamint a Nagyvízi Mederkezelési tervben (NMT) megfogalmazott és összecsiszolt előírások eszközt adnak a stratégia megvalósítására.

Egy, a **Közösségi Tervezés** módszertanán alapuló Római-parti Településrendezési Stratégiában (RTS) lehet rögzíteni a területhasználók és az érintettek igényeit.

A tervezési szakaszban a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 21. fejezete rendelkezik a **Közösségi Tervezésen alapuló Partnerségi Egyeztetés** szabályairól.

Az üzemelés során a gyakori ellenőrzés és a szankciók alkalmazása késztetheti a területhasználókat a jogkövető magatartás betartására.

Műszaki tervezési folyamat

A műszaki tervezés alapját a területrendezési tervezés alapján kialakított Római-parti Településrendezési Stratégiában megfogalmazott igények képezik. Ezek figyelembevételével lehet iteratív módon, azonos szinten kidolgozott alternatívák **többszempontú értékelésével** kiválasztani a műszaki tervezés megvalósítandó változatát, természetesen a társadalom intenzív bevonásával.

9.4. Javaslat a lehetséges műszaki megoldások kiválasztásának módjára

A Római-parti vitába bekapcsolódó, műszaki, városszociológiai és urbanisztikai szakemberek világosan megfogalmazzák a feladatot:

„felelős döntés csak úgy születhet, ha az alternatív megoldások azonos igénnyel és mélységben kerülnek kidolgozásra. Az értékrendet ehhez a társadalomnak, Budapest közösségének kell megfogalmaznia”

Fontos felhívni a figyelmet, hogy a 2000-2018–as időszak alatt folyamatosan megfigyelhető a szemléletváltás a vízgazdálkodásban. Ennek oka alapvetően, hogy a víznek, mint természeti elemnek a felértékelődése folyamatosan érzékelhető. Ezért fontosak azok az új módszertanoknak az ismerete, amelyek alkalmazása mára kötelezővé vált, amelyek már Magyarországon is ismertek, alkalmazásban is állnak. A Víz-Keretirányelv 2000-ben történt megjelenése, majd az ezt követő Árvízi direktíva 2007-ben történő megjelenése, és Magyarországon a jogrendünkbe történt beemelésük következtében alkalmazásuk nem kikerülhető. Az Árvízi kockázatok kezelése

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

keretében a Víz-Keretirányelvre való figyelem nem az árvédekezés leértékelődését jelenti, csupán az árvízi károk hosszú távú kezelésének módszertanát kívánja megújítani. Mára már elfogadottá vált, hogy ezek a jogszabályok megteremtették a fenntartható vízgazdálkodás alapjait.

Az elmúlt évtized nagy vízszintjeinek a kimutatott emelkedése okán célszerű volna a Fővárosnak a Duna hullámtéri területeinek a hasznosítását újragondolni a két irányelv figyelembevételével.

A többszempontú változatelemzés az azonos szinten kidolgozott műszaki alternatívák értékelési módszere. A többszempontú elemzés célja: a műszaki változatok közül a műszakilag leginkább megvalósítható, a költségek és a beruházás által indukált pénzügyi, gazdasági, társadalmi hatások alapján a legmegfelelőbb változat kiválasztása a környezeti szempontok messzemenő figyelembevételével.
A többszempontú elemzés eredménye minden vizsgált változat esetén egy-egy súlyozott pontszám, amely a változatok költségei, és hatásai alapján adódik. A hatások mértékét naturális mértékegységek alapján, pontozással fejezzük ki. A kiválasztott változat a többszempontú értékelés alapján a legmagasabb pontszámot elérő változat.

Prof.Dr. Koncsos László és Prof.Dr. Bogárdi István pl. az értékelési szempontokra az alábbi javaslatot adja:

Műszaki szempontok
- Árvízi biztonság
- Kivitelezhetőség
- Üzemeltethetőség
- Belvízi (szivárgási) kockázat
- Havária események kockázata
- Közmű kiváltások

Környezeti és társadalmi szempontok
- Ökológiai, élőhely-védelmi szempontok (ezen belül pl. fák, madarak, élőhelyek)
- Településfejlesztési szempontok (pl. rekreáció, tájkarakter)
- Társadalmi hasznosság
- Társadalmi elfogadottság

Gazdasági szempontok
- Létesítési költség
- Fenntartási költség
- Üzemeltetési költség
- Látens, kockázati terhek, kiadások

A szempontok rendelt súlyszámok meghatározása a Társadalmi egyeztetés keretében az érdekeltek bevonásával történik.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

10. Összegzés

A Római-part árvíz elleni védelmének biztonságos megoldását célzó projekt kialakítása, a hosszú évek óta tartó próbálkozások ellenére mindeddig sikertelen volt. Mindemellett a part állapota, az ottani épített és természeti értékek állapota viszont folyamatosan sérül és silányodik.

Koncepció- vagy, vízjogi létesítési engedély szintén született terv a Királyokútja -Nánási út nyomvonaltól, a partéli változaton át a partéltől távolodó nyomvonalakig.

A Csillaghegyi-öblözet árvízvédelmi rendszer legjelentősebb, a Dunával párhuzamosan mintegy 3,5 km hosszan kiépítendő védműszakasz nyomvonalával kapcsolatban kialakult viták következtében Főpolgármester úr 2017. november végén egy szakmai grémium véleményét kérte kis a védmű nyomvonaláról.

A grémium benyújtotta szakmai anyagát a városvezetésnek, és bár egyhangú javaslat nem született, a szaktekintélyek többsége a védvonalat a Duna-parti sávban a TÉR-TEAM Kft. által kidolgozott koncepcióterv szerinti kerítésekhez igazodó nyomvonalon javasolja tovább-tervezni.

A grémium kisebbségi javaslatában a Nánási-Királyok útja nyomvonalat csak hullámtéri kiegészítő védelemmel, azaz kettős védelemmel tartja mérlegelhetőnek. További 2 verziójukban mindkettőben kerítésmenti fővédvonal szerepel. Az egyikben a Nánási-Királyok útja rekonstrukciójával árvízvédelmi fal formájában, ami gyakorlatilag szintén kettős védelemnek felel meg, de a kerítéshez igazodó, kisajátításokon alapuló változatot a kisebbségi állásfoglalás is tovább-tervezésre alkalmasnak tartja

Az eddig kimunkált műszaki dokumentációk és tervek alapot adnak arra, hogy az érdekeltek egy jól kidolgozott társadalombevonási eljárás alapján, az árvízvédelmet kiegészítő területfejlesztési tervek mentén közösen határozzák meg a fejlesztés irányát és módját.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

A fentiek alapján - nem vitatva az árvízvédelem fontosságát, de gondosan mérlegelve a változatokban rejlő érdeksérelmek mértékét - a társadalom hatékony bevonásával, az érdekek egyeztetésével, a társadalmi és ökológiai szempontok figyelembevételével, valamint a kompromisszumok megteremtésével lehet megalapozni, majd többszempontú elemzéssel kiválasztani az optimális műszaki alternatívát.

Budapest, 2018. június 1.

Dr. Major Veronika
projektvezető

Dr. Melicz Zoltán
ügyvezető igazgató

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@vtkinnosystem.com

Mellékletek

1. sz. melléklet: Felhasznált irodalom
2. sz. melléklet: Hatósági engedélyek, állásfoglalások
3. sz. melléklet: OVF-VIZIG emlékeztető
4. sz. melléklet: Érdekvédelmi szervezetek
5. sz. melléklet: Jogszabályi háttér részletes áttekintése
6. sz. melléklet: Településrendezés
7. sz. melléklet: MTA szakvélemény és OVF állásfoglalás
8. sz. melléklet: Érdekcsoport találkozók
9. sz. melléklet: Hullámtér – értékelemzés településrendezés és árvízvédelem 2018.04.26.
10. sz. melléklet: Kivonat a Nagyvízi Mederkezelési tervből
11. sz. melléklet: Helyi épített értékek

1. számú melléklet

Felhasznált irodalom

1. melléklet: Felhasznált irodalom

Tervek, koncepciótervek

ERBO-PLAN Mérnöki Szolgáltató Kft.: Budapest, III. kerület, Római-part ideiglenes árvízvédelmi mű tervezés

ERBO-PLAN Mérnöki Szolgáltató Kft.: Budapest, III. kerület, Római-part ideiglenes árvízvédelmi mű tervezés, Vízjogi létesítési engedélyezési terv

MÉLYÉPTERV-MÉLYÉPTERV KOMPLEX Zrt.: A Csillaghegyi öblözet árvédelmi nyomvonala Duna-parti, ill. Nánási út – Királyok útja változatainak összehasonlítása (MÉLYÉPTERV), 2018. április

THÉSIS Kft. és Konstruktőr Kft.: Tanulmány 2005.

TÉR-TEAM: Csillaghegyi-öblözet árvízvédelmi fejlesztése – Vízjogi létesítési engedélyezési terv 2017.

TÉR-TEAM Kft.- CSILLAGHEGYI ÖBLÖZET ÁRVÍZVÉDELMI FEJLESZTÉSE, RÓMAI PART, VÉDMŰ A TELEKHATÁRKERÍTÉSVONALBAN 2018. május, Vizsgált változat: ingatlanmenti nyomvonal

Településrendezési eszközök

Budapest Főváros Településszerkezeti Terve (TSZT)
https://geoportal.budapest.hu/varosrendezes/tszt2015/
Duna-parti Építési Szabályzat,
http://budapest.hu/telepulesrendezesitervek/TSZT/DESZ_201607/I_kotet_megalapozo_teljes_Duna.pdf
Óbuda-Békásmegyer Városrendezési és Építési Szabályzata (ÓBVSZ)
http://obvsz.obuda.hu/wp-content/uploads/2016/01/OBVSZ_2015_december.pdf.
Budapest Főváros Településszerkezeti Terve
Budapest Integrált Területi Programja és kapcsolódó ágazati fejlesztései 2014-2020.
Budapest Területfejlesztési Koncepciója
Fővárosi Területfejlesztési Program
Fővárosi Rendezési Szabályzat
Hosszú Távú Városfejlesztési Koncepció (Budapest, 2030.)
Integrált Településfejlesztési Stratégia
Tematikus Fejlesztési Programok – Barnamezős területek fejlesztése
Tematikus Fejlesztési Programok – Duna-menti területek összehangolt fejlesztése

Tematikus Fejlesztési Programok – Szociális városrehabilitáció
Települési Stratégiai Dokumentumok Budapest III. kerület Óbuda-Békásmegyer
https://obuda.hu/wp-content/uploads/2015/10/its_osszes.pdf

Szakvélemények

Bardóczi Sándor: Környezeti helyzetértékelés urbanisztikai elemzés
http://www.greenfo.hu/uploads/dokumentumtar/javaslat-a-romai-part-komplex-rendezesere.pdf

Bardóczi Sándor: Javaslatok a készülő ÓB-ÉSZ és a Dunamenti Építési Szabályzat (DÉSZ) V. ütemhez

BME: Összehasonlító szakértői értékelés a Csillaghegyi öblözet fejlesztésének kérdéseiről – Vizsgált változatok: Nánási út – Királyok útja – Partél közeli nyomvonal, 2017. március

BME: Budapest, III. Csillaghegyi öblözet Nánási út – Királyok útja változat döntés-előkészítő tanulmány, 2017. január

BME szakvélemény a Budapest III. Római parti árvízvédelmi mű döntés-előkészítő tanulmányához, BME, 2013. március 31.
http://static1.architectforum.hu/files2012/n00/02/39/61/bme-szakvelemeny.pdf

Futaki Károly, Holló Gyula, Simonffy Zoltán: Római-part: Tájhasználat és árvízvédelem (Nyílt levél Tarlós István Főpolgármester Úrnak, 2017. augusztus 15.)
https://atlatszo.hu/2017/08/18/fordulat-johet-a-romai-part-ugyeben-vizugyi-szakertok-nyilt-levelben-fordulnak-a-fopolgarmesterhez/

Lányi András: Javaslat a Csillaghegyi-öblözet árvízvédelmére és a Római-part komplex rendezésére, 2017. augusztus
http://www.greenfo.hu/uploads/dokumentumtar/javaslat-a-romai-part-komplex-rendezesere.pdf

Mélyépterv Komplex Zrt.: A Csillaghegyi öblözet árvízvédelmi nyomvonala, Duna-parti, illetve Nánási út-Királyok útja változatainak összehasonlítása, 2018. április

MTA -- Szakvélemény a Római-parti árvízvédelmi mű megépítésének tovább tervezéséről 2013. június

MTA Tájépítészeti Albizottságának állásfoglalása, 2013. február 20.

Prof. Dr. Bogárdi István, Futaki Károly, Holló Gyula, Prof. Dr. Koncsos László, Simonffy Zoltán, Dr. Völgyesi István: A Csillaghegyi öblözet árvízvédelme: szakmai szempontok az újragondolás mellett- szakmai vélemény, 2017. szeptember

Prof. Dr. Bogárdi István, Futaki Károly, Holló Gyula, Prof. Dr. Koncsos László, Simonffy Zoltán, Dr. Völgyesi István: A Csillaghegyi-öblözet árvízvédelmi kérdéseiről szóló 2017. márciusi "Összehasonlító szakértői értékelés" kritikája

Prof. Dr. Koncsos László: Két változat a Csillaghegyi-öblözet árvízvédelmében, 2017. http://www.greenfo.hu/uploads/dokumentumtar/javaslat-a-romai-part-komplex-rendezesere.pdf

Szakvélemény „A Római-parti árvízvédelmi mű megépítésének továbbtervezéséről" MTA ad hoc Bizottság, 2013. június 7. **http://budapest.hu/Documents/romai_part_vedmu/romai_aloldal_MTA_szakvelemeny.pdf**

Szakmai állásfoglalás és javaslatok a Csillaghegyi öblözet ármentesítésének ügyében, az OVF Tudományos Tanács Római Parti Munkabizottsága, 2014. június

Tosics Iván – Csanádi Gábor: A Római-part jövőjének alternatívái társadalmi háttértanulmány, 2017. www.greenfo.hu/uploads/dokumentumtar/javaslat-a-romai-part-komplex-rendezesere.pdf

OVF - Szakmai állásfoglalás és javaslatok a Csillaghegyi öblözet ármentesítésének ügyében, 2014. június

Civil javaslatok és vélemények

Árvízvédelem a Római-parton, ahogy a sportklubok látják, 2018.

Balogh Kálmán: A Római-part hasznosítása – érték és társadalom - Áttekintés, V1.2, 2017.12.09.

Bardóczi Sándor: Kérdések és válaszok a római parti mobilgátról, 2013. május 9.
http://epiteszforum.hu/kerdesek-es-valaszok-a-romai-parti-mobilgatrol

Civil javaslatok a III. kerület vezetői számára - A Római-parti hullámtér – jövőkép és megvalósítás, Budapest, 2018. 04. 06.

Lányi András: A Római-part ügyében. 2017. szeptember 16.
http://greenfo.hu/hirek/2017/09/16/kinek-all-erdekeben-a-kedvelt-romai-part-felaldozasa

Rendeletek, hatósági állásfoglalások

A DINPI állásfoglalás kérése a VM-től, 2012.12.19.
http://static1.architectforum.hu/files2012/n00/02/39/61/allasfoglalas-kerese-a-vm-tol-5814-2012.pdf

Budapest Főváros Önkormányzata:

Előterjesztés a Közgyűlés részére (Római parti árvízvédelmi mű építése, döntési javaslat a védmű továbbtervezésére vonatkozóan)
Módosító javaslat (Római parti árvízvédelmi mű építése, döntési javaslat a védmű továbbtervezésére vonatkozóan)
17-21/2013.(02.22.) Közgyűlési Határozat

III. Kerületi Önkormányzat:

408/ÖK/2007.(VIII.29.) Határozat
425/ÖK/2007.(VIII.29.) Határozat Állásfoglalás a Római-parti árvízvédelmi létesítménnyel kapcsolatban

Sajtómegjelenések

Májusban borulhat a római mobilgát építése
https://www.napi.hu/magyar_vallalatok/majusban_borulhat_a_romai_mobilgat_epitese.658309.html
2018. március 9.

Mit tennének a Rómaival a leendő képviselők?
http://turizmusonline.hu/belfold/cikk/mit_tennenek_a_romaival_a_leendo_kepviselok
2018. március 7.

Végtelen történet: újabb tanácsadói testülettel mondatná ki a főpolgármester, mi legyen a Római sorsa
https://atlatszo.hu/2018/02/22/vegtelen-tortenet-ujabb-tanacsadoi-testulettel-mondatna-ki-a-fopolgarmester-mi-legyen-a-romai-sorsa/
2018. február 22.

Védekezni a parton kell!
http://www.demokrata.hu/hir/belfold/vedekezni-parton-kell
2018. február 3.

A gazdagok játszótere - Eldől a Római-part sorsa
http://magyarnarancs.hu/belpol/a-gazdagok-jatszotere-100097

Tarlós: Újabb vizsgálat lesz az alternatív Római-parti gátról
A parti mobilgát ellenzőit is magában foglaló grémium március végéig tanakodhat, aztán döntenek. 2018. január 15., 09:12

Római-parti mobilgát - Vissza a startvonalra
http://nepszava.hu/cikk/1149693-romai-parti-mobilgat---vissza-a-startvonalra
2018. január 8.

Káosz a római-parti mobil gát körül – újratervezés jön?
https://mno.hu/belfold/kaosz-a-romai-parti-mobil-gat-korul-ujratervezes-jon-2432889
2017. december 10.

Jogsértő volt a római-parti mobilgát tervezése
https://24.hu/belfold/2017/12/10/jogserto-volt-a-romai-parti-mobilgat-tervezese/
2017. december 10.

Káosz a Római-parti mobilgát körül: folyik az engedélyezés, de nincs kész a megvalósíthatósági tanulmány
https://blog.atlatszo.hu/2017/11/kaosz-a-romai-parti-mobilgat-korul-folyik-az-engedelyezes-de-nincs-kesz-a-megvalosithatosagi-tanulmany/
2017. november 23.

Római: nem akarnak új lakóépületeket az óbudaiak
Amit viszont akarnak: nyugodt, családi rekreációs helyszínt a természetben. Óbuda megvonta a névhasználati jogot a zsidózó egyesülettől.
2017. november 6.

Miért szükségszerű a táj pusztulása a Rómain, ha mégis a parton épül meg a mobil gát?
https://atlatszo.hu/2017/10/27/miert-szuksegszeru-a-taj-pusztulasa-a-romain-ha-megis-a-parton-epul-meg-a-mobil-gat/
2017. október 27.

A Római-part két végén elkezdődik a munka
Döntött a közgyűlés: a partszakaszt bezáró két patakon kiépítik az árvízvédelmi műveket, a parti nyomvonalról még mehet a vita.
2017. október 25., 10:33

Illés a Rómairól: Gátválasztást? Na ne!
A volt környezetvédelmi államtitkár szerint Tarlós István azzal tehetne a legtöbbet, ha teljesen kivonulna a gátügyből.
2017. október 25., 08:39

Tarlós: Még egy évig vitatkozhatnak a római-parti védmű nyomvonaláról
Ha a vita vége az lesz, hogy a Nánási úton kell megépíteni, akkor majd el fog gondolkodni.

Elkezdik a Római-part árvízvédelmi munkáit
De csak a part két végén Dunába torkolló két pataknál. A gát nyomvonala még bizonytalan.
2017. október 20., 10:17

Itt a legalja: Tarlós elmebetegnek titulálta Demszkyt
http://nyugatifeny.hu/2017/10/20/itt-a-legalja-tarlos-elmebetegnek-titulalta-demszkyt
2017. október 20.

Nagyon szomorú vitában döntöttek Budapest sorsáról
Ön szerint milyen az a fővárosi közgyűlés, ahol Tarlós István kiröhögi az egyik felszólalót? A kínos szerdai szavazás a római-parti mobilgátról.
2017. október 18., 17:36

Váratlan döntés a Római-parti mobilgát ügyében
https://infostart.hu/belfold/2017/10/18/varatlan-dontes-a-romai-parti-mobilgat-ugyeben
2017. október 18.

Római-part: hiába a népszavazás, megkapta a környezetvédelmi engedélyt a mobilgát
http://hvg.hu/itthon/20171017_Romaipart_hiaba_a_nepszavazas_megkapta_a_kornyezetvedelmi_engedelyt_a_mobilgat
2017. október 17.

Segíts a Rómain, segítsd az aláírásgyűjtést!
https://www.erzsebetvaros2019.hu/?p=49
2017. október 16.

Tarlósék lefújhatják a római-parti mobilgátat
https://zoom.hu/hir/2017/10/13/tarlosek-lefujhatjak-a-romai-parti-mobilgatat/
2017. október 13.

Hétfőtől gyűjtik az aláírást a római-parti népszavazáshoz
https://hirtv.hu/ahirtvhirei/hetfotol-gyujtik-az-alairast-a-romai-parti-nepszavazashoz-1405356
2017. október 13.

Hétfőn indul az aláírásgyűjtés a Római-partért
30 nap alatt kell 138 ezret gyűjteni, a Jobbik kivételével minden ellenzéki párt gyűjt.
2017. október 12., 10:23

Lehet népszavazás a római-parti mobilgátról
A Kúria felülbírálta a korábbi döntést és hitelesítették a Párbeszéd kérdését.
2017. október 10., 11:38

Több ezren tüntetnek a római-parti mobilgát ellen
A demonstrálók szerint meg kell akadályozni a drága, veszélyes és pusztító gátépítést.
2017.október 9. 18:38

Váratlan döntés a Római-parti mobilgát ügyében
https://infostart.hu/belfold/2017/10/18/varatlan-dontes-a-romai-parti-mobilgat-ugyeben
2017. október 8.

Eljárást indítottak a római-parti mobilgát tervezőjével szemben
A hatóság szerint is problémás a Tér-Teammel közbeszerzés nélkül kötött szerződés.
2017. október 6., 15:41

„Nem Tarlós Istvánnal, hanem a fiammal szeretnék legózni"
https://kepek.444.hu/2017/10/01/nem-tarlos-istvannal-hanem-a-fiammal-szeretnek-legozni
2017. október 1.

Óbuda egyelőre nem járul hozzá semmilyen mobilgát építéséhez
Amíg nincs megvalósíthatósági tanulmány az új védvonalról, nem adnak tulajdonosi hozzájárulást.
2017. szeptember 29., 13:05

Nincs áttörés a római-parti gát ügyében
Továbbra is az eredeti terveket támogatja a főváros, az alternatívát elvetették. Népszavazásról később döntenek.
2017. szeptember 27., 10:34

Újabb vízimérnökök a Római mobilgát ellen
Szerintük a tervezett part közeli mobilgát a jelenleginél kockázatosabb és jelentősen rontja a part természetes jellegét is.
2017. szeptember 26., 17:31

Leállítják a fővárosi Galvani híd tervezését
A pesti kapcsolódó úthálózat hátrányosan befolyásolja a településszerkezetet, fejlesztési lehetőségeket.
2017. szeptember 20., 11:59

Tarlós mégsem akar népszavazást a Rómairól

Soha nem mondtam, hogy lesz népszavazás a Római-part árvízvédelme ügyében, gyakorlatilag az egész magyar sajtó félreértelmezte a szavaimat, közölte.
2017. szeptember 19., 13:00

Fáklyás felvonulás volt a Római-partért, a fakivágások és a mobilgát ellen
https://video.atlatszo.hu/2017/09/18/faklyas-felvonulas-volt-a-romai-partert-a-fakivagasok-es-a-mobilgat-ellen/
2017. szeptember 18.

Emberkísérlet a Római-parton
http://recity.hu/emberkiserlet-romai-parton/
2017. szeptember 15.

Tarlós népszavazást kezdeményez a római-parti gátról
Szerinte nem szakmai vita folyik az ügyben.
2017. szeptember 11., 21:02

Még a zsidózás után is a Római-parti mobilgát védőinek áll feljebb
https://24.hu/belfold/2017/09/11/meg-a-zsidozas-utan-is-a-romai-parti-mobilgat-vedoinek-all-feljebb/
2017. szeptember 11.

Kutatás: a többség nem akar part menti mobilgátat a Rómain
A megkérdezettek 59 százaléka inkább a parttól beljebb fejlesztené a gátat - derül ki a Závecz Research friss kutatásából.
2017. augusztus 31., 10:43

Népszavazás nem lesz, konzultáció igen a Római-partról
A III. kerület az érintett 15 ezer lakó véleményét várja, Tarlós szerint választási kampányízű a húzás.
2017. augusztus 29., 18:49

A Rómaira mobil gátat tervező cég három éve kudarcot vallott a hasonló visegrádi védmű tervezésével

https://atlatszo.hu/2017/08/29/a-romaira-mobil-gatat-tervezo-ceg-harom-eve-kudarcot-vallott-a-hasonlo-visegradi-vedmu-tervezesevel/
2017. augusztus 29.

Visegrádnál már hibázott a Római-parti gát tervezője?
A Tér-Team által tervezett földművet elmosta a Duna, és mulasztás miatt majdnem baleset történt.
2017. augusztus 29., 16:03

Ha valaki árterületre épít, nem jár neki mobilgát – Hatástanulmány a Római-part árvízvédelméről
https://pestisracok.hu/ha-valaki-arteruletre-epit-nem-jar-neki-mobilgat-hatastanulmany-romai-part-arvizvedelmerol/
2017. augusztus 26.

Újabb alternatív javaslat a Római-part árvízvédelmére
https://blog.atlatszo.hu/2017/08/ujabb-alternativ-javaslat-a-romai-part-arvizvedelmere/
2017. augusztus 26.

Tarlós: Tőlem kell félteni a Római-partot?
http://www.blikk.hu/aktualis/politika/tarlos-tolem-kell-felteni-a-romai-partot/1xffsze
2017. augusztus 25.

Nem tartható helyi népszavazás a római-parti mobilgátról
A Fővárosi Választási Bizottság szerint törvényes volt a főváros határozata, úgyhogy nem támadható. A Kúria még dönthet másképp.
2017. augusztus 25., 12:06

Szakprofesszor: Kalandorság a mobilgát a Római
Számos kockázata van a Római-partra tervezett mobilgátnak egy friss tanulmány szerint, benyújtottak egy alternatív javaslatot.
2017. augusztus 25., 11:30

Római-parti mobilgát: Tarlós István nem szeretne "egy új Bős-Nagymaros ügyet előállítani

http://www.kisalfold.hu/belfold_hirek/romai-parti_mobilgat_tarlos_istvan_nem_szeretne_egy_uj_bos-nagymaros_ugyet_eloallitani/2530653/
2017. augusztus 25.

A mobil gátnak nem a parton, hanem a jelenlegi védvonalon van a helye
https://atlatszo.hu/2017/08/24/a-mobil-gatnak-nem-a-parton-hanem-a-jelenlegi-vedvonalon-van-a-helye/
2017. augusztus 24.

A Római-part büféiben így néznek ki a tálcák mostanában
2017. augusztus 21., 15:26

Fordulat jöhet a Római-part ügyében – vízügyi szakértők nyílt levélben fordulnak a főpolgármesterhez
https://atlatszo.hu/2017/08/18/fordulat-johet-a-romai-part-ugyeben-vizugyi-szakertok-nyilt-levelben-fordulnak-a-fopolgarmesterhez/
2017. augusztus 18.

Civilek szedték össze a szemetet a Római-parton
2017. július 3., 13:48

Együtt: Környezetromboló a római-parti mobilgát
http://mandiner.hu/cikk/20170629_egyutt_kornyezetrombolo_a_romai_parti_mobilgat
2017. június 29.

Már idén elkezdhetik a római parti mobil gát építését
https://www.nlcafe.hu/ezvan/20170626/mobilgat-romai-part-epitkezes-utemterv/
2017. június 26.

A mobilgát árának harmadából, a környezet szétverése nélkül oldaná meg a Római-partot egy mérnökcsoport
https://mfor.hu/cikkek/vallalatok/A_mobilgat_aranak_harmadabol__a_kornyezet_szetverese_nelkul_oldana_meg_a_Romai_partot_egy_mernokcsoport.html
2017. június 20.

Elindulhat a Római-parti gát engedélyezése

https://www.lokal.hu/2017-06-elindulhat-a-romai-parti-gat-engedelyezese/
2017. június 14.

Zöld lámpát kapott a Római-parti mobilgát
http://www.origo.hu/itthon/20170614-elfogadtak-a-romai-parti-mobilgat-tervet.html
2017. június 14.

Indulhat a római-parti mobilgát engedélyeztetése
A fővárosi közgyűlés zöld jelzést adott a terveknek, a tiltakozó zöldek meg pirosat.
2017. június 14., 11:51

Tarlós a szocik segítségével kivégezte a Római-partot
http://reflektor.blog.hu/2017/04/05/tarlos_a_szocik_segitsegevel_kivegezte_a_romai-partot
2017. június 5.

Budapesten van egy remek, vízen úszó mozi. Kár, hogy idén nézhettek benne utoljára filmet
2017. május 15., 10:51

Kockázatelemzés nélkül szavaztatta meg Tarlós a mobilgátat
A Rómaira eleve úgy írhatták ki a megbízást, hogy csak a Duna-part jöhessen szóba.
2017. május 11., 19:59

Újabb csónakház tűnik el a Római-parton
Kiürítették, a Magyar Kajak-kenu Szövetség visszaadta az államnak, két és fél év múlva bármi épülhet a helyén. Pedig nagy tervek voltak a csónakházzal.
2017. április 24., 18:00

Kiválasztották a mobilgát nyomvonalát a Római-parton – a Greenpeace tovább küzd
https://www.nlcafe.hu/szabadido/20170405/romai-part-mobilgat-duna-parti-nyomvonal/
2017. április 5.

Megszavazták a Római-parti mobilgátat
A fővárosi közgyűlés az ülésre összegyűlt civil tiltakozók ellenében a part menti nyomvonalat fogadta el. Két és fél évig zárva lesz a Lánchíd és az Alagút.
2017. április 5., 12:49

Vakon döntenek a fővárosi képviselők a Római-part sorsáról

https://blog.atlatszo.hu/2017/04/vakon-dontenek-a-fovarosi-kepviselok-a-romai-part-sorsarol/
2017. április 4.

A római parti mobilgát nemcsak ronda lesz, de veszélyes is
https://444.hu/2017/04/04/a-romai-parti-mobilgat-nemcsak-ronda-lesz-de-veszelyes-is
2017. április 4.

Fordulat a római-parti mobilgát ügyében?
https://www.napi.hu/magyar_gazdasag/ujabb_fordulat_a_romai-parti_mobilgat_ugyeben.632959.html
2017. április 4.

A Greenpeace Magyarország állásfoglalása a Római-part és a Csillaghegyi-öblözet árvízvédelméről
http://www.greenpeace.org/hungary/hu/sajtokozpont/A-Greenpeace-Magyarorszag-allasfoglalasa-a-Romai-part-es-a-Csillaghegyi-oblozet-arvizvedelmerl/
2017. március 27.

Tüntetés a Városháza előtt a Római-partért
A demonstrálók petícióhoz gyűjtenek aláírásokat, hogy ne a parti fövenyen, hanem egy utcával beljebb épüljön a gát.
2017.március 27. 18:55

Nyilvános az összehasonlító elemzés, amely eldöntheti a Római-part sorsát
https://atlatszo.hu/2017/03/16/nyilvanos-az-osszehasonlito-elemzes-amely-eldontheti-a-romai-part-sorsat/
2017. március 16.

Összellenzéki népszavazás jöhet a római-parti mobilgátról
2017. március 13. 17:21

Továbbra sem tudni, milyen és mekkora gátat építtetne Tarlós a Római-parton
https://444.hu/2017/03/09/tovabbra-sem-tudni-milyen-es-mekkora-gatat-epitettne-tarlos-a-romai-parton
2017. március 9.

A környezetvédelemi hatóság lelkesen tapsol, hogy a Városligetben 350 parkolós mélygarázs épül a közlekedési múzeumhoz
https://444.hu/2017/03/07/a-kornyzetvedelemi-hatosag-lelkesen-tapsol-hogy-a-varosligetben-350-parkolos-melygarazs-epul-a-kozlekedesi-muzeumhoz
2017. március 7.

Spät Judit nyílt levele Tarlós Istvánnak és Bús Balázsnak
https://egyuttpart.hu/spat-judit-nyilt-levele-tarlos-istvannak-es-bus-balazsnak/
2017. március 7.

A lakosság hangot ad – „társadalmi vita" a Rómaira tervezett mobilgátról
https://blog.atlatszo.hu/2017/03/a-lakossag-hangot-ad-tarsadalmi-vita-a-romaira-tervezett-mobilgatrol/
2017. március 7.

Parázs hangulat a római-parti mobilgátról tartott fórumon
Nem volt jó mobilgátbarát mérnöknek lenni hétfő este Békásmegyeren.
2017. március 7. 07:10

Kajakosok, horgászok és napágyak az óbudai Főtéren. Vidám februári strandhangulatban tiltakoztak a Római-part kinyírása ellen
2017. február 21. 16:28

Gát a Római – Nagy irtás jöhet
http://pestibulvar.hu/2016/11/30/gat-a-romain-nagy-irtas-johet/
2016. november 30.

Tarlós leállíttatta a munkát a Római-parton
Egy civil szervezet megszerezte a kivitelezői szerződést, ami alapján már a gáttervek elkészülte előtt feltúrták volna a talajt.
2016. november 30. 16:29

A Római-part és a mobilgát: önként tesszük tönkre Budapest egyik kincsét?
https://www.szeretlekmagyarorszag.hu/a-romai-part-es-a-mobilgat-onkent-tesszuk-tonkre-budapest-egyik-kincset/
2016. október 20.

Tarlós megköszönheti a civileknek, hogy nem épített eddig gátat
https://video.atlatszo.hu/2016/10/10/tarlos-megkoszonheti-a-civileknek-hogy-nem-epitett-eddig-gatat/
2016. október 10.

A mobilgát nem fog megépülni! – A Római parton dolgozó aktivistákkal beszélgettünk
http://kettosmerce.blog.hu/2016/10/06/a_mobilgat_nem_fog_megepulni_a_romai-parton_dolgozo_aktivistakkal_beszelgettunk
2016. október 6.

Hatalmas ingatlanmutyit véd a római-parti mobilgát, annyi milliárdot tesznek zsebre, amennyit mi kifizetünk
http://nol.hu/belfold/romai-part-mobilgat-ingatlan-mutyi-tarlos-istvan-1634895
2016. október 5.

Tüntetés után, döntés előtt: mi várható a Rómain?
https://blog.atlatszo.hu/2016/10/tuntetes-utan-dontes-elott-mi-varhato-a-romain/
2016. október 5.

Római-parti gát: ingatlanmutyit kiált Jávor Benedek
Tarlós szerint a képviselő nem nevez meg ingatlantulajdonosokat, nem tesz feljelentést, csak összevissza vagdalkozik.
2016. október 5. 17:54

Most kéne abbahagyni? A főpolgármester rugalmas elszakadása a római-parti mobilgát-koncepciótól
https://atlatszo.hu/2016/09/26/most-kene-abbahagyni-a-fopolgarmester-rugalmas-elszakadasa-a-romai-parti-mobilgat-koncepciotol/
2016. szeptember 26.

Római-part: ingatlanmutyi a mobilgát mögött
http://javorbenedek.blog.hu/2016/09/09/romai_part_ingatlanmutyi_a_mobilgat_mogott
2016. szeptember 9.

Népszavazás dönthet a római-parti mobilgátról
Azt nem árulta el Tarlós, hogy a kerület vagy Budapest szavazhatna.
2016. július 13. 06:47

Értéknövekedési adót vetnek ki a Római-parton

Tarlós István bejelentette, hogy a mobilgát megépülése után helyi adó fognak kivetni az értéknövekedés miatt a hullámtérben élőkre.
2016. június 10. 12:16

Itt vannak a római-parti mobilgát tervei

Hosszabb lesz, drágább lesz, magasabb lesz, több elemből áll majd, mint eredetileg tervezték. Kétféle partfeltöltés lehet: kőszórásos és Gabion-hálós.
2016. május 26. 10:23

Tényleg nyomasztó kőszórássá alakítják az egész Római-partot

https://444.hu/2016/05/26/tenyleg-nyomaszto-koszorassa-alakitjak-az-egesz-romai-partot
2016. május 26.

Elkészültek a római-parti gát tervei

Egy nagyobb, drágább árvízi védmű lesz, mint korábban tervezték, és fákat kell majd kivágni a Duna-parton.
2016. május 19. 12:43

Nagy a titkolózás a Római-part mobilgátja körül

Az érintettek már csak a kész tervet ismerhetik meg.
2016. május 10. 08:06

Már izzítják a láncfűrészeket Budapesten

Kétezer fa teljes létbizonytalanságban, a civilek tüntetnek, az ombudsman óvná a zöldfelületeket.
2016. április 23. 07:19

Tarlós: Tőlem ne féltse senki a Római-partot

Azt ígéri: szebb lesz a partrendezés után.
2016. április 22. 09:54

Eldőlt: 1500 fát vágnak ki a Római-parton

Tarlós legyőzte a zöldterületet féltő civileket, 10 milliárdból építi fel 2019-re a vitatott mobilgátat.
2016. április 16. 12:21

Római-parti mobilgát: a legdrágább ajánlat nyert

A közbeszerzési bizottság MSZP-s elnöke szerint túl nagy súlyt kaptak szubjektív szempontok. Jövőre kezdődhet a kivitelezés.
2015. szeptember 26. 10:15

Az Exclusive Best Change vezéréhez került a római-parti kísértetüdülő
Lakások épülhetnek benne vagy étterem, esetleg továbbadják. Bónusz: exkluzív és sikamlós sztorik az egykori Postás üdülő történetéből.
2015. július 19. 24:43

Életre kelt a római-parti kísértetüdülő
Borzongani vágyó párok és mogorva hajléktalanok járnak az üvegtörmelékes szellemházba, egy titokzatos munkás mindeközben falat bont.
2015. július 19. 21:43

Tarlós: Illés nyilatkozata frusztrált és ostoba
A főpolgármester a volt államtitkár telekspekulációs sejtetése után fakadt ki.
2015. január 28. 10:51

Lefújták a római-parti mobilgát építését
De csak azért, hogy a főváros még magasabb, még hosszabb mobilgátat építsen a Duna-partra.
2015. január 7. 15:55

Két év múlva lesz mobilgát a Rómain
Legalább is Tarlós új tervei szerint. Hosszabb szakaszt védenének, mint eddig tervezték.
2014. július 10. 15:20

Római-part: nem lesz fakivágás, de épülhet mobilgát
Váratlanul nyilvánosságra hozták a mindent eldöntő tanulmányt. Tarlósnak vagy a partot féltő civileknek lesz igazuk?
2014. július 9. 12:08

Római-part: elnapolták a fakivágást
Nem dönthet saját magáról az óbudai önkormányzat, a II. kerület dönthet a parti fákról.
2014. június 28. 09:35

Körbefutjuk a Balatont: edzés a Római-parton

Körbefutjuk a Balatont, amire javában edzünk. Közel legyen, a hangulat a lényeg, körözni vagy nem körözni? A Római-parton is kipróbáltuk az edzést.
2014. május 22. 16:27

Szétbarmolják a Kőkertet a látogatók
Bottal verik szét a római-parti kőszobrokat, az alkotó próbál rászólni az idős nénikre is, de hiába.
2014. március 10. 11:07

Tarlós István az Index hazugságairól tartott sajtótájékoztatót
A római-parti mobilgátas cikkünket ismertette pontról pontra a sajtóval. Nézze meg, kinek volt igaza.
2013. szeptember 16. 18:35

Csak a Római-partig jutottak a tutajosok
Pedig a négy külföldi úticélja Románia volt.
2013. szeptember 15. 14:17

Kórokozók bukkantak fel a dunai árvíz után
A Római-partért Egyesület a grazi egyetemnek küldött mintákat, és most ezzel lobbiznak a gátért.
2013. szeptember 11. 13:13

Népszavazás a Római-parti gátról
Tarlós nem a katasztrófaturisták összehangolt véleményére kíváncsi, hanem a helyi lakosságéra.
2013. szeptember 3. 17:29

A tarlósisták alulmaradtak a Római-parton
Az emberek 94 százaléka nem akar mobilgátat, derült ki a kérdőív eredményeiből. A főváros elindított az engedélyezési folyamatot.
2013. augusztus 29. 11:46

Kérdőívvel nyomulnak a római-parti civilek
A civilek kérdőívvel térképezik fel, ki mit szeretne a csinálni a mobilgáttal. Töltse ki!
2013. augusztus 28. 15:27

Tarlós szerint az MTA is mobilgátat akar a Rómaira

A főpolgármester sajátos hangnemben nyilatkozott a mobilgát kritikusairól. Mindenképpen megépítik.
2013. június 12. 17:01

Római-part: én a selymes durbincsokkal vagyok
http://mandiner.blog.hu/2013/02/21/romai-part_en_a_selymes_durbincsokkal_vagyok
2013. február 21.

Vasárnap éjjel a Rómain
Kétszázan őrzik a gátat, minden kihalt, néhány lakó csónakkal jár haza. Tetőzés, szinte élőben.
2013. június 10. 00:25

Tarlós nem érti, mi az, hogy átszakad a gát
A főpolgármester szerint nem állítják le a római-parti gát építését, de megvárják az MTA véleményét.
2013. május 31. 12:13

Először úgy kezeljük a mobilgátat, mintha nem is lenne
A főváros a római-parti mobilgát felépítése után is kitelepít nyolc méter feletti vízállásnál.
2013. május 30. 19:26

Bírálta a mobilgátat az ombudsman-helyettes
Megkérdőjelezte a Római-partot átalakító beavatkozás szükségességét Szabó Marcel.
2013. május 21. 17:57

Filléres magyar mobilgát lehet a megoldás a Rómain?
A most szabadalmaztatott olcsó sátorgátat a svédek már használják, Magyarországon a kutyát se érdekli. Pedig a Római-parton is jó lehet.
2013. május 8. 12:18

A főváros szerint hülye, aki komolyan veszi
Még az állatok is meg vannak tévesztve, a Római-part nem az, aminek látszik.
2013. április 26. 10:20

A Római-parti erdő valójában gyom

A főváros elismerte, hogy mennyi fát vágnak ki, de szerintük ez így pont jó.
2013. április 25. 15:48

435 fát vágnak ki a Római-parton
De áldozatul eshet további ezer – derül ki egy civilek által megszerzett friss fővárosi tervből.
2013. április 24. 16:19

Tiltakozás a tervezett Római parti mobilgát ellen
A Párbeszéd Magyarországért fővárosi politikusai láncfűrésszel demonstrálták a tervezett pusztítást.
2013. február 20. 15:39

Védetté nyilvánítanák a Római-partot
A minisztérium támogatja, de a mobilgátpárti fővárostól függ a döntés.
2013. február 19. 12:21

Hárommilliárd forint közpénzből pusztítjuk el Buda utolsó természetközeli Duna-partját, hogy néhány szabálytalanul épült ingatlan tulajdonosának kedvébe járjunk
A Római-part sorsáért aggódó hangok már évekkel ezelőtt megszólaltak az Urbanistán, de akkor úgy tűnt, a forráshiány a part védőinek kedvez.
2013. február 18. 07:39

A főváros gátat épít a Római-partra
A védmű várhatóan még ebben az önkormányzati ciklusban elkészül, a tervekről később döntenek.
2011. június 8. 16:03

Az ígéretek gátja
http://valasz.hu/itthon/az-igeretek-gatja-30711
2010. július 22.

Mi lesz a Római-parttal? Tiltakozást szerveznek a kemping beépítése ellen

Többen is szóltatok, írtatok, hogy nincs minden rendben a Rómain.
2009. július 1. 09:34

Mobilgát bekerülési költsége
http://www.romaipartert.hu/mobilgat/mobilgat.pdf
2007. június 29.

2. számú melléklet

Hatósági engedélyek, állásfoglalások

KÖZÉP-DUNA-VÖLGYI KÖRNYEZETVÉDELMI,
TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG

Kérjük, válaszában hivatkozzon iktatószámunkra!

Ikt. sz.: KTVF: 1314-1/2013.

Előadó: dr. Reich Brigitta
Niedermayer József

Tárgy: Budapest III. kerület, Nánási út – Királyok útján húzódó árvízvédelmi fővédvonal H. 3814-2/1978. számú vízjogi üzemeltetési engedélyére vonatkozó közérdekű bejelentés és közérdekű adat megismerése iránti igény - tájékoztatás

T. Címzett!

Hivatkozva T. Címzett 2012. október 15. napján kelt - a Buda-Észak árvédelmi szakasz H.3814-2/1978. számú vízjogi üzemeltetési engedély felülvizsgálatára és visszavonására irányuló - közérdekű bejelentésére az alábbiakról tájékoztatom:

Árvízvédelmi, műszaki szempontból T. Címzett beadványban szereplő, a Nánási út – Királyok útján húzódó árvízvédelmi fővédvonalra („nyúlgát") vonatkozó műszaki adatok helytállóak.

A Nánási út – Királyok útján húzódó védmű a Buda-Észak árvízvédelmi szakaszon fővédvonal besorolású, amelyre a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság H.23.096/1984. számon módosított, H.3814-2/1978. számú határozatban (vízikönyvi száma: D.2/1/279.) vízjogi üzemeltetési engedélyt adott ki. A jelenlegi engedélyes Budapest Főváros Önkormányzata (1052 Budapest, Városház u. 9-11.), de a tényleges árvízvédekezést a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. (1087 Budapest, Asztalos S. u. 4.) végzi.

A Nánási út – Királyok útján húzódó védmű *a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról* szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet 1. számú mellékletében megadott paramétereknek (koronaszélesség és rézsűhajlás tekintetében) nem felel meg. Ezen kívül az MÁSZ+1,30 m magassági kiépítés sem biztosított. Az árvízvédelmi töltés a kapubejárók és az utcák miatt több helyen megszakad, ún. kulisszanyílások kerültek kialakításra, amelyeket az árvízvédekezéskor le kell zárni.

Az előző pont alapján a meglévő védmű védképessége önmagában nem elégséges. Ennek figyelembe vételével - a hivatkozott vízjogi üzemeltetési engedély indokolása szerint is-, MÁSZ- körüli vízállások esetén a védekezés komoly erőfeszítéseket követel; illetve bizonyos szakaszokon, helyszíni védekezés keretében a töltés erősítése, megtámasztása is szükséges.

A földgát alatt korábban közműveket is elhelyeztek, ezzel szemben *a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról* szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének 1.4.4. pontja szerint árvízvédelmi töltést nyomóvezetékkel 10 m-en belül tilos megközelíteni, tehát a víznyomócső és a gázvezeték elhelyezése nem felel meg az előírásoknak. A jelenlegi állapot magában rejti a havária lehetőségét.

Levelezési cím: 1447 Budapest, Pf.: 541 E-mail: kozepdunavolgyi@zoldhatosag.hu
Telefon: 478-44-00, Telefax: 478-45-20 Honlap: http://kdvktvf.zoldhatosag.hu
Zöld Pont Iroda: 1072 Budapest, Nagydiófa u. 10-12.
Ügyfélfogadás: hétfőtől csütörtökig: 9^{00} – 16^{00}-ig, péntek: 9^{00} – 12^{00}-ig
Ügyintézői ügyfélfogadás: hétfő, szerda: 9^{00} – 12^{00}, 13^{00} – 16^{00}-ig, péntek: 9^{00} – 12^{00}-ig

A H.3814-2/1978. számú vízjogi üzemeltetési engedély alapján a Buda-Észak I. árvízvédelmi szakaszhoz tartozó Nánási út – Királyok útján húzódó földtöltés a fővédvonal szerepét tölti be. Szükséges lenne azonban a védmű megerősítése, illetve új nyomvonalra történő áthelyezése, vagy a közművek áthelyezése annak érdekében, hogy megfeleljen a jogszabályi előírásoknak és a védképessége is megfelelő legyen.

A tárgyi közérdekű bejelentésben kifogásolják, hogy az árvízvédelmi fejlesztés tervezetten mobil gát építésével, a Duna parton fog megvalósulni. A mobil gát a hullámtéri ingatlanok védelmét fogja biztosítani, ugyanakkor a jelenlegi fővédvonal megerősítése elmarad. A tervezett mobil gát nem fogja kiváltani a jelenlegi fővédvonalat, ezért a mentett oldalon lévő lakosság árvízi biztonsága a mértékadó árvízszintet megközelítő, vagy meghaladó vízállások esetén nem fog javulni.

Mindezek alapján a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség mérlegeli a vízjogi üzemeltetési engedéllyel kapcsolatos további intézkedéseket.

Felhívom figyelmét, hogy Budapest Főváros Önkormányzata tájékoztatása szerint árvízvédekezési tevékenységét a 47/1994 (VIII.1) sz. Főv. Kgy. rendelet szabályozza. E rendelet 1. § (2) bekezdése kimondja, hogy a Fővárosi Önkormányzat árvízvédekezési tevékenysége a fővédvonalon belüli területekre terjed ki. A fővédvonal nyomvonala a Római partot érintően a Nánási úton és a Királyok útján húzódik. Az ettől a vonaltól a Duna irányában lévő terület hullámtérnek minősül, Budapest Főváros Önkormányzata pedig az előzőek szerint csak az ún. mentett oldali terület védelmét biztosítja (a Rómaifürdő területe a Nánási úton húzódó I. rendű védvonal mentett oldali részén helyezkedik el).
A 47/1994 (VIII.1) sz. Főv. Kgy. rendelet 2. § (5) és (6) bekezdése lehetőséget biztosít a hullámtérben élő lakosoknak, valamint az ott működő intézményeknek, hogy önálló védekezésük elősegítéséhez a főpolgármester, főjegyző, illetve a csatornázási szolgáltatást nyújtó szervezet (Fővárosi Csatornázási Művek Zrt.) útmutatását igényeljék.

Kérem levelem szíves tudomásul vételét.

Budapest, 2013. január 21.

Dolla Eszter
igazgató
megbízásából:

dr. Mohácsi-Tóth Péter s. k.
osztályvezető

Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 1 Budapest

A kiadmány hiteléül

Osztályvezető

Kapják:
Ügyintézői utasítás szerint

Középdunavölgyi Vizügyi Igazgatóság
mint I. foku vizügyi hatóság
Budapest, VIII. Rákóczi ut 41. szám
Telefon: 131-690

Szám: H.3814-2/1978.

Előadó: Pohorelli Ildikó/Gné

Tárgy: Buda-Észak árvédelmi szakasz vizjogi engedélye.

Vksz.: D.2/1/279.
Nysz.: -

H A T Á R O Z A T

1./ Bp. Fővárosi Tanács VB. Közmü- és Mélyépitési Főigazgatósága kérelmezőnek /cim: Bp. V., Városház u. 9-11./

v i z j o g i e n g e d é l y t

adok a 2. pontban felsorolt vizilétesitmények

üzemeltetésére.

2./ Elvégzett vizimunkálatok, megépitett vizilétesitmények:

Buda-Észak I. árvizvédelmi szakasz elhelyezkedése:

0+020 szelv. kezdődik a Barát patak jobb partján, Budapest és Budakalász határán, végződik a 7+200 töltés szelvénynél a Bogdáni utnál. Itt csatlakozik a II. árvédelmi szakaszhoz.

0+000-0+719	t. szelv. között	föld töltés
0+719-1+517	- " -	betonfal /keritès/
1+517-3+522	- " -	földtöltés
3+522-4+880	- " -	földtöltés
4+880-5+073	- " -	MÁV töltés
5+073-6+800	- " -	téglafal /Gázgyár területén/
6+800-7+200	- " -	magaspart

A védelmi szakaszhoz tartozik még:

Barát patak jobbparti árvizvédelmi töltés
1.o7o fm hosszu

Aranyhegyi patak jobbparti árv. töltés
1.77o fm hosszu
/MÁV tölt./

. / .

Aranyhegyi patak balparti árv. töltés 1.800 fm hosszu
Óbudai szigetet védő 2.900 fm hosszu árv.vonal

Védelmi szakasz hossza összesen 14.740 fm

Mütárgyak:

II/1. jelü téglagyári árok zsilipje:

Rendeltetése: Csapadékviz bevezetés a Barát patakba.

Mérete és anyaga: 80/110 vasbeton.

Elzárószerkezet: Mentett és vizoldalon dupla elzárási lehetőség. Vastábla, fogaslétrás felhuzó szerkezettel, kétsoros betétpallós elzárás.

Szelv.szám: Barát patak jobbparti töltés 0+617 szelv.

Küszöbszint: 102,70 m A.f.

Magas dunai vizállás esetén szivattyuzás szükséges.

I/3. jelü Barát pataki zsilip:

Rendeltetése: Magas dunai vizállás esetén a visszaduzzasztás megakadályozása.

Anyaga: 4 m nyilásszélességü vasbeton gyaloghid.

Elzárószerkezet: kétsoros betétpallós elzárás.

Szelv.szám: Barát pataki jobb parti töltés o+ooo szelv. Barát patak o+360 szelv.

Küszöbszint: 101,12 m A.f.

I/7. jelü Csillaghegyi árok torkolati zsilipje

Rendeltetése: Csapadék és belviz bevezetés.

Mérete és anyaga: 100 Ø beton

Elzáró szerkezet: acéltábla, fogaslétrás felhuzó szerkezet.

./.

Szelv.szám: o+977 töltés szelv.

Küszöbszint: 99,97 m A.f.

Magas dunai vizállás esetén szivattyus átemelés, Szivattyuházba beépitett 1 db 6"-os csatlakozásu elektromos szivattyuval átemelendő vizmennyiség 40 l/sec.

I/100 jelü Rozgonyi Piroska utca kiömlő

Rendeltetése: Egyesitett rendszerü csapadék bevezetés.

Anyaga: Kiömlő beton és acélcső. 40 Ø

Elzáró szerkezet: Nánási ut és Rozgonyi u. sarkán acéltábla, fogaslétrás felhuzó szerkezettel. Nánási u. és Kalászi u. sarkán tolózár. 300 Ø.

Szelv.szám: 3+926 töltés szelv.

Küszöbszint: 98,33 m A.f.

Nánási uton zsilipaknában MOBA állomás 1 db CP.3200 tipusu szivattyu.

Ezen kivül mobil szivattyu beállitására is lehetőség van. Átemelendő vizmennyiség 120 l/sec.

I/117. jelü BM üdülő /Nánási u./ csapadékviz kiömlő

Rendeltetése: BM üdülő csapadékviz és fürdőmedence viz elvezetés. /Aranyhegyi árok/

Anyaga: Betoncső 80 Ø

Elzáró szerkezet: acéltábla, fogaslétrás felhuzó szerkezettel, kétsoros betétpallós elzárással.

Szelv.szám: 4+779 töltés szelv.

Küszöbszint: 100,84 m A.f.

Mobil szivattyuzási lehetőséggel, 4"-os csatlakozással. Átemelendő vizmennyiség: 30 l/sec.

. / .

I/120 jelü, Lőpormalomi árok torkolati zsilip.

Rendeltetése: Belviz levezetés

Anyaga és mérete: Beton 60 Ø

Elzáró szerkezet: Acéltábla, fogaslétrás felhuzó-szerkezettel.

Szelv.szám: Aranyhegyi patak bal parti töltés o+688 szelv.

Küszöbszint: 101,58 m A.f.

Mobil szivattyuzási lehetőséggel, 4"-os csatlakozással. Átemelendő vizmennyiség: 30 l/sec.

I/125 jelü Zsófia u. /Schäffer zsilip/

Rendeltetése: Csapadék és belviz levezetés.

Anyaga és mérete : Beton 80 Ø

Elzáró szerkezet: acéltábla, fogaslétrás felhuzó szerkezettel.

Szelv.szám: Aranyhegyi patak bal parti árv. szakasz 0+919 szelv.

Küszöbszint: 101,66 m A.f.

Elektromos szivattyuzási lehetőséggel 6"-os csatlakozással. Átemelő vizmennyiség: 40 l/sec.

I/126 jelü Péterhegyi árok torkolati zsilip

Rendeltetése: Csapadék és belviz levezetés.

Mérete és anyaga: beton 80 Ø

Elzárószerkezet: Acéltábla, fogaslétrás felhuzó szerkezettel.

Szelv.szám: Aranyhegyi patak bal parti védvonal 1+272 szelv.

Küszöbszint: 102,18 m A.f.

. / .

I/142 jelü Benedek Elek utca csapadékvíz kiömlő

Rendeltetése: Egyesitett rendszerü csatorna kiömlő

Anyaga és mérete: beton 60/90 tojás szelvény.

Elzárószerkezet: acéltábla fogaslétrás felhuzó szerkezettel.

Szelv.szám: 6+570 töltés szelv.

Küszöbszint: 99,17 m A.f.

Szivattyuzási lehetőség: MOBA állomás 1 db CP 3200 tip. szivattyuval.
Ezen kivül mobil sziv. beállitása is lehetséges.
Átemelendő vizmennyiség: 120 l/sec.

I/143 jelü Mozaik utcai kiömlő és átemelő telep

Rendeltetése: Egyesitett rendszerü csapadékviz levezetés.

Anyaga és mérete: beton 180 Ø

Elzárószerkezet: 2 db acéltábla, fogaslétrás felhu szerkezettel, két-két soros betétpallós elzárással

Szelv.szám: 6+770 töltés szelv.

Küszöbszint: 97,62 m A.f.

Átemelés: átemelőtelep 2 db AGROFIL 500-E tipusu Ganz Mávag szivattyuval.

Q = 550 l/sec/db H = 5,5 m

3./ Engedélyes jogosult: jelen vizjogi létesitési engedély alapján a 2./ pont szerinti létesitmények üzemeltetésére, valamint az ehhez szükséges fenntartási munkák elvégzésére.

4./ Engedélyes köteles:

4,1 az engedélyt és mellékleteit állandóan az árvédemi szakasznál őrizni és azt az ellenőrzésre jogositott szervek felhivására bemutatni,

./.

4,2 az ellenőrzésre jogositott szervek Középdunavölgyi Vizügyi Igazgatóság által történő ellenőrzés előfeltételeit biztositani és az ellenőrzés lebonyolitásában közreműködni,

4,3 az engedélyes személyében tervezett változást a létesitmények átadásától számitott 8 napon belül a Középdunavölgyi Vizügyi Igazgatóságnak bejelenteni,

4,4 az engedélyes személyében tervezett változás esetén az engedélyt a létesitmények átadásakor a jogutódnak dijmentesen átadni,

4,5 tudomásul venni, hogy a jelen vizjogi engedély nem mentesit az egyéb hatósági engedélyek /hozzájárulások/beszerzésének kötelezettsége alól,

4,6 az engedélyezett létesitményt jókarban tartani, az engedélyezettől eltérő fenntartást, illetve a felujitást - amennyiben az nyomvonalváltozást vagy kapacitásbővülést eredményez - a munkálatok megkezdése előtt 2 példány tervdokumentációval bejelenteni és a kiadott engedély módositását kérni.

5./ Ezen engedély visszavonásig érvényes.
A vizügyi hatóság az engedélyt népgazdasági érdekből vagy az engedélyes kérelmére módosithatja, szüneteltetheti vagy visszavonhatja.

6./ Az engedélyes illetékmentes.

7./ Határozatom ellen annak kézhezvételétől számitott 15 napon belül az Országos Vizügyi Hivatalhoz cimzett, a Középdunavölgyi Vizügyi Igazgatóságnál 2 példányban benyujtandó fellebbezéssel lehet élni.

8./ Utasitom a vizikönyv vezetőjét, hogy az engedély adatait a D.2/1 vizikönyv 279. szám alatt vezesse be.

9./ Határozatom alapját képező tervmellékletek:

1 db müszaki leirás
5 db helyszinrajz
4 db hossz-szelvény
1 db keresztszelvény
1 db mütárgy- és részletterv /zsilip könyv/
2 db egyéb

./.

I N D O K O L Á S

A Főv. Tanács VB. Közmü- és Mélyépitési Főigazgatósága engedélyes a Buda-Észak árvédelmi szakaszra vizjogi engedélyt kért. A kérelemből és mellékleteiből megállapitottam, hogy a megépitett vizilétesitmények és az elvégzett vizimunkák az 1964. évi IV. tv. előirásainak megfelelnek,

Szakvéleményt adó szerv neve	Szakvélemény kelte	Szakvélemény saját száma
VIZIG	1978.VI.22.	915/1978. ÁFO

Előbbi szerv kikötéseit az engedélyben előirtam.

Engedélyezett árvédelmi szakasz jellemzői:

A fővédvonalra előirt mértékadó árvizszint +1,33 m-es biztonság 5,100 fm-en nincs meg, 5-60 cm hiányok is vannak.

A 0+788-4+755 szelv. között /Vöröshadsereg u. - Nánási u./ 64 helyen megszakad az árvizvédelmi töltés, kapubejárók, utcák miatt. Ezek lezárása árvizvédekezéskor szükség szerint bányából szállitott földdel történik.

A védvonalon esetleges mértékadó árvizszint körüli vizállás esetén a védekezés komoly erőfeszitéseket követel.

Jelenleg folyamatban van a Barát-patak és a Munkácsi u. között a Duna parton uj árvizvédelmi töltés épitése.

Tervezés alatt áll a Munkácsi u. és Aranyhegyi patak közötti szakaszon szintén a Duna parton létesitendő árvizvédelmi töltés. Ezen létesitmények megvalósulása teljes mértékben megváltoztatja ezen terület árvizvédelmét.

Ármentesitésre kerül a jelenleg bevédetlen üdülőterület, békásmegyeri lakótelep is nagyobb biztonsággal fog rendelkezni.

A fenti uj árvizvédelmi töltés elkészültekor jelen engedély alapjául szolgáló tervet át kell dolgozni a megváltozott körülményeket figyelembevéve.

. / .

Addig is ezen védelmi szakasz karbantartására és biztonságának megtartására nagyobb gondot kell forditani.

A vizilétesitmény üzemeltetését az előbbi tv.29. §-a alapján engedélyeztem.

A határozatot kapják:

1./ Fővárosi Tanács VB. Közmü- és Mélyépitési Főigazgatóság, 1840. Bp. Városház u. 9-11.

2./ VIZIG Árvizvédelmi és Folyamszabályozási Osztály, Bp.

3./ VIZIG I. Szakaszmérnökség, Bp.XXI.,Kvassay zsilip

4./ VIZIG IV. Szakaszmérnökség, Bp.XIII.,Váci ut 208.

5./ VIZIG Vizgazdálkodás- fejlesztési Osztály, Bp.

6./ VIZIG Vizikönyv vezetője, Budapest.

Budapest, 1978. szeptember 27.

Somlói István s.k.
osztályvezető

A kiadmány hiteléül:

3. számú melléklet
OVF-VIZIG emlékeztető

(II)

EMLÉKEZTETŐ

Készült: A Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Igazgatóság Vízkárelhárítási Osztálya 2003. 02. 24-én tartott tárgyalásról.

Résztvevők:		
	Stimm Gábor	KÖVIZIG
	Perneczky Györgyi	FŐMTERV Rt
	Labossa Péter	FŐMTERV Rt
	Fleck Györgyné	BFVT Kft.

Tárgy: A főváros elsőrendű árvízvédelmi fővédvonalának városrendezési vizsgálata az ártéri területek hasznosítása szempontjából, a 46/1999.(III.18.) Kormányrendelet figyelembevételével.

A BFVT Kft. a tárgyi munkára Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal Főépítészi irodájától kapott megbízást. A BFTV Kft. a tervezéshez bevonta altervezőként a FŐMTERV-et, mint a fővárosi árvízvédelmi szakaszmérnöki dokumentációk készítőjét.
A tervezők megvizsgálták az elsőfokú védvonal és Duna között azokat a területeket, ahol a Fővárosi FSZKT beépítésre szánt területet jelöl. Ez Budán 10 db, Pesten 14 db területet jelent, plusz az óbudai szigeten és Háros szigeten is vannak jelenleg is beépült területek, melyeket az FSZKT zöldbeágyazott intézményi és különleges honvédelmi területbe sorol.
A vizsgált területeken részben jelenleg is van beépítés, néhány terület magasparton helyezkedik el, de a jelenlegi árvédelem nem elégíti ki az elsőfokú árvízvédelmi fővédvonal kritériumait.

A 46/1999.(III.18.) Kormányrendelet értelmezése szerint ezek a területek a Duna hullámterei, ahol építési engedélyt kiadni nem lehet, csak a védvonal áthelyezése után.

A tervezők ismertették a 26 területet, melyek problémáit a jelenlévők egyenként megbeszéltek.

A tervezők kérdésére a KÖVIZIG rögzíti, hogy a fővárosi elsőfokú védvonalnak a jelenleg érvényben lévő árvízvédelmi szakaszmérnöki dokumentációt tekinti, amelyet a KÖVIZIG-hez ilyen céllal hivatalosan benyújtottak, hogy ez pontosan milyen szakaszokra történt meg, annak kigyűjtésével jelenleg foglalkoznak,

A KÖVIG ismerve a 26 db érintett helyet kéri, hogy az elsőfokú védvonal áthelyezési javaslatok, a teljes Főváros területére egységesen legyenek kezelve, a terület és a közlekedési fejlesztésekkel együtt: A Duna távlati hidraulikai viszonyait számítógépes modellezéssel kell meghatározni, melyben a tervezett budai és pesti rakparti utak is szerepeljenek. A fenti vizsgálat alapján kizárhatóak azok a fejlesztések, melyeknek vízügyi, árvízvédelmi akadálya van. A többi terület bevédése, felhasználása elvileg lehetséges lesz.

A vizsgálati anyagot a tervezők a fentiek figyelembevételével állítják össze.

Összeállította: Fleck Györgyné

EMLÉKEZTETŐ

Készült: Az Országos Vízügyi Főigazgatóság Felszínivizek Főosztályán 2003. 03. 24-én tartott egyeztető tárgyalásról

Résztvevők:

Lenténé Karkus Márta	OVF
Labossa Péter	FŐMTERV Rt.
Fleck Györgyné	BFVT Kft.

Tárgy: A főváros elsőrendű árvízvédelmi fővédvonalának városrendezési vizsgálata az ártéri területek hasznosítása szempontjából, a 46/1999.(III.18.) Kormányrendelet figyelembevételével.

A BFVT Kft. a tárgyi munkára Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal Főépítészi irodájától kapott megbízást. A BFTV Kft. a tervezéshez bevonta altervezőként a FŐMTERV Rt-t, mint a fővárosi árvízvédelmi szakaszmérnöki dokumentációk készítőjét.
A tervezők megvizsgálták az elsőrendű fővédvonal és Duna között azokat a területeket, ahol a Fővárosi FSZKT beépítésre szánt területet jelöl. Ez Budán 10 db, Pesten 14 db területet jelent, továbbá az óbudai szigeten és Háros szigeten is vannak jelenleg beépült területek, a Népsziget beépíthetőségét jelenleg vizsgálja a Főváros.
A vizsgált területeken részben jelenleg is van beépítés, néhány terület magasparton helyezkedik el, de a jelenlegi árvédelem nem elégíti ki az elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal kritériumait.
A 46/1999.(III.18.) Kormányrendelet értelmezése szerint ezek a területek a Duna hullámterei, ahol csak közösségi vízisport és sporthorgászati építmények helyezhetők el. Állandó tartózkodásra szolgáló épületekre építési engedélyt kiadni csak az elsőrendű fővédvonal áthelyezése után, a védett területre lehet.
A tervezők a 27 terület problémáit vázlatosan, egyenként ismertették.
A tervezők kérdésére az OVF képviselője rögzíti, hogy a fővárosi elsőrendű fővédvonalnak a jelenleg érvényben lévő árvízvédelmi szakaszmérnöki dokumentációt tekinti, amelyet a Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Igazgatósághoz ilyen céllal hivatalosan benyújtottak, és ahol a Főváros szükség esetén védekezik.
Dél-Budán jogilag a XXII. ker. Nagytétényi út - Növény utcától a Sertéshizlaldáig a 26+550-31+050 fkm között a MÁV töltés az árvízvédelmi fővédvonal. A felmerült területfejlesztési igények ismeretében az OVF is célszerűnek tartja, hogy a 6-os út elsőrendű fővédvonallá való átminősítése jogi úton megtörténjen.
Továbbá egyetért a KDVI - kérésével, amely szükségesnek tartja az elsőrendű fővédvonal áthelyezési javaslatok egységes kezelését a Főváros teljes területén. Ehhez indokoltnak tartja, hogy készüljön el a Duna távlati hidraulikai viszonyait modellező számítógépes vízsgálat, melyben a fejlesztési területeken és a javasolt elsőrendű fővédvonal áthelyezésén kívül szerepeljenek a távlati alsórakparti utak nyomvonalai, illetve helyfoglalásai is.
Az OVF állásfoglalása a Duna mederrel kapcsolatban az alábbi:
Budapest területén a Duna meder és parti sávjainak pontos helye, valamint a földhivatali nyilvántartásba rögzített tulajdonviszonyok ismerete alapfeltétele a hullámtéri területek beépítését tartalmazó városrendezési terveknek, ezért a vizsgált teljes költség Budapest Fővárost, illetve kerületeit terheli.
A Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Igazgatóság a fenti tulajdoni adatokkal nem rendelkezik.
Az elkészült anyag hasznosítható folyógazdálkodási és hatósági tevékenységben. Ennek megfelelően és a teljes bekerülési költség ismeretében az OVF mérlegelni fogja hozzájárulását maximum 50% mértékig.
A vizsgálati anyagot a tervezők a fentiek figyelembevételével állítják össze.

Az emlékeztetőt összeállította: **Fleck Györgyné**

4. számú melléklet

Érdekvédelmi szervezetek

4. melléklet: Érdekvédelmi szervezetek a Római-Parton

Egyesületek

Aquincum-Mocsáros Egyesület
Civilek a Rómaiért Pjt
Maradjanak a FÁK a Rómain civil csoportosulás
- Védegyletet,
- VaLyót
- Rómaifürdő Telepegyesületet

Óvjuk meg a Római-part szépséges fáit
Római Partért Egyesület
Rómaifürdő Telepegyesület
Természetesen szeretjük a Rómait csoport
Védőszárny
Magánszemélyek:
- Balogh Kálmán
- Doroszlai Dénes

Sport egyesületek

- KSH-BMSK
- Külker Evezős Klub, Óbuda
- Multi Kajak-Kenu Klub
- Multi Szabadidő, Diák és Vízisport Egyesület
- Óbudai Sportegyesület
- Római Fürdő SE
- Római Teniszakadémia

5. számú melléklet

Jogszabályi háttér részletes áttekintése

5. melléklet: Jogszabályi háttér részletes áttekintése, valamint egy jogi blog elemzés

1. Jogszabályi háttér részletes áttekintése

A fővédvonallal, árvízvédelmi művekkel, a hullámtérrel, a vízkárelhárítási feladatokkal kapcsolatos főbb jogszabályok az alábbiak.

74/2014. (XII. 23.) BM rendelet a folyók mértékadó árvízszintjeiről

1. § (1) A folyók mentén és az azokba torkolló vízfolyások, csatornák visszatöltésezett szakaszain az **árvízvédelmi műveket**, továbbá a folyók nagyvízi medrét vagy az árvízvédelmi műveket keresztező, vagy a nagyvízi mederben elhelyezkedő építményt, vezetéket vagy egyéb létesítményt (a továbbiakban együtt: létesítmény) a folyókra jellemző hidrológiai viszonyok alapján, az 1. mellékletben meghatározott mértékadó árvízszintek figyelembevételével kell megtervezni, méretezni és megvalósítani.
(2) A mértékadó árvízszint a jégmentes árvíznek az 1%-os valószínűségű vízhozamából származtatott vízszint, amelyet hatévenként felül kell vizsgálni. A felülvizsgálatnak minden esetben meg kell előznie a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 17. § (3) bekezdésében előírt nagyvízi mederkezelési tervek felülvizsgálatát.
(3) Az 1. mellékletben meghatározott töréspontok közötti értékeket az egyenes arányosság módszerével kell kiszámítani.
(4) Az **elsőrendű árvízvédelmi műveknél** a magassági biztonságot valamennyi folyóra egységesen 1,0 méterben kell meghatározni. **Nagyobb magassági biztonsággal** kell számolni
a) az államhatárt alkotó vagy metsző védvonalakon – a szomszédos országokkal egyetértésben –, és
b) **Budapest**, Győr, Szolnok, Szeged, valamint az algyői olajmező és a Tisza-tó védvonalainál.
(5) Csökkentett biztonsági értékkel kell figyelembe venni a Lajta bal parti csatorna, az Ipoly, a Sió, a Nádor-csatorna és a Zala menti védvonalak kizárólag mezőgazdasági területeket védő szakaszait.
(6) A magassági biztonság mértékét folyó- és töltés-szakaszonként részletezve a 2. és a 3. melléklet tartalmazza.

2. melléklet a 74/2014. (XII. 23.) BM rendelethez
*A folyók árvízvédelmi **fővédvonalainak** magassági biztonsága*

1. DUNA

	A	B	C	D	E	F	G
1	**Bal parti védvonal**				**Jobb parti védvonal**		
2	**Fkm**	**Szelvény (km)**	**Magassági biztonság (m)**	**Megjegyzés**	**Szelvény (km)**	**Magassági biztonság (m)**	**Megjegyzés**
37	1629,00				3,108	1,0	Töltés vége
38	1629,00				31,330˅	1,3	Budapest belterület
39	1635,20	74,700	1,0	Töltés vége			

40	1635,20	29,100ˇ	1,3	Budapest belterület			
41	1642,30	20,150	1,3	Töltés vége			
42	1642,30	0,000	1,0	Töltés eleje (VIZIG kezelésben)			
43	1642,50	0,450	1,0	Töltés vége (VIZIG kezelésben)			
44	1642,50	19,750	1,3	Budapest belterület			
45	1648,90	2,759	1,3	Margitsziget (K-i oldal)	2,873	1,3	Margitsziget (Ny-i oldal)
46	1651,10	0,000^	1,3	Margitsziget (K-i oldal)	0,000^	1,3	Margitsziget (Ny-i oldal)
47	1657,00				2,240^	1,3	Budapest belterület
48	1660,60	0,000^	1,3	Budapest belterület			
49	1666,00				2,900	1,0	

223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

7. § (1) A területi vízügyi igazgatóság
a) ellátja a vizek kártételei elleni védelemmel, a vízkárelhárítással (árvíz- és belvízvédekezéssel, vízhiány kárelhárítással, valamint a vízminőségi kárelhárítással) összefüggő, jogszabályban meghatározott feladatokat, ennek keretében
aa) végzi az **elsőrendű árvízvédelmi létesítmények** fejlesztését és fenntartását, azokon a védekezést, az árvízmentesítést, ha az kettőnél több települést érint, továbbá a védelmi szakfelszerelés karbantartását és fejlesztését,
ab) irányítja és ellátja a vízkárelhárítás műszaki, igazgatási teendőit,
ac) tervezi, szervezi és szakmailag irányítja a védekezés területi feladatainak ellátását,
ad) irányítja a helyi önkormányzatok, valamint a vízitársulatok vízkárelhárítási tevékenységét, ebben a jogkörében eljárva – elrendelt védekezési készültség esetén – a vízkárelhárítási szakmai feladatok tekintetében utasítási jogkörrel rendelkezik,
ae) adatokat szolgáltat a helyi önkormányzatok számára a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő, a közigazgatási feladatok ellátásához szükséges tervek elkészítéséhez, vagy törvény felhatalmazása alapján elkészíti, felülvizsgálja a terveket,
af) összehangolja a védőművek építését, fejlesztését, továbbá lebonyolítja a beruházási tevékenységeket,
ag) végzi a vízhiány kárelhárítást az állami tulajdonú vízilétesítmények tekintetében,
ah) végzi a vízminőségi kárelhárítást, ideértve a tevékenység műveleti (operatív) irányítását, valamint – szükség és technikai lehetőség esetén – annak végrehajtását,
(2) A területi vízügyi igazgatóság **vagyongazdálkodási feladatai körében** fenntartja, üzemelteti és fejleszti az egyes állami tulajdonú vagyontárgyakat (medrek, **vízilétesítmények,** erdők), így különösen a vízrajzi törzshálózatot, illetve az állami alapfeladatokat ellátó vízrajzi üzemi hálózatot, a távlati ivóvízbázisok mérő- és megfigyelő rendszerét, az üzemeltetési monitorozó rendszereket, az ár- és belvízvédelmi létesítményeket, a vízelvezető műveket, az öntözési célú vízilétesítményeket, a vízépítési műtárgyakat, a vízlépcsőket, a folyók duzzasztott tereit, a vízelosztó- és többes rendeltetésű rendszereket, továbbá a vízkészlet-gazdálkodási feladatokat ellátó vízátvezető, vízpótló műveket.

83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról

1. Értelmező rendelkezések

1. § E rendelet alkalmazásában

5. *hullámtér:* a folyók, vízfolyások partvonala és az árvédelmi fővédvonal közötti terület;

6. *középső sáv:* a folyók hullámterében a védő erdősáv és a parti sáv közötti terület;

7. *levezető sávok:* a nagyvízi meder azon részei, amelyek az árvíz és a jég elvezetésében részt vesznek, ezek:

a) elsődleges levezető sáv: a nagyvízi meder azon része, ahol az árvízi vízhozamok és a jég a legkedvezőbb áramlási viszonyok mellett vonulnak le,

b) másodlagos levezető sáv: jelentősen részt vesz az árvizek levezetésében,

c) átmeneti levezető sáv: az árvizek által időszakosan elöntött területrész,

d) áramlási holttér: területrész, ahol nincs áramlás, de mint tározó térfogat szerepe van az árvizek levonulásában;

8. *mértékadó árvízszint:* az árvízvédelmi művek, valamint a folyók medrét, a hullámteret és a nyílt árteret keresztező építmények tervezésénél és megvalósításánál figyelembe veendő, a vízgazdálkodásért felelős miniszter által megállapított árvízszint;

9. *nagyvízi mederkezelési terv:* az 1. melléklet szerinti tervdokumentáció alapján készülő miniszteri rendelet, amely tartalmazza a nagyvízi meder kezelésének módját és feltételeit rögzítő, a folyó teljes hosszára vonatkozó célállapot elérése, illetve fenntartása érdekében szükséges előírásokat és intézkedéseket, helyszínrajzokat és térképi mellékleteket, továbbá meghatározza a levezető sávokat és az ingatlanok egyes sávok által való tényleges érintettségét;

9a. *nagyvízi mederkezelési tervdokumentáció:* a nagyvízi mederkezelési terv alapjául szolgáló, az 1. melléklet szerint elkészítendő dokumentáció;

10. *nyári gát:* a hullámtéren épült vízilétesítmény, a fővédvonalnál alacsonyabb töltés, amely a mértékadó árvízszintnél alacsonyabb és ezért gyakoribb árvíz ellen véd;

11. *parti sáv:* a vizek partvonala, valamint a közcélú vízilétesítmények mentén húzódó és e rendelet szerint meghatározott szélességű területsáv, amely az azokkal kapcsolatos szakfeladatok ellátását szolgálja;

3. A folyók nagyvízi medrének használata és hasznosítása

5. § (1) A nagyvízi mederben a termőföld más célú hasznosításának megvalósítására, a művelési ág megváltoztatására, valamint **építménynek** a nagyvízi mederben történő elhelyezésére vonatkozó hozzájárulás megadása előtt a folyószakasz mederkezelőjének vizsgálnia kell a kérelemben foglaltaknak az árvíz és a jég levonulására gyakorolt hatását.

(2) Az (1) bekezdés szerinti vizsgálatot követően a nagyvízi mederben a termőföld más célú hasznosításához, a művelési ág megváltoztatásához a mederkezelő nem járulhat hozzá, ha az az árvíz és jég levonulását akadályozza vagy kedvezőtlenül befolyásolja.

(3) Az (1) bekezdés szerinti vizsgálatot követően az építmény nagyvízi mederben történő elhelyezéséhez a folyószakasz mederkezelője akkor járulhat hozzá, ha

a) a nagyvízi mederkezelési terv hatálya az igénybe vett területre kiterjed, és annak figyelembevételével az építmény megvalósítható, és

b) az építmény kialakításánál és magassági elhelyezésénél a mértékadó árvízszint és az eddig előfordult legmagasabb árvízszint közül a magasabb kerül alkalmazásra, további 1 méteres biztonsági mérték érvényesítésével.

(4) Amennyiben az adott folyószakaszra nem terjed ki a nagyvízi mederkezelési terv hatálya, az (1) bekezdés szerinti vizsgálatot követően a folyószakasz mederkezelője akkor járulhat hozzá az **építmény** elhelyezéshez, ha a kérelem

a) a folyómeder használatával és a vízfolyás fenntartásával közvetlenül összefüggő megfigyelő, jelző állomás, a nagyvízi meder használatával összefüggő vízilétesítmény, valamint kikötői, rév-, kompátkelőhelyi vagy vízirendészeti építmény elhelyezésére irányul;

b) közcélú nyomvonalas építmény vagy vízilétesítmény elhelyezésére irányul, és az építmény, vízilétesítmény az árvízlevezetési viszonyokat nem befolyásolja kedvezőtlenül; vagy

c) a nagyvízi mederben fekvő települési belterületen történő építmény-elhelyezésre irányul, és a megvalósítandó építmény árvíz elleni védelmének biztosítását ideiglenes védmű kiépítésével a települési önkormányzat – a fővárosban **Budapest Főváros Önkormányzata** – vállalja.

(5) A (2)–(4) bekezdés szerinti hozzájárulás az ingatlanon esetleg fennálló, nem megfelelő használatból származó lefolyási akadályok megszüntetése után adható meg. A hozzájárulás feltétele továbbá, hogy az ingatlantulajdonos a 2. melléklet szerinti nyilatkozatot tegyen arról, hogy az építménynek a nagyvízi mederben való elhelyezésével összefüggésben keletkezett károk tekintetében kártalanítási igényt nem érvényesít. A hozzájárulás az építési és a fennmaradási engedélyezési, valamint a használatbavétel tudomásulvételét igazoló hatósági bizonyítvány kiadása iránti eljárásban résztvevő vízügyi hatóság szakhatósági állásfoglalása megadásának feltétele. Az építésügyi hatósági engedély (ideértve a sajátos építményfajta szerinti építésügyi hatósági engedélyt is) tájékoztató részében az építésügyi hatóság felhívja az építtető figyelmét a kártalanítási igény érvényesítésének kizárására.

(6) **A nagyvízi meder területe újonnan beépítésre szánt területbe nem sorolható, továbbá a nagyvízi mederben lévő üdülőterület lakó-, vegyes vagy gazdasági területfelhasználási egységbe nem sorolható át.**

6. § (1) A nagyvízi meder természeti területként kezelendő oly módon, hogy az árvíz és a jég levezetésének elsődlegessége biztosított legyen.

(2) A nagyvízi meder levezető sávjaiban az építményekre vonatkozóan a 3. mellékletben részletezett, az árvízvédelmi szempontok elsődlegességét biztosító követelmények érvényesülnek.

(3) Az elsődleges levezető sávban a termőföld művelése és hasznosítása a nagyvízi mederkezelési tervek szerinti egyedi előírások alapján történhet.

(4) A másodlagos levezető sávban gyep- és legelőgazdálkodás folytatható, valamint a hasznosítás szántó, vízoldali védősávot kísérő hullámtörő védelmi erdő, ligeterdő, gyér és alacsony növényzet, lehetőleg legeltetett, kiritkított erdő műveléssel engedélyezhető.

(5) Az átmeneti levezető sávban a (4) bekezdésben foglaltak mellett – a lefolyási akadályozás minimalizálásával, az aljnövényzet rendszeres eltávolításával – erdő telepíthető.

(6) A másodlagos levezető sávban és az átmeneti levezető sávban erdőgazdálkodási tevékenység keretében – ideértve a természetvédelmi rendeltetésű erdőben folytatott erdőgazdálkodást is – az erdőtelepítés, erdőfelújítás során az árvíz lefolyási irányának megfelelő, tág hálózatú faállományt kell létesíteni, valamint az erdőt úgy kell létesíteni és fenntartani, hogy a lombosodás és az aljnövényzet az árvíz levezetését ne akadályozza.

7. § (1) A nagyvízi meder használatának korlátozásáért, valamint a vizek, jég, uszadék és hordalék által ott okozott kárért az állam és önkormányzat részéről kártalanítás nem jár.

(2) A nagyvízi mederben fekvő földrészlet használatára vonatkozóan, a földrészlet tulajdonosa köteles tájékoztatni a használót arról a tényről, hogy a földrészlet nagyvízi mederben fekszik. A tájékoztatás elmaradásából keletkező kárért a tulajdonos felelős.

8. § A nagyvízi mederben való **elhelyezkedés tényéről** a vízügyi hatóság a vízügyi igazgatási szerv kezdeményezése alapján határoz.

9. § (1) A vízjogi engedély alapján létesített és üzemeltetett nyári gátaknak közérdekből a nagyvízi meder vízszállító képességének növelése érdekében történő megszüntetése vagy védőképességének mérséklése miatti kártalanítás esetén a nyári gát által védett terület értékcsökkenésének meghatározásánál figyelembe kell venni a nyári gát megszüntetése vagy védőképességének csökkenése miatt bekövetkezett árvízi elöntések gyakoriságának növekedését az elmúlt 50 év adatainak alapulvételével.

(2) A nyári gát megszüntetésének vagy védőképessége mérséklésének szükségességét, valamint a kártalanítás mértékét a vízügyi hatóság állapítja meg a védekezésért felelős kérelme alapján. A kártalanítás mértékének megállapítását az érintett földrészlet tulajdonosa is kérheti. A kártalanítás mint egyszeri térítés egy összegben, a jogosult nevére és címére vagy az általa megnevezett pénzforgalmi szolgáltató számlaszámára történő kifizetéséről a határozat véglegessé válását követő 2 hónapon belül a védekezésért felelős gondoskodik.

(3) A vízügyi hatóság az eljárásba a kártalanítás mértékének meghatározásához az igazságügyi szakértői névjegyzékben szereplő szakértőt vonhat be.

10. § (1) A védekezésért felelős a saját költségére gondoskodik

a) a vízügyi hatóság kötelezést tartalmazó határozata alapján a hatályos vízjogi engedéllyel nem rendelkező nyári gát megszüntetéséről, valamint a nem a vízjogi üzemeltetési engedélynek megfelelően üzemeltetett nyári gát megfelelő állapotának helyreállításáról,

b) más építésügyi vagy építésfelügyeleti hatóság kötelezést tartalmazó határozata alapján az egyéb, lefolyást akadályozó és engedéllyel nem rendelkező vagy ettől eltérően megépített tereptárgy elbontásáról.

(2) Az (1) bekezdés szerinti eljárást az eljáró hatóságnál a védekezésért felelős kezdeményezi a nagyvízi meder vízszállító képességének biztosítása érdekében. Az érintett ingatlan tulajdonosa a munkálatok elvégzését tűrni köteles.

(3) Az eljáró hatóság az (1) bekezdés szerinti határozat tájékoztató részében felhívja a tulajdonos figyelmét a kötelezéssel összefüggő kártalanítási igény érvényesítésének kizárására, továbbá arra, hogy az érintett terület vonatkozásában értékcsökkenés nem állapítható meg.

4. A folyók nagyvízi medrére vonatkozó kezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályok

15. § (2) A nagyvízi mederben való **elhelyezkedés tényének** megállapítása során a mértékadó árvízszint vagy az eddig előfordult legnagyobb árvízszint közül a magasabb által kijelölt területből figyelmen kívül hagyható:

a) az önállóan védekező települések árvíz-védekezési tervében szereplő ideiglenes védmű által védett terület, feltéve, hogy a védmű létesítéséhez a működési terület szerinti vízügyi igazgatási szerv szakmai állásfoglalásban kifejezetten hozzájárult, valamint

b) a működési területével érintett vízügyi igazgatási szerv árvízvédelmi tervében szereplő, ideiglenes védmű által mentesített terület.

6. Záró rendelkezések

21. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

22. § (1) Az **építmények**, illetve a növényzet eltávolításáért e rendelet hatálybalépését megelőző építési tevékenység, illetve telepítés esetén az ingatlan tulajdonosát csak akkor illeti meg kártalanítás, ha a parti sávot vagy nagyvízi medret magában foglaló terület beépítése, betelepítése a beépítés, betelepítés időpontjában nem volt jogellenes.

2. melléklet a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelethez

Nyilatkozat

Nyilatkozom, hogy a ..... település ..... hrsz-ú ingatlanon elhelyezkedő építményre vonatkozóan a nagyvízi mederben való elhelyezkedésével összefüggésben keletkező kár tekintetében kártalanítási igényt nem érvényesítek.

Kelt:

.....

ingatlantulajdonos

Tanúk:

....

3. melléklet a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelethez

Levezető sávok építési követelményei

(megjegyzés: Külön az elsődleges, másodlagos, átmeneti levezető sávra és az áramlási holttérre táblázatos formában meghatározva)

541/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet a létfontosságú vízgazdálkodási rendszerelemek és vízilétesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről

1. § (1) A víz ágazat tekintetében a nemzeti létfontosságú rendszerelemmé történő kijelölést vagy a kijelölés visszavonását - az üzemeltetőn kívül - javaslattevő hatóságként az ivóvíz-szolgáltatás, a szennyvízelvezetés és -tisztítás, valamint az árvízvédelmi létesítmény vonatkozásában a területi vízügyi igazgatóság kezdeményezheti. ...

2.§ (3) Vízkárelhárítás területén nemzeti létfontosságú rendszerelemként kell azonosítani

a) az egyes kiemelt jelentőségű vízilétesítmények rendszeres műszaki megfigyeléséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott vízilétesítményt, ha annak

aa) hirtelen tönkremenetele a folyók medrében visszafordíthatatlan változást idézne elő és olyan rendkívüli árhullám kialakulásához vezetne, amely töltésszakadás veszélyével fenyeget,

ab) működésképtelenné válása a térségi vízellátást és ezáltal az adott térség lakosságának ivóvízellátását veszélyeztetné,

ac) üzemszerű működése hiányában a hatásterületére eső NATURA 2000 területek természeti értékei jelentős mértékben károsodnának, vagy

ad) működésképtelensége a hazai vízrendszerek közötti vízátvezetés hiányában a mezőgazdasági vízszolgáltatást veszélyeztetné;

b) az elsőrendű árvízvédelmi vízilétesítményt, ha

ba) legalább 2000 m3/sec éves középvízhozamú folyók mentén olyan öblözetet véd, amelyben a kitört víz lokalizálására nincs lehetőség és a védvonal nincs az előírt méretre kiépítve,

bb) annak hossza és a védett öblözet területének aránya kisebb mint 1:10 km/km2. ...

5. § A víz ágazat tekintetében a létfontosságú rendszerelem helyszíni ellenőrzését lefolytató szerv az illetékes vízügyi hatóság.

2011. évi CXCVI. törvény a nemzeti vagyonról

4. § (1) Az állam kizárólagos tulajdonába tartozik
e) az 1. mellékletben meghatározott csatornák, tározók, **árvízvédelmi fővédvonalak** és egyéb vízi létesítmények, valamint az állami tulajdonban álló vízi közművek,

1. melléklet - II. Az állam kizárólagos tulajdonában lévő vízilétesítmények
3. a) Az **elsőrendű árvízvédelmi művek**, amelyek **kettőnél több település** belterületét vagy legalább 1 km2/km fajlagos kiterjedésű ártéri öblözetet védenek
3. *b)* A **másodrendű árvízvédelmi művek**
ba) Az elsőrendű árvízvédelmi mű használhatatlanná válása esetén, annak mentesített területén **kettőnél több település** belterületének ideiglenes védelmére alkalmasak

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

13. § (1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
(2) A fővárosi önkormányzat látja el – a (4) és (5) bekezdésben szabályozott feladatmegosztás szerint – a főváros egészét, több kerületét, valamint a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott Margitszigetet érintő helyi önkormányzati feladatokat.
(4) A fővárosi önkormányzat feladata különösen:
12. környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás.

147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról

2. § E rendelet alkalmazásában:
4. árvízvédelmi mű: az **elsőrendű, másodrendű, harmadrendű árvízvédelmi vízilétesítmény**, valamint annak műtárgya, tartozéka, járulékos létesítménye, amely a védvonal védőképességét, rendeltetésszerű használatát biztosítja, illetve szolgálja,
13. **harmadrendű árvízvédelmi mű**: a nyárigát és a hullámtéri terelőgát,
17. közös érdekű árvízvédelmi mű: árvízvédelmi műnek a szomszédos országokkal, a vízgazdálkodási feladatok rendezésére kötött kétoldalú nemzetközi szerződésben szelvényszámmal rögzített szakasza,
20. **másodrendű árvízvédelmi mű**: az árvízvédelmi lokalizációs vonal, a szükségtározó töltései, az elsőrendű árvízvédelmi mű mögött fekvő körtöltés,
33. § (1) Az árvízvédelmi mű létesítésekor mérlegelni kell, hogy az úttal vagy vasúti töltéssel a vízügyi-műszaki igények sérelme nélkül gazdaságosan egyesíthető-e.
(2) A víz- és jéglevonulás szempontjából kedvezőtlen helyekről – műszaki-gazdasági szempontok mérlegelése alapján – az árvízvédelmi művet át kell helyezni.
(3) Árvízvédelmi mű és annak altalaja megbontásához az árvízvédelmi mű kezelőjének hozzájárulása és az általa jóváhagyott ideiglenes árvízvédelmi terv szükséges, amely alapján az árvízvédelmi mű kezelője az ideiglenes árvízvédelmi mű felépítését, állagának megóvását és a **fővédvonal** védképességének helyreállítása után az ideiglenes árvízvédelmi mű elbontását ellenőrzi.

1. melléklet a 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelethez

A vizeknek és vízilétesítményeknek más, nyomvonal jellegű építménnyel történő keresztezésére és megközelítésére vonatkozó részletes szabályok

2.7 Árvízvédelmi vonal keresztezése
2.7.1 Az árvízvédelmi vonalnak közúttal, illetve saját használatú úttal való, az előírt koronaszint alatt történő keresztezésénél biztosítani kell a védvonal teljes értékű, az árvízvédelmi biztonságot kielégítő elzárási lehetőségét. **Elsőrendű árvízvédelmi vonal** és árvízvédelmi szükségtározó töltése az előírt koronaszint alatt nem keresztezhető közúttal, illetve saját használatú úttal.
2.7.2 Árvízvédelmi töltés kiépített fel- és lejáróit és a hozzávezető utakat megszüntetni, illetve kapacitásukat csökkenteni a vízügyi hatóság és a **fővédvonal kezelője** esetenkénti előírásának betartásával szabad.
2.7.3 **Másod- és harmadrendű árvízvédelmi töltésen** vezetett útnál biztosítani kell annak lehetőségét, hogy az átereszek, a hidak és egyéb nyílások a vízfelőli oldalon legalább kétsoros betétpallóval vagy betétgerendával elzárhatók legyenek.
2.7.4 Biztosítani kell, hogy a védekezésnél és fenntartásnál alkalmazott gépjárművek a védvonalon az útépítés után is akadálymentesen átmehessenek.
9.2 **Árvízvédelmi vonal**
9.2.1 Az árvízvédelmi töltést és falat keresztező-, öntöző-, táp- és belvízcsatornák vízellátási, csapadékvíz- és szennyvízelvezető vezetékek műtárgyának alakját, illetve hosszát a szivárgási viszonyok, és töltésfejlesztés szelvényméreteinek figyelembevételével kell meghatározni.
9.2.2 **Elsőrendű árvízvédelmi töltésbe** épített, víz átvezetésére alkalmas műtárgyon a töltés víz- és mentett oldalán elzárószerkezetet kell beépíteni. Amennyiben a víz árvízvédelmi tározóba történő kivezetésének célja az árhullám magasságának csökkentése és a tározó korona szintje megegyezik a fővédvonal korona szintjével, vagy a tározó túltöltés elleni védelme más módon megoldott, úgy egy főelzárással, illetve kétoldali ideiglenes elzárással kell a vízkivezető műtárgyat kialakítani. **Másod- és harmadrendű árvízvédelmi töltés** esetén biztosítani kell, hogy az átereszek, hidak, egyéb nyílások a víz felőli oldalon, legalább kétsoros betétpallóval vagy betétgerendával elzárhatók legyenek.

30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról

24. § (1) Az árvízvédelmi vonal folytonosságát megszakító átvágás vagy a védőképességet jelentősen érintő megbontás előtt ideiglenes árvízvédelmi vonalat kell létesíteni.
(2) Az ideiglenes árvízvédelmi vonalat a **fővédvonallal** azonos védbiztonságúra kell kialakítani.

2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről

Fogalommeghatározások
2. § E törvény alkalmazásában:
3. ***elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal:*** három vagy több települést érintő, fővédelmi művé nyilvánított árvízvédelmi töltés, továbbá a folyó nyílt árterében fekvő település árvízmentesítését szolgáló körtöltés,
4. *építmények által igénybe vett térség:* az országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények tartoznak,

19. *műszaki infrastruktúra-hálózat:* a területrendezési tervekben megállapított és alkalmazott nyomvonal jellegű építmények összessége, amelybe
a) a közlekedési infrastruktúra-hálózatok elemei, így a gyorsforgalmi út, a főút, a mellékút, az országos törzshálózati, regionális és egyéb vasúti pálya, valamint a kerékpárút,
b) az energetikai infrastruktúra-hálózatok elemei, így a villamosenergia-átviteli és elosztó hálózat távvezetékelemei, a szén-dioxid-szállítóvezeték, a földgázszállító vezeték, a kőolajszállító vezeték, valamint a termékvezeték,
c) a vízi létesítmények közül az országos és térségi jelentőségű csatornák, valamint az **elsőrendű és másodrendű árvízvédelmi fővédvonal**
tartozik.
43. *vízgazdálkodási térség:* országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe Magyarország felszíni vízrajzi hálózata (vízfolyások és tavak) és parti sávja tartozik.

10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről

3. § (5) Lokalizációs tervet csak a lokalizációs lehetőségekkel rendelkező árvízi öblözetekre kell készíteni. A terv tartalma:
a) műszaki leírás az **árvízvédelmi fővédvonalon** kitört árvizet feltartóztató, a víz szétterülését megakadályozó vagy terelését szolgáló nyomvonalas létesítmények, a kitört víz tározási és visszavezetési lehetőségei műszaki adatainak, a lokalizálás a munkaerő-, anyag- és gépszükségletének, továbbá a veszélyeztetett településeknek feltüntetésével, illetőleg ismertetésével;
b) áttekintő helyszínrajz (szintvonalas térkép) a veszélyeztetett öblözet határainak, az öblözetben lévő települések, a lokalizációs és körtöltések, a lokalizálásra vagy a víz terelésére alkalmas nyomvonalas létesítmények, terepalakulatok, utak, vasutak egyéb nyomvonalas létesítmények, természetes medrek, belvíz-főcsatornák, méregraktárak és a veszélyes anyagok tárolási helyének feltüntetésével;
c) a lokalizációs művek részletes helyszínrajza;
d) a lokalizációs művek hossz- és keresztszelvényei;
e) az organizációs tervek.

1. melléklet: **fővédvonalak** nevesítve, tételesen felsorolva

1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról

16. §(1) A vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges feladatok ellátása — a védőművek építése, fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése, valamint a védekezés — az állam, a helyi önkormányzatok, illetve a károk megelőzésében vagy elhárításában érdekeltek kötelezettsége.
(3) A vízügyi igazgatási szervek feladata a folyók vízkár-elhárítási célú szabályozása, a **kettőnél több települést szolgáló vízkár-elhárítási létesítmények** – az árvízvédelmi **fővédvonalak,** vízkár-elhárítási célú tározók, belvízvédelmi főművek (a továbbiakban: védművek) – építése, ezek, valamint az állam kizárólagos tulajdonában lévő védművek fenntartása és fejlesztése, azokon a védekezés ellátása, továbbá a mezőgazdasági vízszolgáltatás és vízkárelhárítás feladatainak ellátása.
(4) A **vízügyi igazgatási szervnek** vízkárelhárítással összefüggő feladata;

a) a vízkárelhárítás műszaki, igazgatási teendőinek irányítása, illetőleg ellátása;

b) a védőművek építése, fejlesztése, illetve az építés, fejlesztés összehangolása;

c) a védekezés területi tervezése, szervezése, szakmai irányítása;

d) a helyi önkormányzatok vízkár-elhárítási tevékenységének szakmai irányítása;

e) a helyi önkormányzatok számára a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő vízkárelhárítási tervek és fejlesztési tervek elkészítéséhez és felülvizsgálatához adatok szolgáltatása, valamint a folyók menti nyílt ártéri települések esetében a vízkárelhárítási tervek elkészítése és a meglévő tervek felülvizsgálata;

f) a vízitársulatok vízkár-elhárítási tevékenységének szakmai irányítása;

g) a vizek kártételei elleni védelemmel kapcsolatos tájékoztatás.

(5) A **helyi önkormányzatok** feladata:

a) a **legfeljebb két település** érdekében álló védőművek létesítése, a helyi önkormányzat tulajdonában lévő védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;

b) a település belterületén a patakok, csatornák áradásai, továbbá a csapadék- és egyéb vizek által okozott kártételek megelőzése — kül- és belterületi védőművek építésével — a védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;

c) a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő — külön jogszabályban meghatározott — feladatok ellátása.

(6) A vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges állami vagy helyi önkormányzati feladatkörbe nem tartozó tevékenységek ellátása az érdekelt tulajdonosok, illetve az ingatlant egyéb jogcímen használók feladata.

1. számú melléklet az 1995. évi LVII. törvényhez

Fogalommeghatározások

E törvény alkalmazásában

1. *árvízmentesítés:* a mederből kilépő vizek, árvizek kártételei elleni megelőző tevékenység, amely az elönthető területet (árteret) árvízvédelmi művek (töltések, falak, árvízcsúcs-csökkentő tározók, árapasztó csatornák) létesítésével mentesíti (mentesített ártér) a rendszeres elöntéstől;

5. *elsőrendű árvízvédelmi vízilétesítmény:* a vízfolyások mentén lévő vagy létesülő fővédelmi művé nyilvánított, **három vagy több település** árvízvédelmét szolgáló (térségi) árvízvédelmi létesítmény (így például töltés, fal, magaspart, árvízi tározó, árapasztó csatorna), továbbá a folyó nyílt árterében fekvő település vagy településrész árvízmentesítését szolgáló töltés;

11. *közfeladat:* az államnak, a helyi önkormányzatnak és a társulatnak az e törvényben megjelölt feladatai, továbbá a tulajdonukban, illetve használatukban lévő vizek és vízilétesítmények tulajdonlásából vagy használatából eredő feladatai;

12. *meder:* a vízfolyást vagy állóvizet magában foglaló természetes mélyedés vagy kiépített terepalakulat, amelyet meghatározott partvonalig a víz rendszeresen elborít

a) nagyvízi meder: a vízfolyást vagy állóvizet magában foglaló terület, amelyet az árvíz levonulása során a víz rendszeresen elborít, és amelyet a mértékadó árvízszint vagy az eddig előfordult legnagyobb árvízszint közül a magasabb jelöl ki;

b) nagyvízi meder kezelés: a terület hasznosítása és használata, a terület felmérése és nyilvántartása, megóvása, őrzése, fenntartása érdekében végzett tevékenység;

17. *védmű:* a vizek kártételei elleni védekezéshez szükséges vízilétesítmény;

26. *vízilétesítmény:* az a mű (víziközmű), műtárgy, berendezés, felszerelés vagy szerkezet, amelynek rendeltetése, hogy a vizek lefolyási, áramlási viszonyait, mennyiségét vagy minőségét, medrének vagy partjának állapotát, a vizek kártételeinek elhárítása, a vizek hasznosítása — ideértve a víziközművekkel végzett közüzemi tevékenységgel nyújtott szolgáltatást —, minőségének és mennyiségének megfigyelése, illetve ásványi és földtani kutatások végzése céljából vagy ásványi nyersanyag kitermelése céljából befolyásolja:

a) közcélú vízilétesítmény: az a vízilétesítmény, amely az államnak, illetve a helyi önkormányzatnak törvényben meghatározott vízgazdálkodási feladatait, különösen a víziközművekkel nyújtott szolgáltatást, a vizek kártételei elleni védelmet, a vízkészletek feltárását, megóvását, hasznosítását, pótlását és állapotának figyelemmel kísérését, a vízkészlettel való gazdálkodását szolgálja; közcélú vízilétesítménynek minősülnek továbbá az országos közút és a törzshálózati vasút kiépítését, fejlesztését és fenntartását szolgáló vízilétesítmények;

b) saját célú vízilétesítmény: rendeltetésük szerint üzemi, háztartási, mezőgazdasági vízellátást, valamint vízkárelhárítási, víztisztítási, vízerő hasznosítási feladatokat ellátó, továbbá a közcélú vízilétesítménynek nem minősülő szennyvíz gyűjtését, tisztítását, hasznosítását és elhelyezését szolgáló mű, és ami a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény szerint nem minősül víziközműnek.

30. *vizek kártételei elleni védelem és védekezés (vízkárelhárítás):* a károsan sok vagy károsan kevés víz elleni szervezett tevékenység, ideértve a kártételek megelőzését szolgáló védőművek építését, rekonstrukcióját, fejlesztését, üzemeltetését és fenntartását, valamint a védekezést követő helyreállítást is;

32. *lakott terület:* a település közigazgatási területének belterületi része, valamint az övezeti besorolástól függetlenül minden olyan külterületi településrész, ahol a nyilvántartott földrészleteket (ingatlanokat) tekintve legalább 50%-ban állandó tartózkodási hely szerint bejelentett (nyilvántartott) lakosság él, és a területfelhasználás, valamint az infrastruktúra-hálózat kialakítása a települést érintő – jóváhagyott – országos és térségi területrendezési tervekkel összhangban lévő településrendezési eszközöknek megfelel;

43. *árvízi lefolyási sáv:* a nagyvízi meder azon része, amely az árvíz és a jég elvezetésében részt vesz, mely lehet elsődleges, másodlagos és átmeneti lefolyási sáv.

47/1994. (VIII. 1.) Főv. Kgy. rendelet az árvíz- és belvízvédekezés, valamint a helyi vízkárelhárítás egyes kérdéseiről

1. § (1) A rendelet hatálya a Budapest Főváros Önkormányzata árvíz- és belvízvédekezési, valamint helyi vízkárelhárítási tevékenységére terjed ki.

(2) A Fővárosi Önkormányzat árvíz-védekezési tevékenysége a fővédvonalon belüli területekre (mentesített árterületek), belvíz-védekezési tevékenysége pedig a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában levő kisvízfolyások és árkok védművei által mentesített területekre terjed ki.

2. Egy ügyvédi blogon (dr. Kovács Norbert) olvashatóak a következők:

„Nem is hullámtér a Római part?

2012. június 08. 10:58 - dr. Kovács Norbert

http://drkovacsnorbert.blog.hu/2012/06/08/nem_is_hullamter_a_romai_part

Budapest, Római part.

*A köztudatban a **Római part** nevének hallatán lényegében meghonosodott: Óbuda Duna felőli részének mintegy 10 km hosszú észak-déli szakasza hullámtér. Valóban az? Ki minősítette át a területet, s mikor?*

Nézzük meg kicsit közelebbről az irányadó, hatályos jogszabályi környezetet, ezen keresztül a Római part jogi státusát!

***I. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) 2. §-ának 2. és 3. pontja** megkülönböztet beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területeket.*

Beépítésre nem szánt terület: a település közigazgatási területének a zöldterületi, a közlekedési, a mezőgazdasági, az erdőművelési, illetőleg az egyéb célra szolgáló része.

Beépítésre szánt terület: a település közigazgatási területének a beépített, illetve a további beépítés céljára szolgáló területrésze.

*Az **Étv.** felhatalmazása alapján **az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (Oték.)** részletezi, tölti meg konkrét tartalommal a beépítésre szánt, illetőleg a beépítésre nem szánt területek fogalmát. Az **Oték 6. § (3) bekezdésének a) és b) pontjai** alapján az üdülőterület a beépítésre szánt, míg a hullámtér a beépítésre nem szánt területek között nyert szabályozást, mely azt jelenti, hogy hullámterületen – meghatározott kivételektől eltekintve – építményt nem lehet építeni.*

*Fenti – a jogforrási hierarchiában fentebb álló – jogszabályok felhatalmazása alapján alkotta meg a Budapest III. kerületi Önkormányzat a **32/2001. (XI. 30.) számú rendeletet Óbuda-Békásmegyer Városrendezési és Építési Szabályzatáról.** Érdekes, hogy ennek értelmében a Római parton található ingatlanok Ü-III-N besorolású üdülőterületnek, tehát az Étv. és az Oték alapján beépíthetőnek minősülnek.*

*Tulajdoni lapjuk szerint ezen ingatlanok „**művelési ág alól kivett üdülő és udvar**” jogi minősítést nyertek.*

*Mit is jelent az **ingatlan-nyilvántartás** szerinti minősítés?*

*Az **ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 18. § (1) bekezdése** kimondja, hogy az ingatlan-nyilvántartás az erre meghatározott számítógépes adathordozón rögzített, olvasható formában megjeleníthető tulajdoni lapból, a tulajdoni lapról megszűnt bejegyzések adatainak jegyzékéből, továbbá az ingatlan-nyilvántartási térképből és az okirattárból áll, míg ugyanezen **jogszabály 5. § (1) bekezdése** deklarálja törvényi szinten, hogy az ingatlan-nyilvántartás a bejegyzett jogok és a feljegyzett tények fennállását hitelesen tanúsítja (ez a közhitelesség).*

*Az állandó bírói gyakorlat alapján a **közhitelesség elve** három lényeges elemet foglal magában:*

1. *az ingatlan-nyilvántartás valósága jelenti az igaz és teljes valóságot:*

- amit az ingatlan-nyilvántartás feltüntet, az valóban fennáll,

- ami az ingatlan-nyilvántartásban nincs feltüntetve, vagy abból törlésre került, az nem létezik (az ingatlan-nyilvántartás tehát hiteles);

2. *az ingatlan-nyilvántartásban szereplő bejegyzések publica fides jellegűek, senki nem hivatkozhat arra, hogy a bejegyzett jogok, jogilag jelentős tények fennállásáról, a jogosultak személyéről nem tudott. Ez azt is jelenti, hogy senki nem hivatkozhat valamely ingatlan-nyilvántartásban szereplő adat, jog vagy tény nem tudására. Úgy kell tekinteni őt, mint akivel ezeket a körülményeket közölték.*
3. *A közhitelesség elvéből következik az a követelmény, hogy a nyilvántartásnak a valóságos állapotnak megfelelően kell tartalmaznia az ingatlanokhoz kapcsolódó jogokat és jogilag jelentős tényeket. E követelmény teljesítése nélkül a nyilvántartás nem tudna megfelelni a közhitelesség elvének.*

*Feltehetően a közhitelesség elvének fenti tartalma indokolta a **Vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (Vgtv.) 27. §**-ának megalkotását, melynek értelmében a nagyvízi mederben való elhelyezkedés tényét (a hullámtér a nagyvízi meder része), mint jogi jelleget a vízügyi hatóság jogerős határozata alapján (a település nevének és helyrajzi számnak a megjelölésével) az ingatlan-nyilvántartásba – külön törvény szerint – fel kell jegyezni. Ilyen feltüntetést a római parti ingatlanok tulajdoni lapja nem tartalmaz.*

Fentiek alapján tehát megállapítható, hogy a római parti ingatlanok a III. kerületi Önkormányzat beépítésre szánt üdülőterületén épített, művelési ág alól kivett, üdülőépület és udvar megnevezésű ingatlanok.

***A vízjogi fogalmak alapján** azonban az is megállapítható, hogy ezen ingatlanok a töltések előtti nyílt ártéren, azaz hullámtéren épültek, mely az Oték. alapján beépítésre nem szánt terület.*

Ezen álláspont szerint ***a nagyvízi meder egy összefoglaló fogalom****, mely a hullámteret és az árteret tartalmazza és a középvízi meder is benne van. A hullámtér annyiban különbözik az ártértől, hogy hullámtérnek azt a területet nevezzük, ami árvíz esetén elöntésre kerülhet, míg a mentett oldalán töltés kiépítése történik.*

Az ártér annyiban különbözik a hullámtértől, *hogy az árvíz esetén szintén elöntésre kerül, azonban töltés kiépítése nem történik. A hullámtér definíciója az elmúlt évtizedekben nem változott.*

És hogy miért is ilyen fontos kérdés az, hogy a Római part hullámtér-e vagy sem?

Egész egyszerűen azért, mert ezen besorolástól függ az állami/önkormányzati árvízi védekezés kötelezettsége is.

A ***Vgtv. 7. §****-a kimondja ugyanis, hogy az állami tulajdonban lévő vizekről és vízi létesítményekről a közérdek mértékéig kell gondoskodni, mely nyilvánvaló árvízvédelmi kötelezettséget keletkeztet az Önkormányzat, konkrét esetben a* ***Fővárosi Önkormányzat*** *felé.*

Ezzel szemben a hullámtérben épült ingatlanok árvízvédelmének megoldása kizárólag a ***tulajdonosok*** *feladata.*

A római partiak véleménye szerint az ingatlanok jogi besorolása tulajdoni lap szerint ***„kivett üdülőépület és udvar"****, míg a hivatkozott önkormányzati rendelet szerint „üdülőterület", így – a fentebb hivatkozott törvények által telepített árvíz-védelmi kötelezettsége folytán – fokozott védelemben kellene részesülnie.*

A ***Vgtv. 7. §****-a pedig – kvázi többlet kötelezettségként – kimondja, hogy az állami tulajdonban lévő vizekről és vízi létesítményekről a közérdek mértékéig gondoskodni kell.*

Amennyiben nem így lenne, Budapest III. kerületi Önkormányzata vélhetően ki sem adhatta volna a tárgyi területen sem az építési engedélyeket, sem pedig a használatbavételi engedélyeket.

Annál is inkább, mert a ***21/2006 (I.31.) Korm. rendelettel*** *hatályon kívül helyezett, számos építési engedély kiadásakor azonban még hatályos* ***46/1999. (III. 18.) Korm. rendelet, ún. „hullámtéri rendelet" 6. §-a*** *szigorú tiltásokat és megkötéseket írt elő a hullámtéri beépítésekkel kapcsolatban – hullámtérben üdülőépület (így nyilván lakóépület sem) jogszerűen nem volt építhető, sem bővíthető.*

II. *. Kiemelendő, hogy a Római part már évtizedekkel ezelőtt* ***beépítésre szánt területnek*** *minősült. A Magyar Királyi Állami Térképészeti Intézet turista térképe a nevezett területet „kertes házak" jogi minősítéssel illette.*

*A Kartográfiai Vállalat 1958-ban elkészített „vízisporttérképén" gyakorlatilag az egész Római part **„kertes település"** jogi státusba került besorolásra.*

*Ezt követően pedig a jelenlegi OTÉK hatályba lépése előtt hatályban volt országos településrendezési terv szerint a Római part **„21-es kiemelt üdülőövezet"** volt. Megjegyzem, hogy a mai Római partnak nevezett terület az 1930-as években indult jelentősebb fejlődésnek, ekkor kezdtek itt épülni a családi házak, nyaralók. A Duna akkori vízmozgása, időszakos áradásai még nem voltak olyan mértékűek, mint napjainkban, gyakorlatilag egy-egy áradás során csakis a mai közvetlen partvonal került víz alá.*

*A Római part besorolásával kapcsolatos kérdéseken túlmenően a **nyúlgáttal** kapcsolatban is fontos kitérni néhány tényszerű adatra, különösképpen megszületésének körülményeire:*

Az első nagy árvíz (ide nem számítva az 1945-ös jeges árvizet, amely a háború során lerombolt hidak miatt keletkezett) 1953 körül jött meg a partra és ekkor helyezték el – védekezés gyanánt ad hoc jelleggel – a jelenlegi „védmű" kb. 50-80 cm magasságú elődjét.

Sajnálatos módon azonban az árvíz levonulása után a védmű a helyszínen maradt.

A homokzsákok idővel szétfoszlottak, helyükön csak a földtöltés maradt meg. A jelenlegi Királyok útján egy-két autóbeállónál (töltésmegszakításnál) még nem építették át a védmű beton támfalait, így látható a töltés eredeti magassága is. 1965-ben érkezett a következő nagy árvíz, amelynek során csupán – szintén ad-hoc jelleggel – az 1950-es évek elejétől ott maradt védművet erősítették meg, magasságát és szélességét megemelték. Az árvíz levonulását követően azonban – sajnálatos módon – ismételten maradt a védmű.

A nyúlgát védmű jellege, illetve megfelelősége azonban alappal kérdőjelezhető meg.

*Az árvízvédelmi védmű megépítésének és működtetésének korábban, és napjainkban is számos **jogi és műszaki** kritériumnak kellett és kell megfelelnie, a Római parton található nyúlgáttal azonban számos probléma van:*

*Kérdéses, hogy a jelenlegi védmű rendelkezik-e egyáltalán a szükséges **hatósági engedéllyel**?*

A Nánási út – Királyok útja menti árvízvédelmi védművel kapcsolatosan az illetékes vízügyi hatóságnál mindössze egyetlen egy hatósági engedély lelhető fel.

A Pünkösdfürdő utca és a Barát patak közötti parti védmű 1978-ban készült el; hatósági engedélyezésekor kapott egyúttal üzemeltetési vízjogi engedélyt a Nánási út – Királyok útja menti védmű is. Az engedélyben maga a vízügyi hatóság hivatkozik arra, hogy folyamatban van a parti védmű tervezése és annak megépítését követően a terület árvízvédelme jelentősen meg fog változni.

*A határozat kiadásakor az akkor hatályos vízügyi törvény, valamint az **1/1973 (III.3.) OVH rendelkezés** előírásait kellett volna figyelembe venni, ugyanis az engedélyezés időpontjában ezen jogszabályok tartalmazták az árvízvédelmi védművekkel kapcsolatos műszaki paramétereket, megépítési módokat, szabályokat, műszaki előírásokat. **Ezeknek azonban a nyúlgát már akkor sem felelt meg.***

*Jelenleg **a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet 19-36. §-ai,** továbbá a rendelet **1. számú melléklete** tartalmazza az árvízvédelmi vonal, az árvízvédelmi töltések és falak, valamint az árvízvédelmi vonal kiegészítő létesítményeire vonatkozó részletes szabályokat, mely szerint:*

***26. §** (1) Az árvízvédelmi töltés és fal keresztmetszeti méreteit, alakját és szerkezetét a védmű anyagának, a védművel együtt dolgozó altalaj rétegződésének, talajmechanikai és hidrogeológiai tulajdonságának, a mértékadó magasságú és tartósságú árvízszinteknek a figyelembevételével, méretezés és ellenőrző számítások útján kell kialakítani.*

(2) A védművet úgy kell kialakítani, hogy a várható legkedvezőtlenebb körülmények halmozódása esetén is megfeleljen a biztonsági követelményeknek, továbbá kielégítse a védekezés és karbantartás igényeit. Az állékonysági, szilárdsági számításoknál a mértékadó árvízszintnek az előírt magassági biztonsággal növelt magasságát, illetve vízszintjét kell alapul venni.

Gyeptakaróval védett felületnél a rézsűkön a humuszréteg, a koronán a domborítás, illetve a töltéskoronán létesítendő út tükörszintje feletti rétegek nem számíthatók be az előírt méretezés szerinti keresztmetszeti méretekbe.

***27. §** (1) Az árvízvédelmi földmű legkisebb koronaszélességére, domborítására, legmeredekebb rézsűhajlására és a kitérőkre vonatkozó előírásokat az 1. számú melléklet határozza meg.*

***31. §** Az árvízvédelmi vonal mentén védelmi központokat, őrtelepeket, raktárakat kell létesíteni, olyan számban és befogadó képességgel, hogy lehetővé tegyék a szakasz-védelemvezetés és a műszaki irányítóknak az árvízvédelmi vonal menti elszállásolását és megfelelő ellátását a védekezés teljes időtartama alatt. A raktárakat úgy kell kialakítani, hogy a védekezés megkezdéséhez szükséges induló készlet tárolására alkalmasak legyenek.*

Az árvízvédelmi mű

1. Az árvízvédelmi mű legkisebb koronaszélessége:

a) elsőrendű árvízvédelmi műnél 4 m,

b) másodrendű árvízvédelmi műnél 3 m,

c) harmadrendű árvízvédelmi műnél 2 m.

2. Az árvízvédelmi földmű domborítását a töltéskoronát a középvonaltól (tengelyvonaltól) mindkét irányban 5%-os oldaleséssel kell kialakítani.

3. Az árvízvédelmi földmű legmeredekebb rézsűhajlása:

a) az első- és másodrendű védőműnél mindkét oldalon 1:3,

b) a harmadrendű védőműnél 1:2,

c) burkolt rézsűnél 1:1,5.

4. Azon a védvonalon, amelynek a koronaszélessége 5 m-nél kisebb, szükség szerinti távolságban, 50 m hosszban, a korona 6 m-re szélesítésével kitérőket kell létesíteni.

*Fentiek alapján **felmerül tehát a kérdés**, hogy a jelenlegi nyúlgát megfelel-e az árvízvédelmi követelményeknek, illetve létesítésekor megfelelt-e, avagy sem?*

Nem az ügyvéd tiszte állást foglalni műszaki kérdésekben, ellenben a laikus ember számára is nyilvánvaló, hogy a fenti műszaki paramétereket a nyúlgát messziről sem elégíti ki. Annál is inkább sem, mert a nyúlgát alatt 800-as víznyomócső, valamint nagynyomású gázcső húzódik.

*A nyúlgát az ingatlan-nyilvántartási térképeken nem került feltüntetésre, így kérdéses, **jogi szempontból, létezik-e egyáltalán?***

Az ingatlan-nyilvántartási besorolás kérdésein, továbbá a nyúlgát megfelelőségével kapcsolatos aggályokon túlmenően szintén a Római parton található ingatlanokkal kapcsolatos jogi anomáliák sorát erősíti az is, hogy ezen ingatlanok vonatkozásában a nagyvízi meder jogi jellege az ingatlan-nyilvántartásban nem került feltüntetésre. Bár 2008-ban megindult az ehhez szükséges hatósági eljárás, azonban ezt később ismeretlen okból a Vízügyi Hatóság megszüntette.

*Fentiek alapján a Római part jogi megítélésével kapcsolatosan két**, egymással ellentétes álláspont** fogalmazódott meg, melyeket az alábbiak szerint lehetséges összefoglalni:*

Egyik: a Római part nem hullámtér, így a Fővárosi Önkormányzat védekezési kötelezettsége fennáll:

***1.** A területen lévő ingatlanok tulajdoni lapja szerint a perbeli terület: "kivett üdülőterület és udvar", mely az **OTÉK** szerint beépítésre szánt terület (ingatlan-nyilvántartás közhitelűségének elve).*

***2. Budapest III. kerületi Önkormányzat 32/2001. (XI. 30.) Óbuda-Békásmegyer Városrendezési és Építési Szabályzata értelmében Ü-III-N/1 besorolású üdülőterület**nek, tehát beépíthetőnek minősül.*

***3.** Az ingatlan-nyilvántartási térképszelvényen a "nyúlgát" nem került feltüntetésre, tehát az jogilag feltehetően nem is létezik.*

4. A perbeli területet SOHA SENKI nem minősítette hullámtérré.

*5. **Vgtv. 27. §**-ában foglalt eljárás teljes hiánya.*

*6. A Római part fogalmilag sem felel meg a nagyvízi meder, illetve "hullámtér" jogi jellegnek (v.ö. **30/2008. (XII.31.) KvVM rendelet; 21/2006. (I.31.) Korm. Rendelet 1. § 4. pontja)***

7. A mai napig sem a nagyvízi meder kijelölési eljárás lefolytatására, sem az ingatlanok hullámtérré való átminősítésére nem került sor!

Másik: a Római part hullámtér, így az árvízvédelem kizárólag a tulajdonosok feladata.

1. A hullámtér vízügyi definíciójából adódóan az ingatlanok hullámtéren találhatóak.

2. Az 1978-ban kiadott, „visszavonásig érvényes" engedély alapján létesített nyúlgát a hullámtéren kívül található ingatlanok megfelelő védelmét biztosítja, ezzel az Önkormányzat

III. *Felvetődik a kérdés, amennyiben a Római part hullámtérnek tekintendő, miként volt lehetséges, hogy az elmúlt években kiadott építési engedélyek alapján fokozatosan beépüljön?*

*Amennyiben beépítésre nem szánt hullámtéren épültek ezen ingatlanok, **miképpen engedélyezhették** felépítésüket?*

*Ha pedig **jogerős építési engedélyek alapján** épültek, vajon nem kötelessége-e az államnak és az önkormányzatnak, hogy az ottaniak tulajdonát megóvja?*

Pusztán példálózó jelleggel idéznék néhány jogszabályi rendelkezést a tulajdonjog-védelemmel kapcsolatosan:

Magyarország Alaptörvénye:

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

(4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

Polgári Törvénykönyv

***98. §** A tulajdonost megilleti a birtoklás joga és a birtokvédelem.*

***115. §** (1) A tulajdonjogi igények nem évülnek el.*

(2) A tulajdonos a birtokvédelem szabályai szerint önhatalommal is kizárhat vagy elháríthat minden olyan jogellenes beavatkozást vagy behatást, amely tulajdonjogának gyakorlását akadályozza, korlátozza vagy lehetetlenné teszi.

(3) A tulajdonos követelheti a jogellenes beavatkozás vagy behatás megszüntetését, ha pedig a dolog a birtokából kikerült, követelheti a visszaadását.

Pusztán a tulajdonjog elvi kérdéseivel kapcsolatos fejtegetésen túlmenően a problémának van egy sokkal prózaibb, az érintettek pénztárcáját érintő vetülete is. A jelenleg semmilyen árvízvédelmi védművel nem rendelkező római parti ingatlanok vonatkozásában ugyanis vagyonbiztosítás sem köthető.

A biztosítók előre látható, bizonyosan bekövetkező károkra lakásbiztosítást ugyanis nem kötnek, függetlenül attól, hogy a káresemény mikor – akár öt vagy tíz év múlva – következik be, így tehát amellett, hogy a római partiak ki vannak téve az árvíz veszélyének, még utólagos kárenyhítésre sem számíthatnak.

*A **2003. évi LVIII. törvény a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alapról** keretein belül „az Országgyűlés az állam és a társadalom egészének a veszélyeztetett területeken élő lakosságról való gondoskodás felelőssége elvéből kiindulva, az érintetteknek a károk utólagos mérséklésében vagy megtérítésében való érdekközössége kialakításának, illetőleg öngondoskodó felelősségének megerősítése és az állami segítség hatékonyabbá tétele érdekében" alkotott törvényt, melynek célja az 1.§ szerint az ár- és belvízkárok megtérítésében való önkéntes részvételre ösztönző elkülönített állami pénzalap, amelybe a Magyarország területén veszélyeztetett területeken lakóingatlan tulajdonnal rendelkező természetes személyek szerződés alapján befizetést teljesíthetnek, ezáltal **jogosulttá válnak** a káresemények utáni kártalanításra.*

Az Alap kezelőjével e törvény szerinti szerződés megkötésére az a természetes személy jogosult, akinek lakóingatlan tulajdona a 2. § e) pontjában meghatározott veszélyeztetett területen található (a hullámtér nem tartozik ide), és a lakóingatlan jogerős építési engedélynek megfelelően épült és használatbavételére jogerős használatbavételi engedély alapján került sor, vagy fennmaradását az építésügyi hatóság jogerősen engedélyezte, amennyiben a kártalanítást jogszabály nem korlátozta vagy nem zárta ki.

Mindezek alapján jól látszik, hogy a Római parton található ingatlanok tulajdonosai árvízkáruk bekövetkezte esetén a biztosítók mellett tehát a fenti Alapból sem jogosultak káruk enyhítésére.

IV. Összegzés

Annyi bizonyosan leszögezhető, hogy a Római part ***jogi szempontból speciális, rendhagyó helyzetben van****.*

A fent ismertetett jogszabályokból egyértelműen és kétséget kizáró módon levezethető azon tény, hogy a Római part nem hullámtér, hanem beépítésre szánt üdülőterület. Ez esetben pedig a Fővárosi Önkormányzat törvényen alapuló árvízvédelmi kötelezettsége fennáll.

A Római part jelenlegi területén egyes becslések szerint ***közel 45 milliárd forintnyi*** *– a hatóságok által kiadott engedélyek alapján felépített – ingatlanvagyon található, mely jelen állás szerint sem árvízi védművel nem védett, sem pedig a benne bekövetkező károkkal szemben nem biztosítható.*

Felvetődik a kérdés, vajon miért olyan hangos a megépítendő gátat ellenzők tábora? Az Európai Unió irányelvei előírják a tagországok számára – így hazánk számára is, hogy árvízvédelmi beruházás csakis a vízügyi és a gazdasági célokat figyelembe vevő, azokat összehangoló módon valósítható meg.

Nyilvánvaló, hogy fentiek alapján a Római parton megépítésre kerülő gát csakis úgy valósítható meg, hogy az a Duna élővilágát, a part természetes állapotát ne veszélyeztesse, ugyanakkor védelmet nyújtson az ott lakók számára is.

Egyes vélemények szerint a lehetséges négy variáns között van ilyen megoldás.

Kinek van igaza, és lesz-e gát végül a Római parton? Erre már bizonyos értelemben választ kaptunk a Fővárosi Közgyűlés 2011. június hó 8. napján hozott határozatával, valamint a Fővárosi Önkormányzat által „Budapest III. kerület, Római parti ideiglenes árvízvédelmi mű tervezése" tárgyban jelenleg folyamatban lévő közbeszerzési eljárással, az azonban máig tisztázatlan, hogy ez miként fog kihatni a korábban árvízkárokat szenvedett római parti tulajdonosok kárigényére."

Álláspontunk szerint a blog-bejegyzés elején feltett kérdésre a válasz egyértelmű, a fentebb kifejtettek szerint a térségben a fővédvonal kijelölése jogszerűen történt, így a jelenleg hatályos jogi szabályozás szerint a folyók, vízfolyások partvonala és az árvédelmi fővédvonal közötti terület hullámtér. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy az ügyvéd úr által hivatkozott építési szabályozás valóban ellentmondásos, a beépíthetőségi ellentmondások feltárása azonban jelen megbízás keretében nem képezte feladatunkat.

6. számú melléklet

Településrendezés

6. sz. melléklet: Településrendezés

A jogi szabályozás hatása a területrendezésre--„Dunával együtt élő város".

A Fővárosi Közgyűlés rendelete, illetve a Kerületi Képviselő-testület rendelete az a két fő dokumentum, amely – az egyéb együtt alkalmazandó jogszabályokkal – meghatározza a területen érvényesítendő építésjogi követelményeket. A KÉSZ és a DÉSZ nem lehetnek ellentétesek a magasabb szintű jogszabályokban, tervekben, döntésekben megfogalmazott előírásokkal.

Budapest Főváros Önkormányzata által elfogadott a területfejlesztési, településfejlesztési és településrendezési koncepciók és tervek a következőek:

- Budapest Területfejlesztési Koncepciója
- Fővárosi Területfejlesztési Program
- Hosszú Távú Városfejlesztési Koncepció (Budapest 2030)
- Integrált Településfejlesztési Stratégia
- Budapest Integrált Területi Programja és kapcsolódó ágazati fejlesztései 2014-2020
- Tematikus Fejlesztési Programok – Barnamezős területek fejlesztése
- Tematikus Fejlesztési Programok – Duna-menti területek összehangolt fejlesztése
- Tematikus Fejlesztési Programok – Szociális városrehabilitáció
- Fővárosi Rendezési Szabályzat
- A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve (BATrT
- Budapest Főváros Településszerkezeti terve (TSZT)
- Fővárosi Szabályozási Keretterv (FSZKT)

A kerület által elfogadott területfejlesztési, településfejlesztési és településrendezési koncepciók és tervek:

- Városrendezési és Építési Szabályzat (ÓBVSZ)
- Elfogadott Kerületi Szabályozási Tervek (KSZT-k)
- Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata Képviselő-testületének a Budapest, III. Kalászi út – Nánási út – Rozgonyi P. utca – Duna által határolt terület Kerületi Szabályozási Tervéről szóló 53/2006.(XII.11.) Ö.K. számú rendelete (KSZT 9/35)
- Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata Képviselő-testületének a Budapest, III. kerület Királyok útja – 60116/1 hrsz-ú telek északi határa – Kossuth Lajos Üdülőpart –Temesvár utca által határolt terület Kerületi Szabályozási Tervéről szóló 48/2007.(VIII.31.) Ö.K. számú rendelete (KSZT 9/38)
- Óbuda IVS 2009.03.23.
- Településképi arculati kézikönyv

- Óbuda-Békásmegyer településképnek védelméről szóló 36/2017. (IX.29.) önkormányzati rendelet

A kidolgozás alatt álló szabályok

- Budapest Főváros Közgyűlésének a Duna-parti Építési Szabályzatról szóló kidolgozás alatt álló rendelete (DÉSZ-03)
- Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata Képviselő-testületének Budapest-Békásmegyer Építési Szabályzatáról szóló kidolgozás alatt álló rendelete (ÓBÉSZ)

Az agglomerációs, a budapesti és a kerületi stratégiák és településrendezési eszközök részletesen foglalkoznak a Duna, a folyó és az ember kapcsolatával, kiemelve, hogy a jelenleginél szorosabb integrálásra van szükség, az ember és a víz, illetve a folyam és a város szempontjából.
Ezek a dokumentumok kiemelten foglalkoznak „Dunával együtt élő város" koncepciójával, vagyis célként nevesítik:

- Zöldfolyosók és új városi zöldfelületek létrehozása
- Duna-part, mint zöldfelületfejlesztési célterület
- Meglévő erdők védelme

A teljesség igénye nélkül kiemelve néhány példát:
Országos Területrendezési Tervről (OTrT) szóló 2003. évi XXVI. Törvény a terület felhasználás feltételeit a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve az erőforrások védelmére tekintettel adja meg.

A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről (BATrT) szóló 2005 évi LXIV. törvény kiemelt feladatként nevesíti, hogy a településrendezési tervekben, amelynek során nemcsak a térségi szerkezeti tervben az új beépítésre szánt területek kijelölését fejlesztési feltételek teljesüléséhez köti. A területrendezési hatósági eljárások körének jelentős kiterjesztésével pedig további lehetőséget ad a települések számára fejlesztési célkitűzéseik megvalósításához.

Budapest Területfejlesztési Koncepciója (BFTK) (2014.)
„A folyó és az ember közvetlen kapcsolata a városfejlődés során megszakadt, ezért a jelenleginél szorosabb integrálásra van szükség, az ember és a víz, illetve a folyam és a város szempontjából. A Dunát szigeteivel és partjaival a mindennapi élet különleges, ugyanakkor szerves részévé kell tenni, közösségi használatának növelése és erősítése stratégiai jelentőségű.
A Duna legyen egész Budapesté! Természetközeli partjai váljanak a természetjáró, barnamezős partjai pedig a tágabban értelmezett rekreáció közösségi tereivé, a kultúra, a szórakozás speciális

budapesti lehetőségeinek színterévé, vagy - ahol az elfogadható – álljon a vízkapcsolatot igénylő gazdasági élet szolgálatába."

Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Koncepció:

„A város és a Duna kiegyensúlyozott kapcsolatának megteremtése a partközeli funkcióváltások révén kell, hogy megtörténjen. A Dunával együtt élő város célkitűzés révén több feladat is kapcsolódik a területhez. A fejlesztési koncepció egyik fő szlogenje **a „Dunával együtt élő város".**
A Duna természeti adottságainak kihasználása:

- A természetközeli területek védelmének biztosítása.
- A Duna-partok elérhetőségének, közcélú hasznosításának megteremtése.
- Árvízvédelmi megújítás.
    - A kritikus állapotú árvízvédelmi védvonalak felújítása.
    - Hullámterek beépítésének szigorú tiltása.
    - A Duna telkének, partvonalának és az árvízvédelmi fővédvonalaknak a rendezése.

Budapest 2020, Integrált Településfejlesztési Stratégia környezeti célkitűzései

A „Dunával együtt élő város" területi cél keretében a program középtávú céljai a következők:

- árvízvédelem megújítása
- partszakaszok gyalogos elérésének biztosítása
- közlekedési kapcsolatok javítása
- rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása
- barnamezős területek fejlesztése
- hajózás fejlesztése
- kisvízfolyás-torkolatok revitalizációjának előkészítése
- víz újrahasznosítása.

Budapest Főváros Településszerkezeti Terv

„Az elsőrendű védvonal kiépítése (3,3 km) e területek színvonalas kihasználhatóságához nagymértékben járulna hozzá. A Római-part érintett szakaszán a tradicionálisnak mondható használatot a jelenlegi védmű parti továbbépítése megnehezítené. Ezért feltétlenül szükséges olyan új megoldást keresni, amely az árvízi biztonság mellett a karakteres üdülőterület hagyományos vízi sportokra való alkalmasságát is megőrzi."

Budapest Területfejlesztési Koncepciója (2014.)

A BTFK célrendszere között kiemelt súllyal szerepel „a város és a Duna együttélésének megteremtése". A kilenc stratégiai cél és a cél elérését támogató prioritások között külön kiemelt fejezetként szerepel a „Környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és táji adottságok megőrzése".

A III. kerületi ITS (2015. november):

„Cél a Római-part, valamint Csillaghegy árvízvédelmének megoldását követően a terület fejlesztése, a vízi turizmus felvirágoztatása, a rekreációs turisztikai bázisterület európai szintűvé tétele, gazdasági versenyképességének megteremtése, kereskedelmi szállásférőhely kapacitás növelése. A projekt magában foglalja a közcsatorna, csapadékcsatorna, esetleg vízi színház, vízi játszótér, Duna fürdő, régi dunai vízimalom megépítését. A projekt a fővárosi szinten kiemelt jelentőségű rekreációs terület funkcióbővülését eredményezi."

Azonban a fent bemutatott stratégia célok és a jogi szabályozásban megfogalmazott előírások érvényesülése esténken vitaható.

7. számú melléklet

MTA szakvélemény és OVF állásfoglalás

Szakvélemény

A Római-parti árvízvédelmi mű megépítésének továbbtervezéséről

Budapest, 2013. június 7.

Tartalomjegyzék

1. Előzmények 3
2. Rendelkezésre álló információk 3
3. Bizottság munkája 3
4. Római-parti árvízvédelmi mű terve 4
   4.1. A jelenlegi állapot bemutatása 4
   4.2. A Római-parti mobil árvízvédelmi fal 5
   4.3. A Nánási út – Királyok útján levő elsőrendű árvízvédelmi mű fejlesztése 6
5. Bizottság megállapításai 7
   5.1. A műszaki terv 7
   5.2. Környezeti hatásvizsgálat 8
   5.3. Területrendezés 9
6. Javaslatok 9
7. Vida Gábor akadémikus különvéleménye 11

Mellékletek 13

1. Előzmények

Tarlós István főpolgármester úr 2013. március 5-én kelt levelében arra kérte a Magyar Tudományos Akadémiát (MTA), hogy adjon szakvéleményt a Római-parti árvízvédelmi mű megépítésének továbbtervezéséről.

A szakvélemény kialakításához az illetékes tudományos osztályok közreműködésével, Pálinkás József úr, az MTA elnöke, ad hoc bizottságot állított fel.

Jelen szakvélemény az ad hoc bizottság munkájáról, megállapításairól és a javaslatairól szól.

2. Rendelkezésre álló információk

A megbízólevéllel együtt a bizottság tagjai, elektronikus formában, megkapták az ERBO-PLAN Mérnöki Szolgáltató Kft. által készített „BUDAPEST III.KERÜLET, RÓMAI PART IDEIGLENES ÁRVÍZVÉDELMI MŰ TERVEZÉSE; Szakértői szintű döntés-előkészítő tanulmány" című dokumentumot, mely a munkánk alapját szolgáltatta. A későbbiekben a Budapest Fővárosi Önkormányzat Főpolgármesteri Hivatala a rendelkezésünkre bocsátotta a „BUDAPEST III. KERÜLET RÓMAI PART IDEIGLENES ÁRVÍZVÉDELMI MŰ TERVEZÉSE" című dokumentum részeként elkészített

1. Vízjogi létesítési engedélyezési tervet,
2. Árvízvédekezési terv - Havária tervet,
3. Favédelmi tervet,
4. Környezeti hatástanulmányt és a
5. Költségbecslés a Budapest III. kerület Római parti ideiglenes árvízvédelmi mű tervezése Nánási út – Királyok útján lévő I. rendű árvízvédelmi fővédvonal rekonstrukciója munkáihoz

A munkánk során még számos dokumentumot illetve információt kaptunk az MTA-tól illetve a Főpolgármesteri Hivataltól (*Ld. 0*).

3. Bizottság munkája

A bizottság a munkáját elsősorban levelezés útján végezte, de három alkalommal személyes megbeszélésen is tájékozódott a Római-parti árvízvédelmi mű építésével kapcsolatos információkról ill. véleményekről.

A bizottság első ülésén meghallgatta a Budapest Fővárosi Önkormányzat képviselőjét a Római-parti árvízvédelem fejlődéséről és a jelenlegi terv előzményeiről (*Ld. 0*). Az ülésen az ERBO_PLAN Kft. képviselője ismertette a Római-parti mobil árvédelmi fal tervezésével kapcsolatos információkat. A bizottság tagjai részéről felmerült az igény, hogy ne csak a beruházó és tervező véleményét hallgassuk meg, hanem adjunk lehetőséget a civil szervezeteknek is az álláspontjuk kifejtésére.

A második bizottsági ülésre összesen 9 civil szervezetet hívtunk meg. A meghallgatáson végül megjelent a Rómaifürdő Telepegyesület is, így összesen 10 civil szervezet véleményét hallgattuk meg (*Ld. 0*).

Végül a harmadik bizottsági ülésen összegeztük az eddigi ismereteinket és megállapodtunk a szakvélemény főbb megállapításaiban (*Ld. 0*).

4. Római-parti árvízvédelmi mű terve

4.1. A jelenlegi állapot bemutatása

Buda északi Békásmegyert, Csillaghegyet, Római fürdőt magában foglaló területét, melyen mintegy 55 000 ember él, illetve annak alsó, a Dunára támaszkodó részét, az úgynevezett „Csillaghegyi öblözetet" 4,8 km hosszúságú árvízvédelmi fővédvonal védi a dunai árhullámok időszakos elöntéseitől.

A védvonal északi, békásmegyeri 1 729 m hosszúságú szakasza a Duna partján lévő, a műszaki előírásoknak megfelelő földgát.

A terület déli, Pünkösdfürdő utca és Pók utca közötti részét a Királyok útja – Nánási út vonalán levő mintegy 3 100 m hosszúságú töltés lenne hivatott megvédeni. A töltés több mint 90 árvízkapuval (kulisszanyílással) szabdalt, melyeket árvízvédekezéskor zárni szükséges. A 2002. és 2006. évi rendkívüli magasságú árhullámok idején csak jelentős beavatkozásokkal lehetett a töltés védőképességét biztosítani. Ez tette szükségessé a terület árvízvédelmi helyzetének komplex áttekintését, a biztonság megerősítését, a töltés a Duna part közötti „Római part", mint klasszikus, nagy értékű rekreációs terület ármentesítésének a vizsgálatát is.

Ennek a rendkívül rossz állapotú, az elsőrendű védvonalakkal szemben támasztott követelményeknek semmilyen szinten nem megfelelő, inkább a nyárigátak paramétereivel bíró védvonalnak a kiépítést az 1953-as árvíz idején kezdték meg. Akkor valóban nyúlgátnak készült, mintegy 50-80 cm magasságban. Az árvíz elvonultával az ideiglenes létesítményt nem bontották el. Az ezután következő árvizek során a védekezést már itt folytatták, a meglevő, ideiglenes védmű erősítgetésével. Ma a Királyok útja – Nánási út mentén húzódó védvonal utcaszint feletti magassága mintegy 50-200 cm, a keresztmetszeti jellemzői, mind magasság, mind a koronaszélesség, mind a rézsűhajlás szempontjából elégtelenek. Az elsőrendű védvonal számára, Budapesten, előírt Mértékadó Árvízszint (MÁSz) + 130 cm koronaszint 30-60 cm-rel alacsonyabb a kelleténél (Fővárosi Csatornázási Művek, 2011. évi információ).

A töltés testét mintegy 90 kulisszanyílás szakítja meg, melyek lehetővé teszik a hullámtéren levő ingatlanok és a buszmegállók megközelítését, ugyanakkor az árvízvédelem számára minden egyes ilyen keresztező műtárgy potenciális veszélyt jelent. Tovább gyengíti, az egyébként is meglehetősen bizonytalan védelmi képességet, hogy a töltés testében ill. közvetlen mellette egy védett fasor található, melynek gyökerei át- meg átjárják a töltést megnövelve a töltésszakadás veszélyét.

Árvíz esetén a töltés magassági hiányait homokzsákokkal, a szélességi hiányokat pedig, a töltés hátoldalán levő aszfaltútra épített megtámasztó földművel pótolják. A 2013. évi árvíz elleni védekezés során ez a megtámasztó töltés 90-120 cm magas és 3-4 m széles, agyag anyagú volt. A kulisszanyílásokat egy- vagy kétsoros pallós lezárással, szigetelő fólia és homokzsákos megtámasztás segítségével teszik vízzáróvá. A leszűkített úttest, illetve a védmű megközelíthetősége, védelme és a szükséges védelmi beavatkozások elvégezhetősége érdekében a Királyok útját és a Nánási utat teljes hosszában le kell zárni.

A Római parton lakókat, árvíz idején, ki kell telepíteni. A területen működő szállodákat, üdülőket, csónakházakat stb. ki kell üríteni és az árvízszint alatti berendezéseket, értékeket magasabb helyre kell átvinni. A Római parton néhány ingatlan védelmét már (önerőből) megoldották, vagy úgy, hogy a MÁSz feletti szintig feltöltötték vagy valamilyen egyedi védelmi rendszert (pl. mobilgát) alkalmaznak.

Az árvíz elvonulása után a területet ill. a területen található, a vízzel érintkezésbe került épületeket, berendezéseket fertőtleníteni kell (általában nátrium-hipoklorit és/vagy klórmész segítségével). Az árvédelmi töltés megerősítéséhez felhasznált anyagot (homok, agyak, homokzsák, szigetelő fólia) a területről el kell szállítani. A vízzel érintkezésbe került anyagokat (homokzsák, szigetelő fólia stb.) veszélyes hulladékként kell kezelni és meg kell semmisíteni. A terület csak több nappal, esetleg több héttel az árvíz levonulása után válik ismét használhatóvá (a védvonal

megerősítése 3-3,5 napot, a védvonal eredeti állapotának visszaállítása ugyanennyi időt veszigénybe, amelyhez még hozzáadódik a terület kitakarítása és fertőtlenítése).

4.2. A Római-parti mobil árvízvédelmi fal

A Budapest III. kerületi Önkormányzat 408/ÖK/2007.(VIII.29.) határozata valamint a Budapest Fővárosi Önkormányzat 19-21/2013. (02.22.) határozata a Római-part védelmét egy a parton megépített mobil árvízvédelmi fallal kívánja megoldani. A beruházás döntés-előkészítő tanulmányát az ERBO-PLAN Kft. készíthette, miután sikeres közbeszerzési eljárás során elnyerte a megbízást.

A pályázati felhívás a tervezési területet 3 szakaszra osztotta. Az I. szakasz a Pünkösdfürdő utca – Őrtorony utca között terül el és kb. 1330 m hosszú. A II. szakasz a Őrtorony utca –Rozgonyi Piroska utca között húzódik és kb. 801 m hosszú. A III. tervezési szakaszt a Fővárosi Önkormányzat a 20/2013. (02.22.) határozatában a Rozgonyi Piroska utca – Kadosa utca szakaszra korlátozta. A Kadosa utca alatti szakaszon (Kadosa utca – Aranyhegyi patak) levő, új építésű ingatlanokat már a MÁSz feletti szintre feltöltötték mielőtt az építkezéseket elkezdték volna, így ott beavatkozásra nincs szükség.

Az **I. szakasz** északi végén a mobil árvízvédelmi fal nyomvonala illeszkedik a békásmegyeri földgát déli végéhez. A meglévő fővédvonaltól a parti rész feltöltésre került a 0+000 – 0+060 km szelvény között. A feltöltést figyelembe véve a tervezett mobil gát nyomvonala a partél közelében, illetve a partéltől ~30 m-re található. A feltöltés a Mátyás király utca utáni szakaszon megkerüli a 6003/2, a 6003/1 és a 6002/2 hrsz.-ú ingatlanokat és a part felé kanyarodik, ahol csatlakozik a II. szakasz nyomvonalához. Az I. és a II. szakasz csatlakozásánál a mobil árvízvédelmi fal keresztezi a parton futó 1200 mm-es SENTAB vezetéket, melynek egy szakaszát ki kell váltani és a keresztezési pontnál a rugalmas, vízzáró csatlakozást biztosítani kell.

A mobil árvédelmi fal egy tömörített agyag feltöltésen épül meg. A mobil árvédelmi fal és part közötti területet a Duna medréből kitermelt kavicsos, homokos-kavicsos anyaggal töltik fel. Hasonló anyagból alakítják ki a Duna felöli oldalt is, melynek rézsűjét a természetes rézsűhöz hasonló 1:5 lejtéssel építik meg. A víz felőli rézsű megtámasztására a közepes vízszint alatt elhelyezett lábazati kőrakatot terveztek (megjegyezzük, hogy ez komoly vitákat és ellenérzést váltott ki a vízi sportok kedvelőiből).

A mobil árvédelmi falat egy szárával felfelé fordított „T" betűre hasonlító alaptestre (fejgerenda) rögzítenék árvíz idején. A teljes alaptest a föld (feltöltés) alá kerül. A feltöltés tetején csak egy 50 cm széles vasbeton gerenda látszik ki. Az alaptestet két cölöp tartja.

A mobil árvédelmi fal 3,3 m távolságra elhelyezett és az alaptestbe lecsavarozott, alumínium oszlopok között elhelyezett alumínium betétpallókkal valósítja meg a vízzárást. A pallók illetve a pallók és oszlopok közötti vízszigetelést gumi tömítőkkel (fugaszalaggal) valósítják meg.

Az átszivárgó víz mennyiségét egy függőleges szivárgás-gátló fal csökkenti. A szivárgás-gátló fal mélységét úgy állapították meg, hogy az nem akadályozza a Csillaghegyi öblözetből a Duna felé áramló talajvíz bejutását a Dunába. A mentett oldalon egy hosszirányú szivárgót alakítanak ki, ami árvíz idején összegyűjti a műtárgy alatt átszivárgó vizeket, amit 4 helyen egy-egy szivattyú emel vissza a Dunába.

A fejgerenda mentett oldalán egy 1 m széles füvesített sáv, majd egy 4 m széles, szervizút helyezkedik el.

A **II. szakasz** északon a 60064/1 hrsz.-ú telek előtt, az Őrtorony utca és a Szent János utca között, szervesen csatlakozik az I. szakasz védművéhez; délen a Rozgonyi Piroska utca északi utca frontvonalánál, a 23738/9 hrsz-ú telek utcafronti kerítésénél ér véget. A vízszintes vonalvezetési változatok közül, a SENTAB nyomócső nyomvonal mellett szükséges védőtávolság figyelembevételével, az ingatlanhatárok környezetében, szükség esetén azokon belül vezetett nyomvonalat választották a mobilfal és kapcsolódó létesítményei számára.

A II. szakasz déli határa, a Rozgonyi Piroska utca északi utcafrontja melletti, ill. a szakaszhatár előtti utolsó vízparti ingatlan védelmét az ingatlan jelenlegi kerítésének elbontásával és új, megfelelő mélységű és teherbírású alappal és szerkezeti vastagsággal rendelkező, vízzáró kerítés megépítésével biztosítják. A II. szakaszon a védmű kialakítása lényegében megegyezik az I. szakasz kialakításával, azzal a minimális különbséggel, hogy a fejgerenda nem felfordított „T", hanem „L" alakú. A szervizút kialakítása mindkét szakaszon azonos.

A II. szakasz déli határánál alakítják ki azt a kocsifordulót illetve kocsi lejárót, ahol árvíz esetén a mobil árvédelmi fal és a szervizút teherautóval megközelíthető.

A **III. szakaszon** (a korábbi tervben III/1. szakasz), hasonlóan az I. és a II. szakaszhoz, a védvonal mobil alumínium árvízvédelmi fallal kerül kialakításra. Ezen a szakaszon SENTAB vízvezeték kiváltása 345 m hosszon szükséges. A szakasz a Rozgonyi Piroska utca és a Kadosa utca között húzódik. A mobil árvízvédelmi fal nyomvonal meghatározása a kialakult telekhasználati viszonyok maximális figyelembe vételével történt. Ennek ellenére az építés során szükség van néhány étterem teraszának bontására, átépítésére (23752/4, 23751/3), mert a SENTAB nyomóvezeték és a telekhatárok között igen keskeny sávon valósítható meg az építés.

A támfal alá vasbeton alaptest kerül. Erre rögzítik az árhullám érkezése előtt az alumínium oszlopokat melyek közé behelyezik a szintén alumínium betétpallókat. A vasbeton alaptest alá kerül a szükséges mélységű vízzáró résfal. A kettő közötti vízzáróságot fugaszalaggal biztosítják.

A vasbeton alaptest mentett oldalára 4,0 m széles fenntartó út kerül kialakításra, melyen a kerékpárút vagy sétány is kialakítható, de a kerthelyiségek is kerülhetnek erre a felületre.

A III. szakasz déli végén, a Kadosa utcába való becsatlakozásnál, a Bíbic csónakház előtti étterem (büfé) elbontására van szükség annak érdekében, hogy a 4 m széles fenntartó út elférjen. A Kadosa utcát elérve a fenntartó út ívvel merőlegesen becsatlakozik az utcába, a vasbeton alaptest 90°-os iránytöréssel követi és csatlakozik a meglévő csónakház falsíkjába.

A mobil árvízvédelmi fal nyomvonalát úgy igyekeztek meghatározni, hogy a területen található fák közül a lehető legkevesebbet kelljen kivágni. A „Favédelmi terv" szerint az I. szakaszon az 1350 fából 315 db-t, a II. szakaszon 385 fából 84 darabot és végül a III. szakaszon 122 fából 33 db-t kell kivágni. AZ első szakaszon tovább nőhet a fák pusztulásának veszélye, mert kb. 668 fa tövét, homokos kavics anyaggal, fel fogják tölteni. Nagyobb mélységű feltöltést valószínűleg, de jelenleg nem becsülhetően, több fa nem fogja túlélni. Ezért célszerű lenne a „Favédelmi tervben" pótlásra előirányzott fák számának megemelése, akár a beruházás, akár későbbi fenntartás terhére.

4.3. A Nánási út – Királyok útján levő elsőrendű árvízvédelmi mű fejlesztése

A Nánási út – Királyok útján levő, 3100 m hosszú, árvízvédelmi mű fejlesztése során figyelembe kell venni a hatályos jogszabályokat, melyek az elsőrendű védvonalakra vonatkoznak. Ezek közül, figyelembe véve a szűkös helykínálatot, a legnagyobb akadályt az jelenti, hogy az elsőrendű árvízvédelmi mű alatt illetve mellette 10-10 méteres sávban semmilyen, a mű állékonyságát veszélyeztető létesítmény nem lehet. Így

- a Nánási út és Királyok útja alatt futó közműveket a 10 méteres sávon kívülre kell áthelyezni,
- a jelenlegi töltés mellett illetve a töltés testében növő fákat ki kell vágni és a gyökereiket el kell távolítani,
- a hullámtéri ingatlanokat szolgáló közműbekötéseket, amelyek a töltést keresztezik, ki kell váltani
- a töltés Duna felőli oldalán egy 10 m széles sávban a kerítéseket, kapukat stb. le kell bontani és a biztonsági sávon kívülre kell áthelyezni; az ebbe a sávba eső épületeket vagy épület részeket le kell bontani.

A közműáthelyezés a védvonal közelében húzódó 800 mm-es ivóvíz vezeték és az 500 mm-es, 25 Bar nyomású gázvezeték esetében okoz különös gondot és emeli meg a költségeket. E két vezetéket ki kellene vinni a Szentendrei út alá, mert közelebb nincs hely.

További nehézséget okoz a Nánási út és a Királyok útja és Duna közötti telkek megközelítése. Ezeket, ma mintegy 90 bejáró (kulisszanyílás) segítségével lehet elérni. Az új védmű esetén ezek a nyílások egy-egy potenciális veszélyforrásként jelennek meg a rendszerben. Hasonló gondot okoz a telkek megközelítése a közművekkel. Ezt vagy a szivárgás gátló fal 90 helyen való áttörésével oldják meg, vagy az összes közművet át kell helyezni a töltés Duna felőli oldalára, így csak néhány helyen kell a szivárgás gátló falat keresztezni. Ez utóbbi esetben, árvíz idején, valamennyi közműszolgáltatást le kell állítani (csakúgy, mint a jelenlegi helyzetben).

Mindezeket a korlátozó feltételeket figyelembe véve az ERBO-PLAN Kft. készített egy részletes költségbecslést az elsőrendű védvonal fejlesztéséről. A költségvetés elemeit az alábbiakban mutatjuk be:

„Tervezett rekonstrukciós munkák:

- a jelenleg a földtöltés alatt lévő DN 880-as ivóvízvezeték elbontása 3400 fm hosszan, és áthelyezése a Szentendrei úton vezetett nyomvonalra 4500 m hosszan,
- a DN 500-as, 25 Bar nyomású gázvezeték elbontása és áthelyezése a Szentendrei úton vezetett nyomvonalra 4485 m hosszan,
- a DN 300-eas gázvezeték elbontása és áthelyezése 3288 m hosszan, a DN 200-as gázvezeték kiváltása, áthelyezéssel 1250 m hosszan a védőműtől előírás szerinti távolságra, párhuzamosan, bekötésekkel, leágazásokkal,
- a Nánási út – Királyok útján, DN 150 – ivóvízvezeték kiváltása 3288 fm hosszon,
- Telefon földkábelek kiváltása és áthelyezése 3290 m hosszon,
- Elektromos földkábelek kiváltása és áthelyezése 3290 m hosszon,
- I. rendű árvízvédelmi fővédvonal kiépítése 3440 m hosszan, a jelenlegi földtöltés helyén. A földtöltés elbontásával, és vasbeton támfal és szivárgást gátló, résfal építéssel, úthelyreállítással. A Királyok-Nánási úton a védvonal mentén, kulissza nyílások kialakítása, és azok elzárása alumínium mobil betétpallókkal."

Mindezen beavatkozások költségeit a tervező, mintegy 8 milliárd forintra becsülte.

Megjegyezzük, hogy a költségbecslés kizárólag a műszaki beavatkozás költségeit tartalmazza, és nem számol pl. fakivágás, fapótlás, a kisajátítás, tervezés stb. költségeivel. Ha ezeket a költségeket is figyelembe vesszük, akkor a 8 milliárd forintos becslés jelentősen megemelkedhet.

5. Bizottság megállapításai

5.1. A műszaki terv

A Bizottság:

1. Figyelembe véve a III. kerületi ill. a Fővárosi Önkormányzat döntését, valamint azt, hogy a Nánási út – Királyok útja vonalon mintegy duplájába kerülne az I. rendű védvonal kiépítése, elfogadja a parti árvízvédelmi fal beruházási koncepcióját.
2. Az ERBO-PLAN Kft. által készített döntés-előkészítő tanulmányt egy korrekt műszaki tervnek fogadja el.
3. Elfogadja a műtárgy magassági vonalvezetését, mely a Mértékadó Árvízszint felett plusz 1 méteres biztonságot garantál, amely legalább olyan védelmet biztosít a Csillaghegyi öblözet lakóinak, mint a jelenlegi I. rendű védvonal.
4. Egyetért az alapozás koronaszintjének olyan megválasztásával, amivel csökkenteni lehet az alumínium szerkezet magasságát és ezzel a beruházás költségeit is.

5. Elfogadja, hogy a szivárgás gátló fal és mögötte elhelyezett szivárgó kombinációjával megakadályozható a mentett oldali talajvízszint jelentős emelkedése árvíz idején ill. talajvízszint visszaduzzasztása kisvizek idején.
6. Nem tartja kielégítő mélységűnek az elkészült havária tervet.

5.2. Környezeti hatásvizsgálat

A Bizottság nem kívánja átvenni az engedélyező hatóság szerepét és felelősségét. Ezért a Bizottság:

1. Nem kíván állást foglalni, hogy a terv egésze vagy egy része környezeti hatásvizsgálat köteles-e.
2. Nem kíván állást foglalni, hogy a Római-parton található, mintegy 350 m^2 nagyságú NATURA 2000-es, de a Környezeti Hatásvizsgálat által NATURA 2000-es jellemzőkkel nem bíró, terület minősítése megváltoztatható-e ill. a NATURA 2000-es követelmények lazíthatók-e.
3. Felhívja figyelmet, hogy a Környezeti Hatásvizsgálat meglehetősen hiányos. Tudomásul kell venni, például azt a körülményt, hogy az érintett partszakasz parti sávja közel természetes állapotú és eléggé változatos, értékes mozaikos sokféleséggel. Budapest egy ilyen kiemelt jelentőségű területe még akkor is megérdemelne egy komolyabban kidolgozott Környezeti Hatásvizsgálatot, ha azt a jogszabályok nem írják elő.
4. A 2012-es dunavirág (vízben fejlődő kérészfaj) rajzási adatok alapján megállapítható, hogy a lárvák egyedszáma az érintett parti zónában több tízezres, százezres nagyságrendű is lehet. Mivel ez önmagában is igen jelentős természetvédelmi értéket képvisel, ezért már a tervezés során is tekintettel kell lenni az élőhely védelmére, ha szükségesé válik, akkor a rehabilitációjára.
5. Felhívja a figyelmet arra, hogy a hazánkra nézve is kötelező érvényű Uniós Víz Keretirányelv egyértelmű korlátokat és feltételeket szab meg arra vonatkozóan, hogy milyen esetekben lehet egy folyónak és a partjának az ökológiai állapotát rontani, valamint a szabályozottságát növelni. A Víz Keretirányelv kimondja, hogy egy folyó ökológiai állapotát lerontó műszaki beavatkozás csak indokolt esetben, és jelentős társadalmi haszon esetén fogadható el, hangsúlyozva, hogy ha az elengedhetetlen beavatkozásra léteznek műszaki alternatívák, akkor azok közül az ökológiai szempontokat jobban figyelembevevőt kell megvalósítani.
6. Felhívja a figyelmet arra, hogy a tervezett beruházás megvalósítása során kerülni kell az un. ökológiai csapdák kialakulásának lehetőségeit. A folyó környezetében tervezett építkezés értékelése kapcsán az építési helyszín ténylegesen számszerűsíthető természetkárosítása mellett a folyóra, mint élőhelyre gyakorolt hatásokra is tekintettel kell lenni. Például a Duna budapesti szakaszán, különösen a belvárosi részeken az elmúlt évek intenzív városfejlesztési tevékenysége jelentős mértékben megváltoztatta a Duna optikai környezetét, amely jó néhány dunai biológiai következménnyel jár. Az itt nem részletezhető példát a szakvélemény mellékletében megadjuk (*Ld. 5. sz. melléklet:*). Magyar biofizikusok és ökológusok kutatásai nyomán ma már tudjuk, hogy a folyóknak nem is közvetlenül partja mentén, hanem távolabbi optikai környezetében megjelenő mesterséges objektumok esetenként jelentős ökológiai csapdákat képeznek.
7. Megállapítja, hogy a Duna menti természetes és természet közeli növénytársulások természetvédelmi szempontból kevésbé jelentősek ugyan, de a folyók tájképi jellegének kialakításában, a folyópart természetes állapotának megőrzésében és védett madárfajok élőhelyeként nélkülözhetetlen a szerepük, ezért is fontos a fennmaradásuk. Ezek a part menti szárazföldi életközösségek szoros kapcsolatban állnak a folyó normális anyag- és

energiaforgalmával, a folyóvízi biológiai sokféleség (biodiverzitás) fenntartásával. Ez a hatás mindenképpen sérül. A Római parti ártéri erdősáv egyébként Budapest területén sem tekinthető egyedülállónak, a Duna túlpartján Angyalföld és Újpest területén is fellelhetők ezek az életközösségek.

8. Nem ért egyet a terv azon megállapításával, hogy csak a kivágásra ítélt fákat kell pótolni. Véleményünk szerint a feltöltésre kerülő területen további fák pusztulása is várható, amelyek ugyancsak pótlandók.

5.3. Területrendezés

A Bizottság:

1. Kifogásolta, hogy egy egysíkú terv készült.
2. Szükségesnek tartja, hogy készüljön egy területrendezési terv is.
3. Hiányolt egy olyan településfejlesztési hatástanulmányt, melyben figyelembe lehetne venni az ingatlanok értéknövekedését.

6. Javaslatok

A Bizottság javasolja:

1. A műszaki tervezés folytatását, a terv finomítását, a környezetvédelmi, természetvédelmi, társadalmi igények figyelembevételével.
2. Az ökológiai, természetvédelmi érdekegyeztetést a végleges terv elkészítésének folyamatába kell beilleszteni, amelyhez az MTA felajánlja szakértő biztosítását.
3. A lábazati kőszórás koronaszintjének felülvizsgálatát és annak a legkisebb vízszint környékére, vagy az alá való süllyesztését.
4. A havária terv finomítását egy kétdimenziós elöntési modell alkalmazásával, melynek segítségével az elérési idők, az áramlási sebességek és a vízmélységek pontosabban számíthatók. Célszerűnek látszik egy lokalizációs terv elkészítése is, mellyel csökkenthető a kiömlő víz kártétele. Meghatározandók ill. pontosítandók azok a feltételek, amely mellett meg kell kezdeni a védekezést az I. rendű védvonalon (Nánási út – Királyok útja).
5. Egy területrendezési terv elkészítését.
6. Egy településfejlesztési hatástanulmány elkészítését, mely figyelembe veszi az ingatlanok értéknövekedését, a jelenlegi hullámtéren és a mentett oldalon is, és az ebből adódó tulajdonosi és használati viszonyok változását. A mobilgát - vagy a Nánási úti gát elsőrendű védvonallá történő átépítése esetén - az érintett terület ingatlanai jelentős mértékben felértékelődnek. Ez megnövelheti az építési tevékenységet, aminek visszafogásához a szabályozási tervek építési előírásait különös körültekintéssel kell meghatározni. Ezen túlmenően tanulmányt kellene készíteni arról, hogy az ingatlanok értéknövekedését milyen formában lehetne visszaáramoltatni a gát építési költségeinek legalább részbeni fedezése céljából.
7. Olyan jogszabályok, rendeletek kidolgozását, mely segít megőrizni a Római-part mai karakterét.
8. A környezetvédelmi és természetvédelmi észrevételeinek beépítését a kivitelezésre kiírandó közbeszerzési pályázat feltételei közé.
9. A mobilgát nyomvonala mentén részletesebb altalaj feltárás végzését.
10. A szivárgásgátló fal alatt lévő homokos kavics, kavicsos homok szivárgási tényezőjének a pontosabb (próbaszivattyúzásokkal történő) meghatározását, ami a

feltétele a mélyszivárgókból eltávolítandó vízmennyiség megbízhatóbb meghatározásának.

Budapest, 2013. június 12.

Berczik Árpád	Borhidi Attila	Csemez Attila
Csoma Rózsa	Farkas József	Kriska György
Meggyesi Tamás	Bakonyi Péter	

7. Vida Gábor akadémikus különvéleménye

Nem egyeztetett vélemény a Római partra tervezett mobilgát ügyében

Egyetértés van abban, hogy jelenleg az árvízi biztos védelem megoldatlan. A Római-partra tervezett mobilgát kapcsán azonban számos jogos és vitatható aggodalom van, melyeknek kezelése nem csupán műszaki („szakmai") kérdés. A megalapozott döntéshez számtalan további „szakma" szempontjait kellene rendszerbe foglalni, ami rendkívüli feladatot jelent. Ezek közül néhány:

Hazánkra nézve kötelező érvényű az uniós Víz Keretirányelv, amely egyértelmű korlátokat és feltételeket szab meg, hogy milyen esetekben lehet egy folyónak és a partjának az ökológiai állapotát rontani, valamint a szabályozottságát növelni. A Víz Keretirányelvben (VKI) expliciten nincs benne, hogy nem lehet mobilgátat építeni, de a jogszabály a folyók jó ökológiai állapotát elősegítő intézkedések felsorolásánál nevesíti, hogy a folyókra nem építünk újabb partvédő műveket. A partra tervezett mobilgát halmozottan ellentétes a VKI-val: műszaki beavatkozás lecsökkenti az árterületet, mesterséges partszakaszt alakít ki és gyakorlatilag kiírtja a spontán kialakult fűzerdőt és a föveny öreg fűzfáit. (Ezek biológiai értékei és minket éltető ökológiai szolgáltatásaik összehasonlíthatatlanul nagyobbak, mint egy ültetett platánsoré.) A Víz Keretirányelv azt is kimondja, hogy egy folyó ökológiai állapotát lerontó műszaki beavatkozás csak indokolt esetben, és jelentős társadalmi haszon esetén fogadható el, hangsúlyozva, hogy ha az elengedhetetlen beavatkozásra léteznek műszaki alternatívák, akkor azok közül az ökológiai szempontokat jobban figyelembevevőt kell megvalósítani. A VKI szerint az ökológiai szempontokat nem lehet alárendelni a gazdasági szempontoknak A part menti – nagyrészt őshonos – fák kiirtásával, a természetes föveny és a spontán beerdősüléssel keletkezett erdő feltöltésével, kiírtásával, és egy mesterséges partszakasz kialakításával a Víz Keretirányelvvel ellentétesen cselekednénk. Nem köztudott, hogy napjaink globális környezeti gondjai számtalan önmagában jelentéktelennek tűnő, rövid távon kedvező változtatás halmozott következményei. Ezek elkerülésére született a VKI is, melynek betartása saját hosszabb távú érdekünk.

Ugyanakkor a tervezett mobilgát vízparti megépítése árvízvédelemi szempontból is meglehetősen aggályos. A folyómeder parti feltöltése és az árterület leszűkítése növeli az árvízszintet, ami a mostanihoz hasonló kritikus helyzetekben beláthatatlan következményekkel járhat. A Tiszán milliárdokért árapasztókat építenek, hogy 8-10 cm-rel tudják csökkenteni az árhullámot, itt ugyanennyit rátenne az árhullámra az árterület szűkítése. A fenntartható vízgazdálkodás alapja csak a hullámtér növelése lehet, nem pedig a csökkentése. A hullámtér csökkentése, gáttal való elszeparálása a folyótól hosszú távon veszélyes stratégia akkor, amikor egyre magasabban tetőznek az árhullámok! A jelenlegi rekord árvízszint jó példa arra, hogy mennyire fontos néhány centiméteres különbség is!

A média által is nyilvánosságra hozott „havaria" terv emellett egyértelműen mutatja, hogy a tervezők (Erbo-Plan) kis valószínűségű, de reális veszélynek tartják a mobilgát átszakadását, és ezért tervükben a bevédendő terület evakuálását javasolják minden III. fokú árvíz esetén. Így elengedhetetlennek tartják, hogy a jelenlegi Nánási út – Királyok útja védvonalon is teljes készültségben védekezzenek egy parti mobilgát ellenére. A beruházás megbízói is elismerték, hogy terveik szerint pár évig majd úgy fog üzemelni az árvízvédelem, mintha a milliárdokért megépített mobilgát nem létezne, azaz minden jelentős árvíznél óvatosságból még évekig ugyan úgy megerősítik a Nánási út menti gátat, mint eddig, és a 8 métert meghaladó vízállásnál kitelepítik a hullámtérben élőket.. Emellett a

beruházó és a tervező szerint a mobilgát továbbra sem lenne elsőrendű védvonal, ez továbbra is a Királyok útja – Nánási úton található gát maradna.

A mobilgát ügyében léteznek árvízvédelmi alternatívák. A parti mobilgát szűkítené az árteret, növelné az árvízszintet és ellentétes lenne az EU Víz Keretirányelvvel. Mi bízunk abban, hogy egy megfontolt politikai döntés fog pontot tenni az ügy végére, amely a mentett oldalon lakó 55 ezer ember hosszú távú érdekét fogja szolgálni.

Összeállította (kérés nélkül): Vida Gábor 2013. június l0.-én

Vida Gábor

Mellékletek

1. sz. melléklet: A bizottság számára átadott dokumentumok listája

1. **ERBO-PLAN Mérnöki Szolgáltató KFT**. BUDAPEST III.KERÜLET, RÓMAI PART IDEIGLENES ÁRVÍZVÉDELMI MŰ TERVEZÉSE:
   1.1. Szakértői szintű döntés-előkészítő tanulmány
   1.2. Árvízvédekezési terv - Havária terv
   1.3. Favédelmi terv
   1.4. Környezeti hatástanulmány
   1.5. Vízjogi létesítési engedélyezési terv
   1.6. Költségbecslés a Budapest III. kerület Római parti ideiglenes árvízvédelmi mű tervezése Nánási út – Királyok útján lévő I. rendű árvízvédelmi fővédvonal rekonstrukciója munkáihoz
2. **BME**: Szakértői vélemény a Budapest III., Római-parti árvízvédelmi mű döntés-előkészítő tanulmányáról
3. **Budapest Főváros Önkormányzata**:
   3.1. Előterjesztés a Közgyűlés részére (Római parti árvízvédelmi mű építése, döntési javaslat a védmű továbbtervezésére vonatkozóan)
   3.2. Módosító javaslat (Római parti árvízvédelmi mű építése, döntési javaslat a védmű továbbtervezésére vonatkozóan)
   3.3. 17-21/2013.(02.22.) Közgyűlési Határozat
4. **III. Kerületi Önkormányzat**: 408/ÖK/2007.(VIII.29.) Határozat
5. **11/2010**. (IV.28.) KvVM rendelet a folyók mértékadó árvízszintjeiről
6. **Az MTA Tájépítészeti Albizottságának állásfoglalása** (2013. febr. 20)

A Bizottsághoz dokumentumot, véleményt eljuttató civil szervezetek ill. személyek listája

1. Buzás Antal Győző (Egyesület a Római Partért)
2. Duna Charta
3. Egri Gábor (Egyesület a Római Partért)
4. Ébert Ágoston (Rómaifürdő Telepegyesület)
5. Nagy Ignác
6. Védegylet
7. Vida Viktor (Védegylet)

2. sz. melléklet: Az MTA ad hoc bizottság 1. ülésének emlékeztetője

Római-parti árvízvédelmi mű – Ad hoc szakértői bizottság

2012. május 2. 10.00 MTA Bolyai terem

EMLÉKEZTETŐ

Jelen vannak: Jelenléti ív csatolva
Kimentette magát: Dr. Berczik Árpád

A jelenlévők a napirendet elfogadták (csatolva).

Szeneczey Balázs *felhívta* a bizottság figyelmét, hogy Római-part illetve a mögötte elhelyezkedő Csillaghegyi öblözet Budapest utolsó nyílt ártere, melynek az árvízvédelmi nincs megnyugtatóan megoldva. A főváros és a III. kerület tervei szerint a terület és az árvízvédelem együttes fejlesztésével a Kopaszi gáthoz hasonló rekreációs térség alakítható ki.

Csók László a beruházó részéről ismertette a Római part árvízvédelmének múltját és a fejlesztési elképzeléseket.

Erdész Béla úr bemutatta az árvízvédelmi tervek jelenlegi állapotát.

Csemez Attila az alábbi kérdéseket tette fel:

1. Készült-e hatástanulmány? Ha igen, miért nem kaptuk meg? Ha nem, akkor hogyan dönthetett a Közgyűlés? (*A „Környezeti hatástanulmányt" április 30-án elküldtem, Bakonyi*[1])
2. Ha néhány évvel ezelőttig a Nánási út – Királyok útja változat élt, akkor a Pál-fordulatot követően miért nem készült összehasonlítás a változatok között? (*A Thesis Kft által készített terv előtti változatokkal nem volt elégedett az önkormányzat. A kerületi önkormányzat döntött a parti változat mellett*)
3. Figyelembe vették-e a az ökológiai és a társadalmi szempontokat, amelyeket az Európai Unió Víz Keretirányelve a vízügyi tervezésben megkövetel? (*?*)
4. Lehet-e a mobil gát menti 10–10 méteres sávba fákat meghagyni, illetve abban fákat telepíteni? (*Igen. A nyári gát státusszal rendelkező mobil gátra nem vonatkoznak az elsőrendű fővédvonalra vonatkozó szabályok.*)
5. Publikus-e a favédelmi terv? (*A „Favédelmi tervet" április 30-án elküldtem, Bakonyi*)
6. Van-e havária terv és azt a katasztrófavédelemmel egyeztették-e? (*A "Árvízvédekezési terv Havária tervet" május 2-án megküldtem, Bakonyi*)

[1] Sárgával kiemeltem a válaszokat.

7. Melyik az a puha fafaj, amely 1–1,5 m töltést túlél? (ahogyan az az 1. szakasz metszetén szerepel) (?)

Meggyesi Tamás hangsúlyozta, hogy a KHT hiányosságokat tartalmaz. Hiányzik belőle a társadalmi hatások vizsgálata. Javasolta egy településfejlesztési hatástanulmány készítését, melyben figyelembe lehetne venni az ingatlanok értéknövekedését. (*A terület besorolása változatlanul hullámtér marad, ezért értéknövekedéssel nem kell számolni. Jogszabályi védelemmel kell biztosítani, hogy a beépítettség nem növekedjen túlzottan.*)

Vida Gábor megkérdezte a kivitelezés és az üzemeltetés költségeit. (*4,4-4,7 mdFt ill. 10 mFt/árvíz*)

Kriska György felhívta figyelmet a KHT természetvédelmi hiányosságaira. Hangsúlyozta, hogy 40 év óta először megjelent a „Dunavirág", melynek a Duna litorális zónájában élő lárvái 2000 Ft/db eszmei értékkel bírnak. A területen a 2012-es évben kialakult milliós tömegrajzás alapján a lárvák egyedszáma az érintett parti zónában több tízezres, százezres nagyságrendű is lehet. Mivel ez önmagában is igen jelentős természetvédelmi értéket képvisel, ezért javasolja júliusi alacsony vízállás mellett a parti öv monitorozását a makrogerinctelen élőlényeggyüttes vonatkozásában. (*A cél az, hogy amennyire lehet, megvédjük a természeti értékeket. A Természetvédelmi hatóságokkal előzetes egyeztetés nem folyt. A tanácsaikat figyelembe fogják venni.*)

Farkas József az alábbi kérdéseket tette fel:

1. Készült-e alternatív terv a partvédelemre (az 1:5-ös rézsű helyett meredekebb, esetleg burkolt part)? (?)
2. A Barát patak és az Aranyhegyi patak árvízvédelmével foglalkoztak-e? (*Nem volt része a megbízásnak.*)
3. Megoldható-e a Rozgonyi Piroska és a Kadosa út közötti rész árvízvédelme a terület feltöltésével? (*Nagy magasság különbség, ill. a feltöltendő terület nagysága.*)

Vida Gábor felvetésével, miszerint a beruházó és tervező mellett meg kell hallgatni a civil szervezetek véleményét is, a bizottság egyetértett és megkérte Vida Gábort, hogy egyeztessen a Védegylettel a civilek összefogásáról és a véleményük ismertetéséről.

Csoma Rózsa felvetette, hogy jeleznünk kellene a jogszabályi háttér hiányosságait. Nevezetesen azt, hogy az új, korszerű védelmi eszközökre (mint a mobilgát) vonatkozó szabályozás hiányzik.

Készítette: Bakonyi Péter

3. sz. melléklet: Az MTA ad hoc bizottság 2. ülésének emlékeztetője

Római-parti árvízvédelmi mű –
Ad hoc szakértői bizottság - Meghallgatás

2012. május 10. 13.00 MTA Bolyai terem

EMLÉKEZTETŐ

Jelen vannak: Jelenléti ív csatolva
Kimentette magát: Csoma Rózsa
Mihály Tibor
Rátkai János

A napirend csatolva.

Kádár Bálint (*Kortárs Építészeti Központ*): Több konzultáció alapján alakították ki a véleményüket: nem a parti mobilgát a megoldás. A minimum 4 md Ft közpénzfelhasználásával megvalósuló beruházás nem javít a helyzeten. Az üzemeltetési költségeket megnöveli, hogy haváriára felkészülve a jelenlegi fővédvonalon is védekezni kell. A megvalósuló beruházás nem lesz fővédvonal. Célszerűbb lenne a kerítések megerősítésével védekezni. A terv csak a terület északi részén foglalkozik a part védelmével. Hiányzik a tájépítészeti terv. A terület komplex hasznosítását elősegítő terv elkészítéséhez sok szakágat kellene bevonni. Kádár Bálint kifogásolja a lábazati kőszórás kialakítását.

Bardóczi Sándor (*Magyar Tájépítészek Szövetsége*): Ökológiai és tájépítészeti sem megfelelő a terv. A műszaki tervvel sem értenek egyet, mert a szivárgás gátló résfal akadályozza a talajvíz mozgását. Tartós árhullám esetén erős talajvízáramlás indulhat el a mentett oldal felé. A Thesis terv 14 tervváriánsából 6 foglalkozik a Nánási út – Királyok útja védvonal átépítésével. Ebből kb. hármat tartanának elfogadhatónak, melyek olcsóbban építhetők meg, mint a parti megoldás. A Fővárosi Önkormányzat megígérte, hogy elküldi a különböző tervek költségbecslését, de ez nem történt meg. Az Óbuda – Békásmegyer szabályozási terve előírja a part menti galériaerdők megóvását. A terv ígérete szerint megmarad a parti föveny, de ez nem igaz. A galériaerdő nem bírja ki a feltöltést. Bardóczi Sándor is kifogásolja a lábazati kőszórás kialakítását.

Bajor Zoltán (*Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület*): A természeti értékeket megvédve kell a lakosságot megvédeni. A Római-part madártanilag értékes terület, része a Duna-menti zöld folyosónak. Az itt élő/megforduló mintegy 120 madárfajból 80 védett; életterük a parti sáv; 25 faj itt költ; 54 folyamatosan látogatja a területet. Budapesten ez a legnagyobb vizes élőhely.

Halmos Gergő (*Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület*): A terület egész Budapest és a budapesti lakosság számára fontos. Hatásvizsgálat lenne szükséges, mert a terület várhatóan jelentősen károsodna, amit csak évtizedek alatt lehetne rehabilitálni.

Szűcs Tamás (*Rómaifürdő Telep Környezetvédő, Szabadidő és Diák Vízisport Egyesület*): A tervezett gát vonalvezetése károkat okoz a galériaerdőben, de be kellene nézni a telkekre is, ahol

szintén nagyon nagy károk keletkeztek. A területre áramló pénz fokozatosan átalakította a területhasználatot. Az új tulajdonosok átépítik az épületeket. A terület északi részén már feltöltésre építkeztek és ennek következtében számos értékes fa elpusztult. Valamilyen parti védmű – akár mobilgát, akár a kerítések megerősítése – kívánatos lenne. A meglevő építmények megemelésére a csónakházaknak nincs pénzük. A Nánási út – Királyok útja megoldást nem támogatják. A késedelem okozza a legtöbb kárt. Akinek volt pénze az már megoldotta a saját védelmét.

Gyepes Lajos (*Római SE*): Folyamatosan romlik az állapot. A mobilgát megépítését támogatják. Legyen bicikli út és gyalogút, melyet megvéd az árvízvédelmi mű.

Nagy Ferenc (*Külker Evezős Klub Óbuda*): A parti megoldást (mobilgát) támogatják. Folyamatosan romlik az állapot. A gyakori árvizek miatt a csónakházak fenntartása nem gazdaságos. A csónakházak megférnek a lakóházakkal. A mobilgát megfelel a vízparti életvitelhez. Üdvözli, hogy a szennyvizek elvezetése bekerült a tervbe. Fontosnak tartja, hogy a lábazati kőszórás úgy kerüljön kialakításra, hogy a csónakokat ne sértse fel. Fontosnak tartja az elpusztuló/kivágásra kerülő fák pótlását.

Egri Gábor és **Buzás Győző** (*Egyesület a Római Partért*): Megvizsgáltatták az árvizek utáni állapotban a közterületekről vett talajmintákat. Fekál koli szennyezést és egyéb baktériumokat találtak benne. Az árvíz levonulása után a területet nátrium-hipoklorittal ill. klórmésszel kell fertőtleníteni ill. penészmentesítés is szükséges. Mindkét vegyi anyag mérgező hatású. A fertőzésveszélyt védőoltással kell csökkenteni. Az árvizek után szúnyog- ill. rágcsálóirtásra is szükség van a területen napi rendszerességgel dolgozó, mintegy 1000 ember védelme érdekében. A parti nyomvonalat támogatják. A Nánási út – Királyok útja vonalon a védmű 700 cm-re épült ki. Az idők folyamán a védművet folyamatosan erősítgették, mely ideiglenes engedéllyel működik. A lakóépületek mindig is a földszintre épültek.

Ébert Ágoston (*Rómaifürdő Telepegyesület*): Átfogóbb vizsgálatokra lett volna szükség a Csillaghegyi öblözet 5,5 km2-es területének védelme érdekében. A III. kerület Kerületi Szabályozási Tervet készít a Nánási út – Királyok útja és a Duna part közötti területre. Alapvető jogszabályban előírt követelmény a FŐVÉDVONAL – Nánási, Királyok útján - kiépítése. 1994 óta foglalkozik a problémával, szomorú tapasztalta a tehetetlenséget, egymásra mutogatást, ezért nincs a mai napig a térség árvízvédelme megoldva. A part sorsa megpecsételődött: amennyiben a megismert parti gát megvalósul az egyenlő totális környezet pusztítással. A parton, a hullámtér MÁSZ szintig védelme érdekében reális alternatíva lehet: a sétány magasság korrekciója – 7 m körüli magassággal - és erre helyezett alapozás nélküli „igazi" mobil gát.

Készítette: Bakonyi Péter

4. sz. melléklet: Az MTA ad hoc bizottság 3. ülésének emlékeztetője

Római-parti árvízvédelmi mű – Ad hoc szakértői bizottság

2012. május 10. 14.00 MTA Bolyai terem

EMLÉKEZTETŐ

Jelen vannak: Jelenléti ív csatolva
Kimentette magát: Dr. Csoma Rózsa

A bizottság megkérte Csók Lászlót és Erdész Bélát, hogy az ülés elején még vegyen részt, hogy a bizottsági tagok további kérdéseket tehessenek fel nekik.

Csók László röviden reflektált a civil szervezetek által felvetett problémákra. Hozzászólását a „meghallgatás" emlékeztetőjébe fogjuk beilleszteni.

Csemez Attila megkérdezte, hogy ökológiai hatástanulmány mikor készül ill. a tervező készített-e már ilyet. Egysíkúnak nevezet a projektet, mert területrendezéssel nem foglalkoznak. Mikor készül területrendezési terv? (*Erdész Béla: Az ERBO-PLAN 2007 óta készít környezetvédelmi és vízjogi engedélyeket; Csók László: Csak a résfal engedélyköteles. Első az árvízvédelem, de a második helyen a területrendezés szerepel. Szeneczei Balázs főpolgármester-helyettes foglalkozik a területfejlesztéssel.*).

Kriska György: Természetvédelmi, ökológiai szempontból gyenge a tanulmány. Felhívta a figyelmet az u.n. ökológiai csapda lehetőségére, melyről egy dunai példát („Dunavirág" rajzása) be is mutatott (a Tahi híd kivilágított felülete odavonzotta a kérészeket, melyek a híd aszfaltján elpusztultak). Hasonló helyzet előfordulhat a kivilágított Római-parton is, ahol szervizút felület jelenthet hasonló csapdát.

Berczik Árpád megkérdezte, hogy eldőlt-e már a mobilgát, vagy a Nánási-Királyok útja kérdés ill. miért egy a Dunától távoli székhelyű cég tervezi a Római-part védelmét. (*Csók László: Igen, a III. kerületi önkormányzat 2007-ben döntött a parti védmű mellett. A bizottságtól a környezeti hatások figyelembevételével kapcsolatos véleményt várjuk. A tervezőt közbeszerzési eljárás során választottuk ki, melyben a telephely nem szerepelt döntő tényezőként.*)

Meggyesi Tamás szerint a mobilgátas megoldás nem sokat segít, viszont sokba kerül. Városfejlesztési tervet kellene készíteni. Milyen biztosítékokat lehet bevetni, hogy ne következhessen be egy területhasználati bumm? (*Csók László:* .)

Csemez Attila: Ne egysíkú terv legyen. Megkaphatjuk-e a 2005-ös terv 14 változatának rövid értékelését? Biztosítékot kellene kérnünk, hogy a véleményünket figyelembe veszik, például úgy, hogy a kiviteli terv közbeszerzési pályázatába beépítik az észrevételeinket. (*Csók László:*)

Kriska György megismételte, hogy a parti öv kérészlárva populációjának pusztulásánál nagyobb problémát okozhat egy optikai alapon működő ökológiai csapda kialakulása, amely a védett dunavirág egyedek milliós pusztulását okozhatja. Feltételezi ugyanakkor, hogy a dunavirág lárvák a feltöltött partszakaszra képesek idővel visszatelepülni.

Berczik Árpád vállalta, hogy a selymes durbincs elterjedésével kapcsolatban tájékozódik.

Bakonyi Péter kérte a bizottság tagjait, hogy a saját szakterületükkel kapcsolatos javaslataikat írják le és juttassák el hozzá, hogy be tudja építeni a bizottság jelentésébe.

Készítette: Bakonyi Péter

5. sz. melléklet: A dunavirágzásról

Dunavirágzás, a dunavirág (Ephoron virgo) nevű kérészfaj tömegrajzása: A vízminőség-javítás iránt elkötelezett hazai és külföldi Duna-menti kormányok és városi önkormányzatok tevékenysége eredményeként az utóbbi néhány évben jelentős mértékben javult a folyóvíz minősége, ami közegészségügyi és természetvédelmi jelentőséggel is bír. A Duna budapesti szakaszán 2012-ben a legfontosabb természetvédelmi esemény a dunavirág védett kérészfaj tömeges megjelenése volt, amire a vízszennyezések miatt közel 40 évig nem volt példa. Az első szórványos rajzások 3 éve alakultak ki, ami egyértelműen jelezte, hogy a kérész ásó életmódot folytató lárvái újra otthonra leltek a Duna természetes mederrészein. A dunavirág milliós tömegrajzásainak újbóli megjelenése látványosan demonstrálta az élő természet megújulási képességét és a természetes állapotú parti övnek ebben betöltött nélkülözhetetlen szerepét. A kérészrajzások vizsgálata során az is bizonyítást nyert, hogy a folyó mesterséges objektumai, a kivilágított hidak, álló hajók és vízparti épületek optikai alapon ható végzetes ökológiai csapdái a kérészeknek. A petézéshez készülő nőstény rovarok közül több 10 millió pusztult el tojáscsomóival együtt a fénycsapdaként működő mesterséges objektumok közelében. Ily módon csak emiatt több 10 milliárd forintos természetvédelmi kár keletkezett és sérült a dunavirág utódgenerációja is. A fentiekben leírt jelenség is alátámasztja azt, hogy a Dunán és a partján felépített mesterséges objektumok gyakran előre nem várt természetkárosítás okozói lehetnek, amelyek csökkenthetik a folyó biológiai sokféleségét, előnytelenül hatnak a folyó ökológiai állapotára és ezáltal a vízminőségére is.)

2014. június 10.

Szakmai állásfoglalás és javaslatok a Csillaghegyi öblözet ármentesítésének ügyében

OVF Vízügyi
Tudományos Tanács
Római-parti gát
Munkabizottság

Tartalomjegyzék

Előzmények ... 3
A Bizottság rendelkezésére álló információk ... 4
A Bizottság munkája ... 4
A bizottság megállapításai ... 5
1. Az engedélyes tervben foglaltakkal kapcsolatos legfontosabb megállapítások ... 5
2. A Bizottság megállapításai és javaslatai ... 6
2.1. A védvonal helyének kiválasztásával kapcsolatos megállapítások és javaslatok ... 6
2.2. A védvonal kialakításával és koronaszintjének megválasztásával kapcsolatos megállapítások és javaslatok ... 8
2.3. A védvonal nyomvonalának kialakításával kapcsolatos megállapítások és javaslatok ... 9
2.4. A védvonal alapozásával és a szivárgási kérdésekkel kapcsolatos megállapítások és javaslatok ... 12
2.5. A parthasználat javításával kapcsolatos megállapítások és javaslatok ... 13
2.6. Egyéb megállapítások és javaslatok ... 14
Összefoglalás ... 15

Mellékletek

Budapest Főváros felkérő levele az OVF számára 1
Az OVF felkérő levele a Tudományos Tanács részére 2
A Római-parti gát Munkabizottság levele az OVF-nek MÁSZ ügyében 3
Az OVF válaszlevele a MÁSZ-ról a Munkabizottság számára 4

Előzmények

Budapest város Főpolgármestere a csatolt levéllel (1. sz. melléklet) fordult az Országos Vízügyi Főigazgatósághoz, amiben állásfoglalást kért, hogy a Római parton „.... *part menti védmű épüljön, vagy pedig a Nánási út - Királyok útja nyomvonalon történjék-e a védekezés*".

A felkérést az OVF vezetője az ugyancsak csatolt levelében (2. sz. melléklet) a Vízügyi Tudományos Tanácsra (továbbiakban: Tanács) testálta és kéri a tanács szakmai állásfoglalását.

Lényeges vélemény-alkotási körülmény, hogy idejét múlta „Római parti gát" névvel illetni a tervezett árvízvédelmi fejlesztést, mert a Főpolgármester Úr március 3.-án tartott sajtótájékoztatóján elmondta, hogy **a feladat az egész öblözet védelmének megoldása és nem a Római part 70 hektáros területének a védelme**. Mint később kifejtük, ezzel a megközelítéssel a Tanács is egyet ért.

A tervekről igen gondosan összeválogatott tényanyag birtokában véleményt mondott a Magyar Tudományos Akadémia erre a célra megalakított bizottsága és a Budapesti Műszaki Egyetem is.

A Bizottság meghallgatta a pozsonyi Povodie Dunaja munkatársának előadását a mobil árvédelmi falak alkalmazásának a tapasztalatairól, tanulmányozta a dunai városok védelmére kiépített mobil falak szerkezeti kialakítását, üzemeltetési tapasztalatait.

Fentiek tükrében a Tanács feladatát az alábbiakban lehet összefoglalni.

A feladat állásfoglalás a tekintetben, hogy a Csillaghegyi öblözet, (amelynek része a Római parti 70 ha-os beépített terület is), árvizek elleni védelmét a szokásjog és történelmi hagyományok alapján (annak elsőrendű árvízvédelmi mű státusza jogilag nem vezethető le) kialakult Nánási út- Királyok útja vonalán lévő, védvonal fejlesztésével, vagy a parton megépített új védmű (vízjogi létesítési engedélyezésre benyújtott tervvel rendelkezik) igénybevételével kell e megoldani. Esetleg a kettő kombinációja a járható út.

A védelem helyszínének megválaszolásával együtt járó feladatokra és következményekre is rá kell mutatnia a Bizottságnak. A kérdés eldöntésénél, mind az árvizek elleni biztonság, mind a terület és városfejlesztés, mind a környezet és természetvédelem, mind a védekezés feladatainak, mind a becsülhető költségek együttes mérlegelése szükséges.

A probléma teljes körű vizsgálatához hozzátartozik a járulékos beruházási igények mérlegelése és költségeinek becslése is, illetve javaslat a kérdés végleges és szakmailag megalapozott eldöntéséhez még szükséges vizsgálatok

elvégzésére, ez utóbbiak kellő indoklásával és azok várható eredményeinek döntést befolyásoló mellőzhetetlenségének bemutatásával.

A feladat megoldására a Tanács az OVF egyetértésével az ún. „Római-parti gát Munkabizottságot" kérte fel.

A Bizottság rendelkezésére álló információk

A Bizottság rendelkezésére az alábbi dokumentumok álltak:

- az ERBOPLAN Kft. 2013. évi vízjogi engedélyes terve
- alapozó tanulmányok, úgy mint:
  Szivárgási vizsgálatok
  Árvízvédekezési terv - Havária terv,
  Favédelmi terv,
  Környezeti hatástanulmány és a Költségbecslés a Budapest III. kerület Római parti ideiglenes árvízvédelmi mű tervezése Nánási út – Királyok útján lévő I. rendű árvízvédelmi fővédvonal rekonstrukciója munkáihoz
- az Akadémiai Bizottság állásfoglalása
- a BME állásfoglalása
- Az OVF állásfoglalása 2014. január
- közérdekű bejelentés Dr. Pesti Imre úr részére
- a Thesis Kft. és a Konstruktőr Kft. által készített 2005. évi tanulmány

A Bizottság munkája

A Bizottság előbb a fenti dokumentumokban foglaltakat szakmailag vizsgálta, majd a tervezővel, tervezőkkel, külföldi szakértővel és a megbízóval folytatott konzultáció alapján alakította ki az állásfoglalását.

A Bizottság munkáját alapvetően elektronikus levelezés formájában, illetve bizottsági ülések keretében folytatta, helyszíni bejárást tartott, alkalmi lakossági megbeszélést folytatott, külföldi tapasztalatokról gyakorló üzemeltetővel konzultált, külön konzultációt folytatott a műszaki és tájépítészeti tervet készítő tervezővel.

A Bizottság formálisan 6 alkalommal ülésezett:

április 9.:	Bizottsági ülés
április 18.:	műszaki és tájépítészeti terv konzultáció a tervezővel, bizottsági ülés
április 24.:	helyszíni bejárás, lakossági konzultáció
április 28.:	Bizottsági ülés
május 12.:	konzultáció, gyakorló külföldi üzemeltetővel
június 10.:	a Bizottság által javasolt szakmai állásfoglalás végső formába öntése.

A bizottság megállapításai

1. Az engedélyes tervben foglaltakkal kapcsolatos legfontosabb megállapítások

A tervezés folyamatának tényleges megindulása (2012. 08. 27.) óta eltelt 20 hónap alatt **elkészült egy műszakilag korrekt, de nem minden tekintetben optimális megoldás.**

Ennek egyik, meghatározó eleme a 2013 júniusában levonult rekord árhullám, ami felülírta a korábban mért legmagasabb árvízszinteket. Ezért az engedélyezésre beadott tervet visszavonták és a szinteket - az árhullám tetőző szintjéhez igazítva - megemelték.

A Dunán immár harmadjára levonult, minden eddigi tetőzést meghaladó árhullám tapasztalatai alapján az Országos Vízügyi Főigazgatóság a teljes hazai Duna szakaszra elrendelte a mértékadó árvízszintek felülvizsgálatát. A tervezés a szintek korrekciójával nem várta meg a vonatkozó számítási eredményeket. A mostanra ismertté vált előzetes új MÁSZ értékek **ezen a szakaszon** azt valószínűsítik, hogy **a korábbi mértékadó árvízszintnél 1,09-1,20 méter körüli vízterhelés növekedéssel célszerű számolni.**

A kialakult koncepció másik meghatározó problémája, hogy bár szakmailag, műszakilag korrekt (általunk kifogásolható elemeit a kiviteli tervezéskor egyébként is szükséges részletezések – pl. talajfeltárási munkák – kapcsán pontosítani lehet, illetve kell), de **nem kellően érzékeny a Római part használati értékeinek megőrzésére, illetve annak továbbfejlesztésére.** A műszaki biztonság, a lakossági igények és a terület értékességének megőrzése szempontjából ezek nem mellőzhető tervtartalmi követelmények.

A tervben foglaltak bemutatásától eltekintünk, néhány megállapítást azonban a tervvel kapcsolatban megfogalmazunk, elsősorban annak érdekében, hogy későbbiekben rögzített javaslatainkat ezzel is megalapozzuk.

Az egyik legfontosabb, koncepcionális dilemmát tükrözi maga a terv címe: *„Budapest III. kerület Római part ideiglenes árvízvédelmi mű tervezése (vízjogi létesítési engedély)"*, azaz a mértékadó terhelés elleni védelmet máshol, más módon kell megteremteni. Ezt az Engedélyes terv műszaki leírásának 24. oldalán ki is mondja, miszerint *„Az árvízvédelmi védvonal nyári gátként fog üzemelni, az elsőrendű árvízvédelmi vonal továbbra is megmarad a Nánási út – Királyok útján"*.

Tehát a Csillaghegyi öblözet árvízvédelmét nem oldja meg, ezért a Nánási út Királyok úti hagyományos védekezési vonalon (aminek egyébként az elsőrendű árvízvédelmi létesítményi státusza jogilag nem vezethető le), továbbra is el kell szenvedni a nagy volumenű, a terület életvitelét súlyosan akadályozó védekezési munkát. Így a tervezett megoldás azt helyezi kilátásba, hogy 55 ezer ember, élet- és vagyonbiztonsága továbbra is a közismerten rendkívül bizonytalan védképességű védekezési vonal megtartásának kockázatára van bízva.

A terv nem utal a tájépítészeti, illetve területhasználati vonatkozásokra (pl. a parti, védett sáv növelésének az igényére), a terv megoldásait meghatározó voltára, teret adva ezzel érdemi és jogos kritikáknak, de a találgatásoknak is, különösen a természetvédelem és a parthasználat tekintetében.

2. A Bizottság megállapításai és javaslatai

2.1. A védvonal helyének kiválasztásával kapcsolatos megállapítások és javaslatok

A Munkabizottság örömmel nyugtázza Főpolgármester Úr 2014. március 3-án tartott sajtótájékoztatóján elhangzott bejelentését, miszerint **a fejlesztés célja a Csillaghegyi öblözet árvizek elleni védelme.** Ennek a bejelentésnek a fejlesztés szakmai tartalma, ezen keresztül a társadalmi megítélése, és nyilvánossággal történő elfogadtatása szempontjából egyaránt nagy jelentősége van. A Bizottság ennek kapcsán a „Római-parti gát" megnevezést is célszerűnek tartja megváltoztatni és **„Csillaghegyi öblözet árvízvédelmi fejlesztése I. ütem"** elnevezést javasolja használni. A fejlesztésnek éppen ezért szerves része kell, hogy legyen az öblözetet északról és délről határoló Aranyhegyi-patak és Barát-patak védvonalak új mértékadó árvízszintre történő kiépítése is, a fejlesztés II., vagy majdani III. ütemében. Ezzel egyidejűleg a Bizottság javasolja a Budapest, Római-parti árvízvédelmi védmű megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 389/2012. (XII. 19.) Korm. rendelet kiterjesztését az öblözetet védő létesítmények teljességére.

A Bizottság a számára feltett fő kérdést illetően, miszerint *„part menti védmű épüljön, vagy pedig a Nánási út - Királyok útja nyomvonalon történjék-e a védekezés"* **határozottan állást foglal, hogy az öblözetet a Duna felől védő műnek a mértékadó árvízi terhelés kivédésére alkalmas szerkezetben, a szükséges biztonsággal a parton kell megépülnie**, az alábbiakkal indokolva.

- A Csillaghegyi öblözet védelmét nem szabad az öblözet részekre szakításával megoldani. A Nánási út Királyok útja és a part közötti 70 ha-os beépített, nagy értékűi terület kizárását a védelemből semmi sem magyarázhatja. A parti terület védelemének mellőzésére felhozott indokok közül kettő érdemel említést, az egyik, hogy a magasságilag feljebb húzódó, ma védekezési vonalként használt Nánási Út - Királyok úti vonalon a védekezés kisebb szerkezeti magasságú védőművel lenne megvalósítható. Ez azért abszurd indok, mert akkor a 11-es számú út fővédvonallá történő kiépítése még kedvezőbb magassági viszonyokat kínálna a védvonalnak. A másik, hogy a természetvédelem szempontjai erősen sérülnek a teljes öblözet védelme esetén. Ez az érv egyrészt azért hamis, mert a teljes öblözet védelme mindkét szóba jöhető védvonal kiépítése esetén közel azonos természetvédelmi konfliktusokat vet fel, ugyanakkor a parthasználat minőségét mindenképpen javítani kell.
- A Római-part jelenlegi állapotát a következők jellemzik:

- közlekedés, közösségi terek, vendéglátó egységek hiánya, illetve kifogásolható állapota, higiénés viszonyainak veszélyeztetettsége,
- séta, futás, kerékpározás funkcióinak keveredése és egymást zavaró, egy pályán folyó gyakorlása,
- a gyerek-foglalkoztatás hiányzó helyei,
- a burkolatok, és vízelvezetési hiányok, esőben sáros, száraz időben poros viszonyok, a tönkrement partbiztosítási elemek stb.

Mindezt összehasonlítva a part kínálta rendkívüli értékekkel (víz közelsége, vízhasználati lehetőségek, gazdag, bár nagyon vegyes értékű növényzet, tiszta levegő, kikapcsolódási lehetőségek, stb.) indokolt lett volna önmagában is célként kitűzni a part használati értékének növelését. Ez azonban védelem nélkül kétséges vállalkozás. A part-rehabilitáció tehát elválaszthatatlan az ármentesítés megvalósításától.

- A parti változat teszi lehetővé a fertőzésveszély csökkentését a 70 hektáros, beépített területen. Ez azért is érdemel figyelmet, mert míg az eldöntendő, vitás kérdések rendre a mértékadó vízszinttel szembeni védelem köré sorolódnak, a parti sáv, a „Római-part" jelentős részét elöntik a közepes árvizek is. Árvizek esetén az ingatlanokban komoly károk keletkeznek, az elöntés sok káros anyagot juttat a Dunába, az árvíz levonulása utáni fertőtlenítés is további terhelést jelent a környezetre.
- A Csillaghegyi öblözet ármentesítésének a parton történő megoldása a feltétele annak, hogy a tájépítészet eszközeivel a használati érték fokozható legyen. Maga a fejlesztés teremti meg a jobb parthasználati feltételeket, így - a közvélekedéssel szemben - az árvízvédelmi mű nem cél, hanem eszköz a jobb parthasználati és területhasználati feltételek megteremtéséhez. Ennek során a kavicsos part használatának, a növényzet megőrzésének, a közlekedés és szórakoztató, vagy szabadidős létesítmények építésének a fejlesztésben prioritást kell élveznie.
- A Nánási út - Királyok úti védvonal fővédvonallá történő kiépítése esetén a védekezés időszakában, (lévén, hogy a védmű felszerelésével és védelmével kapcsolatos funkciókat el kell látni, aminek felvonulási és szerviz útja csak a közlekedési útvonal lehet), a zavartalan életvitel a környéken nem biztosítható, míg a parti védmű esetén a város élete zavartalan marad. Előnye tehát a parti védműnek, hogy árvízkor a védekezési munkálatokat a parti sávra korlátozza, távolabb tartja az árvizet a jelenleg védett területtől, így nem csak a ma már igen értékes parti építményeket védi, de lehetővé teszi az árvíz idején a Nánási út és a Királyok útja forgalmát, az ingatlanok mindkét oldali megközelítését.
- Miután a védekezés a parti védműre helyeződik át, vagyis az árvízi terhelést ezután a mobil fal fogja viselni, a Nánási út és Királyok úti nyomvonalon az eddigi funkcióját a földmű elveszíti. Az új funkció meghatározása a Főváros feladata, de a Bizottság nem javasolja a mostani földmű elbontását, illetve megszüntetését. Általános árvízvédelmi alapelv, hogy védelmi vonalat nem semmisítünk meg. Havária helyzetekben (MÁSZ körüli szintekkel jelentkező jeges árvíz, vagy jégzajlással jelentkező árvíz esetén, valamint az 1965-ös árvízhez hasonló tartós árvizek következtében fellépő káros szivárgási jelenségek fellépésekor) fennmarad a Nánási úti védvonal, mint

lokalizációs védvonal, amely ilyenkor jelentős többletbiztonságot nyújt. Ez nem gyengíti a parti védvonal elsőrendű védvonal jellegét, hiszen lokalizációs védvonalakra minden árvízvédelmi öblözetben szükség van.

- A fő védelmi vonal partra helyezése esetén fontos szempont annak vizsgálata, hogy nem vesz-e el a nagyvízi mederből olyan mértékben területet, mely káros visszaduzzasztást okoz? A terület növényzettel borított, sok épület, kerítés helyezkedik el rajta. A tervezéshez kapcsolódó 2 dimenziós (2D) modellszámítások kimutatták, hogy az árvízi vízterhelés esetén a vízsebességek alacsonyak, azaz a vízlebocsátásban ennek a sávnak a szerepe csekély. Ezt támasztja alá a 2004. évben a VITUKI által készített vizsgálat is, amely a Budapesti Duna szakaszon lehetséges parti fejlesztések összhatását (30 helyi szűkítéssel számoltak) sem számította 7-8 cm-nél nagyobbra, amelyből becslés szerint a Csillaghegyi öblözetet védő parti védmű duzzasztása a gyakorlatilag szinte értelmezhetetlen, 1 cm-t sem éri el. Igaz ez a tekintetben is, hogy a parttól a terület viszonylag gyorsan emelkedik, a terület vízvisszatartó kapacitása a dunai vízhozamokhoz viszonyítva elhanyagolható, tehát a tározótér elenyésző csökkenése sem jelentkezik vízszint emelő hatásként.
- Szivárgási szempontból a partra helyezett védvonal kedvezőbb, mert így nincs lehetőség arra, hogy az elöntött hullámtérről is felszín alatti vízmozgás induljon a Csillaghegyi öblözet felé.
- A költségek tekintetében a parti védmű kiépítése ellentmondásosan ítélhető meg. Egyes vélemények szerint olcsóbb, más vélemények szerint drágább. Tény azonban, - mivel most már tapasztalatokkal rendelkezünk -, hogy a mobil fal felépítménye, (ami a felső vonalon kisebb magasságú lenne) csak harmadába-negyedébe kerül az alépítmény költségeinek, ami viszont a két nyomvonal esetében a Nánási vonalon többe kerülne.
- A szennyvíz és csapadékvíz-gerincvezeték megépítésével pedig megoldja az üdülőterület csapadék- és szennyvízelvezetését, csökkentve ezzel a parti sáv elszennyeződési veszélyét.

2.2. A védvonal kialakításával és koronaszintjének megválasztásával kapcsolatos megállapítások és javaslatok

Az új MÁSZ értékeket a Bizottság alapvető tervezési paraméternek tekinti. Épp ezért, a Munkabizottság úgy foglalt állást, hogy a Bizottság vezetője levélben (3. sz. melléklet) forduljon az OVF vezetéséhez, hogy a MÁSZ rendeletben kihirdetni tervezett és BM által elfogadott Római-parti gát szelvényében érvényes értékeit az OVF szíveskedjen megadni. Az új mértékadó árvízszint Római partra vonatkozó értékét a 2013-ban elvégzett vízszintrögzítés eredményeit is figyelembe véve a Bizottság vezetője az Országos Vízügyi Főigazgatóság vezetőjétől megkérte és arra a csatolt választ kapta (4. sz. melléklet).

A Bizottság ezek alapján kezdeményezi, hogy a mértékadó árvízszintek rendeletben történő megjelentetésénél kezeljék külön a dunai adatokat és annak közzétételével ne várják meg a többi folyóra vonatkozó számítás eredményeit.

Ezzel a munkálatok felgyorsíthatók és a Főváros fejlesztési, vagy annak megalapozását célzó források iránti pályázatainak lehetőségei is jelentős támogatást kapnak.

A fejlesztést hosszú távra (legalább 50-100 év) kell tervezni, ezért a fejlesztés kapcsán ennek megfelelő biztonsági kiépítés, terület és városfejlesztési elképzelés és lakossági kommunikáció szükséges.

A tervezés szempontjából mértékadó árvízszint tekintetében a Bizottság két megoldási javaslat fölött nyitott vitát.

Az egyik szerint az alépítményt az OVF által meghatározott mértékadó terhelés elviselésére kell méretezni, de a felépítmény tekintetében a jelenleg még hatályos MÁSZ előírásait kell figyelembe venni.

A másik álláspont szerint lévén, hogy a felépítmény költségei kisebbek, mint az alépítményé, nem érdemes a felépítményen pillanatnyilag takarékoskodni, hanem azt az új mértékadó árvízi terhelésre kell méretezni.

A Bizottság 7:2 arányban úgy foglalt állást, hogy az új mértékadó árvízszint +1,3 m biztonsági magasságra javasolja a védmű rendszert méretezni. Ezt a Bizottság azzal indokolja, hogy az OVF által megrendelt számítások eredménye nagyobb mértékadó árvízszinteket eredményezett, mint a ma hatályos előírások. Senki sem vállalhatja a felelősségét annak, hogy egy legalább 50 évre tervezett építmény teherbírását a szakmai előírásoknál kisebb teherbírásra méretezzen.

Másrészt, ezzel a tervezőnek azt a Bizottság által korábban megfogalmazott követelményt is teljesítenie kell, miszerint **a tervezett műnek 50-100 évre előre kell tudni tekinteni a terhelés várható növekedését figyelembe véve.** Az árvízvédelmi fal 1,3 méteres biztonsági magassága ugyanis lehetővé teszi, hogy a globális éghajlati változások miatt is előrejelzett árvízszint növekedések esetén is megbízható védelmet nyújtson az öblözetnek. Ennek magyarázata az, hogy **a mobilfalak teljes magassága egyenszilárdságú védelmet nyújt az árvizek ellen. Az emelkedő terhelések következménye annyi lesz, hogy a magassági biztonság csökkeni fog.** (A földművek esetében ez az összefüggés nem áll fenn, mert a föld-töltések fölső 70-100 cm-ét nem tekinthetjük a földmű teljes tömegével azonos teherbírásúnak).

2.3. A védvonal nyomvonalának kialakításával kapcsolatos megállapítások és javaslatok

A kiépítési magasságot, a nyomvonalat és a tervezett műszaki megoldást együtt kell kezelni, ezek egymástól függenek, szoros kölcsönhatásban vannak. Különböző kiépítési magasságok más-más ideális/optimális nyomvonalat indokolhatnak és különböző műszaki megoldást igényelnek.

Az uszadékok és a jeges ár támadása elleni védelem legjobb módja a sodorvonaltól lehető legjobban eltávolodni, és a mobilfalat a parton minél beljebb, áramlási holttérben, és/vagy a folyásiránnyal párhuzamosan, fáktól védetten felépíteni. Azáltal, hogy a védmű eltávolodik a sodorvonaltól, lassabb áramlású térben épül, kevésbé kitett a parteróziónak, hosszú távon stabil állapotú, ráadásul kisebb magasságú.

Egy, a kerítések nyomvonalának környezetébe épített mobilfal amellett, hogy jelentősen megnöveli az árvízvédelmi biztonságot, az érintett partszakaszt meghagyja természetes állapotában, minimalizálja a fakivágást. A partszakasz természetes jellegének megtartása a civil- és zöld-szervezetek egyik legfontosabb követelését teljesíti azonos értékű műszaki megoldással.

A Bizottság megfogalmazta azt, hogy miután a szerkezeti magasságot, mintegy 1 méterrel növelni kell, a mobilfal nyomvonalvezetését mindenképpen ellenőrizni, a műszaki biztonság érdekében helyenként korrigálni kell.

Különösen a Sajtház környéki nyomvonal-vezetést kell ellenőrizni, mert nagyvíz esetén a sodorvonal valószínűleg erre a szakaszra rádolgozik, ezért az a tervezett megoldás, - mely szerint a jelentős mértékben megnövelt magasságú mobilfalat egy erősen veszélyetetett partra alapozzuk -, komoly kockázatot hordoz. Az adott Sajtház körüli szakaszon vizsgálni kell a Sajtház kerítésének, illetve oromfalának vonalába vezetett mobilfal nyomvonalat, azzal a feltétellel is, hogy a védekezési munka szervezésének erre a szakaszra külön szabályokat kell felállítani.

A nyomvonal-vezetésben hegyes szögű törések tervezését (a betétpallók stabil rögzítésének nehézségei miatt) nem javasolja a Bizottság, márpedig a néhány fát, vagy ingatlant (Sajtházat) „kerülgető" vonalazás ilyeneket eredményez.

Az engedélyezési tervben szereplő megoldást a MÁSZ értékének növekedése miatt már nem lehet alkalmazni. A mobil fal friss töltésbe történő alapozását a Bizottság nem javasolja, ezért célszerű azt megvizsgálni, hogy minél közelebb lehessen vinni a telekhatárokhoz a védművet. A Bizottság ugyanakkor megállapítja, hogy megfelelő anyagból és megfelelő tömörítés mellett készített feltöltés lehet stabilabb alapja az építménynek, mint a termett talaj.

A jelenleg is meglévő partbiztosítások rekonstrukcióját, célszerű felújítását érdemes megvizsgálni, és a mobil fal nyomvonalának kialakítását ezzel összhangban célszerű tervezni. A plázsok feltöltését, és ezzel a mobil fal friss feltöltésbe alapozását kerülni kell. Ugyanakkor a limányok megszüntetése az áramlási viszonyok javítása cél kell, hogy legyen.

A fenti tényezők összességének figyelembevételével a Bizottság javasolja egy mozgómedrű kisminta modell-vizsgálat elvégzését.

A Bizottság a mobilfal nyomvonalának vezetése tekintetében az alábbiakat javasolja vizsgálni:

A felső szakasz esetében a mobil fal nyomvonal vizsgálatát ismételten el kell végezni és a mobil falat célszerű minél közelebb vinni a kerítések nyomvonalához. A fal stabilitását ilyen elrendezés mellett jobban lehet biztosítani, a galéria-erdős területet meg lehet őrizni, a terület rendezésének feladatát nem kell a mobil fal építésének következményeként, vagy feltételeként feltüntetni, a parti utat a mögöttes telkek szintjéig fel kell tölteni.

Tisztázni kell a mobil fal csatlakozásának nyomvonalát a meglévő földtöltéshez. Azt lehet csatlakoztatni úgy, hogy a mobil fal a földmű folytatása legyen, ezzel az ott kialakult feliszapolódott részt feltöltve megszüntetjük a limányon mára megtelepedett növényzetet (a természetvédelmi hatóságnak nincs kifogása ellene), vagy a feliszapolódott limányon lévő növényzetet megtartva a mobil fal a kerítéshez közelebb, szinte merőlegesen a befordult földtöltéshez csatlakozunk a Mobilfallal. Ezzel a civilek által nagyon védett, egyébként kétes értékű erdő megmarad, jelentős feltöltéstől szabadulunk meg, a mobilfal közelebb kerül a termett talajhoz. Nem nyerünk viszont újabb mentesített területet, amit közösségi térként lehetne hasznosítani.

Azt mindenképpen vizsgálni kell, hogy a feltöltés ne az út szintjéről, hanem a mögöttes, jelentősen feltöltött ingatlanok terepszintjével azonos szintről induljon. Cél kell, hogy legyen a parti kőszórás elhagyása, vagy beljebb és lentebb vitele is, ami áramlási kérdéseket vet fel, ezért a kisminta vizsgálat elvégzése ebből a szempontból is indokolt.

A középső szakaszt lényegében a Sajtház és a mellette lévő ingatlanok jelenlétének, illetve elhelyezkedésének problémája uralja. A Sajtház egyes vélemények szerint építészetileg védett műemlék, miközben az állapota a helyiek szerint olyan, hogy a romok halálos áldozatokat követelnek (két halálesetről is tudnak a helyiek), és a lopások, rongálások összedőléssel fenyegetik az épületet.

Nem kompetenciája a Bizottságnak egy magasépítmény állapotának a „hivatalos" minősítése, de a helyszíni bejárásokon látottak alapján, műszaki általános műveltség szintjén is belátható, hogy nincs reális esélye az épület felújításának. A mellette lévő ingatlanokon jobb állapotú felépítmények vannak, de az egész ingatlan-együttes a Duna meder leszűkítését okozó, a Duna medrébe betöltött, szinte félszigetként kiemelkedő növedéken települt. A Duna felől kiépített mobil fal igen kockázatos, ráadásul a már most is középvízi sarkantyúként működő kiszögellést tovább szélesítve ezt a hatást csak fokozná, ami kifejezetten kerülendő. A kisminta vizsgálat ennek tisztázására is alkalmas lehet.

A mobil fal nyomvonalának itt két alapváltozata lehetséges.

Egyik nyomvonal a Duna felől megkerüli az ingatlanokat és ott a Duna felé tovább szélesítve a félszigetet, egy meglehetősen kitett mobil fal építését eredményezheti.

A másik nyomvonal szerint a Sajtház part felőli oldalán és a szomszédos ingatlanok közötti kis utcán vezetjük a mobil falat. Ezzel a kerítések ideiglenes elbontásával, lényegében annak nyomvonalán, védett helyen vezethetjük a mobil falat. A most ezen a nyomvonalon haladó SENTAB csövet viszont a partra visszük ki.

Az alsó szakasz, a Rozgonyi Piroska utcától lefelé terjedő terület a „korábbi MÁSZ" esetén alig igényelt védelmet. A helyzet az „új MÁSZ" várható megjelenésével annyiban jelent újdonságot, hogy itt is gondoskodni kell a védelemről, amit mindenképpen a partnak a mögöttes telkek szintjéig történő feltöltésével célszerű kezdeni.

Ez után lehet állandó árvízvédelmi fal, vagy itt is mobil fal létesítésében gondolkodni. Ezen a vonalon az éles törések elkerülése, a plázsok megtartása a cél.

Itt a legintenzívebb a parthasználat, amit az egész partszakaszra ki kellene terjeszteni. Ki kell egészíteni a védvonalat a Kadosa utcától az Aranyhegyi-patakig, majd az Aranyhegyi-patak bal partján mintegy 1 km hosszban. Ez a kiépítés nem halogatható, hiszen az öblözet biztonságát a leggyengébb láncszem határozza meg. A kiépítést az Aranyhegyi-patakig kell vinni és ott a „Csillaghegyi öblözet árvízvédelme II. ütem" keretében kell folytatni a beruházást.

A Bizottság a SENTAB vezeték méretére vonatkozóan azt a tájékoztatást kapta, hogy annak csökkentése a Fővárosi Vízművek szerint üzemeltetési okok miatt nem lehetséges. A nyomvonala a legszükségesebb helyeken korrigálható, a vezeték védőtávolságát ellenőrizni kell.

2.4. A védvonal alapozásával és a szivárgási kérdésekkel kapcsolatos megállapítások és javaslatok

A 2005-ös tervezés során készült modellt átalakítva a Bizottság szakértője ellenőrizte a védvonal szivárgási helyzetét. Megállapíthatta, hogy a résfal és a szivárgó a mobilfal környezetében megfelelő mértékben mérsékli a talajvíznyomást, elhárítva ezzel a talajtörés veszélyét, a mobilfaltól távolodva viszont a néhány mélyedésben fakadóvizek jelenhetnek meg.

Meg kell jegyezni, hogy a 2013-as talajvízszintek valamivel magasabbak voltak, mint a tervezett állapotban várhatók, mert most a jelenlegi hullámtér nagy részét is elöntötte a Duna, innen is indulhatott szivárgás a háttér felé. A parti mobilfal mellett ez már nem lesz lehetséges.

Tartósabb, az 1965-öshöz hasonló árvizek viszont az egész árvízvédelmi szakaszon 0,6-1,0 m-rel magasabb szinteket eredményezhetnek annál, mint ami 2013 nyarán kialakult. Ilyen körülmények között a dombok felől érkező

talajvizek már feltorlódnak, különösen egy téli árvíznél, amikor az evapotranszspiráció nem képes a talajvizek „kiszivattyúzására".

A modell szerint a tervezett szivárgók 100,50 mBf. dunai vízszint felett (kb. Vigadó-téri 450 cm) működnek. Maximális hozamuk a tervben szereplő értéknek kb. ötöde. Ennek ellenére a tervező által számított kiemelendő vízmennyiség (0,319 m^3/s = 27 600 m^3/d) figyelembevételét javasoljuk, mert a modellszámítás eredményei is meglehetősen bizonytalanok. Teljesebb modell-kalibrációhoz elsősorban az öblözet talajvíz-észlelőkútjainak rendszeres megfigyelésére volna szükség.

Amennyiben a bizonytalanságok megszűntetése fontos, akkor az MTA Ad hoc bizottság 2013. 06. 12-i szakvéleményében javasolt részletesebb feltárások valóban szükségesek lesznek. Teljes biztonság azonban így sem érhető el, ezért egyetértünk némi túlméretezéssel, illetve javaslunk előirányozni a tervben egy második ütem szerinti fejlesztést, ami – szivárgási szempontból – 8-10 megcsapoló kút létesítését jelentené. Megépítésükre csak egy-két jövőbeni árvíz tapasztalatai alapján kerülne sor.

A mobil fal alapozása tekintetében a szivárgási és állékonysági, szempontokat előtérbe helyezve a Bizottság, figyelemmel a funkció-váltásra is, - nevezetesen, hogy fővédvonali kiépítés indokolt -, azt javasolja, hogy **az alépítmény vasbeton sávalap és résfal egybeépítésével legyen megvalósítva.** A teljes alaptest-tervezést a megnövekedett árvízi terhelés miatt újra kell gondolni és számítani. Ez összefügg annak vonalvezetésével is, és nem kevésbé a védekezés szervezési munkálataival is, ami a közlekedési hálózat kialakítására hat vissza.

Fontosnak tartja azonban a Bizottság, hogy a „nulla állapot" rögzítése érdekében azonnal kezdődjék meg újabb talajvíz észlelő kutak telepítése.

2.5. A parthasználat javításával kapcsolatos megállapítások és javaslatok

A terveket ki kell egészíteni a kertépítészeti, part rehabilitációs tervekkel, azokat csak együtt szabad kezelni és ismertetni.

A lábazati kőszórás jelenlegi terv szerinti alkalmazása, bár szakmailag korrekt, a parthasználati értéket oly mértékben rombolja, hogy azt még tervezetként sem szabad bemutatni. A műszaki tervek véglegesítésekor a kőszórást vagy jóval beljebb, és jóval lejjebb (biztonsággal az eddig észlelt legkisebb vízszint alá) kell vinni a Duna felé, (ami az áramlási viszonyokba történő fokozott beavatkozást jelent), vagy el kell hagyni és más védelmi megoldásban kell az adott szakaszon gondolkodni.

A terület- és városfejlesztési elképzeléseket a védelmi létesítmények tervezésével egy időben kell megismertetni a lakossággal.

A kertépítészeti szempontból újabban szívesen alkalmazott Gabionok betervezését partstabilizálásnak, vagy víz oldali terepléпcsőzésnek a Bizottság nem tartja megfelelőnek, mert a Balaton melletti tapasztalatok szerint vízzel érintkező, jegesedésnek, zajló jégnek kitett szakaszokon a háló, és ezzel a Gabion tönkremenetelével kell számolni, ráadásul – kis gyerekek esetén - különösen balesetveszélyesnek is minősíthető. A part minél teljesebb megőrzése a cél, és ennek érdekében kell a műszaki megoldást megválasztani.

A fásításnál figyelembe kell venni azt, a mobil fal szempontjából szükséges követelményt, hogy a falhoz közel csak megfelelő növényzet ültetése, vagy megtartása fogadható el a fák kiborulásának, rádőlésének veszélye miatt, azok csak megfelelő távolságra ültethetők és megfelelő magasságra növeszthetők.

A műszaki tervekhez kell visszanyúlni a járó, közlekedő és sétautak kialakítása esetében is, mert a jelenlegi tervben szereplőnél magasabb mobil fal már megtámasztást igényel és a megtámasztásához nagyobb tér kell. Másrészt a közlekedési utaknak a fal egyidejű szerelhetősége miatt, olyan rendszert kell kialakítani, hogy a járművek kitérése, a több irányú megközelítés, a biztonságos szerelés feltételei adottak legyenek, ettől csak nagyon indokolt esetben, pl. kisajátítás elkerülése érdekében szabad eltérni.

2.6. Egyéb megállapítások és javaslatok

A tervben, lévén, hogy a beavatkozás nem csak a nagyvízi mederre, hanem a kis, és középvízi mederre is hatással van, a vízszinteket a keresztszelvényeken fel kell tüntetni és a mozgómedrű kisminta vizsgálat elvégzését erre tekintettel is indokolt elvégezni.

A Bizottság az „új MÁSZ" megjelenésével nem látja lehetségesnek a jelenlegi engedélyezésre benyújtott terv hatósági jóváhagyását. A vízjogi engedély megszerzéséhez ezért a terveket módosítani kell, amely módosítások elvégzésekor javasolja a Bizottság észrevételeinek figyelembevételét.

Az új tervek elkészíttetésének szükségessége előre nem látható ok miatt vált indokolttá (árvízi vízszintek, MÁSZ növekedése), ezért a további tervezéshez a Bizottság megítélése szerint nem kell új, nyílt közbeszerzési eljárást lebonyolítani.

Az előzőekben felvetett problémák tisztázására a Bizottság, mint ahogy arra e jelentésben több helyen utaltunk, egy mozgómedrű kis minta modell-vizsgálat elvégzését tartja célszerűnek, aminek a megrendelése a munkák mielőbbi elvégezhetősége és eredményeinek figyelembe vétele miatt sürgős.

Összefoglalás

A Bizottság legfontosabb megállapításait az alábbiakban foglaljuk össze.

(1) A védműnek az egész Csillaghegyi öblözetet kell védenie.
(2) A védművet a parton kell megépíteni.
(3) A védmű a Csillaghegyi öblözet ármentesítésének I. üteme, ezt kell, hogy kövesse a II. ütem, az Aranyhegyi-patak és a Barát-patak bevédése.
(4) A védműnek a mértékadó terhelés elleni védelemre, az 50-100 éves változásokra előre tekintve kell kiépülnie.
(5) A mértékadó terhelésre vonatkozó adatokat az OVF-től hivatalosan megkértük, annak rendeletben történő, mielőbbi megjelentetését kezdeményezzük, nem indokolt a dunai MÁSZ értékek közreadásával a teljes magyarországi folyóhálózat hasonló adatainak kiszámítását megvárni.
(6) A mobil fal megépítését úgy kell végrehajtani, hogy a parthasználat, és ezzel a terület használati értéke növekedjék, aminek kulcskérdése a vízhez való hozzáférés biztosítása. A jelenlegi part természeti értékeinek minél teljesebb megőrzése a cél.
(7) A műszaki tervekkel egy időben, azzal összhangban kell megtervezni a tájépítészeti beavatkozásokat is, a Gabionok betervezését víz, jég, uszadék által támadott területeken, illetve játszótereken célszerű elkerülni.
(8) A műszaki és tájépítészeti tervet egymástól elválaszthatatlanul kell a lakossággal, illetve a közvéleménnyel megismertetni.
(9) A mobilfal nyomvonalát a MÁSZ értékének növekedése miatt felül kell vizsgálni, helyenként annak korrekciója indokoltnak látszik, amit mozgómedrű kisminta vizsgálattal is alá kell támasztani. Alapelv kell, hogy legyen a mobil falnak minél közelebb vitele a kerítések vonalához.
(10) Kritikus nyomvonal a Sajtház környéke, ezért a Bizottság nem javasolja a mobil fal meder felőli kialakítását.
(11) A kisajátításokat általában kerülni kell, de ne legyen kategorikusan tiltott a tervezés során.
(12) A mobil fal alapozását a megnövekedett magasság, a feltöltések alkalmazása, a szivárgások csökkentése, a stabilitás és elmozdulások korlátozása miatt felül kell vizsgálni.
(13) A Nánási út - Királyok úti létesítmény, mint meglévő árvízvédelmi mű elbontását a Bizottság nem javasolja.
(14) Az üzemeltetőnek, erre a feladatra speciálisan felkészült, éves gyakorlatokat végző szervezetnek kell lennie.
(15) A „0" állapot rögzítésére a talajvízszint megfigyelő kutak mielőbbi telepítéséről kell gondoskodni.
(16) A megemelkedett árvízszintek miatt a szivárgási számításokat felül kell vizsgálni, ugyanakkor szükségesnek tartjuk a feltárások besűrítését mintegy 200 m-ként 10-12 m mélységű fúrásokkal.
(17) Nagyobb hangsúlyt kell helyezni a lakosság szélesebb körű tájékoztatására.

(18) A Csillaghegyi öblözetben élő lakosság biztonságos védelme miatt a Bizottság véleménye szerint indokolt a beruházás megvalósításának gyorsítása érdekében azt nemzetbiztonsági beruházássá minősíttetni.

Budapest, 2014. június 10.

A Munkabizottság tagjai:

Jakus György

Kertai István dr.

Korompay András

Nagy István dr.

Reich Gyula

Szilágyi Attila

Szlávik Lajos dr.

Takács Attila dr.

Varga István dr.

Völgyesi István dr.

Kóthay László,
a Munkabizottság vezetője

8. számú melléklet

Érdekcsoport találkozók

Emlékeztető

ANKÉT

A Római-part jövője

címmel

a **CAFE FONTANA** különtermében - Budapest, III. ker. **Nánási út 24.**

2018. április 12-én, csütörtökön 18h-tól

A Római-part népszerű terület, amely azonban méltatlanul elhanyagolt, árvíznek kitett. A terület rehabilitációra és fejlesztésre szorul. A parti sétány átlag másfél méterrel mélyebben van, mint a védekezés jelenlegi, bevált és megnyugtatóbb nyomvonala a Nánási út – Királyok útja. Ha mégis a parton valósul meg a gát, és nem a magasabb fővédvonalon, akkor ez a Római-part végét jelenti, vagy ellenkezőleg, megújulásának lehetőségét?

Keleti Péter: Megnyitja a találkozót és köszönti a megjelenteket

Tarlós István

- Itt van még Szeneszey főplgármester helyettes úr is.. Tavaly nyár óta nem Tarlóssal kell vitázik, mivel már elengedte a Római ügyét.
- Van itt egy jelenség: tömeglélektan, amikor állításokat igaznak vagy hamisnak tételezik fel.
- Most hol tartunk?

1. 'Pünkösdfürdő + Baráth patak+ Aranyhegyi patak—teljes a konszenzus
2. Aranyhegyi patak és Pünkösdfürdő: VJE megvan, 2017. december óta.
3. 2018. februárban megindult a közbeszerzés az Aranyhegy patakra és Pünkösfürdőre.
    a. Döntés: június
    b. Aranyahegy: ár: nettó 1,2 milliárd , 13 hónap
    c. Pünkösdfürdő, ár nettó 1,5 milliárd 13 hónap: (duma: mi a nyári gát??

- Az emberek össze vissza beszélnek, a nyári gát fogalma: a mezőgazdasági területet védi. a nyári gát az semmi. A Nánási úti véd mű terveit mérnök soha nem látta. Majd kinevezték első rendű védműnek, ezalatt van két nagynyomású vezeték, gáz és víz. Tegyük helyre dolgokat. A védvonal-sitt nem lehet védmű.
- A hullámtéren nem kell építési engedély! Felszabadították változtatási tilalmat tavaly nyáron. Ő nem adott ki építési engedélyt!
- Nem mondja el a véleményét, meghallgatja a grémiumot , amit ő hívott össze!
- Eljött most ide, de nem feladata a felháborodott emberek véleményét megvitat.
- Ő felelős a védekezésért!!!!

- Véleménye: a Dunával párhuzamos védvonal nem fog megépülni, mivel be akarnak adni egy népszavazást,
- Megépítenek 3 db védművet és a Nánásin védekeznek.-
- Véleménye szerint valaki nem akarja a Dunával párhuzamos védekezést.
- Garantálja, hogy büntetlenül atrocitás nem marad.
- Az internetes média a Nánásit támogatja!! Mi lesz, ha ők nem lesznek megvédve?????
- Készüljenek fel rá, a Nánásin akkor lesz védmű, ha a grémium azt javasolja.
- Most nem a végső döntésről beszél, hanem ????
- Most nem a szakvéleményekről beszél, hanem.... Í??????
- Ha valaki mérnök, az nem azt jelenti, hogy ért az árvízvédelemhez.
- 8 éve alpolgármester, de ennyi vitával még nem találkozott!!!
- A kerület **is csináltat valamit**, ez érdekes, mivel a kerület hintapolitikát folytat.
- A kompetenciájuk annyiban áll meg, hogy saját területükön van a Római.
- Kerületi szintű népszavazást tartana jónak, de ilyen kérdésről nem szabad szavazást tartani. *(most zsidózás és demokrácia))*
- Az emberek tekintetét figyeli, nem azt amit mondanak
- Nem várható, hogy a hosszú szakaszon építés lesz. Őt nem érdekli már, meg akarta oldani, de sajnos nem lehet,
- Már régen nem vele kell vitatkozni. A kezében csak a saját szavazata van!! Őt ez már nem érdekli.
- Hosszú távon nem lesz elkerülhető a gát!!!

KELETI PÉTER—az eddigi folyamat egy folyamatos helyben járás. Minden nagy projektnek van egy eljárásrendje. Nem volt PP, nem volt koncepcióterv. A kiút az, hogy startvonalra kell felsorakozni. Innen egy jó megoldást kell választani: építési szabályozás, koncepció terv , PP kell, majd ehhez kell igazítani a műszaki megoldást.

Tarlós István:

- nem szólal meg 3/4 éve, mivel van egy társaság, aki nyomással akarja az akaratát érvényesíteni.
- De őt ne lehet zsarolni. Ő nem dönt és nem akar dönteni. *Nem is értem, hogy mit mond*

KELETI PÉTER -- az emberek tudnak engedni és szeretnének már megoldást

Tarlós István---**bele tudna menni abba**, hogy a kerítések nyomvolában legyen a védmű, ez nem egy zseniális, megoldás, de ő ezt nem opponálja, Amíg a népszavazás folyik,, addig nem lesz megbízás a tervezésre.

ESTÓK Sándor:: Mit jelent, hogy örül a népszavazásnak?

Tarlós István: Nem akadályozza meg a népszavazást!!

ESTÓK Sándor:::

- Nem tetszik a fenyegetődzés!

- Több ankét volt. Megkérdezték a tervezőt:: Miért a partra terveztek? A válasz: mert erre kaptak megbízást!!

Tarlós István:

- Nem kell visszamutogatni.
- AZ OVF véleménye az volt: A védművet a parton kell megépíteni!!

POSVAI Zoltán:

- 47/ 1999 rendelt szerint: nem feladat a hullámteret megvédeni. Akkor miért védekezünk a parton?

Tarlós István: Mérnöki alapszabály: értékeket nem zárunk ki a védelemből.

POSVAI Zoltán: Meg lehet védeni az egyedi ingatlanokat is.?

Éva...: .Aki megengedte, hogy ott ház épüljön az fizessen. Lokális árvízvédelem kell.

Tarlós István: itt lakóépületre nem adtak ki engedélyt!!!

Éva: De itt laknak!!!

Tarlós István: Akkor itt szerepe van az emberi bosszúnak és irigységnek

Doroszlai Dénes: Aki a Duna parton él, annak joga van véleményt alkotni.

Tarlós István: Közvéleménykutatókkal megmérettük: a Nánási utatt 15 % támogatja.

Doroszlai Dénes: 18 változatot vizsgáltak meg, (TÉZISZ) Kihozták nyertesnek a Nánásit. Erre a változatra tette le a voksát a Demszki..

Tarlós István:

- 2006-ban a határozat úgy szólt, hogy a főváros a parton képzeli el a védekezést.
- A parti védekezés nem lesz fő védvonal, csak egy védmű!!!
- Ő már nem küzd érte!!!!!

Balogh Kálmán:

- Ha nem csinálunk semmit a szavazásig, akkor mit lehet addig csinálni? A terület 25 %-a állami és önkormányzati. Sok terület beépült magáncélra. Itt hullámtér van és olyan építési szabályozás kell, ami figyelembe veszi a hullámtéri jelleget. Lehetne párbeszédre lehetőség???
- Ha nem történi semmi, akkor a közgyűlés számára mit terjeszt elő????

Tarlós István::

- Az Ő problémája védmű építést!! Másra nem koncentrál, de nem ez a legfontosabb!! Részletkérdésekkel nem foglalkozik.
- A Mélyépterv szakvélemény elkészült!!! Előterjesztés lesz: tájékoztató és a népszavazás függvényében határozat:

1. A 4-ből 3 elem épül.
2. A szakmai grémium véleményéről!!!
3. Fog készülni egy határozat

Bogárdi professzor: Jó, ha az ember időben tudja az álláspontját változtatni. Fontosom, hogy most hova jutottunk!! Amit most hallunk, az hogy nyíltan beszélünk. Ha a Mélyépterv tanulmány az alternatívákat egyforma súllyal taglalja, akkor jól használható., Remélem, hogy nem lesz népszavazás, hanem helyes döntés.

Tarlós István::

- Azt nem akarta hangsúlyozni, hogy a tervező bármit nem tervezhet meg!! Csak műszakilag megfelelőt tervezhet!!! Haváriaterv lesz!! És van is!!
- Nem lehet másként tervezni, mint a MÁSZ + 130.
- AZ uszadékok nem veszélyeztetik a mobil gátot, de a közelében a fák rázuhanhatnak!!

Keleti Péter: Az árvíz védekezésnél kockázatelemzést készítenek. A mobilgáttal kapcsolatban még nincsen tapasztalat. Elméleti kockázat mindenütt van!!

Béres András: A Párbeszéd népszavazási kérést nyújtott be. Kérdés:

- Terveznek-e rendezést?
- Tervezik-e a telekhatárok rendezését.
- Kisajátítás is szóba kerülhet??

Tarlós István:

- Terveznek-e rendezést?—csak a kerülettel együtt lehet, A Római part jelentős része a kerületé!! Egyeztetni kell a Láng Zsolttal!! (fővárosi önkormányzat) A kerületnél a" kinn is vagyok benn is vagyok" politika nem megfelelő!!!
- Tervezik-e a telekhatárok rendezését. --- réges-régen meg kellett volna csinálni. Ez egy sokéves jogi procedúra, a kerületnek a hullámtéri adót kell kivetni!!!!!!
- Kisajátítás is szóba kerülhet!!
- Ha az a döntés, hogy a kerítés nyomvonalában menje?n, azt támogatja.

Tóth Éva:

- Még van kb 1 év az építésig, ha népszavazás lesz.
- A hullámtéren készülhetne egy koncepcióterv, Támogatja ezt a főpolgármester úr?

Tarlós István :

- A SENTAB felújítás addig nem kezdik, ami a nyomvonal nincs rendezve.
- Döntés belátható időn belül lesz !!!
- Az érdekcsoportok kezelhetetlenek

LÁTHATÓAN NEM ÉRRI KÉRDÉST!!

NAGY FERENC--- A hullámteret képviseli. A római part az evezősök otthona.. Egyetért a betolt változattal!!

Török úr--- a szakma dönti el, hogy milyen alternatívák vannak, pedig a lakóknak kellene dönteni!!

Tóth Zsuzsa: a part rettenetes állapotban van!!

Összegzés Tarlós Által:

- **Ő egyedül ezt tudja eldönteni! (mármint, hogy hol legyen a védekezés) Ennek a felelősségét nem veszi magára.**
- **Elsődleges az árvízvédelem!!**
- **Az a valószínű, hogy egyhamar még kiviteli tenderek sem lesznek**
- **Megérzés: a 3 km-es nyomókáról nem tudnak előre lépni.**
- **Vannak befolyásos emberek, akik nem akarják a part megoldást.**

Árvízvédelem a rómaiparton, ahogy a sportklubok látják

Előzmények

Az elmúlt néhány évben sok a zaj a Rómaipart árvízvédelme körül. A főváros megbízásából tervező /konzulens cégek foglalkoztak a védelem tervezésével és a közvetlen érintettek, távolabb lakók és lelkes fővárosiak kinyilvánították véleményüket, aggályaikat.

A Római part jelenleg

Ha az ember manapság végigmegy a Rómaiparton, rengeteg düledező épületet vagy éppen elhagyott vízparti telket lát. Ezek korábban gyárak, állami vállalatok, minisztériumok üdülői voltak, vagy a Sportlétesítményeket Kezelő Vállalathoz tartoztak. Többek felmérése szerint a 70 hektáros rómaipart 70-80 %-a jelenleg magánkézben van, és még kb. 20-30 % van az állam vagy egy állami vállalat birtokában.

A 89-es rendszerváltás során a tulajdonos magára hagyta ezeket az ingatlanokat és azóta is lassan enyésznek. Helyükön lakóparkok modern elegáns otthonok épültek-épülnek, vagy ahol nem, (és rengeteg ilyen ingatlan van) ott a tulajdonos kivár. Várja, hogy számára megfelelően alakuljon a szabályozás vagy legyen elég pénze egy beruházás indításához.

Ugyanakkor a még meglévő néhány csónakház (a valamikori 16-ból 3-4 darab maradt) sajnos tökéletesen el tudja látni a vízre szállni akaró sportolók igényeit. Jó lenne, ha a sportolni, evezni vágyó fővárosi polgárok tülekednének az evezési lehetőségekért, sajnos nem ez a helyzet….

Mi az érdeke a sportkluboknak?

Mindenképpen az a sportklubok törekvése, hogy védve legyenek az árvizek ellen. Ha és amennyiben az a megoldás nyer teret, hogy maradjon az árvízi fővédvonal a Nánási-Királyok útja mentén, akkor az a kérdés, hogy hogyan lehet megvédeni a mi létesítményeinket az utóbbi években 3-4 éves gyakorisággal jelentkező árvizektől, különös tekintettel arra, hogy a mértékadó árvizek szintje újabb és újabb maximumokat ér el.

A csónakházból a Dunapart könnyen megközelíthető kell maradjon, ne kelljen a hajót átemelni akármilyen akadályon, a Dunába vezető rámpa lejtése maradjon a olyan, mint most.

Egy nagyon műszaki kérdés

Eddig két egymástól radikálisan eltérő megoldást vizsgáltak az érintettek, azt, hogy a védekezés a vízparton, a meder élén történne illetve a Nánási Királyok útja vonalában. Az a véleményünk, hogy a rómaiparti óriási telkek ismeretében egy olyan megoldás is elképzelhető, hogy ahol lehet, ott két-két és fél méteres feltöltést kialakítani és a telekhatáron kiépítendő támfal lenne a védekezés alapja. Több olyan szakasza van a római partnak, ahol ez nem lehetséges, ott mégiscsak szóba jönne a mobilgát.

De a telken kialakított feltöltés már spontán módon megvalósult a vizsgált 3 km-es vízpart legészakibb szakaszán kb 5-600 méteres hosszon és folytatható lenne további 200 méteren, majdnem a Piroska útig. Hasonló feltöltés alakult ki a rómaipart alsó, déli szakaszán, amelynél elképzelhető esetleg a telekhatári védelem talán a Rozgonyi Piroska útig terjedő kb. egy kilométeren. És talán nem kizárt hasonló megoldás egy közbenső szakaszon.

Vajon kialakítható –e a fővédvonal oly módon, hogy egyes helyeken a vízparton a telekhatáron van és másutt pedig a Nánási-Királyok út mellett?

A rómaipart jövője: várostervezés

A sok üres telek, pusztuló épület között az államnak vagy állami tulajdonú szervezeteknek még jelentős mértékű tulajdona van: BMSK Beruházási. Műszaki Fejlesztési. Sportüzemeltetési és Közbeszerzési ZRt néhány még megmaradt csónakháza, a MÁV, NAV, Posta tulajdonolnak ingatlanokat, különböző magán tulajdonosok mellett.

Az államnak most már be kellene fejezni az ingatlanok eladását, ami még állami tulajdonban van a Rómaiparton, az maradjon is meg közös tulajdonban. És az árvíz elleni védekezéssel egyidejűleg a fejlesztés komplex megközelítését, azaz annak áttekintését, hogy hogyan nézzen ki a Rómaipart az árvízvédelem megépítése után. Ez egy építész –városrendező szemléletű vizsgálat és az eredménye egy területfejlesztési terv elkészítése lenne.

Milyen funkciót látnánk szívesen a parton? Csónakházak kajak-kenu és evezős sport számára, egyéb sportlétesítmények, közösségi célú terek kialakítása: amit a várostervező ötletgazdák kitalálnak...És hogy ezek hogyan illeszkedjenek a lakóingatlanok közé.

A csónakházak a világban legtöbb helyen leginkább sportklub formában működnek, ahogy ez a rómaiparton a múltban üzemelt az egy magyar kuriózum. A jövő valószínűleg a sportklubszerű működtetés irányába mutat.

Állami segítség az árvíz utáni helyreállításhoz

Addig, amíg nem valósul meg a védelem, az állam képezzen egy „árvizi helyreállítási alapot", amellyel a kárt szenvedett klubok a közvetlen helyreállításukat meg tudják oldani. Ennek nagyságrendje a Külker Evezős klub esetében kb. 20 mio Ft lehetne

Összefoglalás- merre van előre?

A kialakítandó árvízi védekezés

- megvédi a parti ingatlanokat;
- felhasználja a már megépült magas feltöltéseket. Ahol magas, két méter körüli feltöltés van, ott megpróbál olyan partmenti védekezést kialakítani, amelyhez nem kell mobilgát, hanem résfal, földtöltés, függönyfal, kisebb magasságú betonfalak. A szivárgás kérdését persze kezelni kell, de ez a feltöltött telkek esetében sokkal kisebb problémát jelent, mint ott, ahol 3 méteres víznyomás támadja a védművet
- Ahol lehet -nagy, üres telkek esetén- ott feltöltést készít az akár magántulajdonú telkekre is, ez még mindig olcsóbb megoldás, mint a mobilgát;
- Tervezői feladat annak kiszámítása, hogy milyen hosszúságú vízparti frontvonaltól éri meg a telek feltöltése 2-2,5 m földdel és telekhatári támfal kialakítása; (ahol ez még lehetséges
- Szintén feladat annak jogi kidolgozása, hogy árvíz esetén hogyan fér hozzá a felelős hatóság a védműhöz, amikor az magánterületen van kiépítve
- Ott és csak ott tervez mobilgátat, ahol a várható használat: evezés, parti vendéglátás a közvetlen partkapcsolatot igényli és ott pedig megpróbál más megoldást, ahol a magas feltöltés vagy a már kiépült ingatlanfejlesztés ezt közvetlenül nem igényli

- a munkák befejezése után a rómaipart jellege marad olyan, amilyennek mostanáig megszoktuk: természetes lejtésű kavicsos part, amely lehetővé teszi a parti sport és szórakozási, vendéglátási tevékenység folytatását
- ahol lehet, meghagyja a spontánul települt partmenti fákat
- felhasználja a köztulajdonban lévő (és maradó) telkeket, építményeket városfejlesztéshez, kiépíti és karbantartja a partmenti sétányt és fejleszti a közcélú felhasználást és kidolgozza az ezt keretbe foglaló területrendezési elképzelést.

Külker Evezős Klub, Óbuda

Multi Kajak-Kenu Klub

Rómaifürdő SE

Vízügyi Sportklub

Római Teniszakadémia

EMLÉKEZETEŐ

Mely készült a Római Parti Sportegyesületek és kabinbérlők képviselőivel történt találkozásról

2018. március 27.

Jelen vannak:

Csók László 3. kerület Városgazdálkodási Iroda

Major Veronika VTK Innosystem

Római Parti Sportegyesület képviselői: a mellékelt jelenléti ív szerint

Márky Jenő (Római teniszakadémia)-

- Érvényes építési engedély birtokában építettek
- A terület besorolása: 05-üdülőövezet
- Jelentős adót fizetnek
- Védmű kell!
- Fő gond: a fertőzés
- A terület nem csatornázott
- Jelentős a parterózió
- Parti védelem kell
- A funkciók viszont maradjanak!
- Régi nagy telkek állami üdülők voltak
- A terület rendezetlen, nincs játszótér, park

Miklós László (Védőszárny)

A területen a fákról nincs felmérés. A fák állapota katasztrofális és veszélyes. A nyárfák 25-30 évesek és sok a beteg fa.

A területet 2006-ban hullámtérnek minősítették.

Szükség van-e kotrásra??

Nagy Ferenc (KÜLKER EK ÓBUDA)

- Romlik a Római Part
- Minden leromlik a védelem hiánya miatt
- A lakópark és a sport összeegyeztethető
- A telekhatári vedelem kellene
- Az állami tulajdonú ingatlanokat ne adják el.
- **Területfejlesztési terv kellene**
- Állami alap kellene az árvíz utáni helyreállításhoz
- Vegyes megoldás kell a védelemre!!

Rátkai János (Rómaifürdő SE)

- Védelmet és partrendezést szeretnének
- Fontos az itt élők véleménye
- A Nánási út nem megoldás
- De maradjon meg, mert biztonságot jelent
- Maradjanak állami tulajdonú ingatlanok, ezek védelmét kérik

Horváth Péter (helyi lakos)

- Politika mentesség kell
- A Római elhanyagolt
- Csatornázásra szükség van!

Horváth Péter (ÓBUDA Sport)

- A vízi sporthoz kell a föveny

Horváth Péter (helyi lakos)

- Nagy a fertőzésveszély
- Csatornázás kell
- Tisztázni kell, hogy ez a terület nem hullámtér

Pék Ildikó

- A csapadék vízzel is foglalkozni kell

Major Veronika (VTK Innosystem)

Összefoglalva:

- A plázs megtartása fontos a vízi sportok miatt
- Támogatják a kerítés melletti védelmi megoldást

- A Nánási utat nem tartják megfelelőnek
- A csatornázást fontosnak ítélik meg
- Szüksége lenne egy olyan terület fejlesztési terv, mely kijelöli az egyes funkciókat
- A fák állapotát felül kellene vizsgálni

RÉSZTVEVŐK LISTÁJA

Római Part árvízvédelem – spot konzult

2018.03.27

Találkozó zöld szervezetekkel

NÉV	Intézmény	Telefonszám	Aláírás
NAGY Ferenc	KULKER EK Obuda	70 2050992	
Pék Ildikó	- " -	70 2050885	
KELETI PÉTER	kabinetvez. (KSH BMSK)	20/9448256	
MIKLÓS LÁSZLÓ	VEDŐSZ ARAK	240-2623	
Rátkai János	Római fürdő S.E. Római Parti Hírek	20.9436521	
Horváth Pál	Óbudai Sportegyesület	20/9683-685	
Márky Jenő	Római Teniszakadémia	70/3353160	
Horváthné dr Pomsár Andrea	MULTI SE	+36204044355	
Horváth Péter	MULTI SE	06209362070	

EMLÉKEZTETŐ
Civil konzultáció a VTK Innosystem Kft-vel
2018.03.09

Jelen van:
Dr Major Veronika és Janák Emil – VTK Innosystem
Csók László – III. kerület
Kaprinyák Szilvia, Posfay Zoltán – Maradjanak a Fák a Rómain
Schaffer Zsuzsa, Tóth-Kalló Éva – Civilek a Rómaiért Pjt
Kemény Ágnes és Pannika – Természetesen szeretjük a Rómait
Ébert Ágoston és Deák Gyöngyvér – Rómaifürdő Telepegyesület
Doroszlai Dénes – Civil megfigyelő a grémiumban

VTK Innosystem Kft megbízást kapott a III. kerülettől decemberben, hogy készítsen egy döntés-előkészítő javaslatot. Április vége a határidejük. Nagy hangsúlyt fektetve a társadalmi bevonásra és a kommunikációra, hogy megszűnjön a Római kapcsán kialakult "állóháború".
Dr. Major Veronika igazgató , gépészmérnök, környezetvédelmi jogi szakokleveles mérnök és Janák Emil projektvezető, építőmérnök 3 fő témakörön dolgoznak:

1. Jogi áttekintés (vízgyűjtő gazdálkodási tervek, árvízi kockázatkezelés)
2. Eddig elkészült tervekről műszaki összefoglalás
3. Kommunikációs terv, javaslat készítése a kerület számára

A javaslatot nem köteles figyelembe venni a kerület, viszont a kerület tulajdonosi hozzájárulása nélkül nem dönthet a Főváros májusban a nyomvonalról.

A grémium munkáját megfigyelőként sem követheti a VTK, Puskás Péter képviseli ott a kerületet. Tanulmányuk részét fogja képezni a hiányosságok (különböző kidolgozottsági szinten lévő tervek – Mélyépterv koncepció tervét figyelemmel kísérik). Fő irányelv, hogy a társadalmi funkciók és területhasználat meghatározásának meg kell, előznie a műszaki terveket. Nem nyomvonaljavaslatot fognak készíteni, a cél: tervezési folyamatok feltárása és az igények meghatározása kölcsönös konszenzus, az előnyök és hátrányok figyelembevételével.

É.Á: Fordított folyamat, a parti fővédvonal prekoncepció, a kerület 2007-ben döntött a parti gát mellett, kizárták a N-K vonalat és ez a határozat a mai napig érvényben van. Erboplan terv megbukott, mert nem a teljes öblözetre készült (patakok, Római déli része hiányzott – 8 km hossz helyett 2,6 km nyári gátra adtak be kérelmet).

T-K.É.: A 2013-as tervek ellen is tiltakoztunk, mert totális környezetpusztítással járt volna.

É.Á: Mobilgát konstrukciójából adódóan megkérdőjelezhető, mert árvízbiztonsága kockázatos és hatása környezetpusztító. Hullámtér érték elemzése nagyon fontos, jogi helyzet feltárásával. Mit akarunk megvédeni? Miért nem vásárolják ki azt a pár – nem tisztázott számú – jogszerűen ott lévő lakóépületet? Lakóparkok, árvízmentesen feltöltésre épültek (Doroszlai Dénes szintezései igazolják), új épületbe ahová bement az árvíz szabálytalan és kvázi feljelentette magát.

T-K.É: Ha a hullámtérben élő lakosok árvízvédelme a cél (= 39 ház) 3-4 utcát kellene megvédeni lokális árvízvédelmi megoldással, nem a teljes Római-parti részt.

S.Zs.: A természeti és társadalmi értékek, funkciók is fontos tényezők

É.Á: A hullámtérre a mai napig nincs az ÓBVSZ-ben kötelezően előírt KHT és 2001 óta így épült be a hullámtér! A parti gát tervezőjének felelősségét is vizsgálni kell, hiszen a Keviterv a parti mobilgát megbízását visszaadta, mert nem állt rendelkezésre a Csillaghegyi-öblözet és környezetére elegendő hidrológiai adat.

P.Z.: A Nánási –Királyok út mindig megvédte a lakóövezetet.

S.Zs.: Meg kell maradnia annak, amiért használják a partot az emberek. Ugyanekkora vagy több közhasználatú területnek kell lennie a jelleg megőrzésével (föveny, fák, sport és közösségi funkció). Mindez sérülne, ha a hullámtérben lakófunkció jelenne meg.

D.D.: Nincs felkészülve a terület plusz 3-4000 emberre infrastruktúra szempontjából.

T-K.É.: Sétányt rendbe kell tenni, tudatosan rohasztják le a partot.

É.Á.: A hullámtér beépítését is szabályozni kellene, ne lehessen építményt közvetlenül a part felőli részen (például minimum 50 méterre a sétánytól, aki átad területet a köznek, kapjon kedvezményeket), illetve a N-K vonal felé lehessen csak feltöltésekre építkezni, mintegy magaspart alakulna ki, ami hosszútávon kvázi gát funkciót tölthet be.

S.Zs.: Ha ezt megengedjük, mi garantálná azt, hogy nem lesz az egész hullámtér beépítve olyan épületekkel, amik megváltoztatják a terület jellegét?

É.Á.: Gazdagítani kell a funkciókat, nem elég a vigalmi negyed. Komolyabb tartalommal kellene feltölteni (Limes amire Világörökségre pályázunk, műemlék csónakházak újra építése, Duna élővilágának és az evezős életnek a bemutatása). Kérdés ezt ki fogja kiépíteni, fenntartani?

Major Veronika: Ha jól érti a funkciók elvesztése a fő problémánk. Szükséges egy rendezési terv ami rögzíti a jelenlegi, jövőbeni funkciókat!

K.Sz.: Vagy mobilgát vagy fák!

D.D.: N-K vonal 1,5 – 2,5 méterrel magasabban van, 55.000 kontra pár száz lakó árvízi biztonságáról beszélünk. Arányos védelem vagy kivásárlás illeti meg a hullámtéren lakókat (nem üdülőket).
Csak olyan árvízvédelmet tudunk elfogadni a N-K vonaltól keletre eső terület védelme érdekében, ami nem jár a fás sétány és a föveny megváltoztatásával. Fontos a közösségi funkciók megőrzése és fejlesztése!

É.Á.: A hullámtér védelme nem közfeladat, a hatályos törvények szerint itt mindenki a saját kockázatára építkezett! A jogszabályok betartásával – MÁSZ feletti első használati szinttel – a hullámtérben is lehet árvízmentesen építkezni.

S.Zs.: A kerület vezetése és a főváros felé is jelezni szeretnénk, hogy a hamis látványterveket távolítsák el a partról!

Major Veronika:
Konklúzió: a kerületnek rendezési terv mögé állva rögzítenie kell a funkciókat.

2018. március 9.

Kaprinyák Szilvia - Maradjanak a Fák a Rómain
fakaromain@gmail.com
Schäffer Zuzanna - Civilek a Rómaiért Pjt

ÉBERTNÉ DEÁK GYÖNGYVÉR RÓMAIFÜRDŐ TELEPÜLÉSRÉSZÉRT
~~ÉBERT~~ ÁGOSTON (ÉPÍTÉSZ) 5-~~888~~-999

DOROSLAI DÉNES mentett ártéri karos

KEMÉNY MÓNES - Jelenésetesen menjünk a Rómait csapat kudoralási karos

Tóth-Kalló Éva ; Civilek a Rómaiért Pjt
info@civilekaromaiert.hu

Pósfay Zoltán ; Fák a Rómain

Finito

061 3100

~~061~~ 3100

EMLÉKEZTETŐ

Civil konzultáció a VTK Innosystem Kft-vel
2018.03.09

Jelen vannak:
Dr Major Veronika és Janák Emil – VTK Innosystem Kft.
Csók László – III. kerület Városgazdálkodási Iroda
Kaprinyák Szilvia, Posfay Zoltán – Maradjanak a Fák a Rómain
Schaffer Zsuzsa, Tóth-Kalló Éva – Civilek a Rómaiért Pjt
Kemény Ágnes és Pannika – Természetesen szeretjük a Rómait
Ébert Ágoston és Deák Gyöngyvér – Rómaifürdő Telepegyesület
Doroszlai Dénes – Civil megfigyelő a grémiumban

VTK Innosystem Kft megbízást kapott a III. kerülettől decemberben, hogy készítsen egy döntés-előkészítő javaslatot. Április vége a határidejük. Nagy hangsúlyt fektetve a társadalmi bevonásra és a kommunikációra, hogy megszűnjön a Római kapcsán kialakult "állóháború".
Dr. Major Veronika igazgató, gépészmérnök, környezetvédelmi jogi szakokleveles mérnök és Janák Emil projektvezető, építőmérnök 3 fő témakörön dolgoznak:

1. Jogi áttekintés (vízgyűjtő gazdálkodási tervek, árvízi kockázatkezelés).
2. Eddig elkészült tervekről műszaki összefoglalás.
3. Kommunikációs terv, javaslat készítése a kerület számára.

A javaslatot nem köteles figyelembe venni a kerület, viszont a kerület tulajdonosi hozzájárulása nélkül nem dönthet a Főváros májusban a nyomvonalról.

A grémium munkáját megfigyelőként sem követheti a VTK Innosystem Kft., Puskás Péter képviseli ott a kerületet. Tanulmányuk részét fogja képezni a hiányosságok (különböző kidolgozottsági szinten lévő tervek – Mélyépterv koncepció tervét figyelemmel kísérik) feltárása. Fő irányelv, hogy a társadalmi funkciók és területhasználat meghatározásának meg kell előznie a műszaki terveket. Nem nyomvonaljavaslatot fognak készíteni, a cél: tervezési folyamatok feltárása és az igények meghatározása kölcsönös konszenzus, az előnyök és hátrányok figyelembevételével.

É.Á: Fordított folyamat, a parti fővédvonal prekoncepció, a kerület 2007-ben döntött a parti gát mellett, kizárták a N-K vonalat és ez a határozat a mai napig érvényben van. Az Erbo-Plan terv megbukott, mert nem a teljes öblözetre készült (patakok, Római déli része hiányzott – 8 km hossz helyett 2,6 km nyári gátra adtak be kérelmet).

T-K.É.: A 2013-as tervek ellen is tiltakoztunk, mert totális környezetpusztítással járt volna.

É.Á: Mobilgát konstrukciójából adódóan megkérdőjelezhető, mert árvízbiztonsága kockázatos és hatása környezetpusztító. Hullámtér érték elemzése nagyon fontos, jogi helyzet feltárásával. Mit akarunk megvédeni? Miért nem vásárolják ki azt a pár – nem tisztázott számú – jogszerűen ott lévő lakóépületet? Lakóparkok, árvízmentesen feltöltésre épültek (Doroszlai Dénes szintezései igazolják), új épületbe ahová bement az árvíz szabálytalan és kvázi feljelentette magát.

T-K.É: Ha a hullámtérben élő lakosok árvízvédelme a cél (= 39 ház) 3-4 utcát kellene megvédeni lokális árvízvédelmi megoldással, nem a teljes Római-parti részt.

S.Zs.: A természeti és társadalmi értékek, funkciók is fontos tényezők.

É.Á: A hullámtérre a mai napig nincs az ÓBVSZ-ben kötelezően előírt KHT és 2001 óta így épült be a hullámtér! A parti gát tervezőjének felelősségét is vizsgálni kell, hiszen a Keviterv a parti mobilgát megbízását visszaadta, mert nem állt rendelkezésre a Csillaghegyi-öblözet és környezetére elegendő hidrológiai adat.

P.Z.: A Nánási –Királyok út mindig megvédte a lakóövezetet.

S.Zs.: Meg kell maradnia annak, amiért használják a partot az emberek. Ugyanekkora vagy több közhasználatú területnek kell lennie a jelleg megőrzésével (föveny, fák, sport és közösségi funkció). Mindez sérülne, ha a hullámtérben lakófunkció jelenne meg.

D.D.: Nincs felkészülve a terület plusz 3-4000 emberre infrastruktúra szempontjából.

T-K.É.: Sétányt rendbe kell tenni, tudatosan rohasztják le a partot.

É.Á.: A hullámtér beépítését is szabályozni kellene, ne lehessen építményt közvetlenül a part felőli részen (például minimum 50 méterre a sétánytól, aki átad területet a köznek, kapjon kedvezményeket), illetve a N-K vonal felé lehessen csak feltöltésekre építkezni, mintegy magaspart alakulna ki, ami hosszútávon kvázi gát funkciót tölthet be.

S.Zs.: Ha ezt megengedjük, mi garantálná azt, hogy nem lesz az egész hullámtér beépítve olyan épületekkel, amik megváltoztatják a terület jellegét?

É.Á.: Gazdagítani kell a funkciókat, nem elég a vigalmi negyed. Komolyabb tartalommal kellene feltölteni (Limes amire Világörökségre pályázunk, műemlék csónakházak újra építése, Duna élővilágának és az evezős életnek a bemutatása). Kérdés ezt ki fogja kiépíteni, fenntartani?

Major Veronika: Ha jól érti a funkciók elvesztése a fő problémánk. Szükséges egy rendezési terv, ami rögzíti a jelenlegi, jövőbeni funkciókat!

K.Sz.: Vagy mobilgát vagy fák!

D.D.: N-K vonal 1,5 – 2,5 méterrel magasabban van, 55.000 kontra pár száz lakó árvízi biztonságáról beszélünk. Arányos védelem vagy kivásárlás illeti meg a hullámtéren lakókat (nem üdülőket).
Csak olyan árvízvédelmet tudunk elfogadni a N-K vonaltól keletre eső terület védelme érdekében, ami nem jár a fás sétány és a föveny megváltoztatásával. Fontos a közösségi funkciók megőrzése és fejlesztése!

É.Á.: A hullámtér védelme nem közfeladat, a hatályos törvények szerint itt mindenki a saját kockázatára építkezett! A jogszabályok betartásával – MÁSZ feletti első használati szinttel – a hullámtérben is lehet árvízmentesen építkezni.

S.Zs.: A kerület vezetése és a főváros felé is jelezni szeretnénk, hogy a hamis látványterveket távolítsák el a partról!

Major Veronika:
Konklúzió: kerületnek rendezési terv mögé állva rögzítenie kell a funkciókat.

EMLÉKEZTETŐ

mely készült a Római Parti Sportegyesületek és kabinbérlők képviselőivel történt találkozásról 2018. március 27.

Jelen vannak:

Csók László III. kerület Városgazdálkodási Iroda
Major Veronika VTK Innosystem Kft.
Római Parti Sportegyesület képviselői: a mellékelt jelenléti iv szerint

Márky Jenő (Római teniszakadémia):

- Érvényes építési engedély birtokában építettek.
- A terület besorolása: 05-üdülőövezet.
- Jelentős adót fizetnek.
- Védmű kell!
- Fő gond: a fertőzés.
- A terület nem csatornázott.
- Jelentős a parterózió.
- Parti védelem kell!
- A funkciók viszont maradjanak!
- Régi nagy telkek állami üdülők voltak.
- A terület rendezetlen, nincs játszótér, park.

Miklós László (Védőszárny):

A területen a fákról nincs felmérés. A fák állapota katasztrofális és veszélyes. A nyárfák 25-30 évesek és sok a beteg fa.
A területet 2006-ban hullámtérnek minősítették.
Szükség van-e kotrásra??

Nagy Ferenc (KÜLKER EK ÓBUDA):

- Romlik a Római Part.
- Minden leromlik a védelem hiánya miatt.
- A lakópark és a sport összeegyeztethető.
- A telekhatári védelem kellene!
- Az állami tulajdonú ingatlanokat ne adják el!
- **Területfejlesztési terv kellene!**
- Állami alap kellene az árvíz utáni helyreállításhoz!
- Vegyes megoldás kell a védelemre!!

Rátkai János (Rómaifürdő SE):

- Védelmet és partrendezést szeretnének.
- Fontos az itt élők véleménye.
- A Nánási út nem megoldás.
- De maradjon meg, mert biztonságot jelent.
- Maradjanak állami tulajdonú ingatlanok, ezek védelmét kérik!

Horváth Péter (helyi lakos):

- Politika-mentesség kell!
- A Római elhanyagolt.
- Csatornázásra szükség van!

Horváth Péter (ÓBUDA Sport):

- A vízi sporthoz kell a föveny!

Horváth Péter (helyi lakos)

- Nagy a fertőzésveszély!
- Csatornázás kell!
- Tisztázni kell, hogy ez a terület nem hullámtér!

Pék Ildikó:

- A csapadék vízzel is foglalkozni kell

Major Veronika (VTK Innosystem Kft.):

Összefoglalva:

- A plázs megtartása fontos a vízi sportok miatt.
- Támogatják a kerítés melletti védelmi megoldást.
- A Nánási utat nem tartják megfelelőnek.
- A csatornázást fontosnak ítélik meg.
- Szüksége lenne egy olyan területfejlesztési tervre, mely kijelöli az egyes funkciókat.
- A fák állapotát felül kellene vizsgálni.

9. számú melléklet

Hullámtér – értékelemzés településrendezés és árvízvédelem 2018.04.26.

A Római-parti hullámtér – értékelemzés, településrendezés és árvízvédelem

Civil dokumentum a VTK Innosystem számára

Budapest, 2018. 05. 03.

Aláírók:
Aquincum-Mocsáros Egyesület
Civilek a Rómaiért Pjt.
Maradjanak a fák a Rómain
Rómaifürdő Telepegyesület
Természetesen szeretjük a Rómait
Óvjuk meg a Római-part szépséges fáit
Balogh Kálmán, Doroszlai Dénes.

Tartalomjegyzék

Bevezetés ... 3

Értékelemzés ... 3

Bevezetés ... 3

Összefoglaló táblázat ... 5

É1.1. Lakó (üdülő) parkok – MÁSZ feletti első használati szintekkel ... 8

É1.2. Vállalati üdülők (lábakon-álló)– MÁSZ feletti első használati szintekkel ... 10

SZ.1. Elöntéssel veszélyeztetett – szabálytalan – új építésű üdülők (rejtett családi házak), szállodák, és egyéb építmények – MÁSZ alatti használati szinttel ... 12

A Római-part jövője – prioritások – tények – dokumentumok ... 15

T.1 – T.2 – T.3 – tények, dokumentumok ... 17

D5.1. Fővédvonal ... 17

D5.2. A Főváros Közgyűlés rendelete ... 18

D5.3. település rendezési tervek a fővédvonalról ... 19

A hullámtér beépítése – 1./Pc - 2./Pc ... 21

Javaslatok ... 24

Irányelvek és szempontok - prioritások a Római-part komplex szemléletű rendezésére, az árvízvédelem problémájába ágyazva – javaslat ... 26

Hullámtéri értékek – helyszínrajz ... 27

Lakóparkok első használati szintjének padlómagassága ... 28

Településrendezés, területhasználat és árvízvédelem ... 29

Álláspontunk ... 29

Alapvető követelmények ... 29

Kiegészítő szempont ... 29

Indoklás, kifejtés ... 29

Általános árvízvédelmi szempontok ... 30

Az árvízvédelmi fővédvonal ... 31

Nánási út – Királyok útja menti védmű – javaslat ... 31

A hullámtéri korlátozott árvízvédelem ... 33

Árvízvédelmi kötelezettség és a védelem finanszírozása ... 33

Az építészeti szabályozásra vonatkozó megfontolások ... 34

Zónák kialakítása az ingatlanokon K-Ny-i irányban ... 34

Bevezetés

Jelen dokumentum a Római-parti hullámtéri vagyoni értékek elemzéséből indul ki; ezt tartalmazza az írás első része. A dolgozat második részében összefoglaljuk álláspontunkat a területhasználattal és az árvízvédelemmel kapcsolatban, majd – az elemzéssel összhangban – részletezzük és indokoljuk azt.

Értékelemzés

Bevezetés

Tekintettel arra, hogy az elmúlt tizenkét évben **nem készült érték elemzés** a Római-part ügyében, CIVIL ÖSSZEFOGÁSunk munkacsoportot hozott létre a problémák elemzésére. Ennek része a hullámtérben lévő értékek elemzése. Álláspontunk szerint értékelemzés nélkül a HULLÁTÉR-ről felelős döntés nem hozató.

A rendelkezésünkre álló adatok alapján megvizsgáltuk a hullámtérben lévő értékeket. Az egyes **ÉRTÉKCSOPORTOK** egymáshoz viszonyított **ARÁNYÁT** vizsgáltuk, és ennek eredménye szerepel a HULLÁMTÉR - **ÉRTÉKELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT**ban, tételes érték-becslés alapján, **ÉRTÉKCSOPORTOK** szerinti bontásban. ÉRTÉKCSOPORTOKnak nevezzük a FUNKCIÓ és TERÜLETHASZNÁLAT alapján azonos építményeket.

Az egyes építmény csoportokat tételesen elemeztük és erről mellékeljük:

É1.1. LAKÓPARKOK részletes vizsgálati anyagát

É1.2. Lábakon álló korábbi VÁLLALATI ÜDÜLŐK

SZ.1. SZABÁLYTALAN épületek ÚJ ÉPÜLETEK MÁSZ alatti első használati szinttel:

- üdülők,(rejtett családi házak)
- SZÁLLODÁK, és
- egyéb építmények (Kugli – fallabda pálya)
- PÉLDÁK - szabálytalan LAKÓÉPÜLETEKRE, tételes elemzéssel.

Rómaifürdő, 2018.04.26.

Ébert Ágoston

Az elemzések alap adatait – tulajdoni lapok, 1963-as és 2018-as légi felvételek, és helyszíni szemlék (fotók) szolgáltatták.

Az adatok összegezte és elemezte: Ébert Ágoston okleveles építészmérnök, vezető tervező, volt egyetemi adjunktus, tervezői irodavezető, építésügyi igazságügyi szakértő. Rómaifürdő Telepegyesület elnöke – 2014-ben alakult Árvízvédelmi Bizottság műszaki koordinátora.

ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELEMZÉSHEZ – Hullámtéri értékek – helyszínrajz

Összefoglaló táblázat

2018.04.26. Civil összefogás - Rómaifürdő Telepegyesület

Egyetlen érv a parti közeli, – kerítés vonali védekezés mellett: „a **HULLÁMTÉRBEN lévő ÉRTÉKEKET MEG KELL VÉDENI.**" Az elmúlt tizenkét évben **nem készült érték** elemzés. Mégis, a Fővárosi Önkormányzat egyik 2017-es ülésén 40 milliárd összeg hangzott el, mint védendő érték a hullámtérben. Ez után közérdekű adatigénylésünkre a Főváros és a Kerület egymásra mutogatott konkrét adatok helyett. Értékelemzés nélkül a HULLÁMTÉR-ről felelős döntés nem hozató. Az árvízvédelem alapelve: a védelem a védett értékkel arányos (vagyoni érték és nem-vagyoni érték arányos) legyen!

A rendelkezésünkre álló adatok alapján megvizsgáltuk a hullámtérben lévő értékeket. Az egyes **ÉRTÉKCSOPORTOK** egymáshoz viszonyított **ARÁNYÁT** vizsgáltuk.

Az anyag tételes telekkönyvi elemzés, 1963. és 2018. évi légi felvételek, valamint a terület napi szintű ismerete alapján készült.

MÓDSZERÜNK: tételes érték-becslés **ÉRTÉKCSOPORTOK** szerinti bontásban. ÉRTÉKCSOPORTOK-nak nevezzük a **FUNKCIÓ** és **TERÜLETHASZNÁLAT** alapján azonos építményeket.

ÉRTÉKCSOPORTOK		TELEK terület arány	BECSÜLT ÉRTÉK MILLIÓ
É1.1	**LAKÓPARKOK** MÁSZ feletti első használati szinttel – LVN-nél is **ÁRVÍZMENTES**		
	TELKEK összes területe a hullámtér egészéhez viszonyítva	**18**,03%	
	ÉRTÉK		**28.714**
É1.2	„átkosban" épült – **LÁBAKON ÁLLÓ** MÁSZ +1,30 feletti első használati szintű (volt) **ÜDÜLŐK**		
	TELKEK összes területe a hullámtér egészéhez viszonyítva	**5,7**2%	
	ÉRTÉK		**4.919**
É1.3	**MAGÁN ÁRVÍZVÉDELEMMEL** ingatlanok 2013.-as árvíznél **elöntés mentesek**		
	MV1. Tenisz Akadémia 2,5 milliárd		
	MV21 Négy üdülő (családi ház) 0,6 milliárd		
	MV22 Társasház 0,6 milliárd		
	TELKEK összes területe a hullámtér egészéhez viszonyítva	**5,4**3%	
	ÉRTÉK		**3.700**

TELKEK összes területe a hullámtér egészéhez viszonyítva	**29,1** 2%	
ÁRVÍZVÉDELMET NEM IGÉNYLŐ ÉPÍTMÉNYEK É1.1 - É1.2 - É1.3 a HULLÁMTÉRBEN	**ÉRTÉK**	**37.333** MILLIÁRD

Az **ÁRVÍZVÉDELMET NEM IGÉNYLŐ** - **MÁSZ feletti használati szintű ingatlanok**
a **HULLÁMTÉR TERÜLETÉNEK MAJD' HARMADÁN** vannak
és az **ÉRTÉKEK TÖBB MINT KÉTHARMADÁT (82%!) KÉPVISELIK.**
A táblázatban szereplő ÉRTÉKCSOPORTOK telkeit és építmények terepszintjét – 8,91 (LNV) árvíz nem öntötte el, és semmilyen megnevezésű (pl. ,,arányos") árvízvédelmet nem igényelnek

LAKÓÉPÜLETEK SORSÁNAK RENDEZÉSE.

Lakóépületek jogszerűen akkor létesülhettek, amikor a hullámtér vegyes, azaz lakó – üdülő övezetbe sorolták. Ez az előírás több mint 50 éve változott meg, és azóta lakóépületet nem lehet engedélyezni. A telekkönyvbe lakóépületként bejegyzett épületeket összevetetettük a 1963-as légi-felvételekkel megállapíthatjuk, hogy van olyan,

- melynek telkén **egyáltalán nem volt építmény**,
- van olyan ahol **lényegesen kisebb épület van** és nagyságrendet váltva átépítették,
- van olyan melynél a telekkönyvben **nyaraló bejegyzés szerepel** és most lakóépület, továbbá
- van olyan lakóépület - többlakásos társasház - mely **ebben az évezredben épült**.

Ezek vizsgálata, elemzése, mérlegelése és a következtések levonása nem lehet civilek feladata, de a **LAKÓÉPÜLETKÉT ENGEDÉLYEZETTEKET** megkell váltani és ügyüket le kell választani a szabálytalan építmények kezelsétől.

É2	**1965** előtt létesült jogszerű **LAKÓÉPÜLETEK**		
	A számításba vehető telkeket, és azokon lévő – építményeket, tételes felülvizsgálat után szelektálni kell és amelyek a hatályos szabályoknak megfelelően **LAKÓÉPÜLETKÉT ENGEDÉLYEZETTEKET** megkell váltani. Becsült **MEGVÁLTÁSI** összeg: **1,8** milliárd		
É3	**CSÓNAKHÁZAK** (6 db funkcionáló, zömmel nem megfelelő állagú épületek) eszmei érték		**0**.600

A HULLÁMTÉR-ben – 2001 után, az ÓBVSZ hatályba lépése után – létesült **ÚJ ÉPÍTMÉNY,** melynek első használati szintjét a 2002 - 2006 - 2010 - 2013-as **ÁRVIZEK ELÖNTÖTTEK SZABÁLYTALANOK**. Ennek a ténynek nem azét tulajdonítunk jelentőséget, hogy ezeket utólag szankcionálják, de azt nyoma-tékkal hangsúlyozzuk, hogy ez **NEM LEHET JOGALAPJA BÁRMILYEN MÉRTÉKŰ** (pl.,,arányos"-nak nevezett) **ÁRVÍZVÉDELEMNEK**, és ennek közpénzből

történő megvalósítása törvénysértő.

Sz	**ÚJ ÉPÍTÉSŰ SZABÁLYTALAN** építmények		
	Sz1.1 MÁSZ alatti **ÜDÜLŐ - LAKÓÉPÜLETEK** Temesvár – Őrtorony – Losonc – Királyok útja Csak az É2. pont alattiak tisztázása után pontosítható, tekintettel arra, hogy a tulajdoni lapokon szereplő használati mód megnevezés és a valóságos állapot és a légi felvételek nem fedik egymást.		**3.400**
	Sz1.2 SZÁLLODÁK (2 db érték: tulajdonos nyilatkozata)		**2.800**
	Sz1.3 Bowling (Kavicsos) – volt **Squash**		**0.700**
	SZABÁLYTALAN építmények bármilyen szintű **ÁRVÍZVÉDELME NEM KÖZFELADAT**	ÖSSZESEN	**6.900**
Ü	**Beépítetlen telkek** a megemelt MÁSZ szinten, árvízmentesen beépülhetnek. Tekintettel arra, hogy az építmények árvíz veszélyeztetését elemezzük, ezért ezekhez a telkekhez építmény értéket nem rendeltünk.		
	- állami tulajdonú cca. 20%		
	- magán tulajdonú cca. 80%		

Az É2. és Sz. pont alattiak munkaközi állapotban vannak tekintettel arra, hogy tételes ellenőzeséhez szükséges anyagok (építési - használatbavételi engedélyek és azok időpontja) számunkra hozzáférhetetlenek. Az É2. pont alatti un. „szerzett-jogú" lakóépületek számát – közérdekű adat igénylésünkre érkezett válaszban **39 db**-ot jelölték meg.

A jogszerűen létesült **LAKÉPÜLETEK sorsának rendezése után** a hullámtér árvízvédelmének ügyében **NINCS KÖZFELADAT**.

É1.1. Lakó (üdülő) parkok – MÁSZ feletti első használati szintekkel

Az alábbi táblázat mutatja, hogy a több mint 60 hektáros (603331m2) árvíztől veszélyeztetett hullámtér hány százaléka épült be LAKÓ (üdülő) - parknak, mekkora értéket képviselnek. Ezek az épületek védettek az árvíztől mivel padlószintjük MÁSZ feletti – ezt igazolják a 2013-as árvízi légyfelvételek is! Így nem igényelnek a hullámtérben árvízvédelemét és ezért az elöntéstől védendő vagyoni értékek leltárában nem szerepelnek.

	LAKÓ (- üdülő) parkok	HRSZ	Telek (m2)	Épület területe első használati szint (m2)	Épület területe Összes szintterület (m2)	Érték (Ft)	ELSŐ hasz.szint (mBf.)	MÁSZ (mBf.)
L6	The Village, Királyok útja 225.	63600	27.664	5.533	11.066	8.852.800.000	106,42	105,29
L5	Római Lakópart, Királyok útja 195-203.	63688	11.680	2.336	7.008	3.540.000.000	105,27	105,27
L4	Római Terrasse, Nánási út 75-77.	23744/2	16.774	3.383	10.064	5.032.200.000	105,11	105,15
L3	Wellness Otthon II, Nánási út 37-39.	23761/2	20.416	3.855	12.245	6.124.800.000	104,97	105,12
L2	Loki Nánási Társasüdülő, Nánási út 5-7.	23779/8	18.787	3.368	11.2725	5.636.100.000	104,93	105.10
L1	Wellness Otthon I, Nánási út 1/B.	23788/2	13.486	2.877	8.0916	4.058.000.000	105,18	105.09
	TERÜLET összesen		108.807	HULLÁMTÉRI terület **18,**03%-a				
	2013. július 9. LNV - **NEM volt ELÖNTÉS – LAKÓPARKOK ÁRVÍZMENTESEK**					**28.713**.900.000	**MÁSZ FELETTI ÉPÜLETEK**	

Forrás: Google maps, Tulajdoni lapok, 2017. – Ingatlan hirdetések és Doroszlai Dénes mérése, 2018.
Az értékbecslésnél (L1-L4) nyomott 500.000 ft/m^2 árral számoltunk. Napjainkban Budapesten az ingatlanárak átlag 800.000 ft/m^2 – L6-nál az értékesítési érték 1-1,2 millió ft/m^2
A LAKÓPARKOK aktualizált összértéke megközelítheti 40 milliárdot. Építési engedélyek szerint az ingatlanok ,,üdülők", melyekben életvitelszerüen, - állandó bejelezéssel – laknak, tehát használatukat tekintve **LAKÁSOK**.

L4 **Római Terrasse**, Nánási út 75-77.

ALAPADATOK- első használati (terep) szint területe

ÁRVÍZI ELÖNTÉS 2013.06.09. - ,,évszázad árvize" – LNV 8,91 – akkori MÁSZ 8,67 árszint

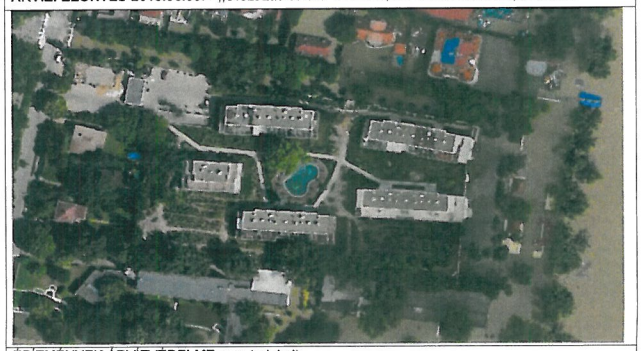

ÉPÍTMÉNYEK ÁRVÍZVÉDELME nem indokolt

L3	**Wellness Otthon II**, Nánási út 37-39.
	ALAPADATOK- első használati (terep) szint területe

	ÉPÍTMÉNYEK ÁRVÍZVÉDELME nem indokolt

	ÁRVÍZI ELÖNTÉS 2013.06.09. - „évszázad árvize" – LNV 8,91 – akkori MÁSZ 8,67 árszint

	ÉPÍTMÉNYEK ÁRVÍZVÉDELME nem indokolt

L2	**Loki Nánási** Társasüdülő, Nánási út 5-7.
	ALAPADATOK- első használati (terep) szint területe

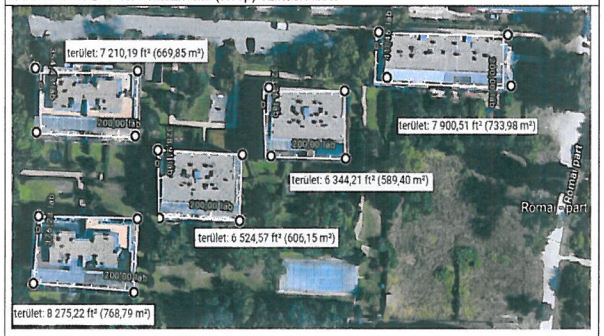

	ÉPÍTMÉNYEK ÁRVÍZVÉDELME nem indokolt

L1	**Wellness Otthon I**, Nánási út 1/B

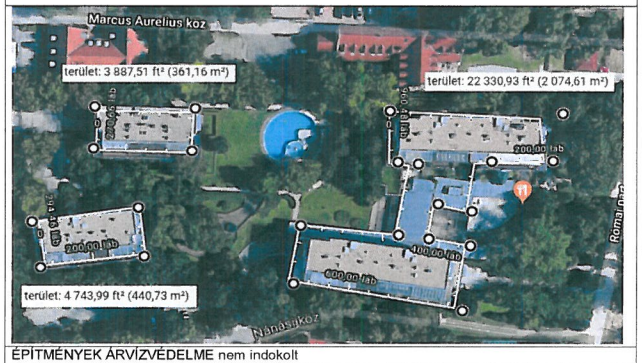

	ÉPÍTMÉNYEK ÁRVÍZVÉDELME nem indokolt

É1.2. Vállalati üdülők (lábakon-álló)– MÁSZ feletti első használati szintekkel

Az alábbi táblázat mutatja, hogy a több mint 60 hektáros (603331m2) árvíztől veszélyeztetett hullámtér hány százaléka épült be még a „rendszerváltozás előtt" VÁLLALATI ÜDÜLŐKKEL,
és mekkora becsült értéket képviselnek.
Ezek az épületek védettek az árvíztől mivel használati padlószintjük MÁSZ feletti magassággal épület és ezért nem igényelnek a hullámtérben árvízvédelemét, tehát az elöntéstől védendö vagyoni értékek leltárában nem szerepelnek.

	VÁLLALATI ÜDÜLŐK **lábakon-álló**	HRSZ	Telek (m2)	Épület területe első használati szint (m2)	Szint szám	Épület területe Összes szintterület (m2)	Állaga	Érték (Ft)	
VL7	Magyar Villamos Művek, Kossuth L. üp. 108.	63598	3.812	475	2,5	1.188	kitünö	593.750.000	
VL6	Aegon Oktatási Központ, Piroska utca 2..	63578	10.099	858	3	2.559	kitünö	1.279.500.000	
VL5	Generali, Kossuth Lajos üp. 75.	63565/2	9.211	754	1	754	kitünö	377.000.000	
VL4	Hotel Római, Szent János utca 16.	60065/1	8.992	1.259	3	3.777	megfelelö	1.133.100.000	
VL3	Volt Postás üdülö, Kossuth Lajos üp. 1.	60103	5.370	300	6	1.800	szerkezet	360.000.000	HK
VL2	Volt VASAS szakszervezeti üdülö, Nánási 93.	23730	9.310	533	4	2.130	jó	852.800.000	HK
VL1	Munkásszálló, Nánási út 89.	23734	9.235	355	3	1.065	megfelelö	319.500.000	
	TERÜLET összesen		34.519	HULLÁMTÉRI terület **5,7**2%-a				**4.919**.400.000	
	LÁBAKON ÁLLÓ - VOLT VÁLLALTI ÜDÜLÖK **használati szintjei ÁRVÍZMENTESEK**							**MÁSZ FELETTI ÉPÜLETEK**	

Forrás: Google maps, Tulajdoni lapok, 2017. – helyszíni beazonosítással 2018.
Az értékbecslésnél kitünö 500.000 ft/m^2 árral számoltunk. - jó 400.000 ft/m^2 - megfelelö 300.000 ft/m^2 - szerkezet 200.000 ft/m^2 – HK = használaton kívül

VL7	**Magyar Villamos Művek**, Kossuth Lajos
	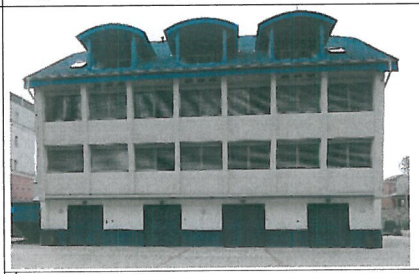
	Épület kitünö állapotban
	Terepszinten csónak és gépkocsi tárlókkal

VL6	**Aegon Oktatási Központ**, Piroska utca
	Épület kitünö állapotban – **MAGÁN ÁRVÍZVÉDELMI KISÉRLETTEL**
	Terepszinten fedett terasz

VL5	**Generali**, ÜDÜLŐ csónakház Kossuth Lajos üp. 75.
	Épület kitünő állapotban
	Terepszinten csónak tárlókkal

VL4	**Hotel Római**, Szent János utca 16
	Épület megfelelő állapotban – értéknövelő felújítása szükséges
	MÁSZ fölé emelt bejárati szinttel – alagsori garázzsal

VL3	**Volt Postás üdülő,** Kossuth Lajos üp. 1
	Felső szintjei szerkezetig visszabontva
	Luxus apartmanok – átépítés alatt = jelentős értéknövekedés várható

VL2	Volt **VASAS szakszervezeti üdülő**, Monte Christo, Nánási 93.
	Felújítás alatt – nyílászárók cseréje megtörtént
	Jövőbeli funkciója nem ismert

VL1	**Munkásszálló,** Nánási út 89.
	Épület megfelelő állapotban – értéknövelő felújítása megkezdődött
	Terepszint – lábakon alatti része – illegálisan átépült

SZ.1. Elöntéssel veszélyeztetett – szabálytalan – új építésű üdülők (rejtett családi házak), szállodák, és egyéb építmények – MÁSZ alatti használati szinttel

Elöntéssel veszélyeztetett – szabálytalan – ÚJÉPÍTÉSŰ üdülők,(rejtett családi házak), SZÁLLODÁK, és egyéb ÉPÍTMÉNYEK (Bowling és a volt Squash pálya) – MÁSZ alatti használati szinttel

A több mint félévszázados beépítési szabályok szerint a hullámtérben az építmény elö használati szintjét a mindenkori MÁSZ szintje felett kell megépíteni. Ez azt jelenti, hogy minden olyan építményt amelynek első használati szintjét - a MÁSZ alatti szintü - árvíz elöntött az SZABÁLYTALAN és nem kapott építési és használatbavételi engedélyt . Ezen építmények bármilyen szintü (pl. arányosnak nevezett) árvízvédelmük nem közfeladat.

46/1999. (III. 18.) KORM. RENDELET

A HULLÁMTEREK, A PARTI SÁVOK, A VIZJÁRTA, VALAMINT A FAKADÓ VIZEK ÁLTAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK HASZNÁLATÁRÓL ÉS A HASZNOSÍTÁSÁRÓL

6. § (4) A hullámtér rendeltetésére figyelemmel, a *hullámtéri ingatlanok tulajdonosai (használói) …. bármely más tevékenységet kizárólag saját kockázatukra, a környezetvédelmi, természetvédelmi előírások betartásával és az árvizek levezetésének akadályozása nélkül folytathatnak.*

(7) A hullámtér hasznosításának korlátozásáért és a mederből a hullámtérbe kilépő vizek által okozott károkért, ideértve a nyári gátak feladásával összefüggő kárt is, kártalanítás csak akkor igényelhető, ha a hullámtér hasznosítása, beépítése, betelepítése, a létesítéskor hatályos jogi szabályozás szerint nem volt jogellenes

PÉLDÁK szabálytalan LAKÓÉPÜLETEKRE - 5. számú példa

1.	Örtorony utca hrsz:60033	ÉRTÉKELÉS
		A 1963-as légi felvételen,amikor LAKÓÉPÜLET létesítése megengedett volt – egy ki méretü építmény látható. A 2018-as felvételen egy lényegesen nagyobb **új építmény** azonosítható, ami a telekkönyvben **lakóépületként** szerepel. Az épület külső képe is bizonyítja, hogy a közelmúltban épült. Hatályos jogszabályok szerint ez **új építmény, mely nem lehet LAKÓÉPÜLET** Korábbi lakóépületet egy teljesen új lakóépületté transzformálták, és ez csak az építési hatóság nem megfelelö színvonalú eljárásának részeként jöhetett létre, mind az épület engedélyezésénél, mind használatbavételénél az engedélyező hatósság ráutaló magatartása tetten érhető. A MÁSZ alatti lakószinteket az árvíz többször elöntötte. Ennek a nyilvánvalóan szabálytalan építménynek bármilyen szintü árvízvédelme nem közfeladat és ezért **nem szerepelhet a szerzett jogú építmények listáján.**

TOVÁBBI példa a „szerzett jog" hogyan alakult át többlakásos lakóépületté - 5. számú példa

5.	Kossuth üdülöpart hrsz:60066	ÉRTÉKELÉS
	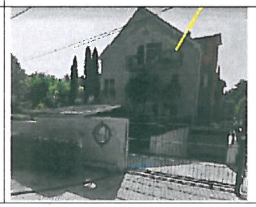	A 1963-as légi felvételen,amikor LAKÓÉPÜLET létesítése megengedett volt – teljesen más beépítés, mint a jelenlegi. A 2018-as felvételen egy lényegesen nagyobb más építési helyen két **új építmény** azonosítható, a telekkönyvben **többlakásos társasház- lakóépületként** szerepel. Az épület külső képe is bizonyítja, hogy a közelmúltban épült. Hatályos jogszabályok szerint ez **új építmény, mely nem lehet LAKÓÉPÜLET** A teleknek nincs közúti kapcsolatban a Királyok útjával és gépkocsival is csak Kossuth üdülő-partról közelíthető meg. A telken két építmény áll, és a beépítettsége is túlzott. Többlakásos társas lakóépület ebben az övezetben nem épülhet, ez csak az építési hatóság nem megfelelő színvonalú eljárásának részeként jöhetett létre, mind az épület engedélyezésénél, mind használatbavételénél az engedélyező hatósság ráutaló magatartása tetten érhető. A telket vasbeton fallal vették körül és MÁSZ szint fölé feltöltötték, az építmények 2013-ban sem szenvedtek árvízkárt. A nyilvánvalóan szabálytalan építménynek bármilyen szintű árvízvédelme nem közfeladat és ezért **nem szerepelhet a szerzett jogú építmények listáján.**

2.	Királyok útja - Örtorony u. hrsz:60043	ÉRTÉKELÉS
		A korábbi tulajdonlapokon hétvégi ház szerepelt, a legutóbbi már lakóépület van bejegyezve. A 1963-as légi felvételen teljesen más beépítés, mint a jelenlegi. Más a tetőforma és az épület ma kétszintes. A nyilvánvalóan szabálytalanul létrejött építmény bármilyen szintű árvízvédelme nem közfeladat és ezért **nem szerepelhet a szerzett jogú - kivásárolandó építmények listáján**
3.	Örtorony u. hrsz:60048	
		Leromlott állapotú, lakatlan építmények is szerepelnek lakóépületként bejegyezve,utca táblájukon vállalti üdülő megnevezéssel. A nyilvánvalóan nem lakóépület funkciójú, leromlott állapotú, több éve nem használt vállalti üdülő építmény bármilyen szintű árvízvédelme nem közfeladat és ezért **nem szerepelhet a szerzett jogú építmények listáján**
4.	Örtorony u. hrsz:60051	
		A 1963-as légi felvételen a telken nincs építmény, ugyanakkor a telekkönyvi nyilvántartásban lakóépületként szerepel. A 2018-as felvételen egy lényegesen nagyobb **új építmény** azonosítható, ami a telekkönyvben **lakóépületként** szerepel. Az épület külső képe is bizonyítja, hogy a közelmúltban épült. Hatályos jogszabályok szerint ez **új építmény, mely nem lehet LAKÓÉPÜLET.** A nyilvánvalóan szabálytalanul létrejött építmény bármilyen szintű árvízvédelme nem közfeladat és ezért **nem szerepelhet a szerzett jogú - kivásárolandó építmények listáján**

Nem célunk, hogy a szabálytalan építmények szankcionálást kezdeményezzük, csupán arra világítunk rá, hogy teljesen tisztázatlan, hogy a hullámtérben hány un. ,,szerzett-jogú" lakóépület áll.
Csak a **számításba jöhető lakóépületek tételes alapos vizsgálata után határozható meg** a **szerzett-jogú lakóépületek száma** és ezekkel kapcsolatos tennivalók. A helyszín ismeretében vélelmezhető, hogy ezek száma lényegesen a korábban kommunikált 39 db szám alatt van.

A Római-part jövője – prioritások – tények – dokumentumok

Mi, akik Rómaifürdő lakóterületén élünk, és az 1986.-ban alapított **RÓMAIFÜRDŐ TELEPEGYESÜLET** tagjainak érdekeit képviseljük, alapvetően érdekeltek vagyunk a több évtizede elodázott problémák rendezésében. Érdekeltségük megkérdőjelezhetetlen! Összefoglaljuk a **PRIORITÁSOKAT** (jele:**P1-P2**) és az alapvető **TÉNYEKET** (jele:**T**) megállapításokat, amelyek a **JAVASLATAINK** (jele:**J**) alapját képezik. Alátámasztó **DOKUMENTUMOKAT** mellékeljük (jele:D1- D11) Sohasem valami ellen voltunk, alapvető célunk a prioritásoknak megfelelő megoldás megtalálása. Nem vesztettük el azt a reményünket, hogy elsősorban a kerület választott képviselőivel és vezetőivel tárgyszerű, a megoldás kereső párbeszéd alakuljon ki. A Főváros vezetésének szándékait vélelmezve a huszonnegyedik órában vagyunk. Az új kerületi szabályozás lehetőséget kínál, ezzel akarunk élni, de ez koncepcionális megközelítést igényel, mi ezt a megismert szabályozásban nem leltük fel, annak ellenére, hogy az ,,ALÁTÁMASZTÓ anyagok", sőt a jelenleg hatályos ÓBVSZ számos olyan pozitív elemet tartalmaz, ami a megoldás csíráit hordozzák, sajnos az új (Ó)- KÉSZ-ben ezek nem lehetők fel. Ennek a szabályozást megalapozó munkarészek részletes véleményezését csatoljuk, melyek az új szabályozásba beépíthetőek. (Főépítészhez eljutattuk)

PRIORÍTÁSOK - 1		INDOKLÁS	DOKUMENTUMOK
1./Pá	**ÁRVÍZBIZTONSÁG**	Észak-Óbuda 50.000-100.000 polgára és élet és vagyon biztonságában fenyegetetten él, mert nincs kiépítve a Csillaghegyi - öblözet biztonságos árvízvédelme.	D1
1./Pb	**TERMÉSZET KÖZELI** állapot megőrzése	Római-part Budapest utolsó a folyammal kapcsolatban lévő természetes part szakasza, és ez több mint a parti fák.	D2
1./Pc	Rekreáció jellegéhez igazodó funkció **HULLÁMTÉR BEÉPÍTÉSE**	Sport és szabadidő preferálása és az ettől idegen – lakás jellegű – a terület zöld jellegétől idegen beépítés ésszerű szabályozása	D3 D3.1
1./Pd	**LAKÓÉPÜLETEK** a **HULLÁMTÉRBEN** szerzett jogú, – legalább 60 évvel korábban létesült – lakóépületek sorsának rendezése	A terület 1959-ben (közel 60 éve) sorolták *,,táj és természetvédelmi követelményeket kielégítő"* **ÜDÜLŐ ÖVEZET** - be	D4

	TÉNYEK		
T.1	A **Nánási - Királyok** útjától keletre lévő terület **HULLÁMTÉR**	Főváros 2017.őszi határozati, vízügyi nyilvántartások és állásfoglalások ezt a jelölik ki az elsőrendű árvízvédelem nyomvonalának, És ezt a topográfiai adottságok is indokolják.	D5
T.2	...akkor a **FŐVÉDVONAL** a hullámtértől nyugatra helyezkedik el	Hatályos vízügyi engedélyek, és a Főváros Önkormányzatának rendelete és a településrendezési tervek szerint a fővédvonal a Nánási – Királyok útján van.	D5.1 D5.2 D5.3
T.3	a **HULLÁMTÉR** árvízvédelme	A hullámtér árvízvédelme nem közfeladat.	
T.4	,,**ÉRTÉKEK**" a hullámtérben ÉRTÉKELEMZÉSÜNK - MELLÉKELVE	Hozzáférhető, tételes érték felmérés és elemzés nem ismert, csak a megalapozatlan érvekkel nem alátámasztott kijelentés, ma már az egyetlen alapja a parti fővédvonal prekoncepciójának.	D6[1]

[1] Összefoglaló táblázat

	PRIORÍTÁSOK - 2		
2./Pa	KÖZTERÜLETEK RENDEZÉSE A partél és magán telkek közötti sáv elhanyagolt lezüllött területén:	a./ **SÉTÁNY** és gyalogosoktól elkülönített b./ KERÉKPÁR út, c./ ILLEMHELY-ek, d./ JÁTSZÓTEREK és e./ kultúrált VENDÉGLÁTÓ egységek (büfék) f./ a ,,vigalmi" jellegen túl **új FÚNKCIÓK** (elsősorban kulturális) -- elpusztított CSÓNAKHÁZAK rekonstrukciója (pl. Fojt) 2.Pa- f2 -- rómaikor, limes felidézése -- vízi malmok -- vízi színpad -- szabad fürdés megteremtése (fürdőház) 2.Pa- f5	
2./Pb	PARTFALAK RENDEZÉSE	A pusztuló partalak stabilizálás-kiépítése elodázhatatlan feladat	D7
2./Pc	HULLÁMTÉR BEÉPÍTÉSE	Az un. rendszerváltozás után a hullámtérben lévő telkek és építményei, eléggé tisztázatlan módon zömében – cca. 80% - magántulajdonba kerületek. A 2001.-ben hatályba lépett ÓBVSZ a terület beépítését üdülőnek nevezett, de használatát tekintve lakóparkok építését generálta/generálja, ami erőteljes társadalmi tiltakozást váltott/vált ki és alapvetően kedvezőtlenül változtatta /változtatja meg a terület jellegét	D8
	Alapvető követelménynek a beépítés szabályozását, hogy a hullámtérben létesülő építmények oly módon legyenek megvalósíthatók, hogy ne szüntessék meg a terület zöldövezeti jellegét, az ne váljon lakteleppé. D3.1		D9
KOMP	A Római-part komplex (területhasználat – településrendezés - könyezetvédelem – társadalmi hatások – település szociológia stb.) probléma halmaz, amit a döntéshozók a **parton lévő MOBIL árvízvédelmi-falra egyszerűsítették le**, ez a kialakult helyzet magyarázatának kulcsa és vezetett ahhoz, hogy több évtized – utolsó nyolc évet ide számítva – az árvízvédelem is megoldatlan maradt.		K

T.1 – T.2 – T.3 – tények, dokumentumok

D5.1. Fővédvonal

FŐVÉDVONAL – vízjogi engedéllyel – a NÁNÁSI út – KIRÁLYOK útja, 2011.10.05. Víz Felügyelőség Így a Duna felé eső terület HULLÁMTÉR.

TÉNYÁLLÍTÁST igazoló DOKUMENTUM **D5.1**

FŐVÉDVONAL NYOMVONALA - VÍZJOGI ENGEDÉLYE

ÉRKEZETT 2011.10.05

KÖZÉP-DUNA-VÖLGYI KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG

479/11

Kérjük, válaszában hivatkozzon iktatószámunkra!

Ikt. sz.: KTVF: 45838-1/2011. Tárgy: Budapest III. kerület, Rómaifürdő Telepegyesület árvízvédelemre vonatkozó tájékoztatás iránti kérelme - tájékoztatás

Előadó: dr. Zsiga Enikő
Niedermayer József

RÓMAIFÜRDŐ TELEPEGYESÜLET - 2018.04.03.

Rómaifürdő Telepegyesület
1031 Budapest, Rozgonyi Piroska u. 18/b.

Tisztelt Címzett!

T. Címzett 2011. szeptember 9. napján a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséghez (továbbiakban: Felügyelőség) érkezett levelére az alábbi tájékoztatást adom.

A Főváros területén lévő állami tulajdonú árvízvédelmi művek Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal Kommunális Ügyosztály (továbbiakban: Fővárosi Önkormányzat) kezelésében vannak, de a tényleges árvízvédekezést, mint üzemeltető a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. (továbbiakban: FCSM Zrt.) végzi.

A Fővárosi Önkormányzat tájékoztatása szerint árvízvédekezési tevékenységét a 47/1994 (VIII.1) sz. Főv. Kgy. rendelet szabályozza. E rendelet 1. § (2) bekezdése kimondja, hogy a Fővárosi Önkormányzat árvízvédekezési tevékenysége a fővédvonalon belüli területekre terjed ki. A fővédvonal nyomvonala a Római partot érintően a Nánási úton és a Királyok útján húzódik. Az ettől a vonaltól a Duna irányában lévő terület hullámtérnek minősül, a Fővárosi Önkormányzat pedig az előzőek szerint csak az ún. mentett oldali terület védelmét biztosítja (a Rómaifürdő területe a Nánási úton húzódó I. rendű védvonal mentett oldali részén helyezkedik el).
A 47/1994 (VIII.1) sz. Főv. Kgy. rendelet 2. § (5) és (6) bekezdése lehetőséget biztosít a hullámtérben élő lakosoknak, valamint az ott működő intézményeknek, hogy **önálló védekezésük elősegítéséhez** a főpolgármester, főjegyző, illetve a csatornázási szolgáltatást nyújtó szervezet (FCSM Zrt.) útmutatását igényeljék.

A Nánási út- Királyok útján húzódó védmű a Buda- Észak árvízvédelmi szakaszon fővédvonal besorolású, amelyre a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság a H.23.096/1984. számon módosított H.3814-2/1978. számú határozatban (vízikönyvi száma: D.2/1/279.) vízjogi üzemeltetési engedélyt adott ki. A jelenlegi engedélyes a Fővárosi Önkormányzat, de a tényleges árvízvédekezést az FCSM Zrt. végzi.

D5.2. A Főváros Közgyűlés rendelete

A Főváros Közgyűlés **RENDELETE** szerint az árvízvédelemi kötelezettség a mentesített árterületekre, azaz a fővédvonalaktól nyugtra lévő **LAKÓTERÜLETEKRE** terjed ki – 50.000 – 100.000 polgár élet és vagyon biztonságáért felel a kötelezett.
A **HULLÁMTÉRBEN**, mindenki a saját felelősségére építkezhet, és **VÉDEKEZÉSRŐL SAJÁT HATÁSKÖRBEN** gondoskodnak.

TÉNYÁLLÍTÁST igazoló DOKUMENTUM **D5.2**

Főváros ÁRVÍZ-VÉDEKEZÉSI KÖTELEZETTSÉGE

47/1994. (VIII. 1.) Főv. Kgy. rendelet

az árvíz- és belvízvédekezés, valamint a helyi vízkárelhárítás egyes kérdéseiről*

A Fővárosi Önkormányzat Közgyűlése a vízügyről szóló 1964. évi IV. törvény végrehajtására kiadott 32/1964. (XII. 13.) Korm. rendelet 88. §-ában biztosított jogkör alapján a következő rendeletet alkotja:

1. § (1) A rendelet hatálya a Budapest Főváros Önkormányzata árvíz- és belvízvédekezési, valamint helyi vízkárelhárítási tevékenységére terjed ki.

(2) A Fővárosi Önkormányzat árvíz-védekezési tevékenysége a **fővédvonalon belüli területekre (mentesített árterületek)**, belvíz-védekezési tevékenysége pedig a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában levő kisvízfolyások és árkok **védművei által mentesített területekre terjed ki.**

2. § (1) Az árvíz- és belvízvédekezés közigazgatási és műszaki feladatait - az árvíz- és belvíz-védekezési készültségi fokozatok beálltáig - a főváros egész területén a főpolgármester szervezi.
(2) A főpolgármester (1) bekezdés szerinti feladatköre nem terjed ki az egyéb jogszabályokban más személyek, illetve szervek részére meghatározott árvíz- és belvízvédekezéssel kapcsolatos feladatokra.
(3) Az árvíz- és belvízvédekezés felelős vezetője - a készültségi fokozatok beálltáig - a főpolgármester, aki feladatait a főjegyző közreműködésével látja el.
(4) A védekezés műszaki feltételeinek megszervezését - a vízügyi szervek szakirányítása mellett - a főjegyző végzi el.

*(5) A védővonalakon kívülre (hullámtérbe) telepített üzemek és intézmények a szükséges védekezésről **saját hatáskörben gondoskodnak**. A védekezési teendők ellátásához a saját hatáskörben védekező üzemek és intézmények igényelhetik a főpolgármester, a főjegyző, valamint a csatornázási szolgáltatást nyújtó szervezet útmutatását.*

*(6) A fővédvonalon kívül (**hullámtérben**) élő lakosság az önálló védekezés elősegítéséhez a főpolgármester, a főjegyző, illetve a csatornázási szolgáltatást nyújtó szervezet útmutatását igényelheti.*

A./ FŐVÉDVONALON BELÜLI területeT ,,MENTESTETT ÁRTELEÜLETET" kell védeni:

B./ HULLÁMTÉRBEN a tulajdonosok, saját hatáskörben védekeznek

RÓMAIFÜRDŐ TELEPEGYESÜLET - 2018.04.03.

D5.3. település rendezési tervek a fővédvonalról

A különböző szintű **TELEPÜLÉS RENDEZÉSI TERVEKBEN** a Dunával párhuzamos **FŐVÉDVONAL** nyomvonala a **NÁNÁSI** út – **KIRÁLYOK** útja.

TÉNYÁLLÍTÁST igazoló DOKUMENTUM **D5.3**

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEK

RÓMAIFÜRDŐ TELEPEGYESÜLET - 2018.04.03.

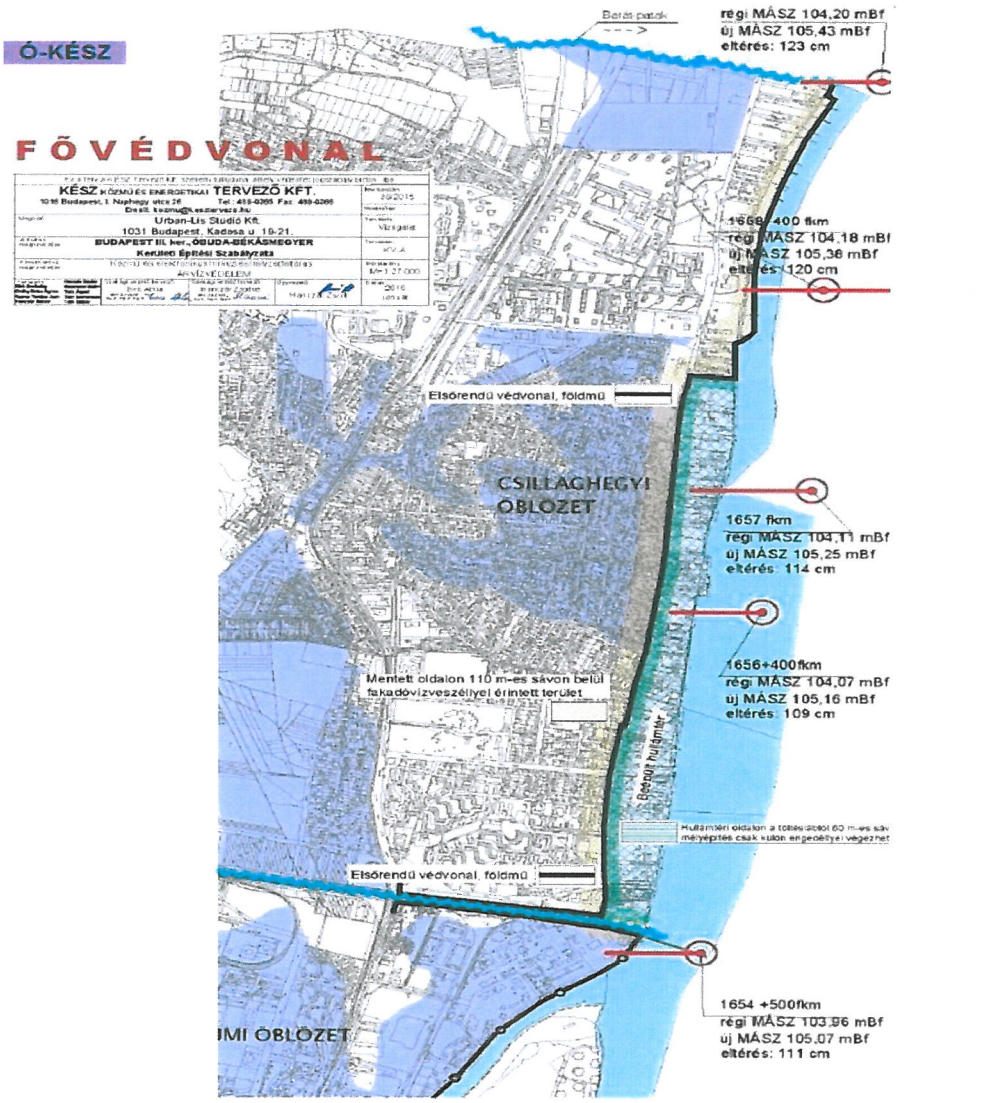

ÖSSZEFOGLALVA: vízjogi dokumentumokban – Főváros rendeletében – település rendezési tervekben

- **FŐVÉDVONAL** a **NÁNÁSI – Királyok** útja
- az ettől keletre eső terület **HULLÁMTÉR**
- **KÖZFELADAT** kizárólag a **LAKÓTERÜLETEK** biztonságának kiépítése,
- a HULLÁMTÉR árvízvédelmében **NINCS KÖZFELADAT**

A hullámtér beépítése – 1./Pc - 2./Pc

Az un. rendszerváltozás után a hullámtérben lévő telkek és építményei, eléggé tisztázatlan módon zömében – cca. 80% - magántulajdonba kerületek. A 2001.-ben hatályba lépett ÓBVSZ a terület beépítését üdülőnek nevezett, de használatát tekintve lakóparkok építését generálta/generálja, ami erőteljes társadalmi tiltakozást váltott/vált ki és alapvetően kedvezőt-lenül változtatta /változtatja meg a terület jellegét. Cél a sport és szabadidő preferálása és az ettől idegen – lakás jellegű – a terület zöld jellegétől idegen beépítés ésszerű szabályozása.

D3.1 Az üdülőnek álcázott – használatát tekintve LAKÓPARKOK a hullámteret, – épületek jellegével, magasságukkal, – a környezetüktől, a nyugaton elterülő, családi házas lakóterületektől idegen LAKÓTELEPPÉ deformálta.

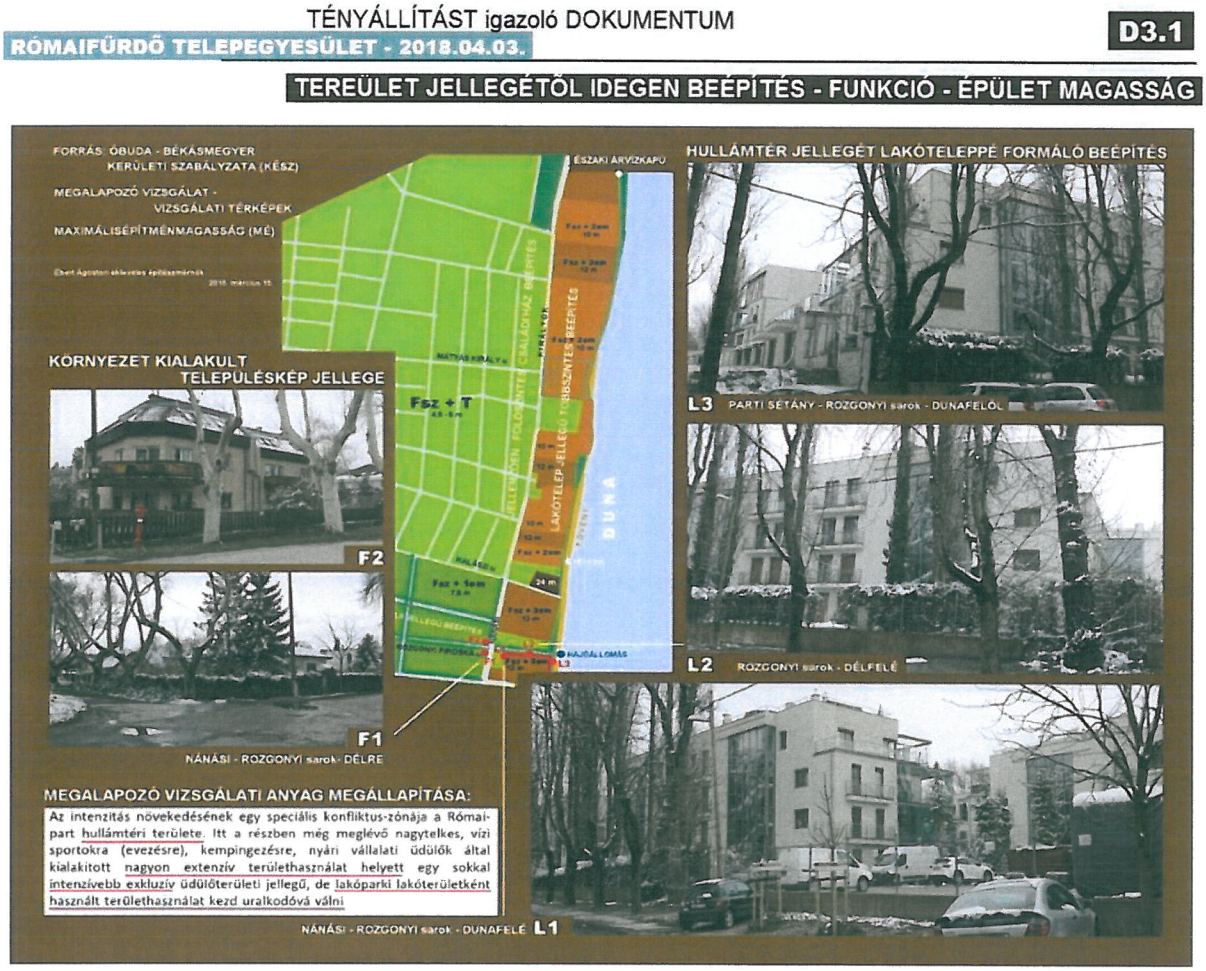

Alapvető szabályozási követelmény ennek a beépítés jellegnek a korlátozása, rész-szabályozási elemekkel (szabályozási vonal – előkert mérete, magasság számítás stb.).

SZABÁLYOZÁSI VONAL

Példa a beépítés humanizálására a közhasználatra átadott területtel.

DRÁMAI folyamat a **CSÓNAKHÁZAK TÖMEGES MEGSZŰNÉSE**. Húsz év alatt a közel harminc csónakház száma az ötödére csökkent. Ez sajnos azt jelenti, hogy az evezős sport megőrzése csupán üres szólam.

Az ÓBVSZ- térképén a Rozgonyi Piroska utcától délre eső megszűnt csónakházakat tüntettük föl.

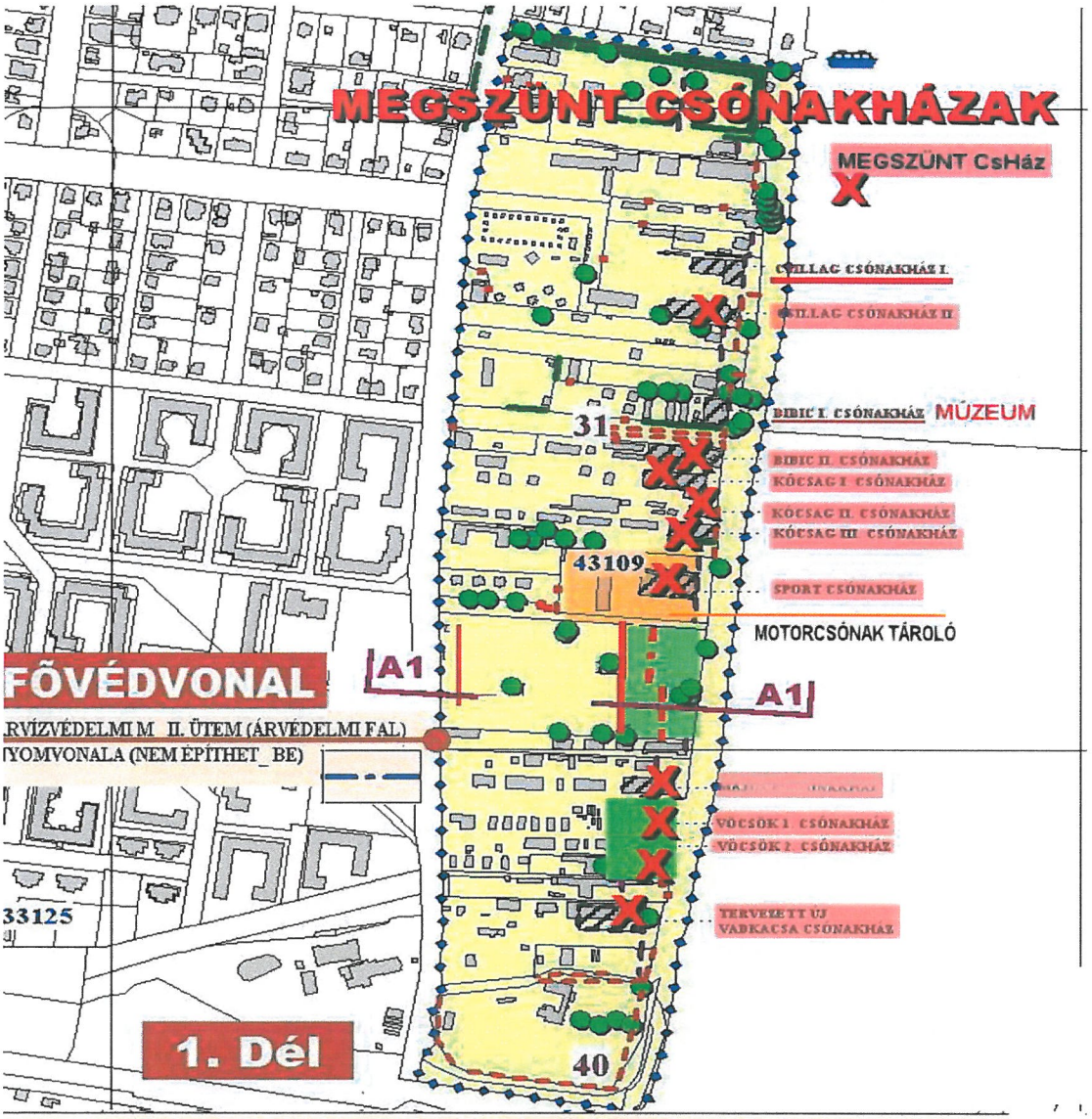

ÓBVSZ 8. SZÁMÚ MELLÉKLETEI
8/1-8/12.
HATÁLYON KÍVÜL HELYEZETT RRT-K ÉRVÉNYBEN MARADÓ SZABÁLYOZÁSI ELEMEI
M=1:6.500
Érvénybenlévõ Obudai Városrendezési Szabályzat

Ezen a szakaszon **EGYETLEN FUNKCIONÁLÓ** – a környezettől idegen megjelenésű, lerobbant állapotú – Csillag-csónakház maradt. A két „kiemelten" védett csónakházat – a Podoletz (Bíbic) és a Foyt (Vöcsök) csónakházat a Föld színéről leradírozták.

Javaslatok

JAVASLATOKAT dolgoztunk ki:

J1 Irányelvek és szempontok - prioritások a Római-part komplex szemléletű rendezésére, az árvízvédelem problémájába ágyazva – javaslat

IRÁNYFELVEK és SZEMPONTOK-PRIORITÁSOK a Római-part komplex szemléletű rendezésére, az árvízvédelem problémájába ágyazva Munkarészjele = J1

Römaifürdő Telepegyesület 1994 óta részt vesz és fejtettük ki véleményünket a térségünk problémáival kapcsolatban, amelynek eleme az árvízvédelme. A komplex feladat ami napjainkra „**Römai-parti MOBILGÁT**" ügyére silányult. Tekintettel arra, hogy a nem megfelelő elsőrendű védvonalak hiányában a „**mentett**" **oldal csupán elnevezés**, mert – **több mint félszáz ezren – élet és vagyon-biztonságunkban fenyegetetten élünk**. A Főváros mindenkori vezetése (az utóbbi nyolc évet is ide számítva) nem tett/tesz eleget törvényes kötelezettségének, nem építette meg a lehető legkisebb kockázattal járó jelenlegi nyomvonalon az elsőrendű árvízvédelmi műveket (fővédvonalakat). Három elvetélt terv után, 2017 év végén **kedvező fordulat állt be a Csillaghegyi öblözet árvízvédelmének ügyében**: jogerős vízjogi engedély van az Aranyhegyi-patak bal parti töltésének kiépítésre és folyik a közbeszerzési eljárás. Ez árvízbiztonságunkat nagymértékben fokozza és nagy örömmel nyugtázzuk. A pataknál 2013. június 9.-én HAVÁRIA közeli helyzet állt elő, előkészületek történtek 55.300 ember kimenekítésére, a listán Römaifürdő minden lakósával. Napjainkra a Römai-part problémája a Dunával párhuzamos 3.1 km-es szakaszra „zsugorodott." Ez szorosan kapcsolódik a jelenleg folyó szabályozási tevékenységhez = DÉSZ és (Ó)-KÉSZ.

	(Ó) - **KÉSZ**-ből **KIMARADT SZEMPONTOK a PRIORITÁSOK** sorrendjében | Csatlakozó anyag: PRIORITÁSOK – TENYEK - JAVSLATOK	HIVATKOZÁSOK - ALÁTÁMASZTÓ dokumentumok, tervvázlatok – MUNKA PÉLDÁNYOK
1./Pa	**ÁRVÍZBIZTONSÁG** „mentett" oldalon élő **50.000 -100.000** állampolgár **ÁRVÍZBIZTONSÁGÁNAK PRIORITÁSA**	LÁSD **D5.1- D5.2 – D5.3**
1./Pb	**TERMÉSZETI** értékek megmentése, fejlesztése **KAVICSOS FÖVENY** megőrzése, – **PUSZTULÓ PARTFALAK** kiépítése természetes eszközökkel, **PARTI FAALLOMÁNY** felújítása (előregedett fák kivágása után tájba illeszkedő fafajtákkal pótlás)	FOTÓ 7db – D7
1./Pc	TERÜLET JELLEGÉNEK, HASZNÁLATÁNAK MEGŐRZÉSE, FEJLESZTÉSE • a DUNA - parti **közterületek RENDBE HOZÁSA** (3.1 km) (gyalogos – kerékpáros forgalom szétválasztása, játszóterek, szabadtéri sport pontok, illemhelyek) • **PART JOVOJÉRŐL alkotott vízióba illeszkedően** („milyen Römai-partot akarunk") • meglévő funkciók – adottságoz illeszkedő - differenciált gazdagítása (+kulturális funkciók)	KÜLÖN DOKUMENTÁCIÓ – KÉSZÜLT **ZÓNA ELV** FUNKCIÓ BŐVÍTÉS javaslat
T.1 T.2 T.3	**Királyok – Nánási út vizsgálata** A Dunával párhuzamos fővédvonal – minden dokumentumban – a Királyok - Nánási úton van. Ettől keltre eső terület **HULLAMTER**. A **Főváros törvényi kötelezettsége a lakóterületek árvízvédelme, a hullámtéré nem**. Az elsőrendű **árvízvédelmi nyomvonalat illetően nincs mit vizsgálni, a kérdés csupán az itt kiépítendő védmű kialakításának – térbeli elhelyezkedésének és anyagának - tervezése a feladat**. Ez több évtizede várat magára, hiszen egyetlen a parti gát kidolgozottságához közelítő terv nem készült, ezért minden korábbi összehasonlítás megalapozatlan volt	LÁSD **D5.1- D5.2 – D5.3** JAVASLATOK – LÁTVÁNYTERVEKKEL - a **N-K VÉDMŰ KIALAKÍTÁSA** LASD 05j NK1a-b NÁNÁSI 05j NK2a-b KIRÁLYOK
T.4	**„ÉRTÉKEK" a HULLÁMTÉRBEN** A hullámtérben mindenki a saját kockázatára építkezik és a több évtizede hatályos fővárosi és kerületi előírások szerint – az első használati szint MÁSZ feletti kialakításával – az eddigi legmagasabb árvízszintnél (LNV) az építmények árvízmentesek, a szabálytalan épületeket öntötte el az árvíz.	KÜLÖN **ELEMZÉS KÉSZÜLT**
2./ Pa 2./ Pb 2./ Pc	**TELEPÜLÉSRENDEZÉSI KONCEPCIÓ a HULLÁMTÉR -re** Cél a **beépítések a Dunától és a parti közterületektől minél távolabb elhúzása**, nagyobb összefüggő beépítetlen terület sáv biztosítAsa érdekében szabályozni kell: • **ZONA elv** – Dunára **merőleges** metszetben: a./ a keleti telekhatároktól **nem beépíthető sáv kijelölése** (**előkert** méretnék vizsgálatával), b./ támogatni kell **területek közhasználatba adását**.((**szabályozási vonal** méretnék vizsgálatával), c./ szabályozni kell a **FELTÖLTÉSEK mértékét és a Duna felöli vonalát** (cca.: a telkek mélységének felig) Ezzel a vízügyi törvény szerinti árvízszint levonulás biztosítható. d./ ösztönözni kell, hogy a **Királyok útjával párhuzamosan kvázi magas-part** jöjjön létre A Királyok út – Nánási úthoz közelítő szintű – megemelését javasoljuk. Ezzel az LNV közelítő árvízi biztonság érhető el, az út agyaggal történő – eddigi négyszeri- feltöltése helyett. • **SZEKCIÓ elv** – Dunával **párhuzamos** metszetben, hiszen a területhasználat is differenciált: a/ **DELI** szakasz: Aranyhegyi pataktól Nánási- közig b./ **KÖZÉPSŐ** szakasz c./ **ÉSZAKI** szakasz: Tenisz Akadémiától – északi árvízi kapuig	042a-b-c-d-e ZONA ELV (funkció bővítés) 041a-b SZEKCIÓ ELV 042G Közhasználatra átadott terület
Társ	**TÁRSADALMI ELFOGADOTTSÁG** A kockázatos árvízbiztonságu és környezetpusztító parti mobilgát társadalmi elutasítottsága széleskörű. Kozel 18.000-en – névvel, címmel – írták alá a tiltakozó petíciót. Mi nem az elutasításra, hanem a párbeszédre helyezzük a hangsúlyt és abban számítunk kerületünk választott képviselőire.	
	FOGALMAK használatának értelmezése Mit értünk Rekreációs területen – és mit értünk FEJLESZTÉSEN ? – Értékek fogalma	
	JOGI háttér tisztázása Alapvetően tisztázatlan a **kerületi KÉSZ** és fővárosi kompetenciájú készülő **DÉSZ viszonya**	
	MEGLEVO ÁLLAPOT VIZSGÁLATA – ÉRTÉKELÉSE - KÖVETKEZTETÉSEK ÁRVÍZVÉDELEM fejlesztésnek elmaradása – a párhuzamosan a TERÜLET több évtizedes leromlása. csónakházak – két védett csónakház – elpusztítása, amennyiben egyáltalán kell, mit kell megvédeni a HULLAMTERBEN ehhez, kijelentés helyett **tételes érték elemzés szükséges**.	

J2 ZÓNA elv – Zónák kialakítása az ingatlanokon K-Ny-i irányban – javaslat

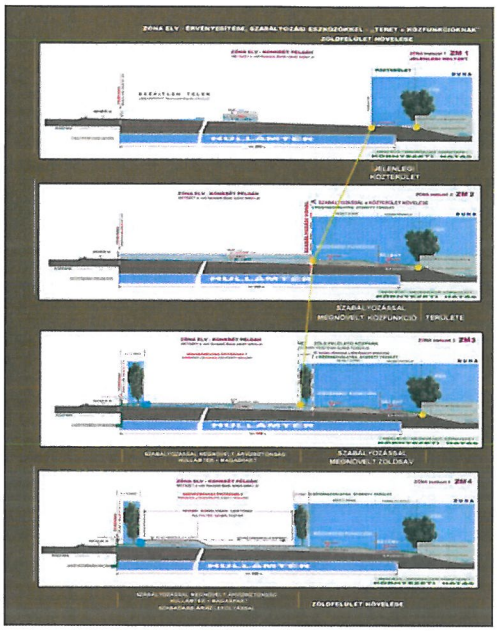

J3 Nánási út – Királyok útja menti védmű – javaslat

IRÁNYFELVEK és SZEMPONTOK-PRIORITÁSOK a Római-part komplex szemléletű rendezésére, az árvízvédelem problémájába ágyazva

Munkarész jele = **J1**

Rómaifürdő Telepegyesület 1994 óta részt vesz és fejtettük ki véleményünket a térségünk problémáival kapcsolatban, amelynek eleme az árvízvédelme. A komplex feladat ami napjainkra **„Római-parti MOBILGÁT"** ügyére silányult. Tekintettel arra, hogy a nem megfelelő elsőrendű védvonalak hiányában a **„mentett" oldal csupán elnevezés**, mert **– több mint félszáz ezren – élet és vagyon-biztonságunkban fenyegetetten élünk.** A Főváros mindenkori vezetése (az utóbbi nyolc évet is ide számítva) nem tett/tesz eleget törvényes kötelezettségének, nem építette meg a lehető legkisebb kockázattal járó jelenlegi nyomvonalon az elsőrendű árvízvédelmi müveket (fővédvonalakat). Három elvetélt terv után, 2017 év végén **kedvező fordulat állt be a Csillaghegyi öblözet árvízvédelmének ügyében:** jogerős vízjogi engedély van az Aranyhegyi-patak bal parti töltésének kiépítésre és folyik a közbeszerzési eljárás. Ez árvízbiztonságunkat nagymértékben fokozza és nagy örömmel nyugtázzuk. A pataknál 2013. június 9.-én HAVÁRIA közeli helyzet állt elő, elökészületek történtek 55.300 ember kimenekítésére, a listán Rómaifürdő minden lakósával. Napjainkra a Római-part problémája a Dunával párhuzamos 3.1 km-es szakaszra „zsugorodott." Ez szorosan kapcsolódik a jelenleg folyó szabályozási tevékenységhez = DÉSZ és (Ó)-KÉSZ.

	(Ó) - **KÉSZ**-ből **KIMARADT SZEMPONTOK a PRIORÍTÁSOK** sorrendjében Csatlakozó anyag: **PRIORITÁSOK – TÉNYEK - JAVSLATOK**		**HIVATKOZÁSOK - ALÁTÁMASZTÓ** dokumentumok, tervvázlatok – MUNKA PÉLDÁNYOK
1./Pa	***ÁRVÍZBIZTONSÁG***	„mentett" oldalon élő **50.000 -100.000** állampolgár **ÁRVÍZBIZTONSÁGÁNAK PRIORÍTÁSA**	LÁSD **D5.1- D5.2 – D5.3**
1./Pb	***TERMÉSZETI** értékek megmentése, fejlesztése*	KAVICSOS FÖVENY megörzése, – PUSZTULÓ PARTFALAK kiépítése,természetes eszközökkel, PARTI FAÁLLOMÁNY felújítása (előregedett fák kivágása után tájba illeszkedő fafajtákkal pótlás)	FOTÓ 7db – D7
1./Pc	***TERÜLET JELLEGÉNEK, HASZNÁLATÁNAK MEGÖRZÉSE, FEJLESZTÉSE***	• a DUNA - parti közterületek RENDBEHOZÁSA (3,1 km) (gyalogos – kerékpáros forgalom szétválasztása, játszóterek, szabadtéri sport pontok, illemhelyek) • PART JÖVŐJÉRŐL alkotott vízióba illeszkedően. („milyen Római-partot akarunk") • meglévő funkciók – adottságoz illeszkedő, - differenciált gazdagítása (+kulturális funkciók)	KÜLÖN DOKUMENTÁCIÓ – KÉSZÜLT **ZÓNA ELV** FUNKCIÓ BŐVÍTÉS javaslat
T.1 **T.2** **T.3**	***Királyok – Nánási út vizsgálata***	A Dunával párhuzamos fövédvonal – minden dokumentumban – a Királyok - Nánási úton van. Ettől keltre eső terület HULLÁMTÉR. A Főváros törvényi kötelezettsége a lakóterületek árvízvédelme, a hullámtéré nem. Az elsőrendű árvízvédelmi nyomvonalat illetően nincs mit vizsgálni, a kérdés csupán az itt kiépítendő védmű kialakításának – térbeli elhelyezkedésének és anyagának - tervezése a feladat. Ez több évtizede várat magára, hiszen egyetlen a parti gát kidolgozottságához közelítő terv nem készült, ezért minden korábbi összehasonlítás megalapozatlan volt.	LÁSD **D5.1- D5.2 – D5.3** JAVASLATOK – LÁTVÁNYTERVEKKEL - a **N-K VÉDMŰ KIALAKÍTÁSA** LÁSD 05j NK1a-b **NÁNÁSI** 05j NK2a-b **KIRÁLYOK**
T.4	***„ÉRTÉKEK" a HULLÁMTÉRBEN***	A hullámtérben mindenki a saját kockázatára építkezik és a több évtizede hatályos fővárosi és kerületi előírások szerint – az első használati szint MÁSZ feletti kialakításával – az eddigi legmagasabb árvízszintnél (LNV) az építmények árvízmentesek, a szabálytalan épületeket öntötte el az árvíz.	KÜLÖN **ELEMZÉS KÉSZÜLT**
2./ Pa **2./ Pb** **2./ Pc**	***TELEPÜLÉSRENDEZÉSI KONCEPCIÓ a HULLÁMTÉR** -re*	Cél a beépítések a Dunától és a parti közterületektől minél távolabb elhúzása, nagyobb összefüggő beépítetlen terület sáv biztosítÁsa érdekében szabályozni kell: • **ZONA elv** – Dunára **merőleges** metszetben: a./ a keleti telekhatároktól **nem beépíthető sáv kijelölése** (**előkert** méretnék vizsgálatával), b./ támogatni kell **területek közhasználatba adását**,((**szabályozási vonal** méretnék vizsgálatával). c./ szabályozni kell a **FELTÖLTÉSEK mértékét és a Duna felöli vonalát** (cca. a telkek mélységének feléig) Ezzel a vízügyi törvény szerinti árvízszint levonulás biztosítható. d./ ösztönözni kell, hogy a **Királyok útjával párhuzamosan kvázi magas-part** jöjjön létre A Királyok út – Nánási úthoz közelítő szintü – megemelését javasoljuk. Ezzel az LNV közelítő árvízi biztonság érhető el, az út agyaggal történö – eddigi négyszeri- feltöltése helyett. • **SZEKCIÓ elv** – Dunával **párhuzamos** metszetben, hiszen a területhasználat is differenciált: a/ **DÉLI** szakasz: Aranyhegyi pataktól Nánási-közig b./ **KÖZÉPSŐ** szakasz c./ **ÉSZAKI** szakasz: Tenisz Akadémiától – északi árvízi kapuig	042a-b-c-d-e ZÓNA ELV (funkció bővítés) 041a-b SZEKCIÓ ELV 042G Közhasználatra átadott terület
Társ	***TÁRSDALMI ELFOGADOTTSÁG***	A kockázatos árvízbiztonságú és környezetpusztító parti mobilgát társadalmi elutasítottsága széleskörű. Közel 18.000-en - névvel, címmel – írták alá a tiltakozó petíciót. Mi nem az elutasításra, hanem a párbeszédre helyezzük a hangsúlyt és ebben számítunk kerületünk választott képvselőire.	
	FOGALMAK használatának értelmezése	Mit értünk Rekreációs területen – és mit értünk FEJLESZTÉSEN ? – Értékek fogalma	
	JOGI háttér tisztázása	Alapvetően tisztázatlan a kerületi KÉSZ és fővárosi kompetenciájú készülő DÉSZ viszonya	
	MEGLÉVŐ ÁLLAPOT VIZSGÁLATA – ÉRTÉKELÉSE - KÖVETKEZTETÉSEK	ÁRVÍZVÉDELEM fejlesztésnek elmaradása – a párhuzamosan a TERÜLET több évtizedes leromlása, csónakházak – két védett csónakház – elpusztítása, amennyiben egyáltalán kell, mit kell megvédeni a HULLÁMTÉRBEN ehhez, kijelentés helyett tételes érték elemzés szükséges.	

Hullámtéri értékek – helyszínrajz

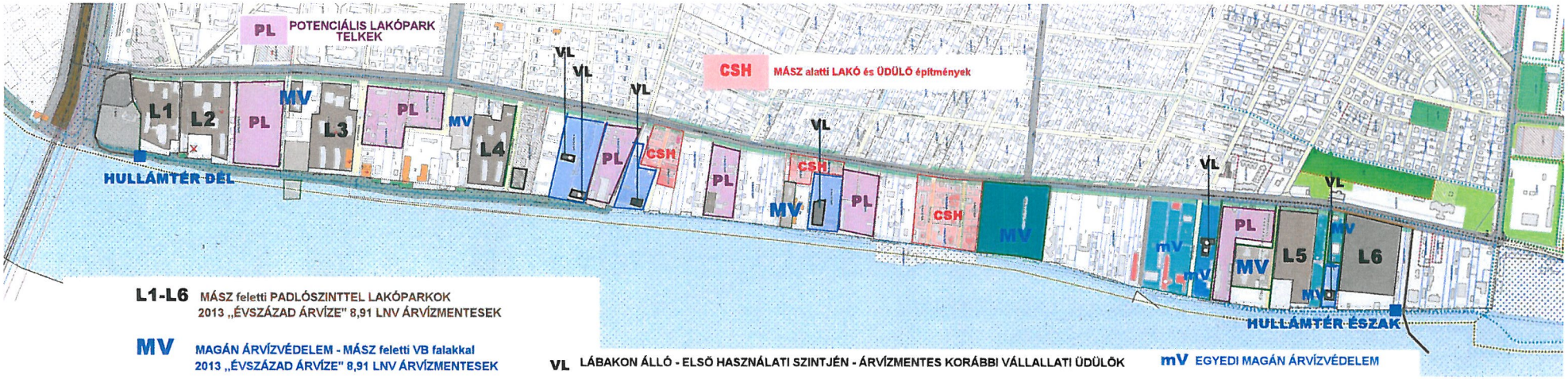

Lakóparkok első használati szintjének padlómagassága

Településrendezés, területhasználat és árvízvédelem

Álláspontunk

Alapvető követelmények

1. **Biztonságos árvízvédelem a Csillaghegyi öblözet 50.000 – 100.000 állampolgárnak, a jelenlegi fővédvonal nyomvonalán: a Nánási út – Királyok útja mentén**. A Főváros törvényi kötelezettsége a mentett oldalon élő lakosság árvízbiztonságát szavatoló elsőrendű árvízvédelmi művek kiépítése.
2. A **hullámtér rendezése, megmaradt/helyreállítható természetes jellegének fenntartása**.
3. A rendezés egyik előfeltétele a terület **hullámtéri jellegéhez illeszkedő**, és a **közcélú** használatot támogató hatékony (építészeti) **szabályozás**, a következő eszközökkel: a telkek zónákra osztása, a feltöltés és a beépítés zónák szerint, az ingatlanok és a zónák rendeltetésének az előírása úgy, hogy gazdag közcélú, a Duna közelségét kihasználó **sport és rekreációs** kínálat alakuljon ki.
4. A **szerzett jogú** – a teljes hullámtér üdülő övezetbe sorolása előtt épült – **hullámtéri lakóingatlanok helyzetének a rendezése** (pl. kivásárlás), tételes felmérés és értékelés alapján.
5. A meglévő **állami/önkormányzati tulajdon** megőrzése, közcélú fejlesztése.

Kiegészítő szempont

6. Koordinációs és szakmai segítség biztosítása a hullámtéri ingatlanok korlátozott árvízvédelmének a tulajdonosai által kezdeményezett és finanszírozott kialakításához, karbantartásához és üzemeltetéséhez.

Indoklás, kifejtés

Az Alapvető követelmények összhangban vannak a hatályos árvízvédelmi szabályozással, annak településrendezési/fejlesztési vetületével, valamint a fővárosi és a kerületi településrendezési koncepciókkal, stratégiákkal, Budapest Településszerkezeti Tervével.

Egyetértünk Bús Balázs polgármester úr három alapelvével[2]:

- megfelelő védelmet nyújtson Csillaghegy lakosai számára (lásd ad. 1)
- a 70 hektáros terület sport és szabadidős létesítményeit megóvjuk (lásd ad. 3)
- a part természetközeli állapotát megőrizzük. (lásd ad. 2)

[2]Megjelent a kerületnek a 2017. évről beszámoló kiadványában (https://obuda.hu/wp-content/uploads/2018/02/obuda-bekasmegyer_beszamolo_2017.pdf)

Ezen, csak a legfontosabb szempontokat felsoroló alapelvek között nem szerepel a hullámtér árvízvédelmének az igénye. Álláspontunk e tekintetben is egyezik, ad. 4. és az ad. 6. csak finomítja szempontjainkat.

A Kiegészítő szempont célja csak hangsúly, hogy a főváros – jogszabályi feladatával összhangban – koordinációs és szakmai segítséget adjon az ingatlantulajdonosok közül azoknak, akik ezt a szolgáltatást igénybe veszik. Ilyen támogatás létrehozása az egész hullámtér fejlődésére kedvező hatással lehet. Az állami és az önkormányzati ezen túli kötelezettségekre vonatkozóan ld. az Árvízvédelmi kötelezettség és a védelem finanszírozása c. szakaszt!

Jogszabályok betartásával régen, most és a jövőben is árvízmentesen beépíthető a hullámtér!

A hullámtérre vonatkozó jövőkép, az elsődleges funkcionális igények, az azok megvalósulását elősegítő településrendezési szabályozás, és az egész Csillaghegyi ártéri öblözet árvízvédelme egymással összhangban kell legyenek.

Általános árvízvédelmi szempontok

Az árvízvédelemre a védendő [nem-vagyoni és vagyoni] értékkel arányos védelem elvét javasoljuk alkalmazni – mind a már védett ártér az egész Csillaghegyi-öblözet, mind a jelenlegi hullámtér különböző helyzetű részei esetén. (Értékelemzésünk és Álláspontunk szerint a hullámtérben csak a lakóházak egy része, és a szabálytalan épületek szorulnak árvízvédelemre – másutt (pl. szabályos épületeknél) gátakra nincs szükség!)

Az árvízvédelemmel kapcsolatban nem vitatható alapkövetelmény a mentett oldali lakóterületek árvízi biztonságának megteremtése, kockázati alapú megközelítéssel.

Bármilyen települési árvízvédelmi megoldás esetén három követelménynek kell megfelelni:
- az árvízi kockázatcsökkenés és az egyéb hasznok nagyobbak, mint a költségek,
- nem ellentétes a jövőképből adódó területrendezési elképzelésekkel,
- nem akadályozza a Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervben foglalt környezeti célkitűzések elérését.

A fenti követelmények alól csak megfelelően indokolt, különleges esetekben térhet el a tervező.

Mobil árvédelmi fal alkalmazása számos olyan biztonsági, környezeti és gazdaságossági kérdést vet fel, amelyek miatt gyakorlati megvalósítása részletes megalapozó vizsgálatokat igényel. Szakértői anyagok szerint a hullámtérben (part közelében) nincs olyan nyomvonalú mobil árvízvédelmi fal, mely – akár csak MÁSZ körüli magassággal – nem járna a terület jellegének, természetközeli állapotának a megsemmisítésével, nagyobb kockázattal, beruházási, karbantartási és üzemeltetési költséggel.

Az árvízvédelemre szűkített szemlélet hibás. Ha az árvízvédelmet kiragadjuk településrendezési összefüggéséből, akkor az az optimálistól távol eső, és veszélyes megoldásokhoz vezet. Ezt láttuk az elmúlt évtizedben, sok száz millió Ft-ot meghiúsult gáttervekben. Olyan megoldást kell keresni, amely

nem veszélyezteti a területre vonatkozó jövőképet: nem akadályozza a parti elképzelések megvalósítását, és a hullámtéri védelem nem serkenti a beépítési kedvet.

Az **árvízvédelem tervezése visszahathat a településrendezésre**, de csak akkor kell változtatni az településrendezési szabályozáson, ha az arányos árvízvédelem ilyen keretek között nem valósítható meg.

Az árvízvédelmi fővédvonal

Alapvető, hogy a fővédvonal a Nánási út – Királyok útjánál továbbra is maradjon meg, mert ez egyik feltétele

- a lakóterületek (a védett ártér) árvízbiztonságának
- a hullámtéri környezet megóvásának.

Nagyon fontos, hogy végre megoldódjék az öblözet jelenleg leggyengébben védett szakasza, az Aranyhegyi patak menti gát problémája! Jelentős lépés, hogy az öblözet védelme a Barát-patak torkolati művének a megépítésével megerősödik. Ezek a létesítmények környezeti szempontokból nem vitathatóak.

A védett ártér – a lakóterületek – jogszabályokban előírt árvízvédelmének kiépítése a Főváros feladata. A Nánási út – Királyok útja környezetében létesített jelenlegi földgát árvízvédelmi szempontból nem elégíti ki az elsőrendű védvonalra vonatkozó műszaki követelményeket. A nagy árvizek idején az utóbbi másfél évtizedben megvalósított védekezési mód eddig eredményes volt. Ezzel a megoldással a Nánási út - Királyok útja vonalában más alternatívák is lehetnek versenyképesek, az árvízi biztonság szempontján túl környezeti (pl. közlekedési, közműellátással kapcsolatos) szempontokat is figyelembe véve.

Nánási út – Királyok útja menti védmű – javaslat

A fővédvonal egy megfontolásra ajánlott megvalósítása a MÁSZ szintig állandó vasbeton árvízvédelmi fallal, az afölötti biztonsági tartalék (+0,5 vagy +1,3 m) pedig mobil toldattal. Megvizsgálandó a Királyok útja mélyebb részeinek a megemelése. Az árvízkapuk természetesen mobil elemek. Egy ilyen megoldás lenne ugyanis az árvízvédelmi biztonság, a helytakarékosság, a közlekedés (elkülönített gyalogos és kerékpár úttal), az utcakép, a mentett oldali fasorvédelem szempontjából a legkívánatosabb.

A hullámtéri telkek nyugati zónájának a feltöltése erősíti és hatékonyabbá teszi az elsődleges árvízvédelmi vonalon, ld. részletesebben A hullámtéri korlátozott árvízvédelem c. szakaszban!

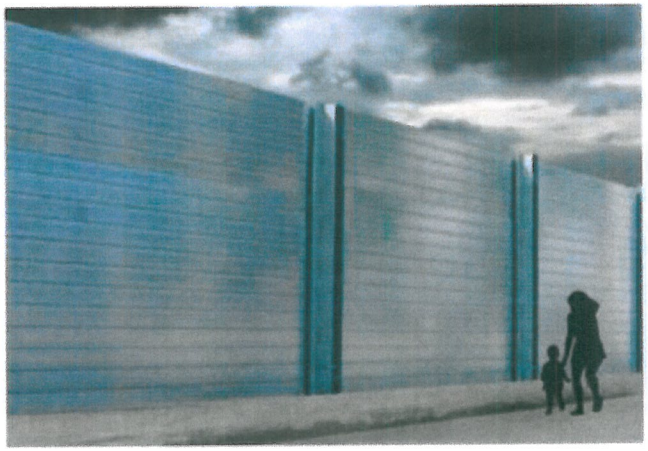

MOBILGÁT a parton

ÁRVÍZVÉDELEM - Nánási út Rozgonyi Piroska u. felé

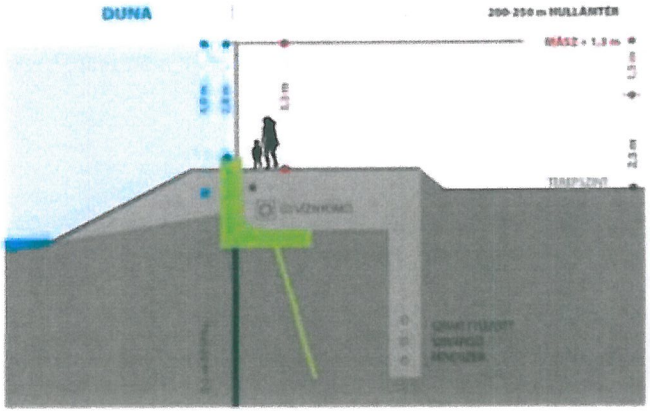

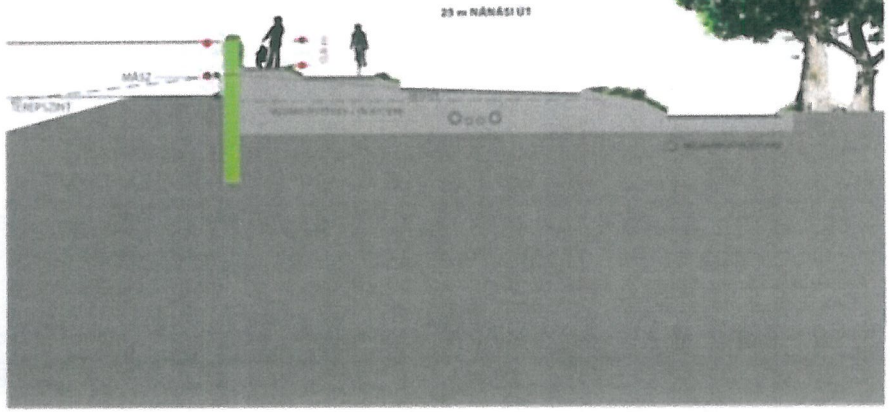

MOBILGÁT a parton

ÁRVÍZVÉDELEM a Nánásin

MAGASSÁGI VISZONYOK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Ébert Ágoston okleveles építészmérnök É1 01 3297

Rómaifürdő - 2017. augusztus 28.

1. sz. metszet - A Nánási út a jelenlegi parthoz képest 2,5 méterrel magasabban fekszik. Az út lejtését megfordítjuk a hegyek felé. Ezzel a terepszint-korrekcióval a Duna felőli oldal 20 cm-rel magasabbra kerül. Két lépcsőben (2x25 cm) kerékpárút és járda lépcsőzik fel a vasbeton fal felé. Így az út felől csupán 0,8 méter magas, kővel burkolt beton térdfallal biztosítható az árvízvédelem.

A hullámtéri korlátozott árvízvédelem

A MÁSZ szintjénél magasabb gát, feltöltés kialakítását nem támogatjuk, mert azt az elsődleges védvonal kelet felé való kitolása első lépésének tekintjük. Csak a telkek nyugati zónájában, legfeljebb MÁSZ szintig való feltöltéssel létrehozott árvízvédelmet tartjuk indokoltnak.

A nyugati zónának a feltöltése erősíti és hatékonyabbá teszi az elsődleges árvízvédelmi vonalon (az N-K vonalon) az árvízvédelmet. Ebben az esetben ugyanis lényegében 70-100 m széles gát alakul ki a fővédvonal előtt, ami MÁSZ szintjénél kisebb árvíz idején a talajvíz Duna felőli áramlását gátolja, így a fővédvonal környezetében a szivárogtatóval és a szivattyúzással kapcsolatos igényeket csökkenti, esetleg megszünteti. A fővédvonali védekezést olcsóbbá teszi, és közeli épületek pincéiben kevésbé jelenik meg víz.

A hullámtér ingatlanainak árvízvédelme elválaszthatatlan a hullámtér (különböző helyzetű részei) jövőjének a meghatározásától. A hullámtér különböző részei árvízvédelmének a megoldása a hullámtérre és vonzáskörzetére vonatkozó, az érdekeket, értékeket teljes körűen feltáró felmérés, elemzés, egyeztetés függvénye kellene legyen. A hullámtér különböző helyzetű részeit egyedileg megvizsgált, de összehangolt megoldások szerint (a tulajdonosok oldaláról pl. a víziközmű társulatokhoz hasonló árvízvédelmi társulással) javasoljuk védeni. Megvizsgálandó mind a parti sétány, mind a Királyok útja mélyebb részeinek a megemelése.

Árvízvédelmi kötelezettség és a védelem finanszírozása

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. tv. 16. § (6) szerint: „A vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges állami vagy helyi önkormányzati feladatkörbe nem tartozó tevékenységek ellátása az érdekelt hullámtéri tulajdonosok, illetve az ingatlant egyéb jogcímen használók feladata." Tehát az önkormányzati és az állami hozzájárulás mértéke a területen található állami és önkormányzati tulajdonú területek részarányában indokolt.

A part jellegére és a terület beépítésére vonatkozó szabályozást nem szabad feladni a múlt század első feléről örökölt lakóházakkal[3] kapcsolatos jogi kötelezettség miatt; utóbbit az árvízvédelem megfelelő módjainak alkalmazásával (pl. kivásárlás) kell teljesíteni. A 47/1994-es Fővárosi rendelet, és a főjegyző ezzel egybehangzó 2017-es állásfoglalása szerint (a szerzett jogú lakóházakat kivéve) nem közfeladat a hullámtér megvédése.

---

[3] V. ö. „A Római-parti hullámtér – jövőkép és megvalósítás" c. 2018. 04. 06-i, a III. kerület vezetése számára átadott civil javaslat M1.2. mellékletével!

Az építészeti szabályozásra vonatkozó megfontolások

Az építészeti szabályozásra vonatkozóan átfogóan „A Római-parti hullámtér – jövőkép és megvalósítás" c. 2018. 04. 06-i, a III. kerület vezetése számára átadott civil javaslat M2 és M3 mellékletére hivatkozunk. Jelen dokumentumban egy speciális témát mutatunk be: a telkeken belül zónák kialakítására teszünk javaslatot.

Zónák kialakítása az ingatlanokon K-Ny-i irányban

Alapelvek:
- A feltöltés korlátozása: csak a telek felétől a N-K felé.
- Közhasználatra átadott területek.
- Épületek a Dunától minél távolabb helyezkedjenek el, nagyságuknak és magasságuknak szabályozása.

A jelenlegi ~csupasz telkeken a vázolt zónák kialakítása mind árvízvédelmi szempontból, mind településrendezési szempontból kedvező:
- árvízvédelmi szempontból a nyugati zónának a feltöltése erősíti és hatékonyabbá teszi az elsődleges árvízvédelmi vonalon (az N-K vonalon) az árvízvédelmet, ld. A hullámtéri korlátozott árvízvédelem c. szakaszt;
- településrendezési/fejlesztési szempontból azért kedvező, mert a Duna felől a város levegő folyosóját kitágítja, a hullámtér funkciót és a természetközeliséget támogatja.

A zóna-elv bemutatása konkrét példán, a volt Nemzeti Bank üdülő telkén:

ZÓNA ELV - ÉRVÉNYESÍTÉSE, SZABÁLYOZÁSI ESZKÖZÖKKEL - „TERET a KÖZFUNKCIÓKNAK"
ZÖLDFELÜLET NÖVELÉSE

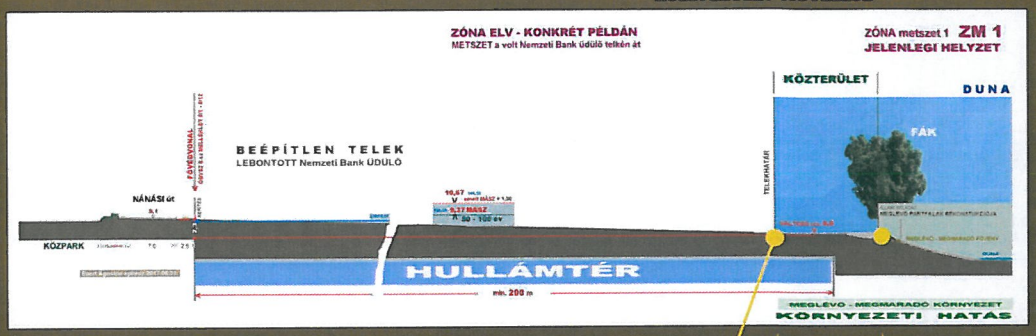

JELENLEGI KÖZTERÜLET

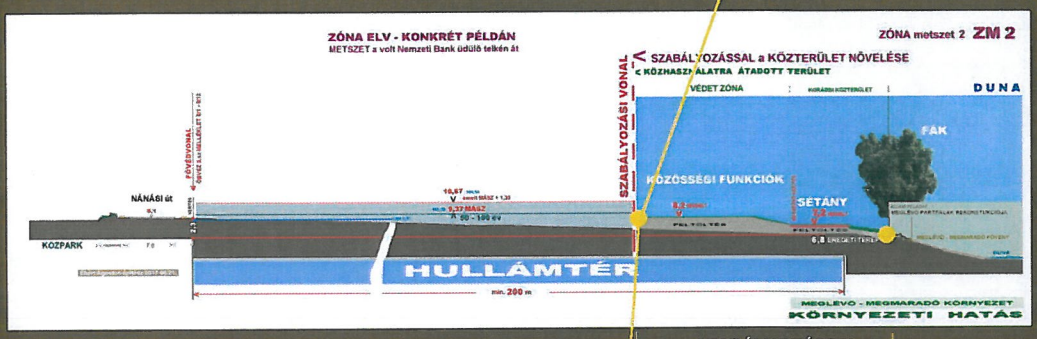

SZABÁLYOZÁSSAL MEGNÖVELT KÖZFUNKCIÓ TERÜLETE

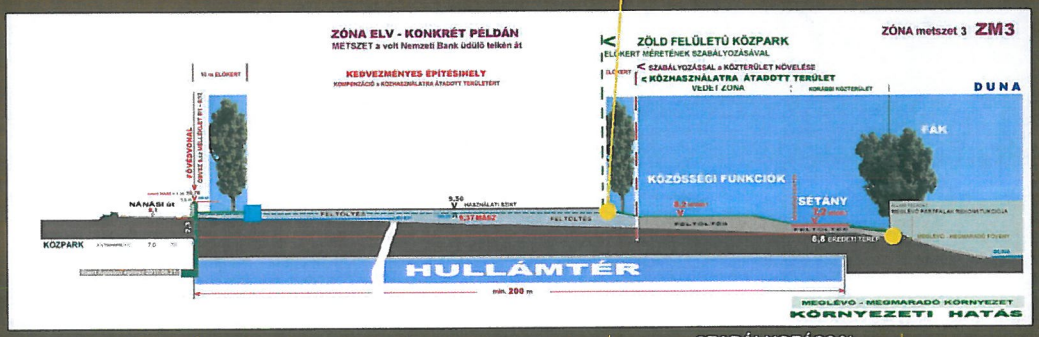

SZABÁLYOZÁSSAL MEGNÖVELT ÁRVÍZBIZTONSÁG
HULLÁMTÉR = MAGASPART

SZABÁLYOZÁSSAL MEGNÖVELT ZOLDSÁV

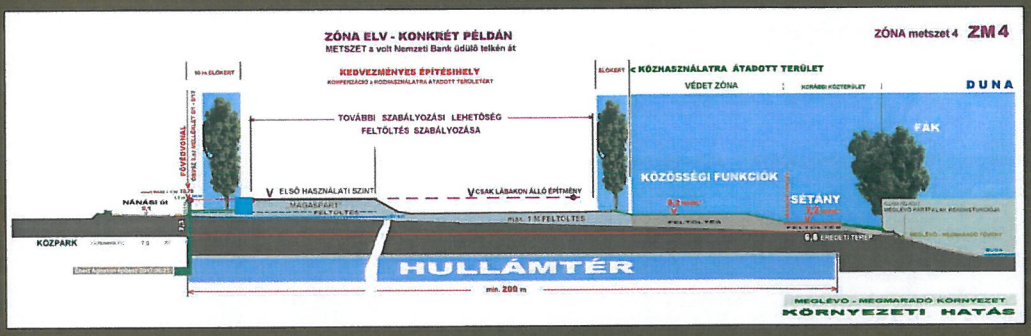

SZABÁLYOZÁSSAL MEGNÖVELT ÁRVÍZBIZTONSÁG
HULLÁMTÉR = MAGASPART
SZABADABB ÁRVÍZ LEFOLYÁSSAL

ZÖLDFELÜLET NÖVELÉSE

10. számú melléklet

Kivonat a Nagyvízi Mederkezelési tervből

2.4 Nemzetközi kitekintés. A hasonló adottságú nagyvízi medrek kezelési, területhasználati, beépítési módjai, szabályozási törekvései

Az elmúlt évtizedek - és különösen az elmúlt két évtized - árvizei súlyos anyagi károkat okoztak és emberéleteket is követeltek Európai országaiban és szerte a világon. Ezért sokféle kezdeményezés született az árvízkockázatok kezelésére. Hazánkban a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése jelentette a legnagyobb, legfontosabb árvízkockázat kezelési program beindítását. A mi Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése Programunkat a hollandok „RoomfortheRivers – Helyet a Folyóknak" és az angolok „SpacefortheWater – Helyet a Víznek" programja mellett Európa legnagyobb integrált, a fenntarthatóság kritériumainak megfelelő árvízkockázat kezelési programjaként említik.

A Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése programunk beindulásával párhuzamosan folytak a dunai árvízkockázat kezelési program előkészületei is. A Duna vízgyűjtő országaival közösen, az ICPDR koordinálásával megkezdődött a Duna Vízgyűjtő Árvízi Akciótervének kidolgozása. Időközben a nagy európai árvizek hatására kialakult az EU új árvízkockázat kezelési politikája, és annak érvényesítésére hatályba léptették az EU Árvízkockázat Kezelési Irányelvét, amely előírta azt, hogy a tagállamoknak 2015 végéig árvízkockázat kezelési terveket kell készíteniük.

Ahhoz, hogy a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztési program a RoomfortheRivers és a SpacefortheWaters programokhoz hasonló jelentőségű és színvonalú, teljesen integrált árvízkockázat kezelési program legyen, az árvízcsúcs csökkentő tározók létesítésén kívül meg kellett tervezni minden olyan intézkedést, ami lehetővé teszi azt, hogy az árvízvédelmi töltések szintjének emelése és a töltések erősítése nélkül, alacsonyabb vízszinttel biztosítsuk a mértékadó árvizek lefolyását.

Az új, Helyet a Folyónak árvízkockázat kezelési koncepció alkalmazása a töltések szintjének emelése helyett a koncepciót bevezető országokban az árvízkockázat kezelés új eszközeinek bevezetését és az árvízi szabályozási rendszer átalakítását igényli.

Magyarországon az új árvízkockázat kezelési koncepció érvényesítését elsősorban az EU árvízkockázat kezelési irányelve és a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjét és a tartalmára vonatkozó szabályokat előíró 83/2014. (III.14.) Korm. rendelet biztosítja.
Azt is mondhatjuk, hogy jelenleg egész Európa - de ez talán az egész világra nézve is igaz - keresi a 21. század kihívásainak és az éghajlatváltozás várható hatásainak is megfelelő árvízkockázat kezelés jó gyakorlatait és az ezek alkalmazását biztosító szabályozást. Ezért a jelenleg legfontosabb hazai árvízkockázat kezelési tevékenységhez, a nagyvízi mederkezelési tervezéshez nemzetközi kitekintést végeztünk arról, hogy milyen új szabályozásokkal biztosítják egyes, mértékadónak tekintett országok a nagyvizek levonulását.
A nemzetközi kitekintésben a legnagyobb hangsúlyt a holland és az angol „helyet a folyónak/víznek" programok és az ezekhez kapcsolódó szabályozások tanulmányozására helyeztük, mert ezek alkalmazzák a legszélesebb körű integrálást az árvízkockázat kezelésben. Az Egyesült Államok ártérkezelési rendszerével azért fogalakoztunk, mert az árvízkockázat kezelésben az Egyesült Államoknak az európainál is hosszabb múltú hagyományai vannak, és az ártérkezelési rendszerük sok olyan elemet tartalmaz, amelyeket a részletes nagyvízi árvízkezelési tervek készítésekor, illetve a tervek megvalósításakor tapasztalataink szerint jól fel lehet majd használni.

A fejezetben elemeztük és felhasználtuk az elmúlt években a külföldön alkalmazott árvízkockázat kezelési gyakorlatokról általunk már összegyűjtött információkat. A nemzetközi szakirodalom átte-

kintésével kiválasztottuk a nagyvízi mederkezelés jogi, vízpolitikai és stratégiai eszközeinek azokat a jó gyakorlatait, amelyek Magyarországon a nagyvízi mederkezelési tervek végrehajtását hatékonyabbá tehetik, illetve azokat, amelyek a hazai nagyvízi mederkezelési tervekben alkalmazott gyakorlatok helyességét a más országokban szerzett gyakorlati tapasztalatokkal igazolhatják.
A nagyvízi mederkezelés Ausztriában, Németországban és Magyarországon szerzett tapasztalatairól és jó gyakorlatairól széleskörű áttekintést adnak az EU által támogatott, Interreg III. B CADSES-SUMAD projekt eredményeiről beszámoló jelentések. Ezeknek a jelentéseknek a tartalmát nem ismételjük meg, hiszen az bizonyára közismert a nagyvízi mederkezeléssel foglalkozó szakemberek körében. Ezért az osztrák és német ártérkezeléssel kapcsolatban csak a vonatkozó jogi szabályozás rövid áttekintését és a 2006 óta eltelt időszak fontosabb eseményeinek összefoglalását adjuk.

Nemzetközi kitekintésünkben a célkitűzésünknek megfelelően elsősorban a nagyvízi mederkezelés külföldön alkalmazott jó gyakorlataival foglalkozunk, de utalunk az árvízkockázat kezelésnek és esetenként a vízgazdálkodásnak azokra a nemzeti vagy regionális sajátosságaira is, amelyek a nagyvízi mederkezelés gyakorlatainak kialakulására, megvalósulására, illetve működésére jelentős hatást gyakorolnak.
Külföldön általában az ártérkezelés (floodplain management) kifejezést használják, és az ártér részeként beszélnek az ártérnek arról a sávjáról, amely az árvizek (nagyvizek) levezetésére szolgál. Az ártérnek erre a részére többféle angol kifejezést használnak, amelyek azonban általában majdnem mindig körülbelül ugyanazt a fogalmat jelentik (floodway, functionalfloodplain, washland).

A teljes ártérnek és az egyes részeinek nagyságát különböző országokban - és esetenként egyes országok területén belül is - más előfordulási valószínűségű árvízszintekhez vagy árvízi hozamokhoz kötik.
Az európai árvízkockázat kezelés és ártérkezelés fejlődésére jelentős hatása volt a Rajna Árvízi Akciótervének, amelyet nem sokan ismernek Magyarországon, ezért nemzetközi kitekintésünkben erről is rövid ismertetést adunk.

Magyarországnak az árvízvédelem területén jelentős hagyományai vannak, azonban az elmúlt évtizedek rendkívüli árvizei, az éghajlatváltozás várható hatásaihoz való alkalmazkodás, az árvízpolitika megváltozása, a nemzetközi és különösen az európai árvízkockázat kezelési kezdeményezések Magyarországon is új árvízkockázat kezelési koncepció bevezetését eredményezték (Tóth – Ijjas 2006).
„A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 1. sz. melléklete meghatározza a nagyvízi mederkezelési tervet megalapozó tervdokumentáció tartalmát. *Az előírásokat megalapozó vizsgálatok* c. 2. fejezet részeként előírja, hogy a tervezéshez nemzetközi kitekintést kell illeszteni, és bemutatni, hogy milyen új szabályozásokkal biztosítják a nagyvizek levonulását más, szakmai-tudományos szempontból mértékadónak tekintett országok. A jelen fejezet tartalmazza az összegyűjtött és feldolgozott információk legfontosabb megállapításait, továbbá – a Korm. rendelet előírásának megfelelően – példákat ad a rendezett nagyvízi medrek területének hasznosítására.

Hollandia

Hollandia integrált vízgazdálkodási tervezési rendszere:

Hollandia vízgazdálkodási tervezésének sajátossága az, hogy a VKI szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási tervek a Nemzeti Víz Terv részei (EC 2012). A Nemzeti Víz Terv egy bonyolult, sok különböző terv készítését jelentő tervezési folyamat eredménye. Hollandia vízgazdálkodási tervezésének jelenleg fontos sajátossága az, hogy a VKI szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási tervek a Nemzeti Víz Terv részei. A Nemzeti Víz Terv egy bonyolult, sok különböző terv készítését megkívánó tervezési folyamat eredménye. *Magyarországnak is ki kellene alakítania a hasonló komplex, a vízgazdálkodás teljes területére vonatkozó, integrált tervezési rendszerét, a Magyar Nemzeti Víz tervet.* Korábban már voltak ilyen, a maguk idejében és az akkori körülmények között nemzetközi szinten is korszerűnek tekinthető országos, a vízgazdálkodás egészére kiterjedő vízgazdálkodási terveink, a vízgazdálkodási kerettervek. A holland vízgazdálkodási tervezési rendszerhez hasonlóan, a nemzeti sajátosságaink figyelembe vételével, ma is kellene készítenünk ilyen nemzeti vízgazdálkodási terveket, integrálva a VKI szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási terveket, az árvízkockázat kezelési terveket, a nagyvízi mederkezelési terveket, a fenntartható vízgazdálkodáshoz szükséges egyéb szektorterveket, regionális és települési vízgazdálkodási terveket.

A vízgyűjtő-gazdálkodási terveket a Nemzeti Parlament fogadja el. A Nemzeti Víz Terv széleskörű Konzultációját (National WaterConsultation – nationalwateroverleg), beleértve a vízgyűjtő-gazdálkodási terv konzultációját is, az Infrastruktúra és Környezet Minisztérium szervezi. Az Infrastruktúra és Környezet Minisztériumot (Ministry of Infrastructure and theEnvironment) 2010. október 10-én hozták létre, amely két korábbi minisztérium (beleértve a Ministry of Transport, Public Works and Water Management) minden illetékességét átvette.

„Nem VKI víztestek" Hollandiában:

A holland vízrendszerek több mint 50 százalékát „nemVKI víz" kategóriába sorolták. A „nem VKI vizek" esetén a vizek állapotának értékeléséhez a VKI előírásaitól eltérő normatívákat alkalmaznak. A holland szakértők indokolása szerint a „nem VKI vizek" Hollandia sajátosságainak megfelelően, különleges célokat szolgálnak, és ezeknek a különleges céloknak megfelelő jó állapotukat kell biztosítani. A „nem VKI vizek" problémája szorosan kapcsolódik az ártérkezeléshez. *Felmerül a kérdés, hogy a hazai belvízrendszerek egyes részeit, azokat, amelyek – a holland „nem VKI vizek"-hez hasonlóan - elsősorban vízkormányzási célokat szolgálnak, nem kellene-e hasonló módon, „nem VKI vízként" kezelni.*
A Hollandiában tervezett árvízkockázat kezelési projekteket – a tanulmányozott holland dokumentumok szerint - felül kell vizsgálni abból a szempontból, hogy az engedélyezésük során alkalmazni kell-e a VKI 4(7) cikke szerinti tesztet, és ha igen, akkor a tesztet el kell végezni. *Ez a megállapítás a magyar nagyvízi mederkezelési projektekre is érvényes. Natura2000-es területeket érintő projektek esetén természetesen Hollandiában is elvégzik a Natura2000-es hatásbecsléseket.*
Ha a VKI 4 (7) tesztet el kell végezni, akkor a VKI előírásainak megfelelően megvizsgálják, hogy:

- a projekt megvalósítása fontos közérdek-e,
- a projekt csökkenti-e az árvízi kockázatot olyan mértékben, hogy az ebből származó haszna a társadalomnak jelentős mértékben nagyobb, mint a projekt által okozott környezeti károsodás,
- nincs-e olyan környezeti szempontból kedvezőbb megoldás, amellyel az árvíz-kockázat hasonló mértékben csökkenthető, mint a tervezett beavatkozások megvalósításával.

Az előbbieken kívül a VKI előírásainak megfelelően

- igazolják, hogy a projekt megvalósításakor minden olyan intézkedést végrehajtanak, ami a projekt esetleges kedvezőtlen környezeti hatásait csökkentheti, és
- a vízgyűjtő-gazdálkodási tervben minden egyes ilyen projekt jellemzőit ismertetik a projekt tervezésének olyan korai szakaszában, amennyire csak ez lehetséges.

A holland árterekésárvízédelmiműveknéhányfontosjellemzője:

A holland árvízvédelmi művek általában olyan területeket védenek, amelyeken rendkívül nagy a népsűrűség, és amelyeken nagy gazdasági értékek vannak. Hollandia területének jelentős részét a tengerár veszélyezteti, ami különösen magas fokú védelmet tesz szükségessé.
Hollandia területét és lakosságának több mint a felét, valamint gazdasági tevékenységének kétharmadát árvizek veszélyeztetik. Az ország területének 29%-a alacsonyabban fekszik, mint a tengerszint, 26%-át pedig a folyók árvizei fenyegetik. Az árvíz által veszélyeztetett területeken él 9 millió ember és a GDP kétharmadát az ország területének 55%-án, az árvizek által veszélyeztetett területeken állítják elő. Az árvízvédelmi töltések jelentős része állandóan vízterhelés alatt van, mert a folyók vízszintje a tenger visszaduzzasztása miatt helyenként 5-6 méterrel is magasabb, mint a folyók menti terület terepszintje.
Az előbbi jellemzők a legjelentősebb okai annak, hogy *a holland árvízvédelmi művek biztosítják a legmagasabb szintű védettséget a világon. Sürgősen megoldandó problémát jelent azonban az, hogy a legújabb felmérés szerint jelenleg az elsőrendű árvízvédelmi vonalaknak csak a 63%-a felel meg az érvényes előírásoknak, és az ország lakói közül 100 ezer ember olyan árterületen él, amelyet nem védenek árvízvédelmi létesítmények.*

Hollandiában az árvízvédelem jelenlegi és jövőbeli költségeinek is fő meghatározója az „árvízi kockázat elfogadható szintje". Ennek a védettségi szintnek „összhangba kell hoznia a társadalom által preferált biztonság szintjét a társadalom fizetési hajlandóságával". A társadalom által kívánt biztonsági szint eléréséhez szükséges fizetési hajlandóságnak a helyi és országos szintű politikai döntéshozásban kell megnyilvánulnia. *A társadalom által kívánt biztonsági szintet Magyarországon is összhangba kellene hozni a fizetési hajlandósággal. Ez a megállapítás nemcsak az árvízkockázat kezelésre, hanem a belvízkockázat kezelésre és a nem az árvízkockázat kezelés feladatkörében jelentkező egyéb elöntésekre is vonatkozik (pld. kisvízfolyások, özönvíz-szerű záporok által okozott elöntések stb.).*

Vízügyi igazgatási és jogszabályváltozások Hollandiában:

A holland vízügyi igazgatást folyamatosan igazították hozzá a változó gazdasági, politikai és környezeti feltételekhez. Az elmúlt 50 évben a regionális vízügyi igazgatóságok száma 2650-ről 24-re, a víziközmű vállalatok száma pedig több mint 200-ról 10-re csökkent.
Láthatjuk, hogy nemcsak Magyarországon - hanem a világ sok országához hasonlóan - Hollandiában is, jelentős változásokkal igyekeznek hozzáigazítani a vízügyi igazgatási rendszert, valamint annak intézményi kereteit a jelen és főleg a jövő feltételezett kihívásaihoz. Fontos különbség azonban a vízügyi igazgatás hazai történetéhez viszonyítva az, hogy Hollandiában óvakodnak a hirtelen változtatásoktól, alapos, hosszú ideig tartó előkészítő munka és körültekintő hatásvizsgálatok után hajtják végre a változtatásokat. A holland vízügyi igazgatásról a közelmúltban megjelent értékelések szerint így se mindig elégedettek az eredménnyel.

A jelenlegi holland vízügyi igazgatásnak a saját, önkritikus értékeléseik szerint vannak jelentős erősségei, de ugyanakkor vannak gyengeségei is. Problémát jelent a társadalom nem megfelelő árvíz-kockázat tudatossága, ami azt jelenti, hogy a holland állampolgárok nem érzékelik eléggé az életüket és az értékeiket fenyegető árvízi kockázatokat, mert olyan magas szintű védettséget biztosít a meglévő árvízvédelmi rendszer. A társadalomnak jobban a tudatában kellene lennie annak, hogy mit kell tenni azért, hogy a túl sok, a túl kevés és a túl szennyezett víz által okozott károk elkerülhetők legyenek, és annak is, hogy biztosítani kell a társadalom - és annak hatására a politikusok - hajlandóságát a szükséges árvízkockázat kezelési tevékenységek finanszírozására.
A holland vízgazdálkodást szabályozó jogrendszer is fokozatosan változik a követelményeknek megfelelően. Számos vízgazdálkodást szabályozó rendelkezést 2009-ben a Nemzeti Víztörvényben egyesítettek, és 2011-ben hatályba lépett a Delta Törvény, igazodva a vízgazdálkodás jelenlegi és jövőben várható kihívásaihoz a vízbiztonság és a vízellátás területén.

A holland regionális vízügyi igazgatóságok a folyók mentén és a tengerparton 3.400 km hosszú árvízvédelmi fővonali gátat és 14.000 km alacsonyabb rendű gátat kezelnek.
Érdekes és alaposabb tanulmányozásra érdemes újdonsága a holland vízgazdálkodásnak a 2011-es „AdministrativeAgreementonWaterAffairs" (Vízügyi Igazgatási Megegyezés), amely fontos változásokat vezetett be az árvízvédelem területén és a közintézmények ezzel kapcsolatos szerepének és illetékességének elosztásában. Eddig a regionális vízügyi igazgatóságoknak az elsőrendű árvízvédelmi főművekkel kapcsolatos költségeit 100%-ban az állam finanszírozta, most az új megegyezés szerinti költségmegosztás alapján 50%- át a költségeknek a regionális vízügyi igazgatóságok fedezik. Ezzel biztosítják a helyi érdekeltség remélt pozitív hatásainak érvényesülését az árvízkockázat kezelésben. Eddig az elsőrendű árvízvédelmi létesítmények felügyelete – beleértve még az állami műveket is - a tartományok feladata volt. Most ezt a felelősséget átvette a központi kormány. Mindez jelentős változást jelent az eddigiekhez képest, amihez meg kellett teremteni a feltételeket. *Hazánkban is jelentős változtatások vannak folyamatban. Részletesen tanulmányozni kellene a holland módszereket és tapasztalatokat, és ami hasznos lehet számunkra, azt átvenni. A hibalehetőségeket természetesen el kell kerülni.*

2010. január 1-én nyolc vízgazdálkodási jogelem egyesítésével új Vízügyi Törvény lépett hatályba Hollandiában, amely a vízgazdálkodásnak - az ivóvíz ellátás és szennyvíz kezelés kivételével - minden fontos szabályát egyesítette. Az új törvény által szabályozott területek közé tartozik többek között azoknak a „vízvisszatartó létesítményeknek a minősége és karbantartása, amelyek a területet az árvizektől védik".
A törvény több nemzetközi egyezmény vízgazdálkodásra vonatkozó előírásait és az EU irányelvek előírásait is tartalmazza, beleértve a Víz Keretirányelvet és az Árvízkockázat kezelési Irányelvet is.
A törvény a vízrendszerek szabályozásával foglalkozik. Az egyik fő célkitűzése az árvizek és vízhiányok által okozott károk megelőzése vagy legalább is csökkentése.
A törvény szabályozza a vízjogi engedélyezési eljárást, egyetlen egységesített, egyesített, koordinált engedélyt vezet be. Minden eddigi engedélyt egy engedélyben integrál. Az engedélyt a legtöbb esetben a regionális vízügyi hivatal adja ki. Nagyobb területeket érintő, fontos projektek esetén azonban a Minisztérium az illetékes hatóság. *Dolgoznak a Környezeti Tervezési Törvényen, amely a területi tervezési, a természet-megőrzési és a víz politikát fogja integrálni, és a tervek szerint 2018-ben fogják hatályba léptetni. Azt tervezik, hogy a Környezeti Tervezési Törvény hatályba lépése után összevont vízjogi és környezeti engedélyt fognak kiadni.*

2012-ben lépett életbe a Delta Törvény. A jelenlegi holland „vízreform" új módszerek alkalmazását irányozza elő a vízpolitika, a beruházások, az infrastruktúra és államigazgatás területén a túl sok, túl kevés és túl szennyezett víz problémáinak kezelése érdekében. Fontosnak tartják az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás jogi kereteinek a megteremtését is.

Az előbbiekből látszik, hogy Hollandiában is úgy érzik, hogy a jogszabály-rendszeren változtatni kell a jelenlegi és a jövőben várható kihívások miatt. Ez világjelenségnek tekinthető.

Hollandia ártér-politikája

Hollandia ártér-politikáját jelentős mértékben meghatározza az EU Közös Mezőgazdasági Politikája, a Víz Keretirányelv, valamint a Madarak és Élőhely Irányelv, beleértve a rájuk épülő Natura2000 hálózatot és természetesen elsősorban az EU Árvízkockázat Kezelési Irányelve is.
Hollandia árvízvédelmi politikája az 1995-ös nagy árvízig a töltések erősítése és magasítása volt. Az árvíz tapasztalatai alapján végzett vizsgálatok azt mutatták, hogy az elfogadható szintű árvízvédelmi biztonság megteremtéséhez további nagyon költséges töltéserősítéseket és magasításokat kellene végezni. Ennek elkerülése érdekében *Hollandia megváltoztatta az árvízkockázat kezelési politikáját. Az árterek rehabilitációját és a nagyvízi medrek vízlevezető kapacitásának növelését tűzték ki célul. A „helyet a folyóknak (roomfortherivers)" lett az új ártér politika jelszava. Az új koncepció érvényesítése érdekében:*

- *megtiltották az in situ mezőgazdasági termelést az árterek kijelölt részein és egyes poldereket árvízvisszatartó polderré nyilvánítottak,*
- *vízgazdálkodási és természet-megőrzési célra megvásároltak egyes területeket,*
- *vizes élőhelyeket hoztak létre (a leggyakrabban kotrással),*
- *eltávolították az infrastrukturális akadályokat a nagyvízi medrekből és korlátozták rajtuk a városiasodást.*

Az új holland ártér-politika érvényesítését elősegítik az EU mezőgazdasági, vidékfejlesztési és természet-megőrzési politikájának változásai. *Azokat a farmereket, akiknek az új ártér-politika intézkedései gazdasági veszteséget okoznak, kompenzálják, vagy megvásárolják a területeiket a Közös Mezőgazdasági Politika támogatásainak felhasználásával ösztönzik a farmereket az árvíz-barát mezőgazdasági gyakorlatra való áttérésre.A nagyvízi mederben kijelölt árterületekről az épületeket és farmokat magasabb területekre telepítik át, és innovatív megoldásként úszó-házakat engedélyeznek városi vízpartokként.*

A „helyet a folyóknak" új ártér-politika fő hatásai és mozgatórugói:

- *az árvízvédelmi töltésrendszernek a korábbi árvízvédelmi politika szerinti további erősítésének magas költségeihez viszonyítva jelentős költségmegtakarítást várnak az új, RoomfortheRivers politika érvényesítésétől, és*
- *az új politika érvényesítésével az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz nagyobb árvízlevezető kapacitást biztosítanak.*

Az árterek árvízkockázat csökkentő hatásának kifejezése pénzügyi dimenzióban ma a holland árvíz- és vízgazdálkodási politika értékelésének egyik legfontosabb eleme. Az értékbecslési módszereket intenzíven fejlesztik.

Az új holland vízjog szerint *az árvíz-visszatartás ma már Hollandiában a tájhasználat és a területrendezési igazgatás jogilag is elismert eszköze, így a vízvisszatartás egy terület elsődleges funkciójaként is kijelölhető.*

Nagyvízi mederrel kapcsolatos intézkedések és illetékességek Hollandiában:

2006-ban „modernizálták" a Nemzeti Vízügyi Hivatalt (Rijkwaterstaat), az Infrastruktúra és Környezeti Minisztérium végrehajtó hivatalát. A vízzel kapcsolatos jogi kereteket 2009-ben integrálták, amikor nyolc vízgazdálkodási jogelemből létrehozták a Nemzeti Vízügyi Törvényt.
További nemzeti szintű szektor-közi integrációt terveznek a területi tervezés, a természet megőrzés és a vízpolitika között, a most készülő Környezeti Tervezési Törvény létrehozásával, amelyet a tervek szerint 2018-ban fognak életbe léptetni. Az új törvény keretet biztosít majd a vízgazdálkodási, a tájhasznosítási és a regionális tervezés jobb összehangolására, és biztosítani fogja azt, hogy a vízügyi igazgatás Hollandiában megfeleljen a jövő kihívásainak.
Hollandiában bevezették a Többszintű Biztonság Módszerét (MultipleLayerSafetyApproach). *Ezt hazánkban már régóta alkalmazzuk, legfeljebb nem fogalmaztuk meg olyan tudatosan, ahogyan ezt a hollandok teszik. A Hollandiában bevezetett módszer egyes részei azonban alkalmazhatnak olyan elemeket, amelyek alkalmazása nálunk is megfontolandó lehet.*

RoomforRiversProgramme – Helyet a Folyóknak Program:

Jelenleg ez Hollandia legnagyobb költségű és legfontosabb vízgazdálkodási programja, amely a nagyvízi mederkezelés szempontjából is a legtöbb hasznosítható tapasztalatot nyújthatja.
Az éghajlatváltozás várható hatásait figyelembe véve Hollandiában 2050-ig intézkedéseket terveznek arra az esetre, ha majd a Rajna mértékadó árvízi vízhozama 16 ezer m3/s lesz. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében ugyanakkor azonosítják azokat az intézkedéseket is, amelyek 18 000 m3/s esetén lesznek szükségesek.
A holland kormány 2006-ban tett javaslatot a SpacialPlanning Key Decision - SPKD (Területi Tervezési Kulcs-Határozat) elfogadására, amely a Rajna Deltához tartozó teljes terület fejlesztésére kiterjed. A Key Decision (KD) egy integrált területi tervet fogalmaz meg, amelynek a fő célja az árvízvédelem, a „mesterszintű tájalakítás" és az általános környezeti állapot fejlesztése. A körülbelül 40 projektből álló, 2015 végéig megvalósuló alapcsomag költségvetése 2,2 milliárd Euro.
Ahogyan a korábbiakban már utaltunk rá, eddig a töltések koronaszintjének emelése jelentette Hollandia árvízvédelmi politikájának fő eszközét a kívánt árvízvédelmi szint biztosítása érdekében. Ezt az „évszázados, öreg politikát" 2000-ben vetették el a Helyet a Folyóknak új árvízkezelési politika, illetve az ezt érvényesítő akcióprogram bevezetésével.

Az új árvízvédelmi politika szerint a folyók keresztmetszetét szélesítik, a töltéseket a folyó medrétől távolabb elhelyezve, vagy csökkentik a folyópart menti területek szintjét. Ezek a beavatkozások alacsonyabb árvízszinteket fognak eredményezni.
Miközben a folyóknak a nagyvizek levezetéséhez nagyobb teret adnak, gondoskodnak arról is, hogy ne érjék negatív hatások a tájat, a természetet és a kulturális örökséget. Több helyet próbálnak találni a töltések között a folyó medrének szélesítésére is.

Hollandiában három szintje van az igazgatásnak: települési, tartományi és állami. Egy terület hasznosításának, illetve beépítésének a települések vezetése által elfogadott zónázási tervnek megfelelően kell történnie. A települések zónázási terve akkor válik érvényessé, ha azt a tartományi igazgatás is elfogadta.

Az árvízvédelem új politikája új módszereket igényel a regionális- és település-tervezésben is.
A tervben megfogalmazták az árvízvédelem hosszú távú vízióját és megtervezték a rövid távú intézkedési csomagot is. A rövid távú célokat úgy határozták meg, hogy azok teljesítése ne zavarhassa a hosszú-távú vízió megvalósítását.
Az árvízvédelmi projektek nem hajthatók végre addig, amíg nincsenek összhangban a tartományi hivatalok által elfogadott helyi zónázási tervekkel. Ez a szabály a múltban sok nehézséget jelentett a nemzeti jelentőségű projektek végrehajtásában. *Ezért az új jogszabály felhatalmazza a vízgazdálkodásban illetékes minisztert a nemzeti jelentőségű projektek esetén a zónázási tervek elkészítésére.* Nagyon sokféle engedély szükséges egy nagyobb projekt megvalósításához. *A késések elkerülése érdekében a miniszternek joga van engedélyt kiadni akkor, ha a helyi hivatalok ezt nehézkesen, késedelmesen teszik meg.*

A 2004. februári rendelet bevezetése óta a miniszter úgynevezett kormányzati projekt-határozatot hozhat. Erre olyan esetekben kerülhet sor, amikor ezt jogszabály vagy a SpacialPlanning Key Decision (SPKD) megengedi. Ez azt jelenti, hogy a parlament akkor, amikor elfogadta a SPKD-t, közvetve felhatalmazta a minisztert kormányzati projekt-döntésekre.
Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy olyan esetekben, amikor a helyi illetékes hatóságok például egy Natura2000-es hatásbecslés vagy egy VKI 4(7)-es teszt esetén nem tudják, vagy nem merik felvállalni annak eldöntését, hogy valamilyen projekt megvalósítása olyan fontos közérdek-e, hogy a projektet akkor is engedélyezni kell, ha a jelentősebb negatív környezeti hatásai vannak, akkor erről az illetékes miniszter dönthet. Ennek azonban előfeltétele az, hogy a parlament a projektet „kormányzati projektté" nyilvánítsa. A miniszter is csak akkor dönthet azonban egy projekt engedélyezéséről, ha a projekt teljesíti a VKI és a Natura2000-es jogszabályok kapcsolódó követelményeit.

Az SPKD RoomfortheRiver megengedi, hogy egyetlen kormányzati projekt határozat szülessen az összes árvízvédelmi intézkedés engedélyezésére.Meggondolandó az, hogy nem kellene-e bevezetni ezt a megoldást Magyarországon is.

Az SPKD tartalmazza

- mindazokat a legsürgősebb intézkedéseket, amelyeket 2006-ban az árvédelmi töltések mindkét oldalán szükségesnek tartottak alkalmazni ahhoz, hogy 2015-ig a tervezett árvízi biztonságot megteremtsék,
- és azokat a területeket is, amelyek szükségesek lesznek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás intézkedéseinek megvalósításához.

A SPKD-vel a holland kormány két összefüggő célt kívánt elérni:

- az előírt árvízi biztonság megteremtése a folyók mentén,
- hozzájárulás a folyó menti területek területi-minőségének javításához.

Az SPKD végrehajtásával különös figyelmet fordítanak a védett természeti értékek megőrzésére és javítására. Olyan esetekben, amikor nincs olyan intézkedés, amellyel az árvízi biztonság érdekében megvalósított intézkedéseknek a Natura2000-es területeken okozott negatív hatásait a kívánt mértékben csökkenteni lehet, akkor az adott területen, vagy más Natura2000-es területeken biztosítani kell a kompenzációt. Ha szükséges, akkor ezeken a területeken a tervezés a központi kormány által kiadott „projekt-határozattal" segíthető. A projekt-határozat akkor adható ki, ha a negatív hatásokat csökkentő intézkedések és az esetleg alkalmazandó kompenzációs intézkedések végrehajtását is

biztosították. A kormány az előírt intézkedéseket az Árvízvédelmi Törvényre és a Területfejlesztési Tervezési Törvényre alapozhatja. A kormány közbelépése tulajdonképpen úgy fogható fel, hogy vitás esetekben a kormány dönti el azt, hogy valami fontos közérdek-e.

Az SPKD kijelölte azokat a területeket, ahol az árvízvédelmi töltéseket távolabb kívánják helyezni a folyótól. *Felszólította a tartományi és települési hatóságokat, hogy a szükséges területeket biztosítsák a területfejlesztési politikájukban, és különösen a regionális fejlesztési és terület-rendezési terveikben.*
A jövőben bevezetendő területfejlesztési intézkedések nem akadályozhatják az árvízi biztonság megteremtéséhez szükséges intézkedések alkalmazását.
Az SPKD-t a Holland Parlament Felső és Alsó Háza is megtárgyalta és támogatta. *Felmerül a kérdés, hogy az országos jelentőségű vízgazdálkodási terveket, beleértve a vízgyűjtő-gazdálkodási tervet, az árvízkockázat kezelési és nagyvízi mederkezelési terveket Hollandiához hasonlóan nem kellene-e Magyarországon is az Országgyűlésnek véleményeznie.*

Különösek tanulságosak lehetnek hazai szempontból az SPKD-ről:

- *a döntési mechanizmus működésére,*
- *a jelenlegi és a jövőben várható töltésáthelyezések területigényének biztosítására,*
- *a Natura2000-es területekkel kapcsolatos problémák kezelésére és a kompenzációra,*
- *a VKI 4(7) teszt alkalmazására és*
- *a kotrásoknál kitermelt anyag elhelyezésére vonatkozó tervezési folyamat, konzultáció és döntések részletei.*

A RoomfortheRivers program keretében több mint 30 helyen végeznek majd olyan beavatkozásokat, amelyek több helyet biztosítanak a folyónak a nagy vizek levezetéséhez. A program keretében 150 házat és 40 vállalatot kell majd áttelepíteni. A jelentősebb projekt-elemek 12 – 35 cm-el fogják csökkenteni az ugyanakkora mértékadó árvízi vízhozamokhoz tartozó árvízszinteket.
A holland árvízkockázat kezelési knowhow terjesztése a világon – MakingroomfortheDutchapproach (Helyet a Holland Módszernek)

A hollandok nemcsak jól értenek az árvízvédelemhez, hanem nagyon jól tudják ismertté és elismertté tenni a tudásukat. Sokan érdeklődnek külföldről az új árvízkockázat kezelési módszereik részleteiről. Jelenleg Kínát, Vietnámot, az Egyesült Államokat és Brazíliát említik legfontosabb partnerükként.
A holland kormány a vízgazdálkodást jelölte meg az egyik olyan fő szektorként, amely a holland gazdaság hajtóereje lehet. Ennek érdekében kormányzati, tudományos és üzleti képviselőkből Víz Csúcscsapatot (TopteamWater) hoztak létre. A fő cél a holland víz szektor külföldi profitjának megduplázása 2020-ig. A Helyet a Folyóknak program az egyik legfontosabb szereplő lehet ebben. A világpiac igényét a deltavidékek biztonságának megteremtésére évi 100 milliárd Euróra becsülik a hollandok, amiben az Építés a Természettel (Building withNature) koncepció alkalmazásának különleges tapasztalataival erős versenypozícióban vannak.

A Helyet a Folyónak Program Hollandia legnagyobb vízgazdálkodási programja az építése idején világszenzációnak számító Delta Művek (Delta Works) megvalósítása óta, amelyet az 1953-as katasztrofális árvízkárok megismétlésének megelőzésére építettek.

11. számú melléklet

Helyi épített értékek

Helyi épített értékek a Római parton

Pár évtizeddel korábban még 27-28 csónakház volt a Római-parton. A 90-es évek elején, nagyrész anyagi okok miatt a csónakházak többsége erősen lepusztult, a vállalati tulajdonban lévő létesítményeket sorra adták el. Az elmúlt években bontották le a Vöcsök, a Vadkacsa, a Sport és a Május 1. csónakházakat. Mára már csak négy maradt: a Csillag, a Hattyú, a Béke és a Bíbic II.

Az önkormányzat az elmúlt években a Római-parti vízi sport életben tartása érdekében különböző korlátozásokkal próbálta megakadályozni a további csónakházak lebontását, ill. funkciójuk megszüntetését. Óbuda-Békásmegyer Városrendezési és Építési Szabályzata (ÓBVSZ) nem engedélyezi a jelenlegi nagy, 1-2 hektáros telkek további megosztását, funkcionális védelmet ír elő a meglévő csónakházakra, melyek lebontása esetén vissza kell építeni tárolókapacitásuk min. 75%-át. Az előírások lehetőséget adnak arra, hogy a jelenlegi parti sétány területe szélesedjen, az így közterület céljára átadott telekrész után a tulajdonost építési kedvezmény illeti meg.

Fővárosi helyi védettség

Forrás: http://www.muemlekem.hu/

Budapest Főváros Önkormányzata a 30/2017. (IX. 29.) Főv. Kgy. rendeletével védi Budapest főváros építészeti örökségének helyi épített értékeit. Ez alapján az alábbi védett értékeket tartják nyilván a Római-parton

Épületek

3.1.5.	Királyok útja 281.	63626	vízmű gépház és bújtató XX. század eleje
3.1.8.	Római part 26.	23759/3	Bibic II. csónakház
3.1.9.	Római part 30-32.	23752/4	egykori Csillag csónakház XX. század eleje
3.1.10.	Szent János utca 7. = Kossuth Lajos üdülőpart 21.	60075	vízisport-telep épületei 1930 körül

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.1
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

Épületegyüttes

3.2.1.	Rozgonyi Piroska utca páratlan oldala a Dósa utcától a Zaránd utcáig, páros oldala a Rozgonyi Piroska utca 4/A-tól a Rozgonyi Piroska utca 24-ig, a 23132, 23128, 23642, 23640, 23639, 23638, 23637, 23126/1, 23126/2, 23644, 23646/1, 23646/2, 23647, 23648/2, 23707/1, 23707/2, 23704, 23703/2 helyrajzi számú ingatlanok.

Bár az Óbuda-Békásmegyer városrendezési és építési szabályzata a római parti csónakházakat funkcionális védelem alá helyezte, de ez a védelem nem működik hatékonyan.

Királyok útja 281. 63626 vízmű gépház és bújtató -XX. század eleje üdülő

azonosító	-7880
védettség	Helyi védelem
eredeti kategória	Lakóépület
megye	Budapest
helység	Budapest 3
cím	Kossuth Lajos üdülőpart 131-133.
helyrajzi szám	63625
rendelet	54/1993

Az üdülő a Vízművek tulajdonában van, strand és csónakház is tartozik hozzá, hibátlan állapotú, rendezett.

Római part 26. 23759/3 Bibic II. csónakház

azonosító	-7881
védettség	Helyi védelem
eredeti kategória	Középület
megye	Budapest
helység	Budapest 3
cím	Nánási út 45.
helyrajzi szám	23758/1
rendelet	54/1993

Az épület jól felújított állapotban van.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.1
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

Római part 30-32. 23752/4 egykori Csillag csónakház XX. század eleje

azonosító	-7882
védettség	Helyi védelem
eredeti kategória	Középület
megye	Budapest
helység	Budapest 3
cím	Római part 30-31-32.
helyrajzi szám	23752/4
rendelet	54/1993

Az épület mára már vendéglátó ipari egységként üzemel.

Szent János utca 7. (Kossuth Lajos üdülőpart 21). 60075 vízisport-telep épületei 1930 körül

azonosító	-7883
védettség	Helyi védelem
eredeti kategória	Középület
megye	Budapest
helység	Budapest 3
cím	Szt. János u. 7.
helyrajzi szám	60075
rendelet	54/1993

Kifogástalan állapotú a két világháború közötti modernista stílustörekvéseket híven tükröző csónakház.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.1
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

Rozgonyi Piroska utca teljes hosszában a Dósa utcától a Római partig

azonosító	-7888
védettség	Helyi védelem
eredeti kategória	Együttes
megye	Budapest
helység	Budapest 3
cím	Rozgonyi Piroska utca
rendelet	54/1993

Bibic I. csónakház

azonosító	11187
törzsszám	16074
védettség	Műemléki védelem
jelleg	Építmény
név jellemző	Mai
eredeti kategória	Középület
eredeti főtípus	sportlétesítmény
eredeti típus	vízisport építmény
eredeti altípus	csónakház
megye	Budapest
helység	Budapest 3
cím	Római part 25. (Nánási út 39.)
helyrajzi szám	23761/2
földhivatal	Fővárosi Kerületek Földhivatala

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.1
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

Téglalap alaprajzú, nyeregtetős csónaktároló épület. Részben téglából, részben fából épült, lekontyolt nyeregtető, oromzattal, 1920-as évek első fele. Sajnos az új tulajdonos nem csónakházként üzemelteti.

Téglalap alaprajzú, nyeregtetős csónaktároló épület. Részben téglából, részben fából épült, héjazata a fejrészen sík-, a hátranyúló épülettesten hullámpala lemez. A fejrész fszt-je téglából épült, láthatóan későbbi beépítés. Két vaslemez ajtó, és a bal szélen egy kisméretű, téglalap alakú ablak tagolja. Az emelet fakonstrukció, a svájci típusú verandák kései leszármazottja. tetője kétoldalt lekontyolt, középtengelyében harántirányú nyeregtető-elemmel, mely ilyképpen háromszög-oromzatot képez. Az emeletet egykor a homlokzat bal oldalához illeszkedő, mára már elbontott lépcsőn lehetett megközelíteni.

Az eredeti csónakház bontása után a tulajdonos újraépítette az épületet (ilyen esetben vajon tovább él-e a műemléki védettség?), de immár egy támfallal elzárva a parttól, ami jelentősen rontott megjelenésén. Új funkciója nem ismert, állapota egyébként kifogástalan.

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.1
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

HRSZ	FUNKCIÓ	NÉV	STÁTUSZ
23788/2	csónakház	Vadkacsa	elbontva

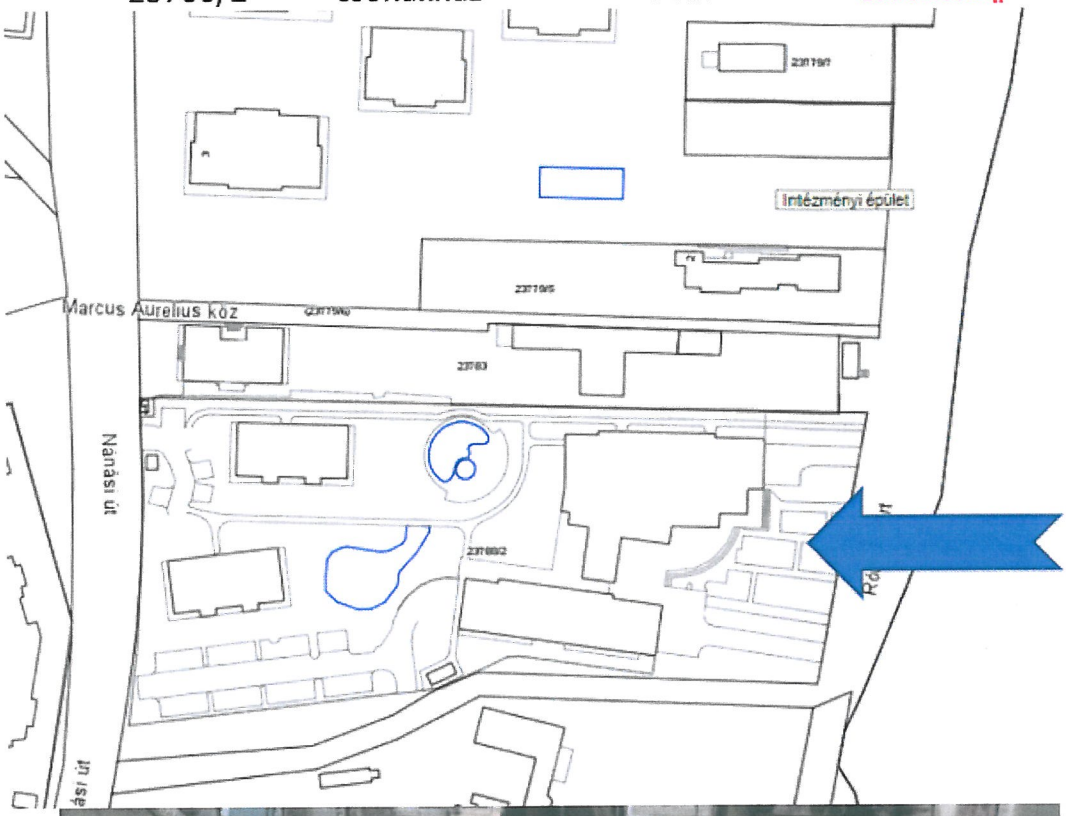

1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

HRSZ	FUNKCIÓ	NÉV	STÁTUSZ
23779/4	csónakház	Vöcsök·2	elbontva
23779/4	csónakház	Vöcsök·1	elbontva
23779/4	csónakház	Május·1.	elbontva

1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

HRSZ	FUNKCIÓ	NÉV	STÁTUSZ
23767	csónakház	Sport	elbontva

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.1
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

HRSZ	FUNKCIÓ	NÉV	STÁTUSZ
3761/2	csónakház	Kócsag III.	elbontva
23761/2	csónakház	Kócsag II.	elbontva
23761/2	csónakház	Kócsag I.	elbontva
23761/2	csónakház	Bibic II.	

1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

HRSZ	FUNKCIÓ	NÉV	STÁTUSZ
23759/3	csónakház		Bibic I.

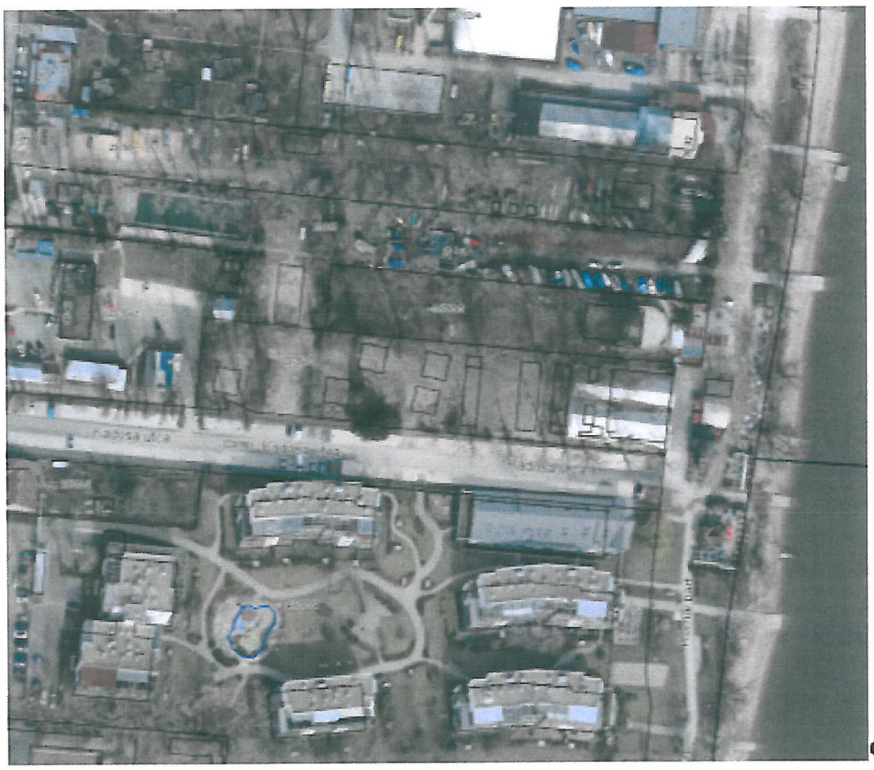

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

HRSZ	FUNKCIÓ	NÉV	STÁTUSZ
23752/4	csónakház		Csillag II.
23752/4	csónakház		Csillag I.

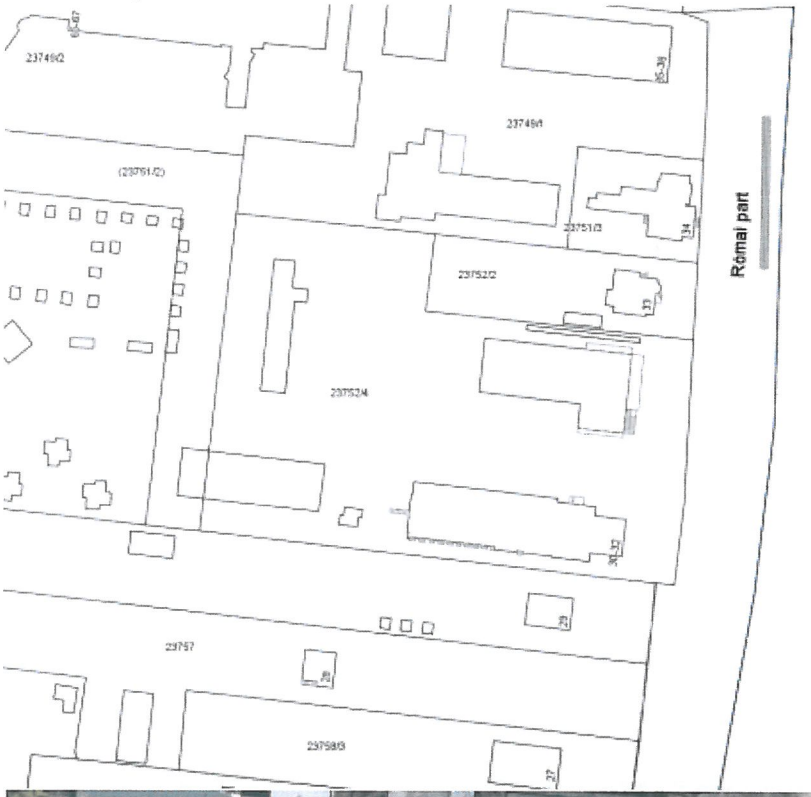

1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

HRSZ	FUNKCIÓ	NÉV	STÁTUSZ
23727	csónakház		Béke

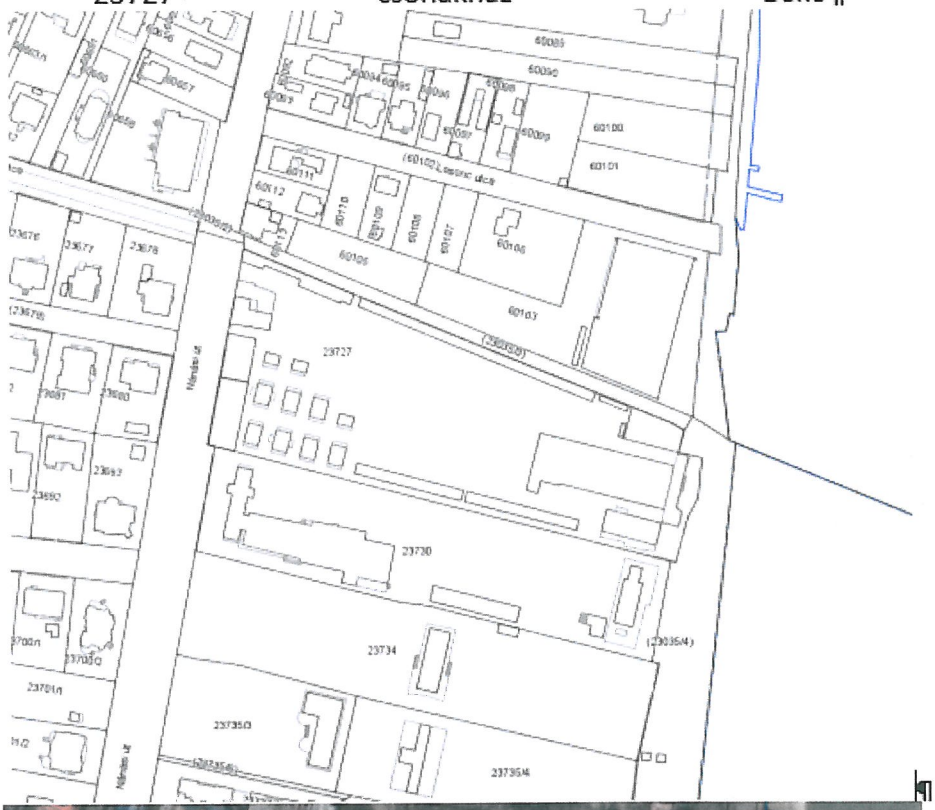

1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

HRSZ	FUNKCIÓ	NÉV	STÁTUSZ
60086	csónakház		Hattyú

1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

HRSZ	FUNKCIÓ	NÉV	STÁTUSZ
63544	csónakház		megszűnt

HRSZ	FUNKCIÓ	NÉV	STÁTUSZ
63558	csónakház		meglévő

1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

HRSZ	FUNKCIÓ	NÉV	STÁTUSZ
63562	csónakház(volt·CHINOIN)		ismeretlen

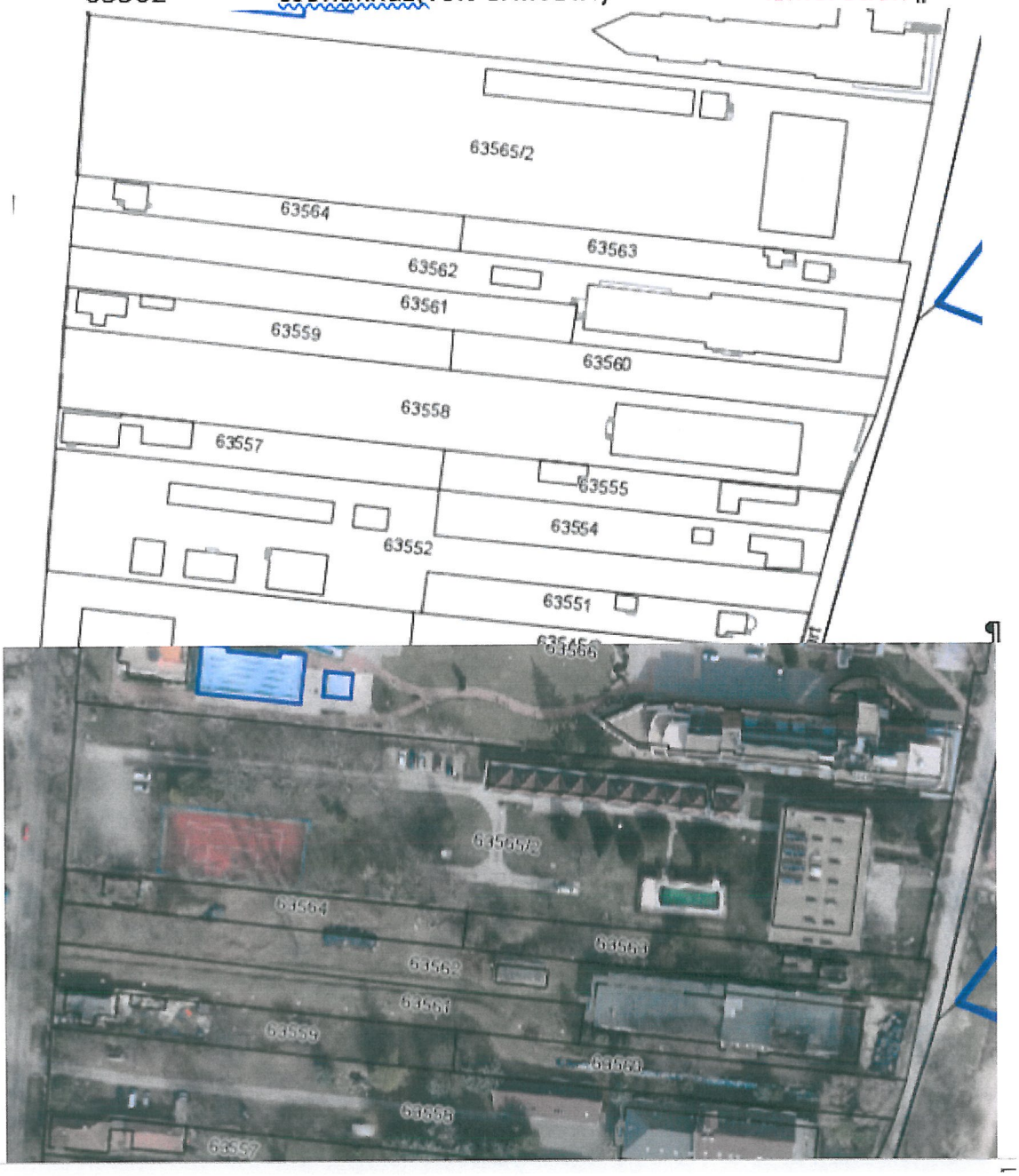

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.1
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com

HRSZ→	→ FUNKCIÓ →	→ NÉV →	→ STÁTUSZ¶
63565/2	→ VSC-csónakház	→	üzemel¶

¶

VTK Innosystem Víz-, Természet és Környezetvédelmi Kft.1
1134 Budapest, Pattantyús u. 7; tel: 215-8857; fax: 216-1695; e-mail: titkarsag@ titkarsag@vtkinnosystem.com